DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

St.prp. nr. 64

(2008–2009)

Utbygging og drift av Goliatfeltet

Innhold

1 Sammendrag 5

2 Utbygging og drift av Goliat 7
2.1 Lokalisering av funnet, rettighetshavere, reserver og produksjon 7
2.2 Utbyggingsløsning 7
2.3 Kraft fra land 9
2.4 Drift 10
2.5 Nedstenging 10
2.6 Økonomi for prosjektet 10
2.7 Kontraktsmessige forhold 11
2.8 Gassavsetning 11
2.9 Områdevurdering 11

3 Konsekvensutredningen 12
3.1 Alternative utbyggingsløsninger 12
3.2 Utslipp til sjø 12
3.3 Beredskap mot akutt forurensning 13
3.3.1 Myndighetenes krav til beredskap mot akutt forurensning 13
3.3.2 Organisering av beredskapen mot akutt forurensing i Norge 14
3.3.3 Operatørens beskrivelse av arbeidet med risiko- og beredskapsanalyse 14
3.4 Utslipp til luft 17
3.5 Arealdekking og fysiske inngrep 17
3.6 Konsekvenser for næringsvirksomhet av utbyggingen 17
3.7 Konsekvenser for samfunnet 18
3.8 Samiske interesser 19

4 Myndighetenes vurdering av plan for utbygging og drift 21
4.1 Oljedirektoratets vurdering 21
4.2 Olje- og energidepartementets vurdering 21
4.3 Arbeids- og inkluderings-departementets vurdering 25

5 Konklusjoner og vilkår 26

Forslag til vedtak om utbygging og drift av Goliat 27

Vedlegg
1 Høring av konsekvensutredning for utbygging og drift av Goliatfeltet 28

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

St.prp. nr. 64

(2008–2009)

Utbygging og drift av Goliatfeltet

Tilråding fra Olje- og energidepartementet av 8. mai 2009, godkjent i statsråd samme dag (Regjeringen Stoltenberg II)

1 Sammendrag

Eni Norge AS har på vegne av rettighetshaverne i utvinningstillatelsene 229 og 229B, StatoilHydro Petroleum AS og Eni Norge AS, fremmet plan for utbygging og drift av Goliatfeltet. Goliat er i hovedsak et oljefelt, men inneholder også gass. Det er det første oljefeltet i Barentshavet som planlegges bygget ut. Goliat ligger om lag 85 km nordvest for Hammerfest og 50 km sørøst for Snøhvitfeltet. Planlagt produksjonsstart er 2013 og driftsfasen er antatt å vare i 15 år.

Rettighetshaverne planlegger å bygge ut feltet med en flytende produksjonsinnretning med prosessering, lagring og lasting av olje på feltet. Ved siden av den valgte løsningen, har operatøren også vurdert utbygging til havs med oljeterminal på land og direkte ilandføring med prosessanlegg og oljeterminal på land. Det anbefalte konseptet er den eneste lønnsomme løsningen.

Reservene på Goliat er beregnet til 28 millioner Sm^3 olje. Målt i oljeekvivalenter er dette om lag en sjettedel av reservene på Snøhvit. Det vil bli tilrettelagt for tilleggsbrønner som kan muliggjøre økt oljeutvinningstiltak på feltet og infrastrukturen på feltet kan også benyttes av fremtidige nye funn i området. Gassreservene er beregnet til om lag 8 milliarder Sm^3. Gassen vil i en første fase bli reinjisert for trykkstøtte, men det forventes at den skal produseres på et senere tidspunkt. Departementet vil stille vilkår om at det legges fram en plan for avtak av gass fra feltet.

Investeringene knyttet til Goliat er estimert til i overkant av 28 milliarder kroner. Utbyggingsprosjekter må være lønnsomme for at rettighetshaverne skal velge å investere i dem. Goliatutbyggingen er av rettighetshaverne, med dagens forventninger til kostnader, produksjon og oljepris, vurdert til å være marginalt lønnsom. Prosjektets lønnsomhet er lite robust for mindre oljeressurser, høyere investeringskostnader og lavere oljepris enn det som forventes i dag. Rettighetshaverne har derfor i utbyggingsplanen tatt forbehold om at de vil vurdere lønnsomheten i prosjektet før de tildeler kontrakter høsten 2009.

I tillegg til skatteinntekter til staten fra produksjonen på Goliat, vil utbyggingen gi lokale og regionale ringvirkninger. Flere hundre nye arbeidsplasser vil følge av utbyggingen i regionen. Regionkontoret med driftsfunksjoner vil legges til Hammerfest. Helikopterterminal og forsyningsbase legges til Hammerfestområdet. Operatøren vil tilpasse sin kontraktsstrategi for driftsfasen slik at lokale leverandører blir mer konkurransedyktige, samt etter-

strebe at leverandører innen vedlikehold og modifikasjon er tilstede i regionen.

Goliat vil bidra til en videreutvikling av petroleumsvirksomheten i Barentshavet. Etter utbyggingen av Snøhvit vil utbyggingen av Goliat være det største industriprosjektet som noen gang er gjennomført i Nord-Norge. Prosjekter som dette har gitt og vil gi nye og svært viktige bidrag til den økonomiske aktiviteten i nord. Skal man opprettholde og øke den petroleumsrelaterte aktiviteten i nord, er man avhengig av at det er både letevirksomhet og utbygging av felt i regionen. En utbygging av Goliat bidrar til mer aktivitet både innen leting, utbygging og produksjon. Bærekraftig utnyttelse av petroleumsressursene er en viktig del av regjeringens nordområdestrategi.

Det er gjennomført konsekvensutredning for Goliat. Det valgte utbyggingskonseptet er den beste miljømessige løsningen. Planen for utbygging og drift har tilfredsstillende miljøløsninger med hensyn til utslipp til sjø og til luft. Goliat vil oppfylle de kravene til petroleumsvirksomhet i området som er trukket opp i forvaltningsplanen for Barentshavet. Oljevernberedskapen for Goliat skal være minst like god som på øvrige deler av norsk sokkel og skal ta utgangspunkt i de behov for konkretisering av tiltak som Kystverket har påpekt i høringsrunden. Utforming av oljevernberedskapen skal behandles av Statens forurensingstilsyn (SFT) når operatøren søker om tillatelse til virksomhet etter forurensingsloven for produksjonsboring og drift i henholdsvis 2011 og 2013.

Goliatfeltet vil være omfattet av kvotesystemet for klimagasser og betale CO_2-avgift. Energibehovet på Goliatfeltet vil bli dekket av kraft fra land kombinert med en gassturbin på flyteren. Den valgte løsningen gir redusert utslipp til luft fra flyteren i forhold til kun å bruke gassturbiner, den gir høy driftsregularitet og den gir en akseptabel økning i sårbarheten til kraftforsyningen i Finnmark. Operatøren planlegger å oversende konsesjonssøknad etter energiloven for kabel mellom Goliat og Hammerfest til NVE i løpet av mai 2009. Denne prosessen er uavhengig av behandlingen av stortingsproposisjonen om utbygging av Goliat.

Det planlegges for at sentralnettet i Hammerfest-området vil bli styrket i 2017 med forbehold om konsesjonsbehandling. Statnett arbeider med flere prosjekter som over tid vil kunne styrke overføringsnettet inn til og innen regionen, deriblant ny 420 kV ledning fra Ofoten via Balsfjord til Hammerfest. Statnett vil oversende NVE konsesjonssøknad for Balsfjord-Hammerfest i løpet av mai 2009 og planlegger oversendelse av konsesjonssøknad for Ofoten-Balsfjord vinteren/våren 2010.

Det er stilt vilkår om at operatøren skal vurdere om man kan øke kapasiteten på kabelen for overføring av kraft fra land. Departementet kan pålegge operatøren å øke kapasiteten på kabelen. Det stilles videre krav til at det skal legges til rette for innkopling av en ekstra kabel for overføring av kraft fra land på innretningen.

Departementet vil også stille krav til at operatøren skal melde strømforbruket knyttet til at innretningen kun benytter kraft fra land fra 2017 til Statnett SF innen 31.12.09.

Rettighetshaverne skal fremlegge en plan om økt bruk av kraft fra land til Goliat for departementet så snart kraftsituasjonen i området er styrket, men uansett senest 01.01.2019. Planen skal omfatte videre fremdrift, tiltakskostnader og tekniske utfordringer av å øke bruken av kraft fra land. Dersom tiltakskostnadene er på et nivå som gjør at tiltaket er hensiktsmessig å iverksette under den gjeldende klimapolitikk, og de tekniske utfordringer etter departementets oppfatning er akseptable vil departementet, i dialog med rettighetshaverne, vurdere om og hvordan det skal gjennomføres ytterligere tiltak for å øke bruken av kraft fra land på Goliat.

2 Utbygging og drift av Goliat

Departementet mottok plan for utbygging og drift (PUD) for Goliat 18. februar 2009. Feltet er i hovedsak et oljefelt, men inneholder også gass. De totale investeringene er på om lag 28 milliarder kroner. Rettighetshaverne planlegger å bygge ut feltet med en flytende produksjonsinnretning med full prosessering, lagring og lasting av olje på feltet. Planen innebærer også at feltet forsynes med kraft fra land kombinert med én turbin på innretningen. Planlagt oppstart for Goliat er 2013.

2.1 Lokalisering av funnet, rettighetshavere, reserver og produksjon

Goliat ble påvist i 2000. Feltet er lokalisert i den sørvestlige delen av Barentshavet, omtrent 85 km nordvest for Hammerfest i Finnmark og 50 km sørøst for Snøhvitfeltet, se figur 2.1. Havdypet på Goliat er mellom 320 og 420 meter. Hovedreservoarene i Goliatfeltet er realgrunnen og kobbe, men det er også gjort funn i nærliggende formasjoner som ikke er inkludert i ressursgrunnlaget. Feltet ligger i utvinningstillatelsene 229 og 229B.

Eni Norge AS (Eni) er operatør for feltet og har en eierandel på 65 pst. StatoilHydro Petroleum AS har en eierandel på 35 pst. Oljereservene er av operatøren beregnet til 28 millioner Sm^3 olje som planlegges produsert over en antatt levetid på 15 år. Det vil bli tilrettelagt for tilleggsbrønner som kan øke oljeutvinningen. De utvinnbare gassreservene er beregnet til om lag 8 milliarder Sm^3. I henhold til planen vil gassen i den første fasen bli reinjisert for trykkstøtte, men operatøren forventer at gassen vil bli produsert og solgt på et senere tidspunkt.

2.2 Utbyggingsløsning

Goliat vil bygges ut med en flytende produksjonsenhet med tilknyttede havbunnsbrønner. Innretningen er en sirkulær, fast forankret flytende innretning med integrerte lager- og lastesystemer, se fi-

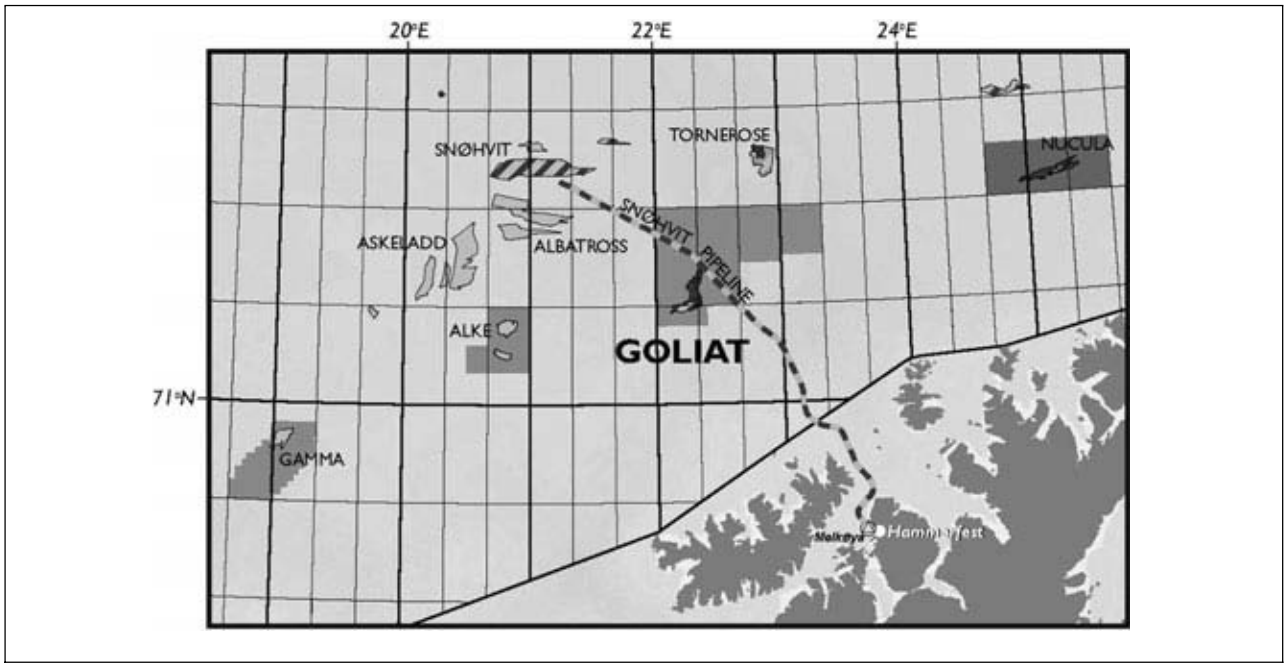

Figur 2.1

gur 2.2. Denne type produksjonsinnretning er i bruk på britisk side i Nordsjøen, men har ikke tidligere vært i bruk på norsk kontinentalsokkel.

Rettighetshaverne har valgt en fast forankret flytende enhet i stedet for den mer tradisjonelle skipsløsningen på norsk kontinentalsokkel. En slik fast forankret enhet gjør det enklere å trekke inn elektrisk kabel fra land. Innretningen skal delvis forsynes med kraft fra land og delvis med en gass- og væskedrevet turbin. Dette vil redusere behovet for lokal kraftgenerering på innretningen i forhold til en løsning som kun er basert på gassturbiner.

Innretningen skal tilpasses de rådende klimatiske forhold. Den vil tilfredsstille kravene i Barentshavet om at det ikke skal forekomme utslipp av produsert vann til sjø ved normal drift. Skroget er lite følsomt for utmatting og vil designes for 30 års levetid. Innretningen er utformet med oljelager i skroget og prosessanlegg og boligområde over dette. Skroget vil bygges i stål med dobbel bunn og doble sider. Det planlegges å bygge inn eller varme opp utstyr dersom det er nødvendig på grunn av kulden.

Overføringen av olje vil skje med skytteltankere. Direkte lasting fra en stasjonær fast forankret innretning er nytt for den norske kontinentalsokkelen. På britisk sektor og andre deler av verden er slike operasjoner velkjent. Innretningen har stor lagringskapasitet slik at man kan klare seg uten skytteltankere ved produksjon i dårlig vær.

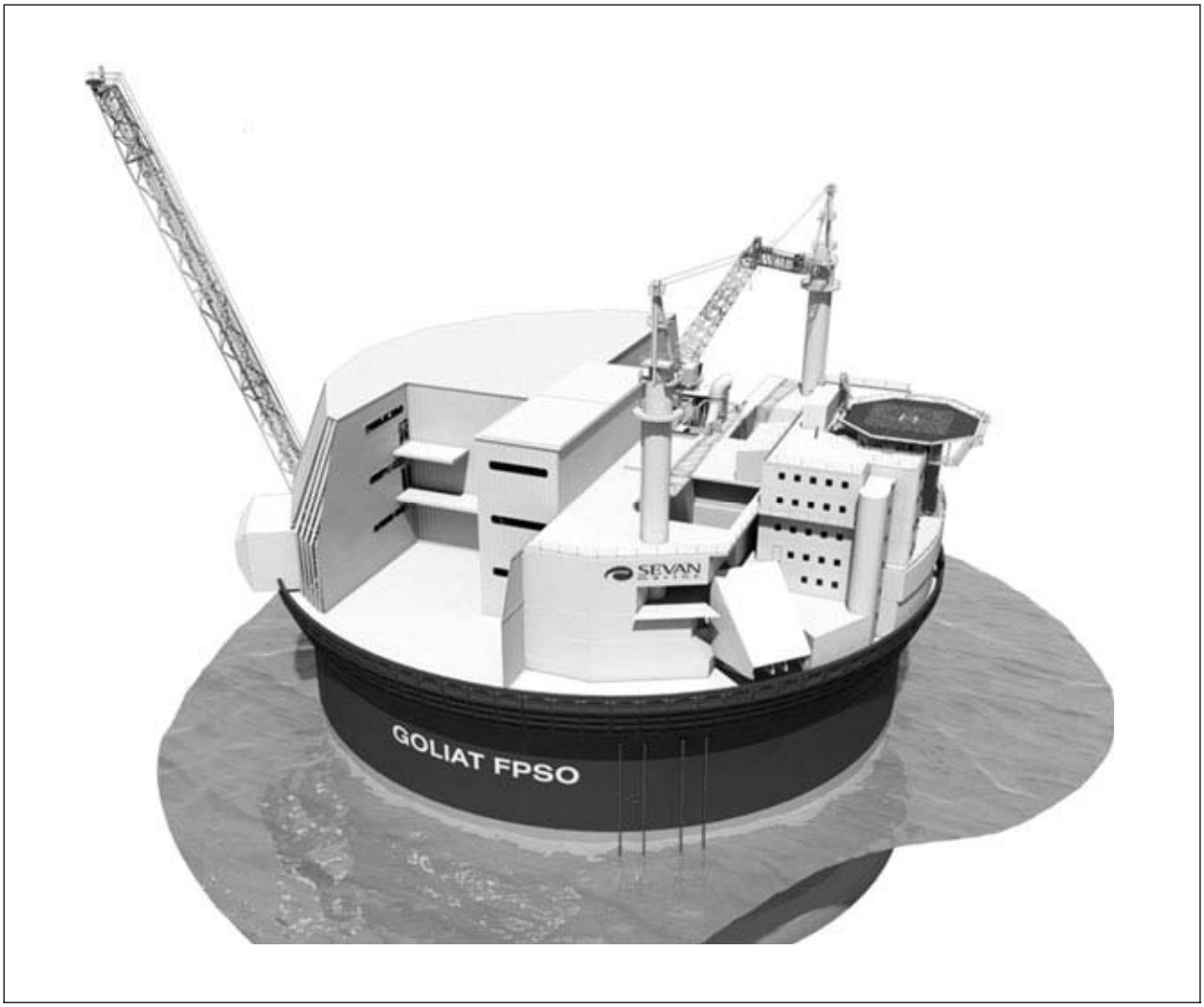

Figur 2.2

Operatøren vil bygge ut feltet med 22 brønner. Av disse er 11 oljeprodusenter, 2 gassinjektorer og 9 vanninjektorer. Feltet er planlagt utviklet med undervannsbrønner boret fra åtte havbunnsrammer; fire for produksjonsbrønnene, tre for vanninjeksjonsbrønnene og en for gassinjeksjonsbrønnene, se figur 2.3.

Trykkvedlikehold er nødvendig for effektiv drenering av reservoaret. Vanninjeksjon er valgt som hovedvirkemiddel for trykkvedlikehold. Dette gir også mulighet for reinjisering av produsert vann. I tillegg er det nødvendig med injeksjon av sjøvann. Inntil det etableres en løsning for avtak av gass vil produsert gass bli tilbakeført til reservoaret. Utvinningsgraden for Goliat er anslått til i overkant av 30 pst. Utvinningsgraden er relativt lav sammenlignet med andre felt på norsk sokkel, men er på nivå med felt med tilsvarende trykk og temperatur.

2.3 Kraft fra land

Det er et krav fra myndighetene at kraft fra land skal vurderes ved alle nye utbygginger og større ombygginger på norsk sokkel. Operatøren har vurdert ulike energiløsninger, herunder kraft- og varmeproduksjon utelukkende basert på turbiner på innretningen, delvis elektrifisering fra land og fullstendig elektrifisering fra land.

Goliat vil ha et samlet energibehov på mellom 90-100 MW, hvorav behovet for kraft utgjør 40-60 MW og behovet for varme utgjør 30-40 MW. Energibehovet vil variere noe over feltets levetid.

Som følge av departementets føringer, vil Goliat få kraft fra land. Dette vil kombinert med en gass- og væskedrevet turbin på innretningen dekke feltets energibehov fra produksjonsstart. Goliats høye varmebehov vil bli dekket av varmegjenvinning fra turbinen og fra elektriske varmere på innretningen. Denne løsningen bidrar til en høy grad av energiutnyttelse med en virkningsgrad på over 75 pst. på turbinen med varmegjenvinning.

Kraftforsyningen fra land vil gå gjennom en 100 km lang sjøkabel. Kabelen vil være dimensjonert for minimum 60 MW, men det legges opp til at det normale kraftuttaket vil være i størrelsesorden 20-40 MW, varierende over feltets levetid. Dette er et nivå som gjør belastningen på kraftsystemet i Finn-

Figur 2.3

mark akseptabel. Den anbefalte løsningen på Goliat vil bidra til å redusere utslippene på norsk sokkel med gjennomsnittlig 115 000 tonn CO_2 årlig over feltets levetid i forhold til en løsning uten kraft fra land. Globale utslipp vil ikke påvirkes i og med at feltet er ilagt kvoteplikt for sine utslipp. To uavhengige energikilder bidrar til høy energieffektivitet og driftsregularitet ved at en kan opprettholde produksjon ved kortvarig utfall av én kraftkilde.

Mengden av elektrisk kraft fra land skal kunne økes for å redusere energiproduksjonen til eget bruk på feltet når kraftsituasjonen i området gjør det mulig. Det vil derfor bli lagt til rette for innkopling av ekstra kabel fra land på innretningen på et senere tidspunkt. Når det gjelder krav til økt bruk av kraft fra land, se departementets vurdering pkt. 4.2.

I følge operatørens analyser er en leveranse på 60 MW akseptabel for kraftsituasjon i regionen. Sårbarheten i kraftforsyningen i Finnmark vil øke som følge av det planlagte forbruket på Goliat, men dette kan over tid avhjelpes ved tilstrekkelige nettutbygginger. Statnett arbeider med en styrking av nettet i området, jf. pkt. 4.2.

Eni planlegger å oversende konsesjonssøknad etter energiloven for kabel mellom Goliat og Hammerfest til NVE i løpet av mai 2009. Denne prosessen, hvor kraftsituasjonen i regionen vil bli vurdert, er uavhengig av behandlingen av proposisjonen om utbygging av Goliat. Behandlingen av konsesjonssøknaden vil skje etter en eventuell godkjennelse av utbyggingen.

2.4 Drift

Operatøren har utarbeidet en strategi for organisasjonsstruktur, arbeidsprosesser og styringssystemer som er tilpasset utfordringene på Goliat. Effektiv utnyttelse av integrerte operasjoner kan bidra til en bedre produksjon og arbeidsprosess samt sikrere drift.

Regionkontoret med driftsfunksjoner vil bli lagt til Hammerfest. Helikopterterminal og forsyningsbase vil bli lagt til Hammerfestområdet. Samlet vil dette skape 150-200 direkte arbeidsplasser. Det vil etableres et omfattende og individuelt tilpasset opplæringsprogram for personell i driftsorganisasjonen. Operatøren vil i driftsfasen tilpasse sin kontraktsstrategi lokale og regionale forhold, etterstrebe at ansatte og leverandører i størst mulig grad bor i landsdelen og etablere hospiteringsordninger for lokale og regionale bedrifter hos operatøren. Det er ventet at utbygging og drift av Goliat vil føre til at det indirekte skapes betydelig nye arbeidsplasser knyttet til spesialisert leverandørindustri og annen relatert næringsvirksomhet.

I henhold til planen er forventet produksjonstid på Goliat 15 år. Skroget har likevel en designet levetid på 30 år. Dersom tilleggsressurser knyttes opp til Goliat, vil dette kunne forlenge feltets levetid utover 15 år. Goliat vil legge til rette for videre utvikling av petroleumsvirksomheten i Barentshavet og dermed bidra til økt økonomisk aktivitet i regionen. De lokale og regionale ringvirkningene kan derved vare lenger enn selve driften på Goliat.

2.5 Nedstenging

I tråd med gjeldene vilkår vil det bli lagt fram en avslutningsplan med forslag til disponering av installasjon og rør i god tid før nedstenging av produksjonen. Ved nedstenging vil det legges vekt på å finne løsninger som er akseptable for miljø og som ikke skaper problemer for fisket.

Fjerningen er planlagt over to sesonger. Det forutsettes at flyteren kan modifiseres og gjenbrukes. Alle rørledninger og koblingsenheter vil først bli stengt ned og sikret. Brønnene vil bli forseglet før beskyttelsesstrukturer, koblinger og brønnrammer blir fjernet.

2.6 Økonomi for prosjektet

De totale utbyggingskostnadene er i planen beregnet til 28,6 milliarder kroner. Dette inkluderer alle kostnader relatert til prosjektledelse, bygging av flyteren, undervannsanlegget, brønner og landstrømsanlegg med elektrisk kabel.

Driftskostnadene for et typisk år med stabil produksjon er i planen beregnet til om lag 0,9 milliarder kroner. Nedstenging og fjerningskostnader er beregnet til om lag 2,9 milliarder kroner.

Grunnlaget for inntektene er salg av oljeproduksjonen på om lag 28 millioner Sm^3 over en 15 års periode. Det er ikke lagt inn inntekter fra salg av gass i lønnsomhetsberegningene fordi det er stor usikkerhet knyttet til gassløsningen. Når myndighetenes diskonteringsrente på 7 pst legges til grunn anslår operatøren med sine prisforutsetninger og ressursanslag nåverdien før skatt til 9,7 milliarder kroner og nåverdien etter skatt til om lag 2,0 milliarder kroner. Oljeselskapene opererer med høyere avkastningskrav enn myndighetenes diskonteringsrente. Internrenten før skatt er 17,2 pst. og 12 pst. etter skatt med operatørens forutsetninger om pris og ressurser.

Den økonomiske analysen baserer seg på en oljeprisforutsetning på 400 kroner fatet. Balanseprisen i prosjektet er på om lag 300 kroner fatet. Til sammenligning har oljeprisene første kvartal 2009 ligget på om lag 300 kroner og var medio april på 344 kroner fatet.

Rettighetshaverne vurderer prosjektet som lønnsomt med de gitte forutsetningene, men med begrenset økonomisk robusthet. På grunn av dette har rettighetshaverne i planen for utbygging og drift tatt et forbehold om at de vil vurdere lønnsomheten i prosjektet før de tildeler kontrakter, selv om dette kan utsette utbyggingen.

2.7 Kontraktsmessige forhold

Det har ikke blitt inngått vesentlige kontraktsmessige forpliktelser før eventuell godkjenning av plan for utbygging og drift. Rettighetshaverne har inngått en utviklingsavtale med Sevan Marine for design av den flytende produksjonsenheten og prosjektering av flyteren. Tildeling av kontrakter er planlagt høsten 2009.

2.8 Gassavsetning

Gassen vil i den første fasen bli reinjisert for trykkstøtte, men forventes produsert og solgt på et senere tidspunkt. De utvinnbare gassreservene er beregnet til om lag 8 milliarder Sm^3. Salg av gass er identifisert som en mulig tilleggsinntekt. Tidspunktet for oppstart av gassalg er blant annet avhengig av produksjonsforløpet på feltet og etablering av mulige eksportløsninger. I følge planen vil muligheten for eksport gjennom Snøhvitanleggene bli undersøkt.

2.9 Områdevurdering

Ved beslutning om utbygging vil Goliat bli det første oljefeltet i produksjon i Barentshavet, og derved legge til rette for mulig fremtidige tilknytning av andre funn. Det finnes flere prospekt i og funn utenfor utvinningstillatelsen, herunder Nucula, Alke og Tornerose, som det vil være naturlig å vurdere å knytte til Goliat. De to sistnevnte funnene inneholder en større andel gass og forutsetter at en gassavsetningsløsning foreligger for Goliat. Utbyggingen vil stimulere til økt interesse for og utforskning av området siden Goliat kan utnyttes som et feltsenter for mindre funn.

Goliats oljeproduksjon går raskt av platå, med en platåproduksjon fra halvannet til to år. Mulighetene for å fase inn tilleggsressurser vil være avhengig av tilgjengelig gassbehandlingskapasitet kan økes ved modifikasjoner på innretningen.

Det er lagt inn fleksibilitet med hensyn på antall brønner og stigerør, vekt- og plasskapasitet slik at Goliat har kapasitet til å kunne produsere tilleggsressurser i feltet og andre ressurser i området.

3 Konsekvensutredningen

Konsekvensutredningen for Goliat ble sendt på offentlig høring 7. november 2008. Konsekvensutredningen var basert på utredningsprogrammet som ble fastsatt 20. desember 2007 etter offentlig høring. Om lag 70 høringsinstanser har uttalt seg om konsekvensutredningen. Høringen har ikke avdekket forhold som tilsier at prosjektet ikke bør gjennomføres eller at ytterligere avbøtende tiltak, utover de som er planlagt som følge av lover, regler og kontakt mellom operatør og myndighetsorganer, samt innspill fra høringsprosessen, bør iverksettes.

Det er ikke ventet at Goliat vil ha vesentlige negative konsekvenser for naturressurser og miljø. Investeringene i Goliat og inntektene til rettighetshaverne og staten vil ha positive virkninger for samfunnet. Som det første oljefunnet i Barentshavet kan Goliat også bidra til videreutvikling av petroleumsnæringen i regionen.

Et sammendrag av høringsuttalelsene og operatørens kommentarer til disse, samt merknader fra departementet, er gjengitt som trykt vedlegg til denne proposisjonen.

3.1 Alternative utbyggingsløsninger

I tråd med det fastsatte utredningsprogrammet har operatøren utredet følgende utbyggingsalternativer i arbeidet med konsekvensutredningen:

1. Utbygging til havs: Prosessering, lagring og lasting av olje på feltet.
2. Utbygging til havs med oljeterminal på land: Prosessering på feltet og rør til oljeterminal på land.
3. Ilandføring: Direkte ilandføring fra havbunnsanlegg på feltet. Prosessanlegg og oljeterminal på land.

Valget av utbyggingsløsning er basert på økonomiske forhold, miljøhensyn og tekniske forhold. Alternativ 3 er en løsning hvor Goliat bygges ut med havbunnsbrønner og hvor brønnstrømmen blir delvis separert i et anlegg på havbunnen før olje og gass føres i egne rør til et landanlegg for endelig prosessering. En slik løsning betinger et teknologiutviklingsprogram knyttet til separasjon, trykkøkning, materialvalg for rør, og oppvarming av brønnstrøm fra havbunnsanlegget til land. Operatøren har konkludert med at en slik løsning er teknisk mulig, men at den trenger mer tid for kvalifisering. Operatørens kostnadsestimater legger til grunn bruk av rør av høyverdig rustfritt materiale, noe som medfører store merkostnader for denne løsningen. Bruk av rimeligere rørmateriale krever et omfattende kvalifiseringsprogram.

Operatørens beregninger viser at en utbygging til havs vil koste 5-10 milliarder kroner mindre enn landløsningene, gitt de forutsetninger som ble lagt til grunn ved konseptvalg. Ulike sensitivitetsberegninger av samordning med andre fremtidige funn, høyere oljepris og større tilleggsreserver er utført, men ved alle disse sensitivitetene er en utbygging til havs mest lønnsom. Landløsningene vil også medføre vesentlige forsinkelser sammenlignet med en utbygging til havs.

I følge konsekvensutredningen er en utbyggingsløsning til havs den mest miljøvennlige og minst kraftkrevende løsningen. Utbygging til havs vurderes også som den beste løsningen med hensyn til ressursforvaltning, ettersom den er velegnet for tilkobling av nye funn. Ilandføringsløsningen er det beste alternativet med tanke på arbeidsmiljø og personrisiko, men alle løsningene tilfredsstiller kravene til helse, miljø og sikkerhet.

3.2 Utslipp til sjø

Goliatfeltet er underlagt strenge miljømessige rammebetingelser som er fastsatt i forvaltningsplanen for Barentshavet. Der stilles det blant annet krav til null utslipp til sjø under normal drift. Dette krever injeksjon eller annen teknologi som hindrer utslipp av produsert vann. I tilfelle driftsavvik kan maksimum 5 pst. av det produserte vannet slippes ut under forutsetning av at det er renset. Dette medfører ikke at 5 pst av vannet vil slippes ut til sjø. Formålet er å ta høyde for reelle operasjonelle driftsavvik. Eksakte rensekrav vil stilles av SFT.

For Barentshavet er det også krav til at borekaks og boreslam må reinjiseres eller tas til land for

behandling. Borekaks og boreslam fra boring av topphullet vil normalt kunne slippes ut dersom det ikke inneholder miljøfarlige stoffer. Dette gjelder kun i områder hvor potensialet for skade på sårbare miljøkomponenter vurderes som lavt. Som grunnlag for slike vurderinger, skal det foreligge grundige kartlegginger av sårbare miljøkomponenter. Videre skal petroleumsvirksomhet i området ikke føre til skade på sårbar flora og fauna. Før aktivitet igangsettes må områder som kan påvirkes kartlegges.

Goliat vil møte kravet til null utslipp til sjø under normal drift. Produsert vann vil bli reinjisert i reservoarene. Goliat vil innfri kravene om 95 pst. regularitet på injeksjonssystemene. Det planlegges å rense produsert vann før injeksjon for å sikre at rensesystemet er operativt ved en eventuell nedstenging av injeksjonssystemet. Det produserte vannet på Goliat forventes renset til ca 10 ppm, slik at eventuelt produsert vann som slippes ut er vesentlig under gjeldende krav for norsk kontinentalsokkel om 30 ppm innhold av olje i vannet. I tillegg vil det være oppsamlingstanker som midlertidig kan lagre produsert vann for en periode med bortfall av injeksjonssystemet. Disse tankene på Goliat vil kunne samle opp og mellomlagre 8 – 10 000 m^3 vann.

Undersøkelser ved funnet har ikke avdekket koraller eller viktige svampområder. Borekaks er planlagt fraktet til land, med unntak av borekaks fra topphullseksjonen som vil slippes ut på havbunnen. Kjemikaliene som benyttes i borevæske for topphullet anses ikke å ha negativ miljøeffekt. Konsekvensene av utslipp av utboret masse fra topphullseksjonen vil være lokal nedslamming av bunnfauna. Modellering av utslippene og erfaring fra tidligere boreoperasjoner viser at risiko for skade på bunnfauna er begrenset til en radius på 50-150 m rundt boringene. Utslipp av topphullsmassene til havbunnen vurderes som den beste miljøløsningen. Borekaks med vedheng av borevæske fra dypere seksjoner, planlegges oppsamlet på boreriggen og transportert til land for videre behandling.

Det er utført miljørisikoanalyse for Goliat som viser sannsynligheten for akutte utslipp til sjø og konsekvensene av disse. Frekvenser for de forskjellige hendelsene er utarbeidet av en uavhengig tredjepart og lagt til grunn for konsekvensutredningen. I det følgende er begrepet »returperiode» benyttet som mål for hyppigheten av utslipp. Returperioden uttrykker det forventede antall år mellom hver hendelse.

Sannsynligheten for et alvorlig uhell som utblåsing på Goliat er lav. For den perioden i feltets levetid med høyeste sannsynlighet for utblåsning, bore- og kompletteringsfasen, er det anslått en returperiode på mer enn 2100 år. I en slik situasjon vil det i henhold til utførte analyser være 55 pst. sannsynlighet for at olje strander. Siktemålet med oljevernberedskapen er at denne skal kunne redusere miljørisikoen betydelig, også når det gjelder slike alvorlige hendelser.

Det er stor variasjon i hvor ofte mindre hendelser med typisk varighet på under et døgn statistisk sett kan inntreffe. Operatøren anslår i arbeidet med konsekvensutredningen at for eksempel sjøbunnslekkasjer fra interne rørledninger og stigerør i driftsfasen har en returperiode på 25 år, mens utslipp i forbindelse med lossing fra flyteren har en returperiode på 4000 år. Utslippsvolumene som er lagt til grunn for mindre hendelser varierer mellom 50 m^3 for brønnlekkasjer og 1000 m^3 for lossing fra flyteren. For slike mindre hendelser er det kun to hendelser (lossing fra flyteren og brønnlekkasje fra realgrunnenformasjonen under produksjonsboring) hvor resultater viser at det er mer enn 5 pst. sannsynlighet for stranding av mer enn 1 tonn olje i enkeltruter, uten at det er tatt hensyn til oljevernberedskap. Siktemålet med oljevernberedskapen er at den skal redusere miljørisikoen betydelig utover dette.

3.3 Beredskap mot akutt forurensning

3.3.1 Myndighetenes krav til beredskap mot akutt forurensning

En utbygging av Goliat vil være den første utbyggingen av et oljefelt i Barentshavet. For virksomhet i Barentshavet har myndighetene stilt krav om at effekten av beredskapen skal være minst like god som ellers på norsk sokkel.

Det primære formålet for beredskap mot akutt forurensning er å redusere miljøkonsekvensene av et utslipp. Beredskapen skal være dimensjonert i forhold til risikoen ved virksomheten.

Operatørens beredskapsplaner vil bli nærmere beskrevet i søknadene om tillatelse til aktivitet etter forurensingsloven for produksjonsboring og drift, som vil sendes Statens forurensingstilsyn (SFT) for behandling i 2011 og 2013. SFT vil vurdere operatørens beredskapsplaner ved behandlingen av søknadene. Forutsatt at tillatelse gis, vil SFT fastsette hvilke konkrete krav til beredskap mot akutt forurensning som skal gjelde for Goliat.

I høringsuttalelsene til konsekvensutredningen kommenterte flere aktører viktigheten og utformingen av beredskapen mot akutt forurensning. Operatøren må i det videre arbeidet med beredskapen

vurdere hvordan høringsuttalelsene skal hensyntas i søknaden til SFT.

3.3.2 Organisering av beredskapen mot akutt forurensing i Norge

I Norge er beredskapen mot akutt forurensing bygget opp av privat beredskap, kommunal beredskap og statlig beredskap. Fiskeri- og kystdepartementet, ved Kystverket, har ansvaret for å koordinere den samlede nasjonale oljevernberedskapen og statens beredskap mot akutt forurensing. Kystverket er tilsynsmyndighet under aksjoner knyttet til akutte utslipp. Ved en aksjon i forbindelse med en hendelse med fare for akutt forurensing, vil Kystverket føre tilsyn med aksjonen, og vil kunne ta over en aksjon dersom det vurderes som nødvendig. Miljøverndepartementet ved SFT har ansvar for å stille krav til beredskap mot akutt forurensing i kommuner og private virksomheter og kontrollerer at kravene overholdes.

Oljeselskapene ved operatøren er ansvarlige for å ta seg av akutte hendelser fra egen virksomhet og at beredskapen er dimensjonert for dette. Norsk oljevernforening for operatøreselskap (NOFO), hvor eierne er en rekke rettighetshavere på norsk sokkel, har i tillegg etablert regionale planer for forsterking av havgående beredskap, kyst- og strandsoneberedskap. NOFO etablerer og administrerer en beredskap som inkluderer personell, utstyr og fartøy. I tillegg til baser langs kysten i Stavanger, Mongstad, Kristiansund, Træna og Hammerfest er det utplassert utstyr på enkelte felt. NOFO har totalt 20 oljevernsystemer og gjennomfører minst to fullskala øvelser hvert år i tillegg til en olje på vann øvelse. NOFO har i senere tid foretatt en utskifting av de havgående NOFO-systemene og opprettet en innsatsstyrke til innsats i strandsonen. Det er også øremerket midler fra organisasjonen til leverandører i de tre nordligste fylkene. Foreningen har en avtale med Kystverket som vil kunne gi tilgang til det statlige oljevernmateriellet som er lagret på statens 16 oljeverndepoter og 9 mellomdepoter. Avtalen omfatter også tilgang til det statlige oljevernutstyret som er lagret om bord på Kystvaktens fartøy.

3.3.3 Operatørens beskrivelse av arbeidet med risiko- og beredskapsanalyse

Operatøren har redegjort overordnet for oljevernberedskap i konsekvensutredningen. Operatørens miljørettede risiko- og beredskapsanalyse ligger til grunn for utformingen av beredskapen. Analysene som er gjennomført i forbindelse med konsekvensutredningen er utført i henhold til standardiserte metoder og verifisert av uavhengig tredjepart. Resultatene viser at miljørisikoen er lav, selv uten effekten av beredskapen. SFT påpekte i sin høringsuttalelse til konsekvensvurderingen at miljørisiko- og beredskapsanalysen i forbindelse med framtidig søknad til SFT må oppdateres i henhold til løsninger som detaljeres senere i utviklingsarbeidet, samt i forhold til eventuelle endringer i metodikk, teknologi, utstyrstilgang og datagrunnlag.

I følge konsekvensutredningen vil operatøren følge de prioriteringer som er gitt i regelverket med hensyn til beskyttelse av liv og helse, miljøet og materielle verdier. Operatøren redegjør for at beredskapen mot akutt forurensning for Goliat skal være robust, effektiv og godt tilpasset lokale forhold. Beredskapen skal kunne håndtere alle typer utslipp, også store akutte utslipp som driver inn til kysten.

Operatøren vil bygge videre på beredskapsløsninger som er etablert av Kystverket, NOFO og interkommunale utvalg mot akutt forurensning (IUA). Operatøren uttrykker også at de tar sikte på å styrke samarbeidet mellom offentlige og private aktører for å oppnå en helhetlig og forbedret beredskap.

Operatøren vil gjøre bruk av lokal kompetanse og kunnskap gjennom samarbeid med lokale fiskere. Fiskebåter med mannskap tilpasset oljevernberedskap vil rekrutteres fra kommunene Hasvik, Måsøy, Nordkapp og Hammerfest til bruk i beredskapen.

Det finnes ikke i dag et klart regelverk for bruk av mindre fiskefartøy i oljevernaksjoner i kystnære strøk. For å kunne utnytte denne ressursen fullt ut er det viktig å få formalisert dette initiativet, noe som vil kreve samarbeid med offentlige og private aktører.

I lys av Kystverkets rolle som tilsynsmyndighet og koordinator for nasjonal beredskap mot akutt forurensing er det viktig at operatøren er i samråd med etaten i oppbyggingen av oljevernberedskapen. Operatøren vil samarbeide med Kystverket i Finnmark og bidra til den faglige utviklingen av dette kompetansemiljøet.

Konsekvensutredningen beskriver at operatøren vil:

- utvikle nye metoder og teknologi for oppsamling av olje i kyst- og strandsonen.
- forbedre og anvende teknologi for å oppdage utslipp og lekkasjer av olje og kjemikalier så tidlig som mulig, og overvåke olje på sjø også under forhold med redusert sikt.
- forbedre kunnskapsgrunnlaget om hvordan oljen oppfører seg på havoverflaten og nedblanding i vannmassene. Dette er viktig kunnskap for videreutvikling av bekjempningsmetoder og teknologi.

- ha kapasitet og utstyr til å samle opp olje så nær kilden som mulig.
- i tråd med styringsforskriftens krav til barrierer skal det etableres flere barrierer mot akutt forurensing.
- etablere en robust beredskapsorganisasjon som har tilstrekkelig opplæring og kompetanse, og som på kort varsel er i stand til å rykke ut og gjennomføre nødvendige aksjoner. Det skal være tilstrekkelig kommunikasjon og samhandling mellom operatør, myndigheter og øvrige involverte parter til å gjennomføre operasjonen på en effektiv måte.

Utforming av beredskapen på Goliat vil måtte ta hensyn til utfordringer knyttet til oljevernberedskap i Barentshavet, som for eksempel dårlig vær. Under dårlige værforhold som sterk vind og brytende bølger vil oljen i større grad blandes ned i vannmassene og gjøres tilgjengelig for vannlevende organismer. Oljen vil imidlertid fortynnes til konsentrasjoner som har lavt potensiale for å påføre skade på miljøet samtidig som den naturlige nedbrytingen øker. Vind- og bølgestatistikken for Barentshavet viser at forholdene i sommer- og vinterhalvåret er tilnærmet lik dem man finner i Norskehavet og Nordsjøen, og tidvis noe bedre. Utfordringer med bølger er derfor ikke spesifikke for Goliat.

Dårlige lysforhold under mørketiden har tradisjonelt vært en betydelig utfordring for oljevernet i nordområdene. De siste årene har det vært arbeidet med utvikling av teknologi for å lokalisere olje på sjø under forhold med redusert sikt. Informasjon fra radar, helikopter og andre former for fjernmåling kan lastes ned til fartøyene som deltar i aksjonen. Derved kan ressursene prioriteres på en mer effektiv måte også i situasjoner med dårlig lys. Teknologien vil være tilgjengelig og bli implementert i beredskapsløsningene for Goliat. Det gjenstår imidlertid fortsatt teknologiske utfordringer knyttet til oljevernaksjoner. Utformingen av oljevernberedskapen på Goliat vil måtte ta hensyn til dette.

Lave temperaturer i kombinasjon med sterk vind kan medføre ising av utstyret. Kombinasjonen med kulde og mørke kan også sette begrensninger i forhold til å kunne gjennomføre sikre og effektive oppryddingsaksjoner i strandsonen. Disse forholdene understreker viktigheten av å ivareta helse og sikkerhetsaspektet, ikke minst i oljevernberedskapen. Operatøren arbeider med prosjekter for å gjøre beredskapen i kulde og mørke mer effektiv. Erfaringene fra disse prosjektene vil bli implementert i beredskapsløsningen for Goliat.

I samsvar med regjeringens nordområdestrategi vil operatøren etablere særskilte overvåkings- og kommunikasjonssystemer for effektivt å kunne overvåke potensielle forurensende utslipp.

Kystverket pekte i sin høringsuttalelse til konsekvensutredningen for Goliat på en del spesielle utfordringer og behov for konkretisering av tiltak. Dette gjelder blant annet:

- tekniske utfordringer knyttet til «vinterisering» av oljevernutstyr
- betydningen av infrastruktur og bosettingsmønster i Finnmark for tilgang på personell og materiell og dermed gjennomføringen av aksjoner
- gjennomføring av øvelser og trening i kulde og mørke
- konkretiseringsbehov knyttet til organisering av den kystnære oljevernberedskapen og strandsoneberedskapen
- konkretiseringsbehov knyttet til opplegg for bruk av lokale ressurser og vurdering av hvordan fiskefartøy ev. kan brukes i oljevernberedskapen
- konkretisering av planer for samordning av øvelser og opplæring av identifisert personell
- konkretisering av operative retningslinjer for når det kan være hensiktsmessig å bruke dispergeringsmidler.

Kystverket pekte på at de forventer at det i den videre prosessen konkretiseres hvordan disse utfordringene skal løses. Disse utfordringene må håndteres i den videre prosessen fram mot oppstart av aktiviteten. Operatøren skal samarbeide med både SFT og Kystverket for å utarbeide løsninger som på best mulig måte sikrer en helhetlig oljevernberedskap.

Boks 3.1 Opplæringstiltak innen oljevernberedskap

Operatøren vil gjennomføre opplæringstiltak innen oljeverneberedskap for representanter fra Finnmark ved at representanter fra kommuner (IUA-personell) eller selskap/organisasjoner får tilbud om opplæring eller hospitering i etablerte beredskapsorganisasjoner og Eni. For å øke kompetansen innen oljevern i regionen vil operatøren gjennomføre regelmessige kurs og øvelser. Selskapet vil bygge videre på sentrale institusjoner for opplæring innen oljevern. Kurs og øvelser vil så langt som mulig bli gjennomført lokalt.

Boks: 3.2 Operatørens forsknings- og utviklingsprosjekter innenfor oljevern

Eni Norge har i samarbeid med StatoilHydro iverksatt over 30 prosjekter om oljevern for å styrke teknologi, metodikk og løsninger for det kystnære oljevernet i nordområdene. Samlet har prosjektene en kostnadsramme på mer enn 30 millioner kroner. Hensikten er å løse utfordringer gjennom å videreutvikle lokal og regional kunnskap i samarbeid med ekspertmiljøer. Prosjektene omfatter følgende hovedområder:

- Kartlegging, deteksjon og overvåking
- Kompetanse og beslutningsstøtte
- Nye og forbedrede metoder for kyst- og strandsone

Prosjekter for over 13 millioner kroner involverer leverandører og institusjoner i Nord-Norge. Eni Norge har bl.a. inngått en 3-årig avtale med NOFI Tromsø om utvikling av oljevernutstyr for bruk i kystnære farvann. Andre viktige utviklingsprosjekter er etablert i samarbeid med Norlense, VacumKjempen Nord-Norge, Hasvik I Utvikling, Norut, Akvaplan-niva og Mercur Maritime.

Beredskapsplaner for Goliat

Bedre overvåking av oljeutslipp

For å identifisere utslipp og overvåke olje på havoverflaten planlegger Goliat å benytte et system hvor signaler hentes fra en rekke forskjellige sensorer som er plassert både på flyteren, beredskapsfartøy og bunnrammer. Informasjon vil deles med beredskapsorganisasjonen over internett for å gi et felles situasjonsbilde. Systemet vil gi en forbedret beslutningsstøtte i forbindelse med oljevernaksjoner.

Nytt og bedre beredskapsfartøy

Beredskapsfartøyet som planlegges brukt på Goliat vil være et nybygg som vil tilfredsstille de siste kravene til søk, redning og oljevern (NOFO 2008). Fartøyet vil bli utstyrt med best tilgjengelig utstyr med tanke på deteksjon, overvåking og oppsamling av olje på havoverflaten. Fartøyet vil ha betydelig slepekapasitet og vil, foruten å dekke behovene for Goliat, heve den generelle beredskapen i regionen.

Styrking av den kystnære beredskapen ved bruk av lokale fiskefartøyer

I den kystnære beredskapen vil det etableres ressurser i form av bruk av lokale fiskefartøyer og mannskap som har andre primæroppgaver i området. Selskapet samarbeider bl.a. med Finnmark fiskarlag, Kystverket, NOFO og StatoilHydro om dette. Fartøyene til Goliat søkes rekruttert fra Måsøy, Hasvik, Hammerfest og Nordkapp kommuner. Operatøren vil sørge for tilstrekkelig opplæring, og trening og øvelser vil gjennomføres lokalt. Selskapet har bidratt til utvikling av oljevernutstyr øremerket for bruk for denne fartøysgruppen. Dette omfatter bl.a. lensesystemer som kan opereres av ett fartøy.

Bedre beredskap i strandsonen

Operatøren har tatt initiativ til å utvikle detaljerte beredskapsplaner og vil bygge opp en desentralisert kystnær oljevernberedskap. Planene omfatter lokalisering av beredskapsmateriell, detaljerte aksjons- og logistikkplaner og plan for avfallshåndtering. Beredskapsressurser for oppstart av en strandsaneringsoperasjon vil bli lagret på strategiske steder i influensområdet. Operatøren vil sørge for at personell for gjennomføring av strandaksjoner blir øremerket og tilført nødvendig kompetanse. Tiltakene for aksjoner i strandsonen vil bety en betydelig styrking av oljevernberedskapen i hele regionen. Selskapet har bidratt til utvikling av oljevernutstyr øremerket for bruk for fiskefartøy i kystnære farvann. Dette omfatter bl.a. lensesystemer som kan opereres av ett fartøy.

3.4 Utslipp til luft

Utslippene av CO_2 fra feltet er omfattet av kvotesystemet og CO_2-avgifter, og utslippene av NO_x er omfattet av NO_x-avgifter. I tillegg kommer krav om bruk av best tilgjengelig teknologi.

Utslippene i utbyggingsperioden er en konsekvens av aktivitetene ved boring og komplettering, forsynings- og beredskapsfartøy samt helikoptertransport.

Normalt vil innretningen operere med lukket fakkel både på lavtrykk- og høytrykksystemet. Gass fra fakkelsystemet vil bli tilbakeført til prosessen. Det vil ikke være pilotflamme, men et automatisk system for tenning av fakkel ved behov.

Det er et krav fra myndighetene at bruk av kraft fra land skal vurderes ved alle nye utbygginger og større ombygginger på norsk sokkel. Operatøren har vurdert flere alternative løsninger med hensyn på valg av energiløsning. Flere nivåer av kraft fra land er vurdert, og operatøren har gjort valget ut fra tekniske løsninger på kabelen, miljøforhold, tilgjengelig kapasitet i nettet på land, driftsregularitet og kostnader.

Goliat vil ha et samlet energibehov på mellom 90-100 MW, hvorav behov for strøm utgjør 40-60 MW og behovet for varme utgjør 30-40 MW. Energibehovet vil dekkes av kraft fra land kombinert med en gassturbin på innretningen. Varmebehovet vil bli dekket ved at det installeres en varmegjenvinningsenhet på turbinen og ved elektriske varmere på innretningen. Turbinen sammen med varmegjenvinningsenheten har en virkningsgrad på over 75 pst. Turbinen vil installeres med lav-NO_x-teknologi, som er best tilgjengelig teknologi.

Det vil bli installert en kabel fra land med kapasitet på minimum 60 MW. Turbinen vil ha en elektrisk kapasitet på rundt 30 MW og varmekapasitet på 35 MW. I tillegg blir det installert en elektrisk varmer med kapasitet på 15 MW. Det legges opp til et energistyringssystem som skal optimalisere energiforbruket og minimalisere utslippene til luft. Løsningen gir høy driftsregularitet ved at produksjonen kan opprettholdes ved kortvarig utfall av én energikilde.

Mengden av kraft fra land skal kunne økes både for å heve andelen av energiforbruket på Goliat som dekkes av kraft fra land, og for å kunne fase inn petroleumsressurser fra andre felt. Det vil derfor bli lagt til rette for innkopling av ekstra kabel fra land på innretningen. Når det gjelder krav til økt overføring av kraft fra land, se departementets vurdering pkt. 4.2.

Den anbefalte kraftløsningen på Goliat vil bidra til å redusere utslippene på norsk sokkel med gjennomsnittlig 115 000 tonn CO_2 årlig over feltets levetid i forhold til en løsning uten kraft fra land. Forventningene til utslipp til luft fra både kraftgenerering og estimert fakling fra Goliat i utbyggings- og driftsfasen er vist i tabell 3.1

3.5 Arealdekking og fysiske inngrep

Produksjonsboringen vil kreve en egen sikkerhetssone med radius på 500 meter rundt boreinnretningen. Dette medfører et tidsbegrenset arealbeslag så lenge produksjonsboringen pågår (2011–2014). Ettersom det skal bores på ulike lokaliteter, vil arealet som beslaglegges endres gjennom boreperioden, men det vil utgjøre om lag 1 km^2. Området som vil være omfattet av det tidsbegrensede arealbeslaget vil imidlertid være større som følge av ankerbeltet rundt riggen, anslagsvis 10 km^2.

Havbunnsinnretningene og rørledningene vil være overtrålbare. Rørledninger og kabler vil graves ned. Dette gjelder også kabel for overføring av elektrisk kraft fra land. Det skal således ikke være noe arealbeslag knyttet til disse enhetene i driftsfasen. I driftsfasen vil flyteren ha en permanent sikkerhetssone med radius 500 meter, inkludert området for oljelasting til tankskip. I tillegg vil ankerlinjene fra flyteren representere et arealbeslag for trålfiske på totalt 7 km^2.

3.6 Konsekvenser for næringsvirksomhet av utbyggingen

Erfaring tilsier at etableringen av et regions- og driftskontor med helikopterterminal og basetjenester i Hammerfestområdet vil føre til økt lokal aktivitet også i andre næringer. Ringvirkningsanalyser av Snøhvitutbyggingen viser at aktiviteten har hatt betydelige positive effekter lokalt.

De negative konsekvensene av et mulig akutt utslipp til sjø for fiskeri, havbruk, skipstrafikk, reiseliv og landbruk er utredet. For fiskerinæringen vil utbyggingsfasen ikke medføre vesentlige fangstreduksjoner. Virkningen for fiske vil ved normal drift stort sett være begrenset til arealbeslag fra innretninger, trafikken til og fra feltet og seismikkvirksomhet. Havbunnsinnretningene, rørledningene og kabel for overføring av elektrisk kraft fra land vil være overtrålbare eller gravd ned. Det skal således ikke være noe arealbeslag knyttet til disse innretningene i driftsfasen.

Eventuelle akutte utslipp vil kunne skade egg og larver. Større fisk flytter seg bort fra eventuelle

Tabell 3.1 Forventningene til utslipp til luft fra kraftgenerering og estimert fakling i utbyggings- og driftsfasen

	Utslipp CO_2 (mill tonn)		Utslipp NO_x (1000 tonn)		Utslipp nmVOC (1000 tonn)		Utslipp CH_4 (1000 tonn)	
	Utbygging	Drift	Utbygging	Drift	Utbygging	Drift	Utbygging	Drift
2011	0,039		0,566		0,060		< 0,001	
2012	0,064		0,944		0,101		< 0,001	
2013	0,064	0,154	0,944	0,110	0,101	0,065	< 0,001	0,008
2014	0,050	0,156	0,736	0,112	0,078	0,648	< 0,001	0,084
2015		0,147		0,106		0,612		0,080
2016		0,138		0,101		0,485		0,063
2017		0,134		0,098		0,371		0,048
2018		0,130		0,096		0,292		0,038
2019		0,130		0,096		0,211		0,028
2020		0,129		0,096		0,164		0,021
2021		0,133		0,098		0,134		0,017
2022		0,133		0,098		0,112		0,015
2023		0,131		0,096		0,095		0,012
2024		0,126		0,093		0,082		0,011
2025		0,128		0,094		0,072		0,009
2026		0,128		0,094		0,065		0,008
2027		0,126		0,094		0,060		0,008
2028		0,125		0,093		0,055		0,007

oljeforurensing. Det er gjennom miljørisikoanalysen vist at sannsynligheten er svært lav for å påvirke fiskebestander negativt i et målbart omfang. Fisket vil imidlertid kunne bli midlertidig stanset, og det vil bli innført restriksjoner på omsetning av sjømat fra området. Rettighetshaverne vil være økonomisk ansvarlig for eventuelle tap som måtte bli påført fiskeriene. Avbøtende tiltak i form av oljevern og konsultasjon med fiskerne, for eksempel i forbindelse med seismisk aktivitet, vil bli iverksatt.

Når det gjelder skipstrafikk ligger Goliat like innenfor seilingsledene og kommer således ikke i direkte konflikt med disse. Et beredskapsfartøy vil overvåke trafikkbildet og kontakte fartøy på feilaktig kurs.

Det er ikke utredet hvilke positive konsekvenser utbyggingen av Goliat vil kunne medføre for reiselivsnæringen i Finnmark. Basert på erfaring fra Snøhvit forventes det at utbygging og drift av Goliat kan føre til økt reiseaktivitet og overnattingsbehov. Dette kan virke positivt på reiselivet i regionen. Et større oljeutslipp vil imidlertid kunne medføre negative konsekvenser for turistnæringen.

Reindrift er vurdert nedenfor, se punkt «samiske interesser». Virkninger på annet landbruk vurderes ikke som relevant for planlagt utbygging og drift av Goliat.

3.7 Konsekvenser for samfunnet

Investeringene i Goliat og inntektene til rettighetshaverne og staten vil ha positive virkninger for samfunnet. Goliat kan legge til rette for videre utvikling av petroleumsvirksomheten i Barentshavet og bidra til videre inntekter til samfunnet og økonomisk aktivitet i regionen. Dette er en viktig del av regjeringens nordområdestrategi.

Utbygging og drift av Goliat vil bidra til lokale og regionale ringvirkninger. Regionkontoret med driftsfunksjoner vil legges til Hammerfest, og helikopter- og forsyningsbase til Hammerfestområdet. Goliat vil også indirekte skape arbeidsplasser knyttet til lokale og regionale leveranser av varer og tjenester til olje- og gassvirksomheten. Selv uten tilknytting av nye ressurser, er driftsfasen beregnet til 15 år. Dette gir lokale og regionale selskaper og arbeidskraft mulighet til å bygge opp petroleumsrelatert kompetanse og kapasitet.

Operatøren vil aktivt legge tilrette for å styrke ringvirkningene av petroleumsvirksomheten. Operatøren vil blant annet tilpasse kontraktsstrategien på vedlikeholds- og driftskontraktene, bygge opp lokal og regional kompetanse, informere og kvalifisere lokale og regionale leverandører gjennom såkalte leverandørnettverk og etablere hospitantordninger for lokale leverandører i egen organisasjon. Selskapet vil gjennomføre tiltak rettet mot kompetanseutvikling for å øke rekrutteringen til petroleumsrelaterte næringer og i dette arbeidet særlig vektlegge tiltak rettet mot ungdom i regionen.

Dialogen og samarbeidet med Sametinget, fylkeskommuner og kommuner for å legge til rette for positive samfunnsmessige ringvirkninger av både bygge- og driftsfasen vil fortsette.

Boks 3.3 Tiltak fra operatøren som vil øke petroleumsrettet kompetanse og rekruttering til næringen i landsdelen

Operatøren vil iverksette kompetanse- og rekrutteringstiltak for unge i regionen. Operatøren har inngått partnerskapsavtaler med videregående skoler og miljøer for høyere utdanning og forskning i Finnmark. Operatøren samarbeider med Nordkapp Maritime Simulator Treningssenter og med EnergiCampus Nord. Operatøren støtter et digitalt formidlingsprosjekt for reindriftskunnskap. Operatøren vil jevnlig tildele stipend til studenter fra fylket til 1- og 2- årige masterprogrammer ved petroleumsrelaterte universiteter i Italia. Operatøren vil utvide satsingen på kompetanseutvikling i årene som kommer og utarbeide en rekrutteringsplan. Dette vil bidra til å sørge for at så mange som mulig av den kommende arbeidsstokken rekrutteres lokalt.

3.8 Samiske interesser

I følge konsekvensutredningen har eventuelle virkninger for den samiske befolkningen blitt vurdert i henhold til internasjonale konvensjoner og nasjonal lovgivning. Utbyggingen vil ikke gi noen store negative effekter for samisk kultur og språk.

Konsekvensutredningen peker imidlertid på at ulempene for reindrift vil være middels store, og påvirke trekkleier, kalvingsområder og vårbeiter. I tillegg vil helikoptertrafikk over Kvaløya kunne forstyrre rein, særlig i kalvingstiden. Negative konsekvenser på tradisjonelle samiske næringsveier, først og fremst reindrift, vil søkes avbøtet gjennom tiltak utviklet i samarbeid og i dialog med det samiske samfunnet. Operatøren vil søke å redusere ulempene for reindriften av kraftkabelen og helikoptertransport, samt å trekke reindriftsnæringen inn i prosesser om bosetting og infrastruktur på et tidlig stadium. Som omtalt tidligere, medfører Goliat begrensede ulemper for fiskerier.

Operatøren vil gjennomføre tiltak for å styrke positive effekter på næringsliv, kompetanse og utvikling rettet spesielt mot den samiske befolkningen.

Boks 3.4 Tiltak fra operatøren som vil øke regionale og lokale ringvirkninger

- Etablering av operatørens regionkontor i Hammerfest.
- Etablering av driftorganisasjonen for Goliat i Hammerfest.
- Etablering av forsynings- og helikopterbase i Hammerfest, herunder logistikk og maritime tjenester.
- Kontraktsstrategi tilpasset lokale og regionale leverandører: I forbindelse med drift og vedlikehold vil operatøren sette ut mindre kontrakter fremfor store pakker som kun et fåtall leverandører kan levere. Operatøren har ingen bindende rammeavtaler for drift og vedlikehold.
- Ansettelse av en industrikoordinator knyttet til regionkontoret i Hammerfest for kontakt med lokale og regionale leverandører.
- Sørge for at leverandører som vinner sentrale kontrakter innenfor vedlikehold og modifikasjon er tilstede i Finnmark.
- Videreutvikle den regionale kompetansen innen petroleumsvirksomheten, ikke minst ved tanke på fremtidige aktiviteter i Barentshavet. Dette vil blant annet gjøres ved å iverksette utvekslingstiltak mellom ansatte i ingeniørbedrifter i Finnmark og Eni Norge i utbyggingsprosjektet og organisasjonen som er under oppbygging. Dette er viktig fordi det vil øke lokale og regionale bedrifters generelle petroleumskompetanse og kunnskap om Goliat spesielt.
- Iverksette et lærlingprogram innefor boring i samarbeid med videregående skoler i Finnmark og etablerte boreselskap, som enten er ansvarlig for produksjonsboring i utbyggingsfasen eller for leteboring i Barentshavet. Dette vil gi ungdom i regionen kunnskap som er relevant både for driftsfasen på Goliat og for annen petroleumsutvikling.
- Operatøren vil støtte industriutvikling i Finnmark for å styrke regionalt næringslivs muligheter for å kunne delta i konkurranse om fremtidige kontrakter og aktiviteter innefor olje- og gassnæringen gjennom samarbeid med leverandørnettverk, som gir opplæring og informasjon om selskapets behov for leveranser og hvilke krav selskapet stiller til disse.
- Støtte opp under næringsutviklingen i influenskommunene. Det kan være aktuelt å støtte og videreføre prosjekter innenfor fiskeri- og turistnæringen som er de to viktigste næringene i disse kommunene. Operatøren har allerede støttet slike tiltak i influensområdet og vil vurdere en videreføring av disse aktivitetene.
- Iverksette følgeforskning for å dokumentere lokale og regionale effekter av utbygging og drift.

4 Myndighetenes vurdering av plan for utbygging og drift

4.1 Oljedirektoratets vurdering

I følge Oljedirektoratet er de geofaglige beskrivelsene og tolkningene i plan for utbygging og drift gode. Etter Oljedirektoratets vurdering er det imidlertid en noe større sannsynlighet for kanalsander i et av reservoarene enn det som fremkommer i planen, noe som kan gjøre det mindre egnet for gassinjeksjon. Direktoratet påpeker at muligheten for gasskapper i alle segmenter i realgrunnen ikke er omfattet av operatørens analyser. Dette kan innebære en økning av det totale gassvolumet på Goliat.

Oljedirektoratet vurderer valgt utbyggingsløsning som en robust og fleksibel løsning. Det er lagt til rette for å øke antall brønner og stigerør. Tilsvarende anses vekt- og plasskapasitet å ivareta tilleggsressurser på Goliat og ressurser fra tredjepartfunn på en tilstrekkelig måte. De fiskale målesystemene er vurdert, og beskrivelsen er funnet tilfredsstillende etter forskriftene.

Oljeproduksjonen fra Goliat har i følge Oljedirektoratet en økonomisk levetid på over 15 år. Direktoratet mener det er lagt fram dokumentasjon på at utbyggingen kan gjennomføres innenfor de kostnads- og tidsrammer som fremkommer i planene.

Oljedirektoratet mener at planen har tilfredsstillende miljøløsninger både med hensyn på utslipp til sjø og til luft. Løsningen kombinerer elektrisk kraft fra land med bruk av en gassturbin på feltet. Denne løsning innebærer en betydelig reduksjon i feltets utslipp til luft i forhold til en ren gassturbinløsning.

Operatørens kraftstudier viser usikkerhet i tilgjengelighet og regularitet på kraft fra land. Ved å benytte to uavhengige energikilder kan produksjonen opprettholdes ved kortvarig bortfall av en av kraftkildene. Med det varmebehovet som er på innretningen, mener Oljedirektoratet at det valgte konseptet med en gassturbin på innretningen med høy varmekapasitet i tillegg til kabel fra land er en god løsning.

Operatøren har lagt fram kostnadene knyttet til en og to kabler på 60 MW og en på 100 MW. Oljedirektoratet har bedt om at operatøren legger fram kostnadene knyttet til ulike kapasiteter i kabelen (mellom 60 og 100 MW) utover det som er lagt til grunn i planen, før det inngås kontrakt med leverandør av kabel. Rettighetshaverne skal ta avgjørelsen om kapasitet på kabelen i samråd med myndighetene.

Direktoratet mener at det er lagt fram dokumentasjon på at utbyggingen kan gjennomføres innenfor de kostnads – og tidsrammer som fremkommer i planene og at det med de gitte forutsetningene er en tilfredsstillende samfunnsøkonomi i prosjektet.

Planen omfatter ikke vurderinger knyttet til produksjon av gassen i funnet. Det er kun vist til at det er lagt til rette for en eventuell senere eksport av gassen ved at det er lagt inn fleksibilitet til å kunne installere gasseksportstigerør. Oljedirektoratet finner ikke dette tilfredsstillende.

Det er i planen presentert en mulig oppside med eksport av gassen i forlengelse av oljeproduksjonen. Operatøren har i plan for utbygging og drift vist at en mulig gassavsetningsløsning fra produksjonsstart via Melkøya med stor sannsynlighet vil gi positiv effekt på oljeproduksjonsprofilen. Hvor stor denne verdien er, avhenger av hvor mye gass som kan leveres og hvor tidlig i produksjonsforløpet gasseksporten kommer.

Oljedirektoratet vurderer det derfor som viktig at det er etablert alternative gassløsninger allerede fra produksjonsstart, for å unngå negative effekter ved gassinjeksjon. Operatørens reservoarsimulering viser at gasseksport fra produksjonsstart kan bidra til akselerert utvinning av olje og en økt utvinning av olje og gass. Det er direktoratets vurdering at rettighetshaverne til Snøhvit må spille en sentral rolle for å få en akseptabel eksportløsning på plass.

4.2 Olje- og energidepartementets vurdering

Utbyggingsprosjekter må være lønnsomme for at rettighetshaverne skal velge å investere i dem. Utbyggingen av Goliat er lønnsom med de forutsetningene rettighetshaverne har lagt til grunn i planen. Rettighetshaverne vurderer utbyggingen som marginalt lønnsom med utgangspunkt i planens

forventninger til kostnader, produksjon og oljepris. Prosjektet er ikke lønnsomt med forverrede forutsetninger. Rettighetshaverne har i utbyggingsplanen tatt forbehold om at de vil vurdere lønnsomheten i prosjektet før de tildeler kontrakter i 2009.

Operatørens oljeprisforutsetning for utbyggingen av Goliat er på 400 kroner fatet. Prosjektet har en balansepris på om lag 300 kroner fatet. Til sammenligning har oljeprisen i første kvartal 2009 ligget på om lag 300 kroner fatet. Oljeprisen medio april 2009 var på 344 kroner fatet.

Det er usikkert om oljeprisen vil øke til et tilfredsstillende nivå for prosjektet, slik rettighetshaverne har lagt til grunn og slik som myndighetenes prognoser for produksjonsperioden tilsier. En fortsatt lav oljepris, for eksempel på det nivået vi har sett i begynnelsen av 2009, vil true gjennomføringen av prosjektet. Med oljepris tilsvarende medio april 2009 på 344 kroner fatet har Goliat en nåverdi før skatt på 4,4 mrd. kroner. Goliat vil imidlertid ikke komme i produksjon før i 2013.

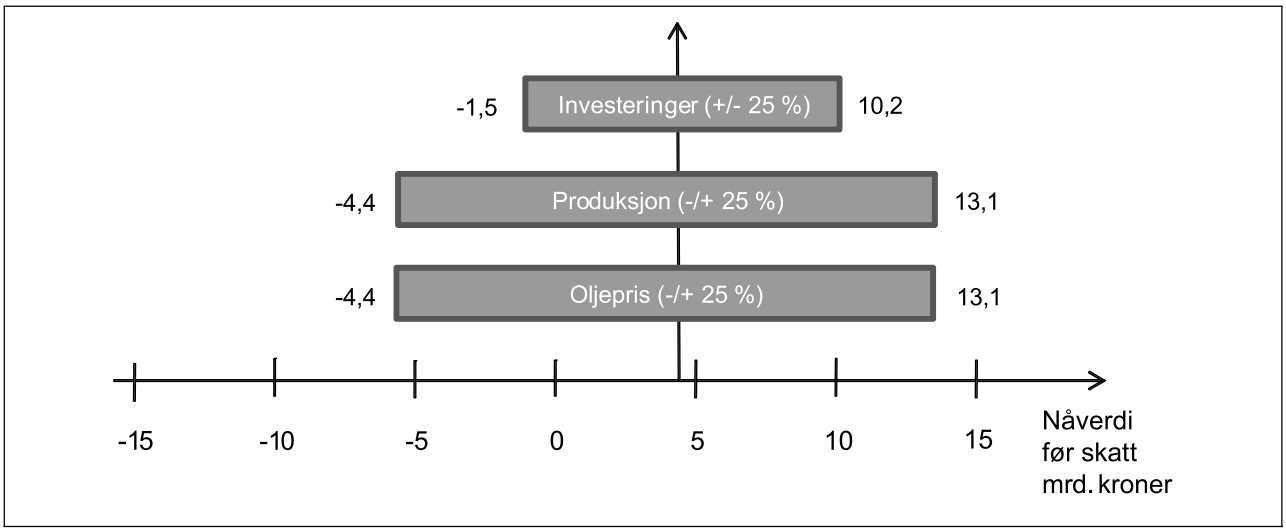

Figur 4.1 Sensitivitetsanalyse for prosjektet.

Departementet har gjennomført en sensitivitetsanalyse som gir uttrykk for konsekvenser av variasjonene av økonomiske parametre ved prosjektet. Figuren viser hva den økonomiske virkningen vil bli av endring av tre parametre; pris, produserte ressurser og investeringenes størrelse.

Tabell 4.1 Variasjon i nåverdien som resultat av variasjon i oljeprisen

Oljepris (NOK/fat)	258	300	344	400	430	475
Nåverdi før skatt (mrd. NOK)	-4,4	-0,1	4,4	10,0	13,1	17,6

I prisvariasjonen i sensitivitetsdiagrammet er midtpunktet 344 kr fatet. Det gir en nåverdi på 4,4 mrd kroner hvis operatørens forutsetninger om produserte ressurser og utbyggingskostnadene ikke varieres. Hvis prisen er lavere, for eksempel 300 kroner fatet, er nåverdien omtrent null. Hvis prisen er 400 kroner fatet, blir nåverdien 10 mrd kroner. Variasjonen i nåverdi kan leses av på grunnlinjen (x-aksen).

Tabell 4.2 Variasjon i nåverdien som resultat av variasjon i produserte ressurser

Produksjon	-30 %	-20 %	-10 %	10 %	20 %	30 %
Nåverdi før skatt (mrd. NOK)	-6,1	-2,6	0,9	7,8	11,3	14,8

I variasjonen over produserte ressurser tar man også utgangspunkt i 344 kroner fatet og 28 mrd kroner i investeringer, men her varieres produksjonen. Nåverdien vil påvirkes av om produksjonen over feltets levetid er høyere eller lavere enn forutsatt.

Tabell 4.3 Variasjon i nåverdien som resultat av variasjon i investeringskostnadene

Investeringer	-30 %	-20 %	-10 %	10 %	20 %	30 %
Nåverdi før skatt (mrd. NOK)	11,3	9,0	6,7	2,0	-0,3	-2,6

I investeringsvariasjonen er midtpunktet også 344 kroner fatet og ressurser produsert varierer heller ikke. Denne figuren viser på tilvarende måte økningen eller fallet i nåverdi avhengig av om investeringene blir lavere eller høyere enn 28 mrd kroner som er de antatte kostnader.

Naturligvis kan alle disse faktorene varieres samtidig, for eksempel ved at både prisen på olje blir betydelig lavere samtidig som utbyggingskostnadene blir høyere og reservene mindre. Hvis alt dette skulle skje samtidig, vil virkningen bli betydelig. Tilsvarende vil virkningene bli betydelig hvis alle faktorene beveger seg i positiv retning.

Det er altså knyttet usikkerhet til lønnsomheten i utbyggingen. Det er likevel ikke grunn til å ta utgangspunkt i at de valgte forutsetningene ikke vil være rimelige. Selv om prosjektet ikke er robust, mener departementet at utbygging og drift av Goliat med de gitte forutsetningene vil gi tilstrekkelig samfunnsøkonomisk lønnsomhet.

Investeringene i Goliat og inntektene til rettighetshaverne og staten vil ha positive virkninger for samfunnet. Som den første oljeutbyggingen i Barentshavet vil Goliat bidra til videreutvikling av petroleumsnæringen i regionen. Dette er en viktig del av regjeringens nordområdestrategi. Etter utbyggingen av Snøhvit vil utbyggingen av Goliat være det største industriprosjektet som noen gang er gjennomført i Nord-Norge.

Goliatutbyggingen vil gi lokale og regionale ringvirkninger. Flere hundre nye arbeidsplasser vil direkte eller indirekte følge av utbyggingen i regionen. Regionkontoret med driftsfunksjoner vil legges til Hammerfest, og helikopter- og forsyningsbase legges til Hammerfest-området. Operatøren vil tilpasse sin kontraktsstrategi for driftfasen slik at lokale leverandører blir mer konkurransedyktige, etterstrebe at leverandører innen vedlikehold og modifikasjon er tilstede i regionen og etablere hospitantordninger for å styrke den petroleumsrelaterte kompetansen hos lokale og regionale leverandører.

Operatøren har utredet alternative utbyggingsløsninger med ulik grad av ilandføring. Disse løsningene gir vesentlig lavere lønnsomhet. De vil også medføre vesentlige forsinkelser i prosjektet, blant annet på grunn av behov for å kvalifisere teknologi. Operatøren har valgt den planlagte utbyggingsløsningen på bakgrunn av vurderinger av økonomi, miljø, sikkerhet og teknisk modenhet. Utbygging til havs er den eneste realistiske utbyggingsløsningen. Ut fra de gitte forutsetningene er flyteren det eneste konseptet med tilstrekkelig lønnsomhet. Den er også det beste med hensyn til miljø og ressursforvaltning. Utbyggingsløsningen på Goliat skaper ikke presedens for senere utbygginger. Hver enkelt plan for utbygging og drift vurderes for seg.

Det er ikke avdekket forhold gjennom konsekvensutredningen som tilsier at prosjektet ikke bør gjennomføres, eller at avbøtende tiltak utover de som er planlagt bør iverksettes.

Utbyggingen vil ikke gi særlige negative effekter på muligheten for å opprettholde samisk kultur og språk. Konsekvensutredningen peker imidlertid på at ulempene for reindrift vil være middels store og vil kunne påvirke trekkleier, kalvingsområder og vårbeiter. I tillegg vil helikoptertrafikk over Kvaløya kunne forstyrre rein, særlig i kalvingstiden. Negative konsekvenser på tradisjonelle samiske næringsveier vil søkes avbøtet gjennom tiltak utviklet i samarbeid og dialog med reindriften og samene.

Det er avholdt konsultasjoner mellom Sametinget og departementet om Goliat. I konsultasjonene var det enighet om at operatøren har utført en omfattende konsekvensutredning for Goliat. Det ble ikke oppnådd enighet mellom partene om et urfolksfond i forbindelse med petroleumsvirksomheten eller hvorvidt samene har særlige rettigheter til petroleumsressursene. Sametinget står fast på prinsippet om at det samiske folk etter folkeretten har rettigheter til petroleumsressursene i Barentshavet. Sametinget mener at urfolksperspektivet må gjenspeile hvordan avkastningen fra petroleumsvirksomhet i Barentshavet fordeles, og foreslår at en del av nytteverdien avsettes i et urfolksfond som virkemiddel for ringvirkninger i nord til samfunns- og næringsutvikling. På bakgrunn av uenigheten er det Sametingets samlede vurdering at det ikke foreligger et tilstrekkelig grunnlag i utkastet til proposisjon for å gi tilslutning til utbygging og drift av Goliatfeltet. Når det gjelder disse spørsmålene viste departementet i konsultasjonen til Stortingsmelding nr. 7 (2006-2007) Om Sametingets virksomhet i 2005 som redegjør for at regjeringen ikke kan se at det foreligger folkerettslige forpliktelser i forhold til samene når det gjelder avkastningen fra petrole-

umsvirksomhet på kontinentalsokkelen. Dette gjelder også spørsmålet om opprettelsen av et eventuelt urfolksfond. Det vises for øvrig til vedlegget med høringsuttalelser til konsekvensutredningen for Sametingets vedtak og Sametingsrådets forslag til vedtak og besvarelsene av disse. Det var enighet om at det var viktig at tiltak for å øke generelle lokale ringvirkninger og kompetanse også må komme samene til gode. Det var også enighet om at oljevernberedskapen på Goliat må holde en meget høy standard. Videre var det enighet om at både Sametingets vedtak og Sametingsrådets forslag til vedtak vedrørende høringsuttalelser skulle besvares.

Goliat medfører begrensede ulemper for fiskerier, men er ikke antatt å påføre negative konsekvenser for landbruk eller utmarksnæringer. Utbyggingen vil ikke medføre betydelige ulemper for annen næringsvirksomhet i området.

Det er ikke ventet at Goliat vil ha vesentlige negative konsekvenser for naturressurser og miljø. Utbygging og drift av Goliat skal følge rammene som trekkes opp for petroleumsvirksomheten i forvaltningsplanen for Barentshavet. Den valgte løsningen har gode miljøløsninger både med hensyn til utslipp til sjø og til luft.

Det er et krav fra myndighetene at oljevernberedskapen for Goliat blir minst like god som for øvrige deler av norsk sokkel. Operatøren planlegger en oljevernberedskap som skal være robust, effektiv og godt tilpasset de lokale forholdene. Beredskapen vil beskrives i større detalj i søknad om tillatelse til virksomhet etter forurensingsloven for produksjonsboring og drift som vil sendes SFT for behandling i henholdsvis 2011 og 2013.

Goliatfeltet blir den første oljeutbyggingen i Barentshavet. Feltet ligger nær kysten og inntil et område som i forvaltningsplanen for Barentshavet er identifisert som særlig verdifullt og sårbart. Det er derfor viktig med strenge miljøkrav til prosjektet, og det er høye forventninger til oppfyllelsen av målsetningen om nullutslipp og valg av energiløsninger for å oppfylle nasjonale mål og forpliktelser. Det vil også være særlig viktig å redusere sannsynligheten for og konsekvensene av akutt forurensning. Dette er forhold som vil bli sentrale i SFTs behandling av operatørens søknad om tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven, og SFT vil da vurdere hvilke konkrete miljøkrav som skal stilles for virksomhet på Goliat.

Goliatfeltet vil være omfattet av kvotesystemet for klimagasser og betale CO_2-avgift. Energibehovet på Goliatfeltet vil bli dekket av kraft fra land kombinert med en gassturbin på flyteren. Den valgte løsningen gir redusert utslipp til luft fra flyteren i forhold til kun å bruke gassturbiner, den gir høy driftsregularitet og den gir en akseptabel økning i sårbarheten til kraftforsyningen i Finnmark. Operatøren planlegger å oversende konsesjonssøknad etter energiloven for kabel mellom Goliat og Hammerfest til NVE i løpet av mai 2009. Denne prosessen er uavhengig av behandlingen av stortingsproposisjonen om utbygging av Goliat. NVE vil i forbindelse med behandlingen av konsesjonssøknaden vurdere behovet for eventuelle utredninger knyttet til behandlingen av en slik søknad etter energiloven.

Kraftnettet i Troms og Finnmark har begrenset kapasitet både innen og ut av regionen. Kraftnettet er sårbart ved større driftforstyrrelser i kraftsystemet, mens evnen til å håndtere tørrår vurderes som akseptabel. Departementet legger til grunn at med en tilknytning av Goliat til nettet vil sårbarheten til en viss grad øke både i forhold til å håndtere perioder med svikt i nedbøren og akutte driftsforstyrrelser. Det planlegges for at sentralnettet i Hammerfest-området vil bli styrket i 2017 med forbehold om konsesjonsbehandling. Statnett arbeider med flere prosjekter som over tid vil kunne styrke overføringsnettet inn til og innen regionen, deriblant ny 420 kV ledning fra Ofoten via Balsfjord til Hammerfest. Statnett vil oversende NVE konsesjonssøknad for Balsfjord-Hammerfest i løpet av mai 2009 og planlegger oversendelse av konsesjonssøknad for Ofoten-Balsfjord vinteren/våren 2010.

I Ot.prp. nr. 62 (2008–2009) har departementet foreslått å lovfeste tilknytningsplikt også for forbruk på sentral- og regionalnett. Tilknytningsplikten innebærer at forbrukeren har rett til å bli tilknyttet nettet. Dersom det ikke er driftsmessig forsvarlig å tilknytte forbruket med en gang og innenfor rammene av eksisterende nettkapasitet, har nettselskapet rett til å kreve at forbruksenheten må vente med å tilknytte seg nettet eller foreta forbruksøkninger til det er driftsmessig forsvarlig. Nettselskapet plikter da å utrede, omsøke og bygge nett uten ugrunnet opphold, slik at en tilknytning kan skje så snart som mulig. Etter forslaget kan det kun i ekstraordinære tilfeller gis unntak fra tilknytnings- og investeringsplikten for forbruk. Unntaksbestemmelsen kan komme til anvendelse i helt spesielle tilfeller, for eksempel i situasjoner der tilknytning av forbruk vil være ekstremt krevende for kraftsystemet med hensyn til kostnader og tid eller kraftbalansen regionalt eller nasjonalt

Ved tilknytning til kraftsystemet på land vil prosjektet måtte forholde seg til de vilkårene som gjelder for kraftmarkedet og tilknytning til overføringsnettet. Dette innebærer blant annet ordinære vilkår hva gjelder avtaler om kraftkjøp, leveringspåliteelig-

het og tilkobling til overføringsnettet, inkludert eventuelle anleggsbidrag.

Det er stilt vilkår om at operatøren skal vurdere om man kan øke kapasiteten på kabelen for overføring av kraft fra land. Departementet kan pålegge operatøren å øke kapasiteten på kabelen. Det stilles videre krav til at det skal legges til rette for innkopling av en ekstra kabel for overføring av kraft fra land på innretningen.

Departementet vil også stille krav til at operatøren skal melde strømforbruket knyttet til at innretningen kun benytter kraft fra land fra 2017 til Statnett SF innen 31.12.09.

Rettighetshaverne skal fremlegge en plan om økt bruk av kraft fra land til Goliat for departementet så snart kraftsituasjonen i området er styrket, men uansett senest 01.01. 2019. Planen skal omfatte videre fremdrift, tiltakskostnader og tekniske utfordringer av å øke bruken av kraft fra land. Dersom tiltakskostnadene er på et nivå som gjør at tiltaket er hensiktsmessig å iverksett under den gjeldende klimapolitikk, og de tekniske utfordringer etter departementets oppfatning er akseptable vil departementet, i dialog med rettighetshaverne, vurdere om og hvordan det skal gjennomføres ytterligere tiltak for å øke bruken av kraft fra land på Goliat.

I følge planen vil gassen på Goliat først bli reinjisert for trykkstøtte, men det planlegges at gassen skal produseres og selges på et senere tidspunkt. Operatøren skal senest to år før oppstart av driften på feltet, forelegge en plan for avtak av gass fra Goliat for departementet. Planen skal omfatte en mulighet for avtak av gass fra Goliat fra oppstart av drift fra feltet. Operatøren skal sørge for at løsningen med avtak av gass fra oppstart av drift fra feltet modnes tilstrekkelig til at den kan gjennomføres dersom departementet bestemmer dette av hensyn til god ressursforvaltning.

I forbindelse med Nasjonal transportplan er det avsatt 430 millioner kroner til oppgradering av Riksveg 94 Skaidi-Hammerfest. Det er naturlig at effekter av Goliat-utbyggingen blir vurdert i den videre planleggingen av prosjektet og at eventuelle ytterligere behov for opprusting av infrastrukturen vurderes ved revisjon av Nasjonal transportplan.

4.3 Arbeids- og inkluderingsdepartementets vurdering

Arbeids- og inkluderingsdepartementet har forelagt saken for Petroleumstilsynet for vurdering. Petroleumstilsynet anbefaler at plan for utbygging og drift for Goliat godkjennes. Arbeids- og inkluderingsdepartementet støtter Petroleumstilsynets konklusjon.

Det forebyggende sikkerhetsarbeidet vil redusere sannsynligheten for akutte utslipp til ytre miljø i petroleumsvirksomheten. HMS-forskriftene er risikobaserte, det vil si at sikkerhets- og beredskapstiltak skal stå i forhold til risikoen i hver enkelt virksomhet. Dette sikrer blant annet at løsninger for å forebygge akutt forurensning og dimensjonering av oljevernberedskap er tilpasset virksomhetens særtrekk og lokasjon. Forskriftene krever blant annet at regionspesifikke forhold vil bli ivaretatt ved styring av risiko i havområdet.

Dette innebærer eksempelvis at det i sårbare områder vil stilles strengere krav til virksomheten enn i andre mindre sårbare områder. Dette har som konsekvens at aktivitet i sårbare områder kan medføre betydelige merkostnader for næringen i form av teknologiutvikling, kunnskaps- og kompetanseoppbygging og drift, selv om regleverket er uforandret. Streng regulering og tilsyn innen petroleumsvirksomheten utgjør viktige bidrag for å forebygge og bekjempe akutte oljeutslipp. Tiltakene er derfor kombinert med en økt satsing på tilsyn med petroleumsaktivitet i sårbare og verdifulle områder.

Det etablerte regelverks- og tilsynsregimet for petroleumsvirksomheten vil således bidra til å ivareta HMS også ved eventuell ny virksomhet og i sårbare og verdifulle områder. Operatøren må i tillegg innhente Petroleumstilsynets samtykke til oppstart av boreaktivitet. Operatøren må i søknaden dokumentere overfor myndighetene at de er i stand til å gjennomføre den planlagte aktiviteten i overensstemmelse med regelverket.

5 Konklusjoner og vilkår

Departementet slutter seg til plan for utbygging og drift av Goliat i samsvar med planene operatøren har fremlagt og de merknader som fremgår av denne proposisjonen, og på følgende vilkår:

1. Operatøren skal vurdere om man kan øke kapasiteten på kabelen for overføring av kraft fra land. Vurderingen skal fremlegges for departementet før det inngås kontrakt med leverandør av kabelen. Departementet kan pålegge operatøren å øke kapasiteten på kabelen.
2. Det skal legges til rette for innkopling av en ekstra kabel for overføring av kraft fra land på innretningen.
3. Rettighetshaverne skal innen 31.12.2009 melde til Statnett SF strømforbruket knyttet til full elektrifisering fra 2017. Etter de foreslåtte endringene av energiloven vil en slik melding initiere en prosess som foreslått i Ot.prp. nr. 62 (2008-2009). Dette vil også innebære forpliktelser for rettighetshaverne til Goliat i samsvar med energiloven og tilhørende forskrifter, inkludert eventuelle anleggsbidrag.
4. Det planlegges for at sentralnettet i Hammerfest-området vil bli styrket i 2017 med forbehold om konsesjonsbehandling. Statnett vil oversende NVE konsesjonssøknad for en ny overføringsledning Balsfjord-Hammerfest i løpet av mai 2009. Rettighetshaverne skal fremlegge en plan om økt bruk av kraft fra land til Goliat for departementet så snart kraftsituasjonen i området er styrket, men uansett senest 01.01. 2019. Planen skal omfatte videre fremdrift, tiltakskostnader og tekniske utfordringer av å øke bruken av kraft fra land. Dersom tiltakskostnadene er på et nivå som gjør at tiltaket er hensiktsmessig å iverksette under den gjeldende klimapolitikk, og de tekniske utfordringer etter departementets oppfatning er aksepteble vil departementet, i dialog med rettighetshaverne, vurdere om og hvordan det skal gjennomføres ytterligere tiltak for å øke bruken av kraft fra land på Goliat.
5. Operatøren skal senest to år før oppstart av driften på feltet, forelegge en plan for avtak av gass fra Goliat for departementet. Planen skal omfatte en mulighet for avtak av gass fra Goliat fra oppstart av drift fra feltet. Operatøren skal sørge for at løsningen med avtak av gass fra oppstart av feltet modnes tilstrekkelig til at den kan gjennomføres dersom departementet bestemmer dette av hensyn til god ressursforvaltning.
6. I lys av særlige utfordringer i nord og Goliat-feltets nærhet til kysten, skal oljevernberedskap være meget høyt prioritert. Operatøren skal foreta en detaljert kartlegging av infrastrukturen innen influensområdet for forurensende utslipp fra Goliat. Operatøren skal gjennomføre tiltak for å styrke oljevernberedskapen i berørte kommuner, som Måsøy, Hasvik og Nordkapp, med utgangspunkt i de behov for konkretisering av tiltak som Kystverket har påpekt i høringsrunden.
7. Det forutsettes at operatøren følger opp tiltak som vil øke de lokale og regionale ringvirkningene av Goliat-utbyggingen, jf. boks s. 19 og boks s. 20 i denne proposisjonen.

Olje- og energidepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et fremlagt forslag til proposisjon til Stortinget om utbygging og drift av Goliat.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om utbygging og drift av Goliat i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag
til vedtak om utbygging og drift av Goliat

I

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet godkjenner plan for utbygging og drift av Goliat.

Vedlegg 1

Høring av konsekvensutredning for utbygging og drift av Goliatfeltet

1 Innledning

Konsekvensutredning (KU) for Goliat ble sendt på høring fra Olje- og energidepartementet (OED) 07.11.2008 på vegne av Eni Norge AS. Konsekvensutredningen ble distribuert til 102 forskjellige høringsinstanser og lagt ut på Norsk Lysningsblad, OED og Eni Norge sine nettsider. Fristen for uttalelser ble satt til 16.01.2009. I alt ble det mottatt 71 uttalelser fra til sammen 73 høringsinstanser. Høringsuttalelsene ble oversendt Eni Norge for vurdering.

Operatøren har deretter redegjort for departementet hvordan de vil ta hensyn til høringsuttalelsene. Nedenfor følger en oppsummering av høringsuttalelsene med kommentarer fra utbygger og merknader fra departementet.

I forbindelse med evalueringen av høringsuttalelsene er det hentet ut sitater fra innkomne høringsuttalelser. Disse er i dette dokumentet gjengitt i kursiv.

Operatøren har i forbindelse med evalueringen av identifiserte høringskommentarer benyttet ordbruken «til orientering» og «til etterretning» på følgende måte:

- «til orientering» er benyttet om mottatte synspunkt og kommentarer som Eni Norge merker seg og som er vurdert ikke å kreve et svar eller en oppfølging fra Eni Norge.
- «til etterretning» er benyttet om mottatte kommentarer og innspill som Eni Norge tar til følge eller vil forsøke å ta hensyn til i videre oppfølging av Goliat prosjektet eller i selskapets virksomhet for øvrig.

En del av høringsbrevene er likelydende, for eksempel fra en rekke lokallag av en organisasjon. Operatøren har valgt å besvare disse kommentarer samlet. Høringskommentarer av likelydende eller likeartet karakter, har operatøren besvart ett sted som det henvises til i besvarelsen av de øvrige lignende uttalelsene.

Ettersom en rekke av høringsuttalelsene berørte samme tema, har operatøren valgt innledningsvis å gi noen generelle vurderinger knyttet til temaene samfunnsmessige ringvirkninger, kompetanse, miljøforhold, oljevernberedskap og energiforsyning.

2 Oversikt over høringsinstanser

Høringsinstansene listet i tabell 2.1 har avgitt høringsuttalelser til konsekvensutredningen for utbygging og drift av Goliatfeltet. Operatøren har mottatt likelydende høringsuttalelser fra 13 lokalavdelinger fra Natur og Ungdom, disse er besvart i kapittel 4.29 «Natur og Ungdom lokalavdelinger».

Tabell 2.1 Høringsinstanser som har avgitt uttalelser til konsekvensutredningen.

No	Høringsinstans	No	Høringsinstans
1	Alta Natur og Ungdom	27	Kystverket
2	Arbeids- og inkluderingsdepartementet	28	Landbruks- og matdepartementet
3	Bellona, Natur og Ungdom, Norges Naturvernforbund	29	Landsdelsutvalget for Nord-Norge og Nord-Trøndelag
4	Bergen Natur og Ungdom	30	Lillehammer Natur og Ungdom
5	Fellesforbundet	31	Lofoten og Vesterålen Petro

No	Høringsinstans	No	Høringsinstans
6	Finnmark Arbeiderparti	32	Miljøverndepartementet
7	Finnmark Fiskarlag	33	Måsøy kommune
8	Finnmark fylkeskommune	34	Nannestad Natur og Ungdom
9	Fiskebåtredernes forbund	35	Natur og Ungdoms Studentlag i Oslo
10	Fiskeri- og kystdepartementet	36	Nesodden Natur og Ungdom
11	Fiskeridirektoratet	37	NHO
12	Fiskeridirektoratet Region Finnmark	38	NHO Finnmark
13	Forsvarsbygg	39	Nasjonalt Institutt for Ernærings- og Sjømatforskning
14	Framtiden i våre hender	40	Nordkapp og Porsanger Havn (inkl. Midt-Finnmark IUA)
15	Fylkesmannen i Finnmark	41	Nordland fylkeskommune
16	Gamvik kommune	42	Nordoil Caverns AS
17	Greenpeace	43	Norges fiskarlag
18	Halden Natur og Ungdom	44	Norges kystfiskarlag
19	Hammerfest havnestyre	45	Norges Miljøvernforbund
20	Hammerfest kommune	46	Norges vassdrags- og energidirektorat
21	Harstad kommune	47	Norsk Industri
22	Hasvik kommune	48	Oljeindustriens Landsforening
23	Havforskningsinstituttet	49	Oljedirektoratet
24	Industri Energi	50	Orkdal Natur og Ungdom
25	Kvalsund kommune	51	Petro Arctic
26	Kvinnherad Natur og Ungdom	52	Petroleumstilsynet
53	Porsanger kommune	62	Statnett
54	Riksantikvaren	63	Stavanger Natur og Ungdom
55	Rød Ungdom	64	Stopp Goliat-alliansen
56	Sabima	65	Sund Natur og Ungdom
57	Sametinget og Sametingsrådet	66	Troms fylkeskommune
58	Samferdselsdepartementet	67	Tromsø Natur og Ungdom
59	Sosialistisk Ungdom	68	Trondheims studentlag for Natur og Ungdom og Norges Naturvernforbund
60	Statens forurensningstilsyn	69	Vest-Finnmark Regionsråd
61	Statens strålevern	70	Østfold Natur og Ungdom

3 Operatørens sammendrag

De spesifikke høringsuttalelsene fra hver enkelt høringsinstans er vurdert hver for seg i kapittel 4. Det er imidlertid mottatt en rekke kommentarer og synspunkter på enkelte sentrale temaer. Eni Norge har derfor valgt innledningsvis å gi noen generelle vurderinger knyttet til temaene samfunnsmessige ringvirkninger, kompetanse, miljøforhold, oljevernberedskap og energiforsyning.

3.1 Samfunnsmessige ringvirkninger

Høringsinstansene har vektlagt krav om ringvirkninger i forbindelse med Goliat-prosjektet. Eni Norge har gjennom KUen vist at Goliat-prosjektet vil skape lokale og regionale ringvirkninger i forbindelse med både utbygging og drift av Goliat.

Eni Norge har i forbindelse med gjennomført arbeid tilknyttet Goliat-prosjektet, benyttet en rekke aktører og miljøer i Nord-Norge. Disse leverandørene har relevant kompetanse og har fått oppdrag etter normal anbudskonkurranse. Tildeling av kontrakter og kjøp av varer og tjenester er generelt undergitt prinsipper om en fri, åpen og ikke-diskriminerende konkurranse mellom anbyderne. Eni Norge er forpliktet til å oppfylle disse kravene for sine anskaffelser.

Gjennom etableringen av Eni Norges regionkontor med driftssenter, sokkelorganisasjon og basetjenester blir det, dersom Goliat bygges ut, etablert mellom 150 og 200 direkte arbeidsplasser i Finnmark. Etableringen vil også generere indirekte arbeidsplasser og avledet virksomhet. Dette gjelder i utbyggingsfasen og ikke minst i driftsfasen, når regionale og lokale leverandører vil kunne tilby tjenester og utstyr hvor nærhet til aktivitetene vil kunne være et fortrinn. I tillegg kan en forvente at de direkte og indirekte arbeidsplassene vil føre med seg flere positive effekter for fylket som ikke er fullt ut mulig å forutsi omfanget av på dette stadiet i prosjektet.

Eni Norge har i forbindelse med planleggingen av Goliat gjennomført fire leverandørseminarer med målsetting om å forberede nordnorsk næringsliv til å kunne levere tjenester og utstyr til Goliat. Oppdatering av prosjektdata og kontraktsplaner samt klargjøring av leverandørkrav har vært hovedtema for seminarene. Dette vil bidra til at bedrifter i Finnmark kan posisjonere seg som leverandører av tjenester og utstyr.

Å stimulere til vekst i eksisterende industri, økt kompetanse og stabil arbeidskraft vil ikke bare gi grunnlag for regionale ringvirkninger, men også styrke grunnlaget for Eni Norges og andre selskapers virksomhet i Barentshavet. Eni Norge er operatør for flere utvinningstillatelser i Barentshavet og har regionen som ett av sine langsiktige satsingsområder i Norge.

Konkrete tiltak som er beskrevet i KU og evalueringen av høringskommentarene er:

- Eni Norge har etablert et regionkontor i Hammerfest.
- Eni Norge har i plan for utbygging og drift (PUD) foreslått å etablere driftorganisasjonen for Goliat i Hammerfest.
- Eni Norge skal ansette en industrikoordinator knyttet til regionkontoret i Hammerfest, som vil ha som oppgave å knytte kontakter med lokale og regionale leverandører.
- Eni Norge ønsker å videreføre dialogen og samarbeidet i bygge- og driftsfasen med Sametinget, fylkeskommuner og kommuner for å legge til rette for positive samfunnsmessige ringvirkninger.
- Eni Norge har ingen eksisterende rammeavtaler som dekker leveranser i forbindelse med utbygging og drift i Norge, slik at det er helt åpent hvilke selskaper og avtaler som velges.
- Eni Norge vil i forbindelse med drift og vedlikehold søke å sette ut mindre kontrakter fremfor store pakker som kun et fåtall leverandører kan levere.
- Eni Norge vil fortsette å avholde leverandørseminarer i regionen for å gi informasjon om selskapets behov for leveranser og hvilke krav selskapet stiller til disse. For at bedrifter i regionen skal bli konkurransedyktige, vil leverandørutvikling være svært viktig.
- Eni Norge har som mål å fortsette samarbeidet med Petro Arctic og Lofoten og Vesterålen Petro.
- For å sikre kontakt med lokale og regionale leverandører og Goliat-organisasjonen, vil Eni Norge, så langt det er mulig, sørge for at leverandører som vinner sentrale kontrakter innenfor vedlikehold og modifikasjon, er tilstede i Finnmark.
- Eni Norge vil igangsette følgeforskning for å følge opp og dokumentere lokale og regionale effekter av utbygging og drift av Goliat.

3.2 Kompetanse

Eni Norge gjennomfører tiltak rettet mot kompetanseutvikling med tanke på rekruttering til petroleumsrelaterte næringer. Eni Norge vektlegger tiltak som bidrar til at ungdom i landsdelen skal kunne kvalifisere seg for arbeid i petroleumssektoren.

Eksempler på pågående prosjekter hvor Eni Norge er involvert:
- Partnerskapsavtaler med videregående skoler og miljøer for høyere utdanning og forskning
- Skoleprosjektskonkurranse om miljø- og kulturmangfold
- Nordkapp Maritime Simulator Treningssenter
- Samarbeidsavtaler med videregående skole (Kirkenes vgs.)
- Reinsdyrsportalen – et digitalt formidlingsprosjekt for reindriftskunnskap
- Samarbeidsavtale med EnergiCampus Nord (høyere utdannelse og forskning)
- Stipend til studenter fra Finnmark til gjennomføring av 1-årig masterprogram ved Eni Corporate University i Milano (Italia)
- Stipend til studenter fra Finnmark til gjennomføring av 2-årig Master of Science in Petroleum Engineering ved Universitetet i Torino (Italia)
- Oversettelse av informasjonsmateriell for ungdom om oljevirksomhet til samisk

Eni Norge vil utvide satsingen på kompetanseutvikling i årene som kommer.

3.3 Miljøforhold

Fra flere hold understrekes viktigheten av at utbygging og drift av Goliat må møte de rammebetingelser og krav som gjelder for Barentshavet. For Eni Norge har disse kravene vært helt sentrale gjennom planprosessen og i utforming av utbyggingsløsninger og detaljerte, tekniske løsninger. Dette arbeidet vil videreføres i forbindelse med videre utbygging og drift av Goliat feltet. Det er derfor lagt opp til en fortsatt tett dialog med Statens forurensingstilsyn (SFT) for å sikre gode miljøløsninger som også bidrar til å ivareta nasjonale og internasjonale forpliktelser.

Eni Norge har valgte tekniske løsninger som møter kravene for regionen på en best mulig måte. Dette er også bekreftet av ansvarlig fagmyndighet, SFT, i deres høringskommentarer.

Enkelte høringsinstanser, i hovedsak representert ved regionale myndigheter, organisasjoner og politiske aktører, har uttrykt undring knyttet til Eni Norges vurdering av en havbasert utbyggingsløsning som miljømessig foretrukket løsning. Det er blant annet fremmet forslag om å gjennomføre uavhengige vurderinger av dette. Miljømessige forhold, inkludert miljørisiko, er imidlertid grundig utredet og vurdert for samtlige utbyggingsalternativer, og har vært gjenstand for uavhengige vurderinger. Det er viktig å påpeke at samtlige vurderte alternativer er funnet å kunne bli gjennomført uten urimelige negative miljøkonsekvenser og innenfor akseptabel miljørisiko. Anbefalt løsning er imidlertid vurdert som den miljømessig minst belastende totalt sett. Denne vurderingen støttes også av sentrale fagmyndigheter som SFT, Havforskningsinstituttet og Miljøverndepartementet. Tilsvarende er anbefalt energiløsning for Goliat, med delvis kraft fra land, vurdert av miljømyndighetene som den minst belastende.

3.4 Oljevernberedskap

Eni Norge har som mål at beredskapen skal være robust, effektiv og godt tilpasset lokale forhold. Eni Norge vil videreutvikle den eksisterende beredskapen i samarbeid med NOFO, Kystverket, kommunal beredskap (IUA-ene) og andre relevante aktører. Eni Norge har ansvar for å etablere nødvendig beredskap i forbindelse med egne aktiviteter.

Eni Norge har tidligere boret fem brønner i utvinningstillatelse 229. Som grunnlag for oljevernberedskapen har Eni Norge utarbeidet aksjons- og logistikkplaner for hele influensområdet samt detaljerte plansett for strandsanering for fire dimensjonerende områder – såkalte eksempelområder:
- Sørøya nordvest
- Ingøy
- Hjelmsøystauren
- Gjæsværstappan

Beredskapen som er dimensjonert for gjennomføring av aksjoner i eksempelområdene vil også ivareta andre områder i influensområdet. Disse områdene ligger spredt i hele influensområdet og er valgt på bakgrunn av en kombinasjon av tilstedeværelse av naturressurser, drivtid og mengde olje inn til kysten. Eni Norge vil videreutvikle plansettene fram mot planlagt oppstart for Goliat.

I løpet av de senere år er det gjennomført en rekke oljevernøvelser og kompetansehevende kurs for innsatspersonellet i regionen. Høsten 2008 gjennomførte Eni Norge en større oljevernøvelse i samarbeid med StatoilHydro for å trene og verifisere beredskapen for planlagte aktiviteter på Goliat. Øvelsen inkluderte Kystverket, Sivilforsvaret, Kystvakten og 3 IUA-er (Interkommunalt Utvalg mot Akutt forurensing). I tillegg til tilsvarende fullskalaøvelser, vil Eni Norge gjennomføre spesifikke og temarettede øvelser framover.

Eni Norge har igangsatt en rekke utviklingsprosjekter for å effektivisere oljevernberedskapen i kystnære områder og under forhold med kulde og redusert sikt. Resultatet fra disse prosjektene vil bli benyttet i den videre utformingen av oljevernberedskapen for Goliat. En rekke kvalifiserte aktører i

Nord-Norge er involvert i vårt arbeid med å styrke oljevernberedskapen i Barentshavet. Involvering av lokal og regional kompetanse vil bidra til en robust oljevernberedskap som er tilpasset de lokale forhold.

Det er gjennomført miljørisiko- og beredskapsanalyser for å identifisere miljørisiko og beredskapsbehov for både produksjonsboring og driftsfasen. I konsekvensutredning har Eni Norge benyttet resultatene fra gjennomførte analyser og erfaringer fra tidligere aktiviteter som grunnlag for selskapets mål og strategier når det gjelder oljevernberedskap.

Strategiene er i KU'en konkretisert for den kystnære beredskapen (barriere 3) og for strandaksjoner (barriere 4). Eni Norge anser at detaljeringsgraden for oljevernberedskapen fullt ut dekker utredningsplikten. Videre detaljering vil bli gjennomført i samarbeid med relevante myndigheter (SFT og Kystverket) og andre aktører (NOFO, IUA-er/kommuner og private aktører) som inngår i beredskapsorganisasjonen.

I forbindelse med søknader om tillatelse til virksomhet etter forurensingsloven for produksjonsboring (oppstart 2011) og drift (oppstart 2013), som behandles av SFT, vil Eni Norges anbefalte beredskapsløsning bli beskrevet. Disse søknadene sendes normalt på høring slik at berørte parter kan uttale seg. I søknadene vil Eni Norge gi en detaljert oversikt over plassering av depot og hvilke utstyrs- og personellressurser som inngår i beredskapsløsningen.

I forbindelse med høringskommentarer om krav om plassering av beredskapsressurser for de ulike barrierene, ønsker Eni Norge å presisere at NOFO opererer de tyngre havgående systemene i barriere 1 og 2 på vegne av operatørene. NOFOs ressurser er utplassert på NOFOs eksisterende depot i Hammerfest blant annet for å ivareta krav til responstid og logistiske forhold for alle relevante operasjoner i Barentshavet. Hammerfest vil også være den beste beredskapsmessige løsningen for Goliat, når det gjelder plassering av ressurser til barriere 1 og 2. Oljevernutstyr som inngår i de første NOFO-systemene er en integrert del av fartøyressursene knyttet til driften av Goliat feltet, og ligger i Hammerfest.

Dialogen med kommunene i influensområdet, bl.a. Hasvik og Måsøy, er viktig for arbeidet med å konkretisere den kystnære beredskapen for Goliat slik at vi får en robust og god beredskapsløsning. Tiden fram mot produksjonsstart vil bli brukt til å finne praktiske løsninger i samarbeid med alle relevante beredskapsinstanser. Eni Norge vil bygge opp en desentralisert kystnært oljevernberedskap. Dette betyr at beredskapsressurser for oppstart av en strandsaneringsoperasjon vil bli lagret på strategiske steder i influensområdet. Det samme gjelder oljevernutstyr for skjerming / leding av olje som eventuelt når kysten. Kommuner i influensområdet for et eventuelt oljeutslipp fra Goliat vil være aktuelle for utplassering av forskjellige deler av dette utstyret. Nærmere geografisk plassering og omfanget vil bli klargjort i den videre prosessen fram mot planlagt oppstart for produksjonsboring i 2011.

For å styrke den kystnære beredskapen, vil Eni Norge blant annet gjennomføre følgende tiltak:

- Eni Norge utreder sammen med NOFO, Statoil-Hydro og Finnmark Fiskarlag muligheten for å benytte fiskefartøyer i kystnært oljevern. Under forutsetning av aksept fra sjøfarts- og andre relevante myndigheter, vil lokale fiskefartøy bli benyttet i kystnært oljevern. Disse vil primært bli rekruttert fra kommunene Hasvik, Måsøy, Nordkapp og Hammerfest.
- Vurdere og bestemme utplassering av beredskapsressurser relatert til kystnære operasjoner (barrierene 3 og 4) i kommunene i influensområdet.
- Opplæring, trening og øvelser av disse fartøyene og mannskapene vil bli gjennomført lokalt.
- Eni Norge vil i samarbeid med Måsøy kommune se på tiltak for å bedre tilgjengeligheten til området Rolvsøy og Ingøy.

Forbedring av oljevernberedskapen er en kontinuerlig prosess og Eni Norge vil også framover arbeide med å tilpasse og effektivisere oljevernberedskapen i nordområdene generelt og innen influensområdet for Goliat spesielt. Beste tilgjenglige teknikker innen overvåking og bekjemping av akutt oljeforurensning vil bli brukt.

3.5 Energiforsyning til Goliat

Goliat vil bli forsynt med elektrisk kraft fra land i kombinasjon med generering av elektrisk strøm med en gassturbindrevet generator på innretningen. Den elektriske kraftoverføringskabelen fra land vil ha en kapasitet på rundt 60 MW. Den valgte kraftløsningen på Goliat bidrar med en total utslippsreduksjon på over 1,6 millioner tonn CO_2, en reduksjon på ca. 50 pst. over levetiden sammenlignet med en løsning der kraftforsyningen utelukkende ville vært basert på gassturbiner. Den beregnede termiske virkningsgraden fra gassturbin i kombinasjon med varmegjenvinningsenhet for Goliat er høy (over 75 pst.). Ytterligere energioptimalisering forventes gjennomført i det videre arbeidet med utvikling av kraftløsningen.

I høringskommentarene til kraftløsningen på Goliat er det uttrykt bekymring om det regionale og sentrale overføringsnettet vil ha tilstrekkelig kapasitet til å koble på Goliat uten at dette reduserer stabiliteten i det eksisterende nettet. I forkant av beslutning om elektrifisering av Goliat med strøm fra land, gjennomførte Eni Norge en analyse av kapasiteten i det eksisterende kraftsystemet i Finnmark og hvilken påvirkning Goliat ville ha på dette. Analysen ble videre gjennomgått og verifisert av Statnett i dialog med NVE. Konklusjonene fra dette arbeidet viser at det planlagte uttaket av kraft til Goliat med inntil 60 MW, ikke krever noen spesielle tiltak i det regionale overføringsnettet. Ved eventuell knapphet på strømtilførsel, er Goliat forberedt på å redusere og i ekstraordinære situasjoner, eventuelt avstå fra landkraft i kortere perioder. Redusert landstrøm kan delvis kompenseres for ved høyere kraftuttak fra turbinen på innretningen. Studier viser at kraftkapasiteten og nettet i Finnmark, Troms og Nordland i dag ikke er tilstrekkelig til å forsvare fullelektrifisering av Goliat.

Det er videre i høringsuttalelsene kommentert at valg av kraftløsning ikke bidrar tilstrekkelig til reduserte utslipp av CO_2 og NO_x i forhold til en konvensjonell kraftløsning med full kraftgenerering på innretningen. Eni Norge har vurdert den valgte løsningen til å være den beste totalt sett med hensyn til sikkerhet, miljø og drift. Løsningen innebærer også utvikling av tekniske systemer som gir mulighet for større grad av elektrifisering på norsk sokkel i fremtiden. Dette bekreftes av miljømyndighetenes høringsuttalelser, der de vurderer den valgte løsningen med utbygging til havs til å være den miljømessig minst belastende når det gjelder energibruk.

Gjennom høringsrunden har det vært interesse for hvordan kraftløsningen kan få positiv effekt på utvikling av fornybar energi i regionen. All forbruk som fører til økt behov for kraft i regionen, vil på lengre sikt kunne ha positiv virkning for utbygging av alternativ energi.

Eni Norge prioriterer dialog med de lokale partene som vil bli berørt av Goliatutbyggingen, og vil fortsette med jevnlige møter for å ivareta alle forhold som er relevante for videre aktivitet. Eni Norge viser videre til konsekvensutredningen som er del av konsesjonssøknaden til NVE for bygging av landanlegg og kraftkabelen til Goliat FPSO.

4 Høringsuttalelser og Eni Norges vurderinger

4.1 Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet:

1. *Arbeids- og inkluderingsdepartementet viser til Petroleumstilsynets uttalelse og har ingen ytterligere merknader.*

Vurdering: Eni Norge tar kommentaren til etterretning. Se også svar til Petroleumstilsynet side 89.

4.2 Bellona/Natur og Ungdom/Norges Naturvernforbund

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer avgitt i felles uttalelse fra Bellona, Natur og Ungdom og Norges Naturvernforbund:

1. *Oljevernberedskap er ikke tilfredsstillende med hensyn til bølgehøyde, mørke og temperatur i området.*

Vurdering: Oljevernberedskapen for Goliat skal være operativ og tilgjengelig gjennom hele året. Flere tiltak har i de senere år blitt iverksatt for å gjøre oljevernberedskapen mer robust og tilpasset operasjoner i mørke og vinterforhold.

Etter 2003 har oljeindustrien skiftet ut hele de havgående oljevernsystemene og investert mer enn 250 millioner kroner i nytt utstyr. Alle havgående NOFO-systemer er nå utstyrt med nye lenser som har økt kapasitet, bedre tilpasning i forhold til operasjoner under lave temperaturer og som er enklere å operere enn tidligere system. Blant annet vil automatisk fylling av luft føre til hurtigere utsetting av lensene. I tillegg vil antall NOFO-systemer i løpet av 2009 bli økt fra 16 til 20. Forbedret teknologi og flere systemer har gjort kapasiteten på havgående systemer bedre og mer robust også i nordområdene.

Dårlige lysforhold under mørketiden har tradisjonelt vært en betydelig utfordring for oljevernet i nordområdene. Lysforholdene i nord er dårligere enn for Nordsjøen i månedene november, desember og januar, men for året under ett er det ca 500 timer mer arbeidslys hvis man sammenligner Goliat med Ekofisk-området. Teknologiutvikling har også redusert utfordringen knyttet til dårlig sikt/lysforhold. Oljeindustrien har i flere år prioritert utviklingen av radarteknologi som kan lokalisere olje

på sjø i mørke, til bruk på oljevernfartøyer. Utviklingen av denne typen teknologi fortsetter, eksempelvis slik at all informasjon fra radar, helikopter og andre former for fjernmåling, kan lastes ned til broen på skipet. Derved kan ressursene prioriteres på en langt mer effektiv måte også i situasjoner med dårlig lys. Teknologien vil være tilgjengelig og bli implementert i oljevernberedskapen for Goliat. Beredskapsløsningen vil derfor ivareta utfordringene knyttet til mørke om vinteren på en god måte.

I tillegg er Eni Norge er engasjert i en rekke prosjekter for blant annet utvikling av forbedret oljevernutstyr. Det henvises til KU, kapittel 10.6.2 for en oversikt over relevante prosjekter Effektiviteten av oljevernberedskapen vil avta under dårlige værforhold. Dette er det tatt hensyn til i de miljørisiko- og beredskapsanalyser som Eni Norge har fått utarbeidet i forbindelse med konsekvensutredningen for Goliat. Analysene viser at miljørisikoen forbundet med et større oljeutslipp fra feltet like vel vil være lav. Under dårlig vær må også innsatspersonellets sikkerhet vektlegges. Eni Norge har ut fra detaljert kunnskap om oljetypene fra Goliatfeltet, antatt at tilgjengeligheten til bekjempbar olje være liten på grunn av naturlig nedbryting i vannmassene under slike værforhold.

2. *MAREANO-prosjektet er ikke ferdigstilt og resultatene fra prosjektet kan dermed ikke sees i tilknytning til utbyggingen.*

Vurdering: Det første MAREANO toktet ble gjennomført i løpet av tre uker våren 2006 og dekket totalt 3200 km^2 havbunn, 2100 km^2 nord for Sørøya (Tromsøflaket/Snøhvitfeltet) og 1100 km^2 i Lopphavet med Sørøysund og Stjernsund. Området hvor Goliat er lokalisert (nordsida av Tromsøflaket) var en del av området som ble dekket. Havforskningsinstituttet har i sin underlagsstudie "Konsekvensutredning for utbygging og drift av Goliat. Grunnlagsrapport: Naturressursar og miljøforhold i Barentshavet 2007" gitt en kort oppsummering av resultatene på side 54-56. For ytterligere informasjon kan "Mareano-Statusrapport for 2006" lastes ned fra Mareano sin internettside (www.mareano.no).

Grunnlagsundersøkelse for Goliat bestående av både visuell undersøkelse og sediment innsamling er gjennomført i henhold til gjeldende regelverk etter et program som er forelagt og godkjent av SFT. Resultater fra denne undersøkelsen vil bli ferdigstilt i løpet av våren 2009 og rapporten vil bli lagt ut på både OLF og SFT sin nettside. Ytterligere detaljerte kartlegginger vil gjennomføres i regi av Eni Norge som del av forberedelsene til installering og drift av innretningene.

3. *Prosessen rundt verneplanen for Lopphavet er ikke ferdigstilt.*

Vurdering: Normal virksomhet fra Goliat vil ikke berøre foreslått verneområde Lopphavet. Fylkesmannen i Finnmark har uttrykt at formålet med marin verneplan å beskytte et representativt utvalg av marine områder i norsk territorialfarvann, med hovedvekt på bunnlevende organismer. Dersom det skjer et stort utslipp av olje fra Goliat, er det meget lav sannsynlighet for at olje vil drive inn i det området som er foreslått vernet, da området ligger i randsonen av Goliat sitt influensområde slik det er definert av gjennomført oljedriftmodellering. Dette i kombinasjon med at oljen i tillegg må treffe land og/eller synke ned til bunnen i slikt omfang at det oppstår medføre skade på bunnlevende organismer, er meget lite sannsynlig. Eni Norge anser ikke at et eventuelt vern av området vil være i konflikt med planlagt utbygging og drift av Goliat. Foreløpig er verneplanen på forslagsstadiet. At verneverdiene ivaretas, skjer gjennom de planer myndighetene etablerer for marine områder.

4. *Potensiell forurensingsrisiko fra Goliat i forhold til Repparfjorden og Porsangerfjorden er ikke utredet.*

Vurdering: Forurensning av laksefjordene Repparfjorden og Porsangerfjorden er lite relevant basert på anbefalt utbyggingsløsning både under normal drift og ved et eventuelt akuttutslipp (jf. utførte statistiske oljedriftsmodelleringer). Vurdering av laksefjorder var imidlertid en del av grunnlaget for vurdering av ilandføringslokaliteter for alternativ 2 og 3, og ble derigjennom belyst.

5. *Det er ikke gjennomført en beregning av de reelle konsekvenser og samfunnsmessige kostnader for fiskeribasert næringsliv ved oljepåslag.*

Vurdering: En av grunnlagsutredningene (utført av Acona/Akvaplan-NIVA) belyser ulike typer og omfang av konsekvenser på henholdsvis fiskerinæring og havbruksnæring ved et eventuelt større oljeutslipp fra Goliat. Videre er det gjort en vurdering (utført av Agenda) som også inkluderer økonomiske konsekvenser knyttet til sanering av oppdrettsanlegg og båndlegging av areal, som representerer verst tenkelige type konsekvenser. Hovedresultatene er gjengitt i KU. Mange ytre faktorer kan påvirke type og omfang av effekter på næringslivet ved et akutt oljeutslipp (for eksempel hvor stort område påvirkes, hvor viktig er området, hvilke fangst-/omsetningsrestriksjoner innføres av myndighetene, hvordan reagerer markedet, etc.). Det vil derfor

nødvendigvis være usikkerheter knyttet til resultatene av en konsekvensvurdering. Dette gjelder også for de omtalte rapportene som KU bygger på. vurderingene er gjort på et nivå som Eni Norge mener er faglig fornuftig og det tas til etterretning at det er ulike syn på dette. Kompensasjon for skade er garantert gjennom petroleumslovens kapittel 7.

Mulige konsekvenser for reiselivsnæringen er også belyst i KU. Som for fiskeri og havbruk vil omfang og varighet av konsekvenser kunne variere betydelig. I KU er det forsøkt å eksemplifisere på hvilken måte og i hvilket omfang konsekvenser kan opptre. Det er vurdert som realistisk med en nedgang i turistbasert virksomhet på 20-50 % første år, gradvis avtakende over tid og med merkbar konsekvens etter 4-5 år. Påslag av olje på land vurderes å i liten grad kunne ha målbare konsekvenser på reindrift. Oljeforurensede områder kan skjermes slik at det ikke er kontakt mellom rein og forurenset materiale. Potensialet for skade vurderes som lavt.

6. *Det er ikke gjennomført en markedsanalyse for hvilke konsekvenser et oljeutslipp vil kunne få for prisen på fisk fra Barentshavet.*

Vurdering: Eni Norge har gjennomført to forskningsprosjekt der en har vurdert hvilke effekter større oljeutslipp har hatt på markedet for fisk og sjømat. Erfaringsdata er innsamlet fra oljeutslipp fra skipsfart. Gjennomført forskning indikerer at effektene er kortvarige og at forbrukerne har tillit til at myndighetene iverksetter nødvendige restriksjoner for å hindre at forurenset fisk kommer på markedet. Konsekvenser vil derfor komme i form av omsetningsforbud av fisk fra et oljeforurenset område. Her er det usikkerhet knyttet til omfang av konsekvens avhengig av blant annet hvor stort område som påvirkes, viktigheten av området og varighet av omsetningsforbudet. Se for øvrig svar til Bellona mfl. nr 5.

7. *Det er ikke gjennomført en konsekvensanalyse for påvirkning på fiskeriene fra den seismiske aktiviteten knyttet til Goliat.*

Vurdering: I KU er det redegjort for type, omfang og mulig frekvens av fremtidig seismisk aktivitet på Goliat (kapittel 6.2.5). Det er videre gjort vurderinger av konsekvenser både knyttet til dødelighet og adferdsmessig/skremmeeffekter på fisk (kapittel 8.3). Vurderingene av konsekvenser er i tråd med nylig utgitt rapport fra HI mfl datert 19.12.2008. Behovet for analyse av konsekvenser knyttet til seismiske undersøkelser vurderes som tilstrekkelig dekket. I tillegg vil søknadsprosesser gjennomføres ved fremtidig seismikkinnsamling, med tilhørende prosesser for å redusere de operasjonelle ulempene knyttet til fiskeri. For å minimalisere skade på naturressursene, er det tidsbegrensning på seismikkinnsamling i lisensen.

8. *Det må etterprøves hvorvidt miljørisikoanalysen og underlagsutredningene er basert på korrekt informasjon om eksisterende næringsvirksomhet i utredningsområdet.*

Vurdering: Underlagsstudiene er utført av uavhengige institusjoner og er basert på mest mulig oppdatert informasjon og kunnskap. Når det gjelder områdets viktighet for ulike næringer/næringsutøvelse, registrerer Eni Norge at det er ulike oppfatninger om dette. Eni Norge vil imidlertid henvise til høringsuttalelse fra Finnmark Fiskarlag som langt på vei bekrefter fiskeribeskrivelsene; «Goliatfeltet befinner seg stort sett utenfor aksjonsområdet til kystflåten, men vil fra tid til annen kunne være til hinder for trålaktivitet i området». Dette bekreftes også av Fiskeridirektoratet som skriver: «...finner beskrivelsen av fiskeriene og konsekvensene for fiskeriene som godt belyst». Miljørisikoanalysen er basert på mest oppdaterte kunnskap om naturressursene og er ikke relatert til næringsvirksomhet.

9. *Det er ikke utredet for om utbygging og drift av Goliat vil ha en fortrengingseffekt i forhold til utbygging av fornybar energi i Finnmark.*

Vurdering: Operatør har gjort grundige analyser og beregninger av Goliat innretningspåvirkning på det eksisterende kraftsystem hvor konsekvensene for kraftsystemet i Finnmark er vurdert. Disse vurderinger og beregninger er gjennomgått og verifisert av Statnett i dialog med NVE. Kraftuttak til Goliat fra land vil ha positiv innvirkning på tilkobling av fornybar energi avhengig av lokalisering og i begrenset omfang. En større utbygging av for eksempel fornybar energi er avhengig av en vesentlig utbygging av nettkapasiteten i landsdelen. Ved eventuell knapphet på strømtilførsel, er Goliat forberedt på å redusere sitt uttak, eventuelt frastå fra landkraft for kortere perioder.

OEDs merknad:

Tilknytning til landnettet er en prosess uavhengig av proposisjonen om utbygging og drift av Goliat. Dette fremgår av omtalen i proposisjonen.

10. *MIRA-analysen må nyanseres og utbedres, både når det gjelder akutt dødelighet og langvarige konsekvenser av ikke-dødelig oljesøl på levende organismer.*

Vurdering: Eni Norge vil understreke at den metoden som er benyttet, har over en årrekke vært etablert som industriell standard, og er ansett som den beste tilgjengelige metoden for å vurdere miljørisiko knyttet til akutte utslipp fra petroleumsaktivitet. Metoden er videreutviklet gjennom en årrekke og i samarbeid med norske fagmyndigheter. Usikkerhet i datagrunnlag og modeller er generelt kompensert for ved konservative valg i metodeoppsettet.

Det er riktig at MIRA kun belyser risiko knyttet til akutte utslipp. Kroniske virkninger av eventuelle utslipp er derfor belyst i selve KU-en. For et eventuelt akuttutslipp til havs er imidlertid de akutte virkningene vurdert som av størst betydning. MIRA-metoden baseres på bruk av valgte økosystemindikatorer, hvor de mest sårbare ressursene normalt legges til grunn for analyse. Dyreplankton vurderes generelt som relativt sett mindre sårbare enn ressurser på høyere trofisk nivå, som følge av volum og utbredelse. Disse er derfor ikke lagt til grunn for i MIRA-en. Det stilles videre spørsmål til risikobildet dersom loddebestanden fortsatt vil være svak. Basert på siste informasjon fra Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet, er bestandssituasjonen bedret og det åpnes for fiske i 2009. Se også svar til Havforskningsinstituttet nr. 16.

11. *Det er ikke konsekvensutredet for hvordan belastningen på økosystemet i Barentshavet kan øke som følge av klimaendringer, og dermed bidra til at en utbygging av Goliat-funnet kan bidra til konsekvenser da den samlede belastningen for økosystemet økes ytterligere.*

Vurdering: Dette er riktig og i tråd med fastsatt utredningsprogram. Eni Norge har i vurderingen av kommentarene til forslaget til utredningsprogram poengtert at en legger til grunn fremtidsbildet for klimapåvirkning som er benyttet for Forvaltningsplanen for Lofoten-Barentshavet, og at eventuelle endringer i økosystemet utover dette vil være gjenstand for en vurdering av oppdatering av risiko- og beredskapsanalyser (i henhold til regelverkets krav).

12. *En eventuell utbygging må utelukkende forsynes med CO_2-fri kraft fra land.*

Vurdering: Kraft fra land til Goliat er basert på kraft fra det regionale nettet i Finnmark. Det er ikke lagt til grunn CO_2-utslipp for kraft fra land i Eni Norges fremskriving av CO_2-utslippsprofiler. Dette er i tråd med myndighetenes anbefaling (OD). Studier viser at kraftkapasiteten og nettet i Finnmark, Troms og Nordland i dag ikke er tilstrekkelig til å forsvare fullelektrifisering av Goliat.

OEDs merknad:

Olje- og energidepartementet viser til omtalen av kraftløsningen under departementets vurdering i proposisjonen.

4.3 Fellesforbundet

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Fellesforbundet:

1. *Goliat-feltet, som oljepioner i Barentshavet, har muligheter for å bli en god rollemodell for videre utbygging i området. Da bør de utbyggingsløsninger som velges gi størst mulig lokale, regionale og nasjonale ringvirkninger. Generelt er vi opptatt av at det velges kontraktsstrategier og kontraktsvilkår som gir norske leverandører reelle muligheter til å påta seg oppdrag.*

Vurdering: Gjennom etableringen av Eni Norges regionkontor med driftssenter, sokkelorganisasjon og basetjenester blir det, dersom Goliat bygges ut, etablert mellom 150 og 200 direkte arbeidsplasser i Finnmark. Etableringen vil også generere indirekte arbeidsplasser og avledet virksomhet. Dette gjelder i utbyggingsfasen og ikke minst i driftsfasen, når regionale og lokale leverandører vil kunne tilby tjenester og utstyr hvor nærhet til aktivitetene vil kunne være et fortrinn. I tillegg kan en forvente at de direkte og indirekte arbeidsplassene vil føre med seg flere positive effekter for fylket som ikke er fullt ut mulig å forutsi omfanget av på dette stadiet i prosjektet.

Eni Norge må legge norsk og EØS lovgivningen til grunn for alle anskaffelser. Tildeling av kontrakter og kjøp av varer og tjenester innenfor dette området er undergitt prinsipper om en fri, åpen og ikke-diskriminerende konkurranse mellom anbyderne. Eni Norge er forpliktet til å oppfylle disse kravene for sine anskaffelser. I forbindelse med lokale og regionale leveranser, vil Eni Norge legge til rette for at disse kan konkurrere om leveranser. Følgende punkter vil bidra til dette:

- Eni Norge har etablert et regionkontor i Hammerfest.
- Eni Norge har i Plan for Utbygging og Drift (PUD) foreslått å etablere driftorganisasjonen for Goliat i Hammerfest.

- Eni Norge skal ansette en industrikoordinator knyttet til regionkontoret i Hammerfest, som vil ha som oppgave å knytte kontakter med lokale og regionale leverandører.
- Eni Norge ønsker å videreføre dialogen og samarbeidet i bygge- og driftsfasen med Sametinget, fylkeskommuner og kommuner for å legge til rette for positive samfunnsmessige ringvirkninger.
- Eni Norge har ingen eksisterende rammeavtaler som dekker leveranser i forbindelse med utbygging og drift i Norge, slik at det er helt åpent hvilke selskaper og avtaler som velges.
- Eni Norge vil i forbindelse med drift og vedlikehold søke å sette ut mindre kontrakter fremfor store pakker som kun et fåtall leverandører kan levere.
- Eni Norge vil fortsette å avholde leverandørseminarer i regionen for å gi informasjon om selskapets behov for leveranser og hvilke krav selskapet stiller til disse. For at bedrifter i regionen skal bli konkurransedyktige, vil leverandørutvikling være svært viktig.
- Eni Norge har som mål å fortsette samarbeidet med Petro Arctic og Lofoten og Vesterålen Petro.
- For å sikre kontakt med lokale og regionale leverandører og Goliatorganisasjonen, vil Eni Norge så langt det er mulig sørge for at leverandører som vinner sentrale kontrakter innenfor vedlikehold og modifikasjon, er tilstede i Finnmark.
- Eni Norge vil igangsette følgeforskning for å følge opp og dokumentere lokale og regionale effekter av Goliat utbygging og drift.

2. *Det er viktig at prosjektets ringvirkninger synliggjøres både i utbyggings- og driftsfasen. Fellesforbundet vurderer at den foreliggende konsekvensutredningen dessverre er utilstrekkelig og til tider mangelfull når det gjelder prioriteringer og vektlegging av ringvirkninger lokalt og regionalt.*

Vurdering: Det er, som vi påpeker i KU-kapittel 14, mange begrensninger i muligheten til å fastslå ringvirkninger. Noe av den viktigste begrensningen ligger i at det ikke er mulig på nåværende tidspunkt å fastslå hvilke leverandører som får de forskjellige kontraktene til Goliat. Dette fordi det selvsagt må foretas anbudsrunder i tråd med gjeldende regelverk før tildeling. Dermed kan det bare gjøres anslag, og disse er gjort av Barlindhaug Norfico/TØI, som det framgår av underlagsrapporten fra disse. Anslagene er deretter brukt som grunnlag for alle beregninger av direkte og indirekte sysselsetting gjennom bruk av modellsystemet PANDA. Imidlertid vil et modellsystem som dette bare gi svar basert på tilgjengelig informasjon som kan legges inn. I tillegg til at framtidige leverandører ikke kan pekes ut nå, er det for dette området og denne type virksomhet svært lite eller ingen grunnlagsdata fra tidligere utbygginger å legge inn. Vi viser til underlagsrapportene fra nevnte konsulenter for en mer detaljert beskrivelse av bruk og begrensninger i PANDA og datagrunnlaget, i tillegg til innledningen til kapittel 14 i utredningen.

3. *Vårt syn er at ENI bør foreta det konseptvalget som i størst grad gagner lokal og regional leverandørindustri og som sikrer at landsdelen får en størst mulig andel av disse avtalene: Dersom en ser bort fra hvilket konsept ENI lander på, etterlyser vi i begge tilfellene en mer grundig og spesifikk beskrivelse av hvilke lokale og regionale ringvirkninger en kan forvente at de ulike valgene vil generere, særlig i forhold til leverandøravtaler.*

Vurdering: Se svar til Finnmark fylkeskommune nr. 1 og svar til Fellesforbundet nr. 2.

4. *Goliatutbyggingen må bidra til videreutvikling av nordnorsk leverandørindustri. Skal en unngå forvitring av kompetanse og kapasitet som er bygd opp med Snøhvit, bør utbyggingen komme i gang så raskt som mulig, gi oppdrag, arbeidsplasser og verdiskaping i regionen både i utbyggings- og driftsfasen.*

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 1.

5. *Etter forbundets syn har lisenshaverne et stort ansvar for å velge leverandører som aktivt demonstrerer evne til å inkludere nord norsk verdiskaping og vise vei for framtidig nord norsk næringsutvikling knyttet til olje- og gassvirksomheten. Utbyggingen av Goliat bør forsterke den lokale leverandørindustrien og støtte opp under den utviklingen som Snøhvitutbyggingen startet i regionen. Utbyggingsløsningen må bidra til å skape arbeidsplasser og langsiktig utvikling av kompetanse.*

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 1.

6. *Forbundet konstaterer at rettighetshaverne anbefaler å bygge ut Goliatfunnet med havbunnsbrønner boret fra bunnrammer, knyttet opp til en sirkulær flytende produksjons-, lagrings- og lasteenhet (FPSO). Fellesforbundet ser at dette kan være en akseptabel løsning, til tross for at vi primært ønsker et ilandføringsalternativ. Samtidig mener vi at et eventuelt bortfall av landbasert aktivitet som følge av manglende iland-*

føring av oljen må kompenseres gjennom andre løsninger som synliggjør langsiktige virkninger for regionen, for eksempel gjennom anlegg for bygging av plattformsunderstell.

Vurdering: Byggested for plattformunderstell (Eni Norge har anbefalt en løsning med stålskrog) og lokasjon for sammenkobling av understell og overbygning vil bli besluttet i forbindelse med en teknisk og kommersiell vurdering av innkomne tilbud. Lokasjoner som skal benyttes i forbindelse med disse aktivitetene, må ha nødvendig infrastruktur på plass ved oppstart av aktiviteten. Se også svar til Fellesforbundet nr. 1 .

7. *Konsekvensutredningen legger vekt på at en FPSO-løsning tilrettelegger for tilkoplinger av framtidige felt. Det er positivt. Samtidig gjør dette det mer naturlig å stille noe større krav til lokale og regionale ringvirkninger av Goliat-prosjektet enn det som ville være naturlig dersom man isolerer GoIiat prosjektet helt fra forventet framtidig offshorevirksomhet i regionen.*

Vurdering: Se svar til Finnmark fylkeskommune nr. 3.

8. *De relativt omfattende subsea-installasjonene som det legges opp til gir gode muligheter for å etablere et lokalt service- og vedlikeholdssenter. Forbundet mener lokal etablering bør være et krav til hovedleverandør av løsning for service- og vedlikehold. Samtidig bør hovedleverandør pålegges å inngå partnerskap/langsiktig utviklingssamarbeid med lokale virksomheter.*

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 1.

9. *Uavhengig av utbyggingsløsning for produksjonsenhet må det velges tekniske løsninger som på best mulig måte ivaretar hensynet til HMS og som reduserer risikoen for utslipp til vann og luft. Det er i den sammenheng av stor betydning at en velger styringssystemer som utnytter den beste teknologien for miljøovervåking. Det må velges prosesskontroll og sikkerhetssystemer som er tett integrert med de maritime kontrollsystemer til den flytende plattformen.*

Vurdering: Hensynet til helse-, miljø- og sikkerhetsforhold er høyt prioritert i Eni Norge, og de løsninger som velges vurderes ut fra at disse forhold skal være best mulig ivaretatt og innebære lav risiko for mennesker, miljø og materielle verdier. Prosesskontroll, sikkerhetssystemer og maritime systemer vil være deler av en samlet kontrollsystemleveranse, levert av én produsent. På dette vis vil de utfordringer som normalt pleier oppstå knyttet til integrering av styringssystemer, kunne minimaliseres.

10. *Det er videre viktig at det planlegges med en boligenhet tilpasset de ulike driftsfasene og som tar hensyn til svingninger i aktiviteten ved modifikasjonsjobber, vedlikehold, revisjonsstans og brønnoperasjoner.*

Vurdering: Boligkvarteret på Goliat vil være konstruert med 120 enkeltlugarer og slik ta høyde for de operasjonelle forhold som Fellesforbundet nevner.

11. *Fellesforbundet viser til Industri Energi sine kommentarer til etablering av regionkontor i Hammerfest. Vi støtter også deres ønske om at ENI etablerer en full driftsorganisasjon i byen.*

Vurdering: Se svar til Industri Energi nr. 7 og 8.

12. *Goliatutbyggingen er på mange måter i en særstilling i forhold til arbeidsmiljø og HMS, siden prosjektet finner sted i mer arktiske strøk. Klimaet gir nye problemstillinger som stiller strengere krav til ENI som operatør. Dette er spesielt aktuelt i vinterhalvåret da mørketid, sterk kulde og ising skaper utfordringer ut over det normale for både mennesker og utstyr på selve innretningen, samt under helikopter- og båttransport til og fra innretningen. Fellesforbundet mener den standarden for arbeidsmiljø som er benyttet i Nordsjøen må videreutvikles, slik at det stilles krav om en egen arktisk HMS-standard ved leting og produksjon i Barentshavet.*

Vurdering: En egen standard for arbeidsmiljø for arktiske forhold finnes pr. i dag ikke. De klimatiske forholdene i Goliatområdet er grundig kartlagt, og det er tatt hensyn til de klimatiske forholdene i utformingen av produksjonsinnretningen og boreinnretningen. Det er lagt spesielt vekt på å beskytte utendørs arbeidsområder mot de værforholdene som kan oppstå. Eni Norges målsetting er at arbeidsmiljøforholdene på Goliat skal være minst like gode som på andre innretninger på sokkelen.

13. *Det er skipstrafikken som representerer den største risikoen for akutte utslipp av olje i Barentshavet. En forsterket oljevernberedskap som følge av oljevirksomheten vil dermed også bidra til en bedre beredskap for skipsulykker. Det er samtidig helt nødvendig å stille strenge krav til overvåking og oljevernberedskap slik at virksomheten gjennomføres med bruk av den til enhver tid best tilgjengelige teknologi, kompetanse og beredskap. Det er behov for å profesjonalisere bered-*

skapsstyrken i Finnmark, blant annet knyttet til opplæring av og plan for mobilisering av frivillig mannskap. Det må videre sikres gode løsninger for lokalisering av utstyr og beredskapssentraler og utstyret må tilpasses operasjoner under arktiske forhold. For å oppnå en effektiv beredskap med høy kvalitet bør Eni Norge bidra til å styrke samarbeidet og koordineringen mellom Kystverket, NOFO og kommunene.

Vurdering: Kommentaren tas til etterretning. Eni Norge arbeider, i nært samarbeid med industripartnere og myndigheter, målrettet med de nevnte forhold for å sikre en høy kvalitet på de beredskapsløsninger som etableres i samtlige barrierer. se også svar til Finnmark fylkeskommune nr. 5, Hammerfest kommune nr. 8 og 9.

14. *Fellesforbundet mener ENIs valg av forsyningsløsning med delvis elektrifisering viser at ENI både har vilje til og evne til valg av løsning som reduserer klimagassutslippene betraktelig. Løsningen etterkommer langt på vei også ønsket politikk fra myndighetene.*

Vurdering: Tas til orientering.

4.4 Finnmark Arbeiderparti

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Finnmark Arbeiderparti:

1. *Utredningen bærer preg av at ENI og lisenspartnerne har utarbeidet konsekvensutregningen ut fra en forutbestemt oppfatning av en løsning til havs (alternativ 1). De to ilandføringsalternativene har dermed fått en mindre grundig vurdering og dette beklager Finnmark Arbeiderparti på det sterkeste.*

Vurdering: Konsekvensutredningen er utarbeidet i tråd med utredningsprogrammet som fastsatt av OED, og det er gjort grundig rede for prosessen bak valg av konsept og for kriteriene som er lagt til grunn.

2. *Finnmark Arbeiderparti viser til sitt tidligere årsmøtevedtak i 2008, fylkestingsvedtak i Finnmark, Troms og Nordland og vedtak gjort av landsdelsutvalget der en fraråder en utbyggingsløsning til havs. Videre vises det til fellesuttalelse fra de tre Nord-norske fylkespartiene i Arbeiderpartiet der en fastholder kravet om ilandføring, strenge miljøkrav og at utbyggingen skal gi synlige og langsiktige ringvirkninger for regionen. Finnmark Arbeiderparti står fortsatt på dette kravet.*

Vurdering: Eni Norge og rettighetshaverne har ut fra en totalvurdering av teknologi, økonomi, HMS-faktorer, og videreutvikling av ressursene i Barentshavet, valgt en utbyggingsløsning til havs (FPSO). I forhold til miljøaspektet, viser vi til at valgt utbyggingsløsning også fremheves av SFT som den «minst belastende», noe som også støttes av Miljøverndepartementet.

3. *Finnmark Arbeiderparti viser til sine tidligere krav om at en utbyggingsløsning skal gi størst mulig varige lokale og regionale ringvirkninger. En ilandføringsløsning vil være med på å sikre utvikling og kan være med på å gi tilleggseffekter der en også kan skape ringvirkninger i form av tanker i fjell for oljeomlasting og rensing av ballastvann. Disse tilleggseffektene er viktige og kan være med på å forsterke lokale og regionale ringvirkninger både i anleggs- og driftsfasen. Dette vil også kunne styrke Finnmark sin posisjon ved videre petroleumsutvikling i Barentshavet både på norsk og russisk side.*

Vurdering: Med utgangspunkt i de kravene til samfunnsøkonomisk lønnsomhet som ligger i Petroleumsloven, og basert på de beregninger som er gjort, har Eni Norge valgt den utbyggingsløsningen som gir både samfunnsøkonomisk og bedriftsøkonomisk størst lønnsomhet. Dette framgår av beregningene som er vist i kapittel 14 i KU, og de underliggende rapportene utarbeidet i den forbindelse. Se også svar til Finnmark Arbeiderparti nr. 2.

4. *Med hensyn til sysselsetting både i anleggs- og driftsperioden er det et ufravikelig krav at det legges til rette for at Nord-norsk leverandørindustri får delta på like premisser når det gjelder oppdrag. Det forutsettes også at næringslivet i Finnmark og den nordlige landsdel får delta med tjenester, herunder bygg og anlegg (eksempelvis beredskapskaier m.v.) ved en igangsettelse av prosjektet og infrastrukturen rundt dette.*

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 1.

5. *Finnmark Arbeiderparti vil spesielt peke på at viktigheten av strenge miljøkrav og et beredskapsopplegg som er synlig i Finnmark og ikke minst i de mest utsatte kommunene/områdene dersom uhellet skulle være ute. Oljevernutstyr, beredskapsbåter og mannskap må være varig utplassert på strategiske steder i disse kommunene. Dette må også innbefatte beredskapskaier og lagre for utstyr. Finnmark Arbeiderparti beklager at konsekvensutredningen er lite konkret med hensyn til tilstedeværelse av beredskap i kommuner som eksempelvis Hasvik, Måsøy og Nordkapp.*

Vurdering: Se svar til Hasvik kommune nr. 5 og Måsøy kommune nr. 8, samt svaret til Hammerfest kommune nr. 5.

6. *Konsekvensutredningen konkluderer med at en flytende installasjon vil medføre den beste miljøløsningen og Finnmark Arbeiderparti er noe forundret over denne bastante konklusjonen.*

Vurdering: Eni Norge har anbefalt utbyggingsløsning etter en omfattende vurdering av alternative løsninger og på en rekke vurderingskriterier. Anbefalt løsning vurderes også som den «minst belastende», av SFT, noe som også støttes av Miljøverndepartementet.

7. *Det er et krav fra Finnmark Arbeiderparti at operatøren for Goliat-feltet etablerer en arena for løpende samarbeid og dialog med fiskernes organisasjoner lokalt, regionalt og sentralt.*

Vurdering: Se svar til Finnmark Fiskarlag nr. 2.

8. *Finnmark Arbeiderparti er positiv til at ENI og lisenspartnerne har vedtatt å bygge opp en driftsorganisasjon i Finnmark, lagt til Hammerfest. Det er også et krav at oljeselskapene engasjerer seg sterkt i ulike kompetansesatsinger i Finnmark og landsdelen relatert til blant annet miljø, beredskap og petroleumsvirksomhet i arktiske strøk.*

Vurdering: Som det framgår av KU-en, vil Eni Norge bidra med tiltak for å øke kompetansen blant lokal arbeidskraft, med vekt på ungdommen. Vi vil også rette rekrutteringsarbeidet inn mot arbeidstakere med tilknytning til hele Finnmark.

Eni Norge er allerede i gang med samarbeidsprosjekter med de lokale videregående skolene og petroleumsrelatert høyere utdanning, nettopp med tanke på å sikre lokal kompetanse til de nye jobbene som kommer. Som en konsekvens av selskapets arbeid med å bygge ut Goliatfeltet i Barentshavet og forslag til etablering av et driftskontor i Hammerfest, har selskapet sett nødvendigheten av å gå i dialog og gjøre forpliktende avtaler med skole- og kunnskapsmiljøet i nordområdene for å bidra og understøtte til kompetanseheving i dette området. Eni Norge vil bidra til tiltak innenfor alle nivåer i skolen som:

- øker interesse for og kunnskap om de naturvitenskapelige fag,
- øker kunnskap om, og interesse for å velge, petroleumsrettede fag for videre utdannelse,
- øker antall og kvalitet av ferdige kandidater fra videregående/høyskole/universitet i Finnmark med fagretninger som er relevante for rekruttering til petroleumsindustrien.

Partnerskapsavtaler med videregående skoler og miljøer for høyere utdanning og forskning er allerede inngått og konkrete prosjekter er gitt finansiell støtte. Av spesifikke tiltak nevnes: Skoleprosjektkonkurranse om miljø- og kulturmangfold, støtte til Nordkapp maritime Simulator Treningssenter, samarbeidsavtaler med videregående skole (Kirkenes vgs.), Reinsdyrsportalen – et digitalt formidlingsprosjekt for reindriftskunnskap, samarbeidsavtale med EnergiCampus Nord (høyere utdannelse og forskning), stipend til studenter fra Finnmark til gjennomføring av 1-årig masterprogram ved Eni Corporate University i Milano (Italia), stipend til studenter fra Finnmark til gjennomføring av 2-årig Master of Science in Petroleum Engineering ved Universitetet i Torino (Italia) og masteroppgaver tilrettelagt for kandidater fra nordlige fylker. Dialog med andre videregående skoler og høyskoler er opprettet med tanke på samarbeid rundt konkrete prosjekter. Eni Norge har som mål å intensivere og utvide dette arbeidet i året som kommer.

4.5 Finnmark Fiskarlag

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Finnmark Fiskarlag:

1. *Rør og kabler til land eller mellom ulike felt på havbunnen forlanges nedgravd og overfylt, slik at de blir overtrålbare.*

Vurdering: Alle rør og kabler på feltet vil være nedgravd med 1m overdekking. Også elkabel fra land vil spyles ned og overdekkes. Alle rør og kabler skal derfor være overtrålbare.

2. *Finnmark Fiskarlag forlanger innflytelse over valg av rør-/kabeltraseer på havbunnen for i størst mulig grad unngå legging over viktige fiskefelt, spesielt felt for fiske med bunnskrapende redskap.*

Vurdering: Eni Norge har allerede startet en dialog med fiskeriinteressentene for å ha en god utveksling av informasjon omkring planer og diskusjoner av muligheter knyttet til trasévalg. Denne dialogen vil fortsette i den videre planleggingsfasen.

3. *Kanskje det største hinder for fiskerivirksomheten vil være skipstrafikken til og fra feltet. Her må selvfølgelig sikkerheten ivaretas, men sikkerhetsaspektet må*

veies nøye opp mot hinder for fiskerivirksomheten når for eksempel utstrekning av sikkerhetssoner etableres.

Vurdering: Sikkerhetssoner rundt feltet inkludert lasteoperasjoner vil etableres i henhold til gjeldende myndighetskrav. Omfanget av lasteoperasjoner er imidlertid begrenset, 35-45 anløp i første driftsår, deretter avtagende gjennom produksjonsperioden. Ulemper for fiskeriene som følge av lasteoperasjoner og oljeeksport vurderes derfor som begrenset.

4. *Perioder med spesielt stor anleggsvirksomhet, for eksempel ved oppstart, må forsøkes lagt utenom viktige fiskesesonger i området.*

Vurdering: Installasjonsarbeider vil i hovedsak foregå i sommerhalvåret i årene 2011 og 2012. Informasjon om planene vil inngå i dialogen med fiskeriinteressentene for å motvirke eventuelle konfliktsituasjoner. Med unntak av kabellegging fra land, vil anleggsvirksomheten i hovedsak være avgrenset til selve Goliatfeltet.

5. *En klar forutsetning for at Finnmark Fiskarlag har akseptert petroleumsaktivitet i Barentshavet er at virksomhet unngår skadelige utslipp. Dette krav er også satt av myndighetene.*

Vurdering: De særskilte forutsetningene for petroleumsvirksomhet i Barentshavet har vært grunnleggende i Eni Norges planprosess, inkludert valg av utbyggingsløsning. Den løsningen som er anbefalt, vil fullt ut ivareta de relevante kravene for regionen.

6. *Risikoen for uhell foreligger alltid; men denne risikoen må minimaliseres gjennom strenge krav til teknologi, sikkerhetsrutiner og kontroll.*

Vurdering: Risiko for uhell er tillagt betydelig oppmerksomhet i Eni Norges planprosess. De løsninger som er valgt, bekrefter nettopp dette. Fokus på å unngå utslipp vil videre være sentralt i videre planlegging og etablering av driftsrutiner, opplæring osv. Effektiv bekjempelse av eventuelle utslipp vil videre dokumenteres gjennom beredskapsplaner og øvelser.

7. *Til tross for fullgod sikkerhet mot uhell og forurensende utslipp kan aldri risikoen reduseres til null. På denne bakgrunn må det foreligge en truverdig beredskap mot forurensing ved uhell.*

Vurdering: Eni Norge legger til grunn at oljevernberedskapen for Goliat skal være robust, effektiv og godt tilpasset lokale forhold. Denne målsettingen innebærer også en troverdig oljevernberedskap.

8. *En del av den planlagte beredskap er ikke på plass i dag, og må være disponibel den dagen virksomheten starter. Dette gjelder bl.a. 3. og 4. barriere-beredskapen der kystfiskeflåten er involvert i planene. Her er det fortsatt mye å gjøre både teknisk/utstyrsmessig, i forhold til opplæring/trening og ikke minst i forhold til kravspesifikasjoner, sertifisering, organisering og det avtalemessige.*

Vurdering: Eni Norge vil arbeide kontinuerlig videre med å forbedre beredskapen fram mot forventet oppstart for produksjonsboring i 2011. Eni Norge vil etablere et eget program som omfatter de temaene som Finnmark Fiskarlag omtaler i sin uttalelse. Programmet vil bli utformet i nært samarbeid med fiskernes organisasjoner, herunder Finnmark Fiskarlag.

9. *Avslutningsvis vil Finnmark Fiskarlag påpeke betydningen av at kravet om opprydding etter endt virksomhet oppfylles fullt ut.*

Vurdering: Fjerning av alle strukturer på havoverflaten, inkludert skrot, er et myndighetskrav. I god tid før endelig avvikling av Goliat, vil Eni Norge utarbeide en avslutningsplan. Denne planen vil redegjøre nærmere for tidsplan og metoder for fjerning av strukturer og opprydding på havbunnen.

4.6 Finnmark fylkeskommune

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Finnmark fylkeskommune:

1. *For å sikre størst mulige ringvirkninger i form av sysselsetting, tjenesteyting og næringsutvikling, samt å sikre den mest forsvarlige miljøløsning, mener fylkestinget i Finnmark at ilandføring av olje fra Goliatfeltet, er det beste alternativet.*

Vurdering: Eni Norge og rettighetshaverne har ut fra en totalvurdering av teknologi, økonomi, HMS-faktorer, og videreutvikling av ressursene i Barentshavet, valgt en utbyggingsløsning offshore (FPSO). I forhold til miljøaspektet, viser vi til at valgt utbyggingsløsning også fremheves av SFT som den «minst belastende», noe som også støttes av Miljøverndepartementet.

2. *Det må utarbeides en omfattende nytte/kostnadsanalyse som beregner samfunnets totale nytte og kost-*

nader av utbyggingen. Dette som supplement til konsekvensutredningens samfunnsøkonomiske beregninger.

Vurdering: I henhold til departementets veiledning til PUD, skal det gjøres en analyse ut fra et samfunnsøkonomisk synspunkt. En samfunnsøkonomisk analyse er den fremgangsmåten som er best egnet til å fange opp samfunnets totale virkninger. En ny nytte-/kostnadsanalyse vil ikke gi ny kunnskap om Goliats innvirkninger på samfunnets totale nytte og kostnader, fordi kunnskaps- og datagrunnlaget for beregningene ikke endres. En nytte-/kostnadsanalyse utover de beregningene som allerede er gjort vil ikke la seg gjøre på grunn av manglende datagrunnlag og usikkerhet knyttet til kontrakter. Eni Norges planlagte følgeforskning under utbygging og drift av Goliat, vil imidlertid kunne fremskaffe nyttig kunnskap om virkninger på samfunnet generelt og Finnmark spesielt. Vi viser forøvrig til de metodiske drøftingene i grunnlagsrapporten fra Barlindhaug Norfico.

3. *Goliatfeltet må sees i en større industriell sammenheng i forhold til påkopling av eksisterende/framtidige funn i området, slik at et eventuelt økt ressursgrunnlag kan tas med i de økonomiske beregningene som ligger til grunn for valg av utbyggingskonsept.*

Vurdering: Goliat vil med valgte utbyggingsløsning legge til rette for at funn kan bygges ut ved å utnytte Goliat sin infrastruktur. Dette er spesielt relevant for små funn som ikke kan bære en selvstendig utbygging. KU-en omtaler mulig tilknytning av fremtidige ressurser i kapittel 6.5.

Eni Norge forholder seg til at selskapet er tildelt operatøransvar på Goliat, med de forventninger om utbygging og lønnsomhet som følger av petroleumsloven. Selv om eventuelle framtidige funn i området kan knyttes til en innretning på Goliat til havs, vil vurderingen av det økonomiske grunnlaget for drivverdighet og utbygging ligge hos rettighetshaverne for disse felt og funn. Lisenshaverne på Goliat kan ikke ta med slike økonomiske beregninger i grunnlaget for vurdering av utbyggingen på Goliat.

4. *Miljø- og risikovurderingene som ligger til grunn for konseptvalget må gjennomgås slik at en uavhengig og etterprøvbar analyse kan legges til grunn for Stortingets behandling av PUD.*

Vurdering: Miljø- og risikovurderingene bygger på underlagsstudier utført av uavhengige institusjoner i henhold til beste praksis med hensyn til valg av metoder og ved å benytte mest mulig oppdatert datagrunnlag. Relevante studier og dokumentasjon er åpent tilgjengelig på Eni Norges nettsider slik at det er fullt innsyn i det grunnlaget som har vært benyttet i Eni Norges vurderinger. Eni Norges konklusjoner støttes av vurderinger fra uavhengige institusjoner, selv om det kan være noen nyanser om detaljer på enkeltpunkter. Det vises også til uttalelse fra Havforskningsinstituttet hvor de vurderer at KU gir «en korrekt vurdering av de potensielle miljøpåvirkningene fra de ulike utbyggingsløsningene samt innbyrdes gradering av påvirkningen fra de ulike alternativene». Valgt utbyggingsløsning fremheves også av SFT som den «minst belastende», noe som også støttes av Miljøverndepartementet.

5. *Beredskapen langs Finnmarkskysten må være av høyeste standard, og følgende punkter må utredes ytterligere:*

a) Vinterisering av utstyr
b) Profesjonalisering av innsatsstyrken
c) Opplæring av- og plan for mobilisering av frivillig mannskap
d) Strategisk lokalisering av utstyrsdepot og beredskapssentraler
e) Mørketidsoperasjoner

Vurdering: Eni Norge sier seg enig med Finnmark fylkeskommune i at oljevernberedskapen for Goliat skal være av høyeste standard. De best egnede bekjempingsmetoder og oljevernressurser skal legges til grunn for beredskapen.

Dette gjelder også for vinterisering av utstyr hvor det gjennom arbeid i NOFO har skjedd en positiv utvikling mht. havgående beredskap. Eni har også for egen del gjennomført flere prosjekter for å gjøre oljevernberedskapen i kulde og mørke mer effektiv. Erfaringene fra disse prosjektene vil bli implementert i oljevernberedskapen for Goliat.

I likhet med utvikling av teknologi, er profesjonalisering av innsatsstyrken en kontinuerlig prosess. I løpet av 2008 har Eni Norge i samarbeid med StatoilHydro gjennomført laglederkurs og skadestedslederkurs oljevern for IUA-ene Midt- og Nord-Troms, Vest-Finnmark, Midt-Finnmark og Øst-Finnmark, samt en større oljevernøvelse med deltakelse fra tre av de nevnte IUA-ene. Dette arbeidet vil bli systematisk videreført fram mot planlagt oppstart for produksjonsboring i 2011. Dette gjelder også opplegg for kursing av innsatspersonell for eventuelle operasjoner i strandsonen hvor behovet for personellressurser er størst. Eni Norge vil også gjennomføre oljevernøvelser i vinterhalvåret

for å verifisere at oljevernberedskapen er tilstrekkelig i denne delen av året.

Eventuelle gap mellom analysert behov og faktisk tilgang på materiellressurser vil bli dekket før oppstart av produksjonsboring. Med hensyn utplassering av oljevernmateriell vil disse bli lokalisert slik at kravene til responstid i de ulike barrierene ivaretas med god margin.

Samlet sett er den totale tilgangen på private og offentlige beredskapsressurser innen influensområdet for Goliat god. Utfordringen ligger i en bedre samordning og nytenking når det gjelder utnyttelse disse ressursene. I samsvar med innholdet i dokumentet «Nye byggesteiner i nord – Neste trinn i Regjeringens nordområdestrategi», vil Eni Norge bidra aktivt til godt samspill slik at den samlede oljevernberedskapen i området blir best mulig uavhengig av utslippskilde.

Eni Norges anbefalte beredskapsløsning blir beskrevet i søknad til SFT om tillatelse til virksomhet for produksjonsboring (oppstart 2011) og drift (oppstart 2013). Videreutvikling og detaljering av beredskapen vil gjennomføres i samarbeid med relevante sentrale og lokale myndigheter og andre aktører som inngår i beredskaps-organisasjonen.

6. *Konsekvenser for eksisterende næringsliv ved akutt utslipp må utredes ytterligere. Det må etableres robuste kompensasjons- og forsikringsordninger som er dekkende for alle tap som påføres de ulike næringer som følge av ødelagt utstyr, bortfall av inntektsgrunnlag og langtidsvirkninger som følge av skadet renommé.*

Vurdering: Eni Norge anser at vurderingene er gjort på et faglig fornuftig nivå som dekker utredningsplikten. Se forøverig svar til Bellona mfl. nr. 5.

7. *På grunn av energisituasjon i Finnmark må sentral og regionalnettet som følge av Goliat utbedres. Nye linjeforbindelser til fylket og i fylket må etableres, Dette for at Finnmark skal kunne utnytte sine kraftressurser, samtidig som det gir mulighet for nye næringsetableringer.*

Vurdering: Eni Norge har gjort grundige analyser og beregninger av Goliat innretnings påvirkning på det eksisterende kraftsystem hvor konsekvensene for kraftsystemet i Finnmark er vurdert. Disse vurderinger og beregninger er gjennomgått og verifisert av Statnett i dialog med NVE. Konklusjonene fra dette arbeidet viser at det planlagte uttaket av kraft til Goliat med inntil 60 MW, ikke behøver noen spesielle tiltak i det regionale overføringsnettet. Ved eventuell knapphet på strømtilførsel så er Goliat forberedt på å redusere sitt uttak eventuelt frastå fra landkraft for kortere perioder.

OEDs merknad:

Departementet viser til omtalen av kraftløsningen under departementets vurdering i proposisjonen.

8. *Eni Norge må påse at det sikres positive ringvirkninger i de mest utsatte kystkommunene som en kompensasjon for den risiko Goliatutbyggingen medfører.*

Vurdering: Fordelingspolitisk ansvar og ansvar for styring av nasjonale økonomiske ressurser og tildelinger ligger hos den norske stat, og Eni Norge kan ikke overta dette ansvaret. Imidlertid vil Goliatutbyggingen, som vist i KU-kapittel 15, kunne styrke lokalt næringsliv i regionen, både gjennom direkte sysselsetting og oppdrag til lokale leverandører. I den grad det ligger innenfor utbyggers ansvar og muligheter, vil Eni Norge gjennomføre flere tiltak for at de positive økonomiske effektene av Goliat utbyggingen kommer flest mulig lokalsamfunn i Finnmark til gode. I den forbindelse viser vi til svar til Fellesforbundet nr. 1.

9. *Eni Norge må utarbeide en strategi for å forhindre pendling gjennom rekruttering av kvalifisert arbeidskraft til Finnmark, og en plan for etablering av Vest-Finnmark som felles arbeidsmarked. Det må også etableres strategier for kompetanseheving i samfunnet generelt, og for næringsliv og industri gjennom samarbeid med utdanningsmiljøer i Nord-Norge.*

Vurdering: Se svar til Finnmark Arbeiderparti nr. 8 og Industri Energi nr. 8.

10. *Eni Norge må etablere et fylkesfond som skal bidra til etablering av programmer innen forskning, samt industri-, teknologi og samfunnsutvikling.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar. Eni Norge vil imidlertid vise til tiltak som nevnt i KU-kapittel 15, hvor det framgår at Eni Norge både støtter og vil støtte tiltak innenfor disse områdene.

11. *Eni Norge må forplikte seg til konstruktiv dialog og samarbeid med lokale og regionale myndigheter for gjennomføring av ovennevnte tiltak, uavhengig av utbyggingskonsept.*

Vurdering: Dialog og samarbeid er for Eni Norge en selvfølge og har vært en sentral brikke i vår til-

nærming for å kunne være med på å utvikle olje og gass i Barentshavet. Ettersom Goliatprosjektet har skridd fram, har også behovet for dialog og samarbeid økt, og selskapet har forsøkt å dekke forventingene fra lokalt, regionalt og nasjonalt plan med særlig fokus på Nord-Norge og Finnmark. Eni Norge har de siste årene hatt en egen Goliat kommunikasjonsplan for å sikre dialog og åpenhet rundt prosjektet og i løpet av det siste året har vi avholdt mer enn 200 møter og presentasjoner. Dette vil vi fortsette med. Goliatprosjektet vil gå fra å være et utbyggingsprosjekt til å bli en permanent driftsenhet i årene som kommer. Det er viktig at de ulike dialogsfora og arenaer blir tilpasset det gitte prosjektstadiet for å sikre en god samfunnsutvikling for Norge som helhet og Nord-Norge spesielt. Dette kan skje ved å revitalisere tidligere fora eller danne nye. Eni Norge ønsker å fortsette å bidra til at selskapet får en konstruktiv dialog og samarbeid.

4.7 Fiskebåtredernes forbund

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Fiskebåtredernes Forbund:

1. *Goliatfeltet ligger som kjent i et viktig område for norske fiskerier. Innsiget av torsk følger kysten sørover og fiskeriet foregår langs hele vandringen til gyteområdene lengre sør. I varierende grad vil det derfor foregå et fiskeri etter torskefisk i området vinterstid og alle typer installasjoner med tilhørende sikkerhetssoner vil være hindringer i fisket.*

Vurdering: Kommentaren tas til orientering. Sikkerhetssoner med arealbegrensninger vil være avgrenset til FPSO og rundt boreinnretningen i boreperioden.

2. *I noen grad vil også loddefisket kunne hindres av utbyggingen.*

Vurdering: Kommentaren tas til etterretning. Områder for historisk loddefiske er angitt i KU og vil kun i enkeltår omfatte Goliat området. De arealmessige begrensningene av feltutbyggingen er, som beskrevet tidligere, svært begrensede. Selv om det for 2009 igjen er åpnet for loddefiske etter å ha blitt stengt etter vinterfisket i 2003, anser Eni Norge ikke at det vil medføre et endret bilde i forhold til Goliat-utbyggingen. I underlagsrapporten «Goliat – Konsekvenser for fiskeri og havbruk», som er utarbeidet av AconaCMG/Akvaplan-NIVA, er konsekvenser for loddefiske vurdert basert på historiske data samtidig som rapporten tar høyde for fremtidig åpning i fisket i forbindelse med konsekvensvurderingene.

3. *Drift av egg og larver fra gyteområder lenger sør vil være særlig utsatt ved et oljeutslipp i området. Avkommet til en av verdens største torskebestander vil passere Goliatfeltet i perioden fra mars til august og vil da være sårbar for oljesøl.*

Vurdering: Kommentaren tas til etterretning. Beskyttelse av naturressurser ved et eventuelt oljeutslipp vil inngå i de beredskapsplaner som skal utarbeides.

4. *Denne løsningen [Alt. 1] legger beslag på størst areal i forhold til alternativene og er derfor den minst gunstige i forhold til fiskeriene. Primært ønsker forbundet derfor at en vurderer nærmere løsninger uten faste eller flytende installasjoner i området. Ilandføring og overtrålbare installasjoner på havbunnen vil gjøre ulempene minst for fiskeflåten i driftsperioden.*

Vurdering: Kommentaren tas til orientering. Eni Norge har anbefalt en utbyggingsløsning basert på en rekke kriterier. Negative virkninger for fiskeriene ved anbefalt løsning er imidlertid vurdert som begrensede, og løsningen vurderes også av Fiskeridirektoratet å være tilfredsstillende med tanke på beslaglegging av areal (jf. deres høringskommentar).

5. *ENI nevner i konsekvensutredningen at Goliat kan bli koplet opp mot andre utbygginger i området, noe som kan innebære at petroleumsvirksomheten legger beslag på ytterligere areal. Da forbundet organiserer hele den norske havfiskeflåten, og våre medlemmer i betydelig grad vil bli berørt av en eventuell utbygging, forutsetter vi deltakelse i endelig valg av trasé for kabel, rørledning, plassering av installasjoner, eller andre forhold vedrørende utbyggingen som kan skape hindringer for fisket.*

Vurdering: Tas til orientering. Viser også til svar til Finnmark Fiskarlag nr. 2.

6. *Fisket endrer seg fra år til år og områder hvor det har vært lite aktivitet de siste årene, kan bli viktige ved endringer i innsiget. Forbundet mener derfor det ikke holder å bruke sporingsdata fra noen få år tilbake for å fastslå fiskeriaktiviteten, men mener en bør legge til grunn minst 10 års fiskeaktivitet.*

Vurdering: Grunnlaget for vurderingene av fiskeri er i tillegg til sporingsdata basert på både fangststatistikk og kunnskap om fiskeriene gjennom dialog

med Fiskeridirektoratet og andre kilder. Fangststatistikkene dekker årene 2000-2006 og vurderes som et godt vurderingsgrunnlag. Eni Norge viser også til at Fiskeridirektoratet i sin høringsuttalelse omtaler beskrivelsen av fiskeriene og konsekvensene for fiskeriene som godt belyst.

7. *Fiskebåtredernes Forbund viser til at en ny rapport fra Havforskningsinstituttet om seismikk og fisk, konkluderer med at skremmeeffekten ved 3D undersøkelser er på minst 18 NM for bunnfisk som torsk og hyse. I tillegg hevder en i rapporten at også sild vil være sterkt påvirket av seismikkskyting selv om det ikke er tilstrekkelig kunnskaper om hvordan stimer påvirkes av seismikk. Forbundet krever på denne bakgrunn at innsamling av seismikkdata ikke skal finne sted i perioden 1. november til 1. juni. I tillegg må seismikkskyting ta særlige hensyn til annet fiskeri som foregår på sommeren og høsten, for eksempel seifisket. Larvedriften i området setter også klare begrensninger i forhold til seismikkskyting. Forbundet forutsetter at næringen og Havforskningsinstituttet får en avgjørende rolle i forhold til valg av tidspunkt for seismikkskyting.*

Vurdering: Rapporten fra Havforskningsinstituttet mfl. sammenfatter eksisterende kunnskap på området, men inneholder ikke nye forskningsresultater. Eni Norge er kjent med rapporten samt pågående forskning på området (blant annet gjennom arbeid i International Association of Oil & Gas Producers (OGP)). Goliat lisensen har tidsbegrensning i innsamling av seismikk fra 1. januar til 1. mai og vil forholde seg til de rammevilkårene som gjelder. Dialog med fiskeriinteressene forventes videre å klargjøre eventuelle ytterligere perioder med omfattende fiske, og i forhold til planer og logistikk vil Eni Norge vurdere mulighetene for å imøtekomme eventuelle ønsker.

8. *Fiskebåtredernes Forbund forutsetter at både utbygging og drift kan foregå med nullutslipp av skadelige stoffer til sjø.*

Vurdering: De særskilte forutsetningene for petroleumsvirksomhet i området ligger til grunn for Eni Norges planer for utbygging og drift av Goliat.

9. *Når det gjelder utslipp til luft av CO_2 og NOX vil en her snakke om nye utslippskilder hvor Norge allerede har store problemer med å overholde internasjonale forpliktelser. Forbundet mener dette punktet er viktig og mener en bør utrede tiltak for å redusere utslippene ytterligere ved en eventuell utbygging.*

Vurdering: Se svar til OD nr.1 og svar til MD nr. 5 og 7.

10. *Forbundet er tilfreds med at en i utredningen legger vekt på å overvåke kritiske punkt i håndteringen av olje. Ved utstrakt bruk av sensorer kan operatøren stoppe eventuelle utslipp som følge av tretthetsbrudd på oljeførende rør, slanger m.m. Forbundet mener dette kan bidra til sikrere drift av oljefelt.*

Vurdering: Kommentaren tas til orientering.

11. *Oljeutvinning nært kysten må nedføre økt fokus på oljevernberedskapen. Forbundet mener utredningen ikke gir svar på hvordan en vil løse utfordringen med å samle opp olje når bølgehøyden overstiger 3-4 meter. Dette ble dokumentert under uhellet på Statfjord A i desember 2007 da 4.000 tonn tungolje gikk på sjøen.*

Vurdering: Se svar Bellona mfl. nr. 1.

12. *Forbundet minner om at en fra et eventuelt oljeutslipp fra Goliat, under relativt normale forhold ikke vil være i stand til å samle opp olje før den når kysten. Begrensningene i oljeberedskapen er svært alvorlig på dette punkt og forbundet mener det må være en prioritert oppgave å utvikle bedre oljevernmateriell tilpasset forholdene i Barentshavet.*

Vurdering: Det henvises til blant annet svar til Finnmark fylkeskommune nr. 5 og svar til Miljøverndepartementet nr. 15. Eni Norge legger til grunn at oljevernberedskapen for Goliat skal være robust, effektiv og godt tilpasset lokale forhold.

13. *Fiskebåtredernes Forbund stiller som en absolutt betingelse for å akseptere en utbygging av Goliatfeltet att en sikrer 0-utslipp til sjø av skadelige stoffer under normal drift og at operator ved hjelp av sensorer og ventiler raskt kan oppdage og stoppe utslipp av olje dersom det oppstår uventede hendelser som medfører utslipp av olje eller andre skadelige stoffer.*

Vurdering: Valgt utbyggingsløsning skal møte de rammebetingelsene for miljø som gjelder i området, herunder nullutslipp til sjø (jf. St. meld. nr. 8 (2005-2006). Det planlegges også med sensorer for deteksjon av eventuelle undervannslekkasjer samt inspeksjon av områdene med ROV (jf. KU, kapittel 18.2.2).

14. *I tillegg må oljelenseteknologien forbedres slik at det blir mulig å ta opp olje fra sjø også ved vesentlig større bølgehøyde enn dagens teknologi tillater.*

Vurdering: Forbedring av oljevernteknologi er en kontinuerlig prosess hvor Eni Norge er en aktiv deltaker. Det vises i denne sammenheng til KU, kapittel 10.6.2 for en oversikt over relevante prosjekter som er initiert av Eni Norge. Oljeindustrien har gjennom NOFO også iverksatt et teknologiprogram «Oljevern 2010» som har fokus på de problemstillingene Fiskebåtredernes forbund påpeker. Eni Norge vil sørge for at relevante resultater fra programmet blir implementert i oljevernberedskapen for Goliat. Se også svar til Bellona mfl. nr. 1 og Finnmark fylkeskommune nr. 5.

4.8 Fiskeri- og kystdepartementet

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Fiskeri- og kystdepartementet (FKD):

1. *FKD har innhentet uttalelser fra underliggende etater og vedlegger deres uttalelser til orientering. Etatene har vurdert de tre utbyggingsalternativene med bakgrunn i sine respektive fagområder. FKD regner med at disse vurderingene må veies opp mot hverandre som grunnlag for et endelig valg av utbyggingsløsning.*

Vurdering: Kommentaren tas til orientering.

2. *Et tilbakevendende punkt i forbindelse med Havforskningsinstituttet faglig vurdering av utslipp fra oljeinstallasjoner til havs er manglende tilgang til data om de kjemiske stoffene som slippes ut. Dette gjelder særlig den spesifikke sammensetningen av de kjemiske stoffene som er tenkt benyttet og som vil bli sluppet ut til sjøen. Instituttet mener det er viktig å presisere dette behovet allerede i planleggingsfasen for utbygging av Goliat. FKD støtter Havforskningsinstituttet i dette.*

Vurdering: Eni Norge er kjent med denne kommentaren fra Havforskningsinstituttet også tidligere. Som følge av konfidensialitet knyttet til spesifikk sammensetning av kjemiske produkter, er det begrenset tilgang til alle slike data. Miljømyndighetene ved SFT har tilgang til alle data i produktregisteret.

3. *Kystverket har en rekke merknader blant annet i forhold til skipstrafikk, til akutt forurensning, miljørisikoanalyse og beredskap. FKD forventer at Kystverkets merknader blir vurdert nøye i den videre planleggingen. Departementet forventer at feltoperatøren, Eni Norge, tar de nødvendige skritt for å imøtekomme Kystverkets merknader.*

Vurdering: Eni Norge ønsker en tett dialog med Kystverket knyttet til videre detaljering og utarbeidelse av beredskapsplaner og har allerede tatt initiativ til møte.

4. *FKD har merket seg at det kan synes som om operatøren tolker kravet til null utslipp i Barentshavet på en uklar måte. I konsekvensutredningens beskrivelse av de særskilte miljørelaterte rammebetingelsene i Barentshavet står det at det for virksomheten skal legges til grunn injeksjon, eventuelt annen teknologi som hindrer utslipp av produsert vann. Dette betyr faktisk null utslipp. De skjerpede kravene for petroleumsvirksomhet i Barentshavet gir imidlertid adgang til, ved eventuelle driftsuhell, at inntil 5 % av det produserte vannet kan slippes til sjø. Slike eventuelle utslipp krever at vannet renses.*

Vurdering: Det tas til etterretning at KU ikke klart nok får frem Eni Norges vurdering av rammevilkårene for Barentshavet. Vi viser her til kommentar fra SFT: «Etter SFTs syn vil Eni Norge ivareta nullutslippsmålsetningene, dersom tiltakene som er beskrevet i konsekvensutredningen gjennomføres». Se også svar nr. 5 til Fiskeri- og kystdepartementet.

5. *Et annet sted i konsekvensutredningen er det listet miljømessige forutsetninger som danner grunnlaget for krav til miljø som er benyttet i arbeid med design. Her er et strekpunkt følgende: «Myndighetenes nullutslippskrav er grunnleggende. Det skal ikke være noen utslipp til sjø av miljøskadelige stoffer (basert på iboende egenskaper) og ingen eller eventuelt minimum utslipp av andre og mindre miljøfarlige stoffer, gitt at disse kan medføre negative virkninger på miljø under normal drift.»Her kan det synes som om utbygger ikke nyanserer mellom de skjerpede kravene til petroleumsvirksomhet i Barentshavet og utslippskravene i Nordsjøen der myndighetenes krav er knyttet til begrepet null miljøskadelige utslipp. Fiskeri- og kystdepartementet vil understreke at det er en betydelig forskjell på ikke å slippe ut noe og å slippe ut noe som defineres som null miljøskadelig stoffer. Spesielt er dette viktig når kunnskapsgrunnlaget for hva som er miljøskadelig eller ikke er så mangelfullt som det er. FKD forventer derfor at Olje- og energidepartementet gjør operatøren av Goliat oppmerksom på denne forskjellen, slik at det planlegges en utbygging som sikrer null fysisk utslipp i tråd med de skjerpede kravene til utslipp i Barentshavet.*

Vurdering: Eni Norge er innforstått med og har lagt Barentshavkravene til grunn for alle forhold der disse kravene er relevant. Primært er kravene

rettet mot produsert vann og utslipp fra boring. For utslipp som ikke er omhandlet, gjelder de generelle målsetningene for sokkelen om nullskadelige utslipp, jf. St. meld. nr. 38 (2003-2004), St. meld. nr. 8 (2005-2006) og også SFTs høringsuttalelse.

I St. meld. Nr. 38 (2003-2004) side 87-88, er følgende definisjon gitt:

> «For helårig petroleumsvirksomhet i området har Regjeringen satt som en forutsetning at det ikke skal være utslipp til sjø av produsert vann, borekaks eller boreslam ved normal drift. Med normal drift menes all planlagt virksomhet, inkludert letevirksomhet; «alt unntatt utilsiktede utslipp». Denne forutsetningen kommer som et tillegg til den generelle nullutslippsmålsetningen for hele kontinentalsokkelen; null utslipp til sjø av mulig miljøfarlige stoffer (jamfør St.meld. nr. 58 (1996-1997) og presiseringer i St. meld. nr. 12 (2001-2002)). Den generelle nullutslippsmålsetningen er definert i St.meld. nr. 25 (2002-2003) og gjengitt nedenfor (boks 1.1). For utslipp utenom borekaks/borevæske og utslipp av produsert vann, og i tilfeller hvor det forekommer ut slipp av borekaks og produsert vann, vil de generelle nullutslippsmålsetningene gjelde. For virksomhet i Lofoten-Barentshavet er det i tillegg stilt ytterlige krav som er spesifisert nedenfor:
> – For virksomheten skal det legges til grunn injeksjon, evt. annen teknologi, som hindrer utslipp av produsert vann. Maksimum 5 pst. av det produserte vannet kan ved driftsavvik slippes ut under forutsetning av at det renses før det slippes ut. Eksakte rensekrav vil stilles av konsesjonsmyndighetene for konkret virksomhet.
> – Borekaks og boreslam reinjiseres ell er tas til land for deponering.
> – Borekaks og boreslam fra boring av topphullet vil normalt kunne slippes ut. Forutsetningen er at utslippet ikke inneholder komponenter med uakseptable miljøegenskaper, dvs. miljøfarlige stoffer eller andre stoffer som kan skade miljøet. Dette gjelder kun i områder hvor potensialet for skade på sårbare miljøkomponenter vurderes som lavt. Som grunnlag for slike vurderinger skal d et foreligge grundige kartlegginger av sårbare miljøkomponenter (gytefelt, korallrev og annen sårbar bunnfauna). Slike utslipp vil være gjenstand for søknad og tillatelse fra konsesjonsmyndighetene.
> – Petroleumsvirksomhet i området skal ikke føre til skade på sårbar flora og fauna. Det er således et krav at områder som kan påvirkes skal kartlegges før aktivitet igangsettes.
> – Det skal ikke være utslipp til sjø fra brønntesting.
> – Det er et krav at effekten av be redskapen mot akutt forurensning skal være minst like god som på andre deler av kontinentalsokkelen.
>
> Forutsetningen om at det ikke skal være utslipp til sjø av borekaks og produsert vann (fysisk nullutslipp) representerer en vesentlig skjerping i for hold til de kravene som gjelder ellers på kontinentalsokkelen. Det innebærer a t dersom en rettighetshaver ikke k an demonstrere at virksomheten vil møte forutsetningen om at det ikke ska l være utslipp til sjø, vil det ikke være aktuelt med helårig petroleumsvirksomhet på det aktuelle feltet innenfor området Lofoten – Barentshavet.»

Eni Norge anser at valgte løsninger for utbygging og drift av Goliat vil møte de spesielle kravene for utslipp til sjø for området, samt det generelle nullutslippsmålet for petroleumsvirksomheten. Eni Norge vil i det videre arbeide i Goliat prosjektet fortsette å ha fokus på å redusere risiko for akutte utslipp samt å minimere planlagte utslipp.

4.9 Fiskeridirektoratet

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Fiskeridirektoratet:

1. *Fiskeridirektoratet finner at beskrivelsen av fiskeriene og konsekvensene for fiskeriene som godt belyst. En er også fornøyd med at utbygger planlegger å sette i verk de nødvendige avbøtende tiltak for å minimalisere ulempene for fiskeriene. Av hensyn til beslaglegging av areal synes alternativ 1 å være en tilfredsstillende utbyggingsløsning. Dersom utbygger finner det nødvendig å vurdere annen utbyggingsløsning synes alternativ 3 å være et godt alternativ.*

Vurdering: Kommentaren støtter Eni Norges vurderinger og anbefalinger og tas til orientering.

2. *[merknader til enkelte punkt i utredningen:] Punkt 11.1.1. Side 174 i avsnittet som begynner med 1 tabell 11.2.... nest siste linje. Her bør det inn noen ord om bestandssituasjonen for lodde i Barentshavet som igjen er på et fangstbart nivå og med bakgrunn i dette blir det igangsatt et loddefiske vinteren 2009.*

Vurdering: Kommentaren tas til etterretning og informasjonen vil benyttes der det er relevant i videre planlegging og drift av feltet. Eni Norge vil i forbindelse med oppdatering av miljørisikoanalysen i forbindelse med søknad om tillatelse til virksomhet (SFT), benytte siste tilgjengelige datasett i forbin-

delse med konsekvensvurdering på loddebestanden. Se også svar nr. 2 gitt til Fiskebåtredernes forbund.

3. *[merknader til enkelte punkt i utredningen:] Side 177 fisket etter hyse, første setning. Direktefiske etter hyse i kystnære områder foregår i hovedsak på kysten av Vest- Lofoten/Vesterålen og Øst-Finnmark fra medio mai til og med september.*

Vurdering: Kommentaren tas til etterretning.

4. *[merknader til enkelte punkt i utredningen:] Punkt 16.3. Kyst- og fjordfiske, første avsnitt siste linje. «Lille Lofoten» er begrenset til Breivikfjorden på vestsiden av Sørøya og er således å betegne som fjord eller kystnært område og ikke et havområde.*

Vurdering: Kommentaren tas til etterretning.

4.10 Fiskeridirektoratet region Finnmark

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Fiskeridirektoratet region Finnmark:

1. *Fiskeridirektoratet region Finnmark er inneforstått med at selv om moderne teknologi kan redusere risikoen for utslipp av olje- og kjemikalier fra oljevirksomhet, kan man vanskelig gardere seg fullt ut mot uhell og ulykker i forbindelse med oljeleting, oljeutvinning og transport av olje langs kysten.*

Vurdering: Kommentaren tas til orientering. Forebygging av uhell og ulykker helt sentralt i Eni Norges arbeid med Goliat, både med hensyn til tekniske løsninger samt operasjonelle forhold. I tillegg vil Eni Norge å etablere en oljevernberedskap av høyeste standard.

2. *I forhold til skade på strandressurser så fremkommer det av kapittel 9.4.8 at beregninger basert på oljedriftsmodelleringer viser at det for alle årstider er størst sannsynlighet for stranding av olje på Ingøya. Fiskeridirektoratet region Finnmark mener en slik begrensning i forhold til utsatt område kan virke illusorisk. Strander det olje på Ingøya vil også øvrig nærliggende område måtte bli berørt.*

Vurdering: Ingøya er valgt ut kun som et eksempel, da denne har størst sannsynlighet for oljepåslag. Samtidig viser figur 9.12 i KU en rekke andre kystsegmenter – sannsynlighetsrangert i forhold til oljepåslag. I en eventuell situasjon med oljeutslipp vil oljens utbredelse overvåkes og adekvate tiltak vil iverksettes. Figuren er derfor ment som en illustrasjon av sannsynlighet og ikke en prioritering av tiltak.

3. *[Oljevernberedskap, kapittel 10] På tross av at det er opplyst i KU at de lokale og regionale ressursene vil ha viktige funksjoner ved gjennomføring og bekjemping av forurensning, fremkommer det ikke hvilket omfang disse ressursene utgjør. Fiskeridirektoratet region Finnmark er ikke fornøyd med ovennevnte og mener KU er for lite spesifikk i beskrivelsen av innholdet, spesielt ved den regionale og lokale beredskapen som er skissert. Det er derfor heller ikke mulig for Fiskeridirektoratet region Finnmark å skulle uttale seg om hvorvidt denne form for beredskap skulle være tilstrekkelig ved en oljeutvinning ved Goliat-feltet. Fiskeridirektoratet region Finnmark er representert blant annet i IUA-Vest Finnmark og kjenner derigjennom til hvilke marginale ressurser organisasjonen råder over. Region Finnmark er derfor kritisk til at slike ressurser blir fremhevet som i tilfellet KU.*

Vurdering: Det vises til kommentarer på samme forhold blant annet fra Finnmark Fiskarlag nr. 8, Hasvik kommune nr. 5, Måsøy kommune nr. 8 og Hammerfest Havn KF nr. 13. Beskrivelsene i KU er gitt på et noe generelt konseptnivå og Eni Norge vil arbeide med å utarbeide spesifikke beredskapsløsninger for Goliat som vil ivareta beredskapskravene i samtlige barrierer. Eni Norges anbefalte beredskapsløsning blir beskrevet i søknad til SFT om tillatelse til virksomhet for produksjonsboring (oppstart 2011) og drift (oppstart 2013). Videreutvikling og detaljering av beredskapen vil gjennomføres i samarbeid med relevante sentrale og lokale myndigheter og andre aktører som inngår i beredskapsorganisasjonen.

4. *Fiskeridirektoratet region Finnmark er av samme årsak også kritisk til at IUA-ene er utelatt som høringsinstans for KU.*

Vurdering: KU-en ble sendt ut på høring til 102 forskjellige interessenter inkludert vertskommunene for IUA-ene i Finnmark. I tillegg ble KU-en lagt ut på Norsk Lysningsblad, OED og Eni Norges nettsider.

5. *I forhold til betydningen av infrastruktur og logistikk ved en oljevernaksjon i influensområdet mener Fiskeridirektoratet region Finnmark at vurderinger av betydningen av disse faktorene er minimale og utilstrekkelig i KU. Fiskeridirektoratet region Finnmark påpeker dette spesielt ettersom store deler av influensområdet har fravær eller minimalt med infra-*

struktur, noe som vil vanskeliggjøre logistikken ved en eventuell oljevernaksjon.

Vurdering: Det vises til svar til Fiskeridirektoratet region Finnmark nr. 3 og svar til Måsøy kommune nr. 4. Detaljerte løsninger foreligger ikke i KU, men vil utarbeides i dialog med relevante myndigheter og aktører i den videre planleggingsfasen fram mot boring og drift på Goliat.

6. *Fiskeridirektoratet region Finnmark mener det uten unntak må settes krav om installasjon av effektivt renseutstyr for skip som skal delta i befraktingen av eventuell olje fra Goliat feltet.*

Vurdering: Som beskrevet i KU (kapittel 18.1), vil Eni Norge vektlegge behandling av ballastvann med godkjent teknologi i vurdering av eksporttjenester for Goliat.

7. *Fiskeridirektoratet region Finnmark mener KU i større grad også burde omhandlet konsekvenser for havbruksnæringen i området ved akutt forurensning og da spesielt i forhold til skadevirkninger som vil kunne medføre langvarig brakklegging av eksisterende og potensielle lokaliteter.*

Vurdering: Omtalen i KU baseres blant annet på vurderinger gjort i en underlagsstudie utført av Acona/Akvaplan-NIVA. Her er blant annet kunnskap og erfaringer fra hendelser med oljeutslipp fra skip lagt til grunn for vurderingene. Selv om langvarig brakklegging ikke kan utelukkes (rapporten refererer mulighet for brakklegging i flere år), tilsier erfaringene at konsekvensene primært er i form av økt stress på fisk og en forholdsvis kortvarig forurensningseffekt. Den direkte konsekvensen på fisk og fiskens kvalitet er således forbigående, men destruksjon av fisken kan være nødvendig. Den økonomiske konsekvensen er da avgrenset til fiskens verdi. I KU er det imidlertid i de økonomiske anslagene tatt hensyn til sanering av anlegg, og det er angitt kommuneinndelte oversikter over anlegg og mulige økonomiske konsekvenser. I tillegg kommer mulige administrative tiltak for å motvirke negative markedseffekter og eventuelle omdømmeeffekter i form av produksjons- og/eller omsetningsrestriksjoner. Omfang av konsekvens er vanskelig å anslå (angitt som «neglisjerbar til betydelig» i KU), på lik linje med tilsvarende konsekvenser i forhold til fiskeriene (jf. svar til Bellona mfl. nr 5. Konsekvensene kan i verste fall være betydelige lokalt og kan ha varighet utover ett år (eksempelvis 10 måneder langs Spanskekysten etter Prestige, inntil 11 måneder på Shetland etter Braer). Det må imidlertid understrekes at sannsynligheten for både et større oljesøl, og en konsekvens av et slikt omfang, er meget lav.

8. *Når det gjelder utbyggingsløsning mener Fiskeridirektoratet region Finnmark at hensynet til det marine miljø, fiskeri- og havbruksinteressene samt lokale/regionale effekter bør vektlegges ved valg av utbyggingsalternativ. Det må velges tekniske løsninger som sikrer et lavt risikonivå samtidig som hensynet til de arktiske forhold ivaretas. Det bør videre fokuseres på fremtidige tekniske nyvinninger blant annet som kan bidra til at en løsning med direkte ilandføring fra havbunnsanlegg på feltet også kan benyttes ved en eventuell fremtidig utvidelse til nærliggende oljeutvinningsfelt til Goliat-feltet. Dette er teknologi som i følge KU ikke er tilgjengelig i dag. Fiskeridirektoratet region Finnmark anbefaler på denne bakgrunn at en velger en utbyggingsløsning med direkte ilandføring fra havbunnsanlegg på feltet.*

Vurdering: Se svar til Finnmark Fylkeskommune nr. 1 og 3, samt svar til Nordoil Caverns nr. 5.

4.11 Forsvarsbygg

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Forsvarsbygg:

1. *Konsekvensutredningen har vært forelagt Forsvarets avdelinger med ansvar for overvåking og operative vurderinger. Disse avdelingene har ikke hatt merknader til prosjektet, slik at dette fra Forsvarets side derfor må ansees som kurant. Imidlertid vil en nevne at en tidligere fra Forsvarsbygg har hatt merknader til den elektriske ilandføringskabelens trasé, noe som er meddelt utbyggerens konsulent (Troll Power, Bergen). Her forutsettes det at Forsvaret kan delta i den endelige fastleggingen av denne traseen.*

Vurdering: Kommentaren tas til orientering. Eni Norge har dialog med Forsvaret i forbindelse med ilandføringskabelens trasé.

4.12 Fremtiden i våre hender

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Fremtiden i våre hender (FIVH):

1. *MAREANO-prosjektet og prosessen rundt verneplanen i Lopphavet må ferdigstilles og resultatene vurderes for det tas stilling til en utbyggingssøknad.*

Vurdering: Se svar til Bellona mfl. nr. 2 og 3. Aktuelt område ved Goliat er dekket av MAREANO.

2. *Eventuell oljevirksomhet krever 100 prosent fungerende oljevernberedskap, hele året, uansett værforhold.*

Vurdering: Kommentaren tas til orientering, se også svar til Bellona mfl. nr. 1.

3. *I underlagsrapporten skrevet av Barlindhaug blir det vist at en utbygging og drift av Goliat vil kunne føre til en fortrengning av andre næringer, blant annet utbygging av fornybar energi i influenskommunene. Kysten av Finnmark har Europas beste potensial for vindkraft, og per i dag er det meldt og søkt om til sammen 14 vindkraftparker til Norges vassdrag- og energidirektorat. Vi krever at ENI Norge utreder hvordan en utbygging av og drift på Goliat vil påvirke satsningen på og utbyggingen av fornybar energi i Finnmark.*

Vurdering: Barlindhaugs rapport og KU-en peker ikke på vindkraft/alternativ energi som den spesifikke næringen som fortrenges. Det er snakk om at hvis alternativ 2 eller 3 bygges ut, vil behovet for arbeidskraft i byggeperioden fortrenge andre byggeprosjekter som er planlagt for samme periode. Goliat i seg selv vil kunne øke behovet for tilgang på elektrisk strøm totalt, og dermed ha betydning på lengre sikt for basisen for utbygging av vindkraft i regionen.

OEDs merknad:

Departementet viser til omtalen av kraftløsningen under departementets vurdering i proposisjonen.

4. *Betydningene av næringer som fiskeri blir marginalisert i konsekvensutredningen. En analyse av hvilke konsekvenser oljeutslipp kan få for fiskerinæringen, både når det gjelder fiskebestanden og markedspris på fisken må gjennomføres.*

Vurdering: Se svar til Bellona mfl. nr. 5. Samtidig viser vi til uttalelse fra Fiskeridirektoratet som finner beskrivelsene og vurderingene av fiskeri som godt belyst.

5. *Seismikkundersøkelser kan ha omfattende effekt på fiskefangstene. Vi krever at det gjennomføres en konsekvensanalyse for fiskeriområder som berøres av seismikkaktiviteten knyttet til Goliat.*

Vurdering: Se svar til Bellona mfl. nr. 7.

6. *Framtiden i våre hender mener at konsekvensutredningen utarbeidet av ENI Norge AS er preget av kunnskapshull og at utvinning vil kunne få alvorlige konsekvenser for klimaet, naturmangfoldet og fiskebestanden. Framtiden i våre hender mener at føre var-prinsippet må legges til grunn. Vi mener derfor at hensynet til klima og miljø tilsier at prosjektet ikke kan få utbyggings-tillatelse.*

Vurdering: Eni Norge har gjennom flere år innhentet nye data/bidratt til kartlegging av naturressurser i området. Disse inngår som et grunnlag for konsekvensutredningen i tillegg til eksisterende data tilgjengelige fra relevante forskningsmiljøer og forvaltningen. Beskrivelsen av naturressurser i havområdet rundt Goliat er utført av Havforskningsinstituttet og kunnskapsnivået om naturressursene i området vurderes av Eni Norge som god. Det er generelt vurdert å være et godt kunnskapsnivå knyttet til alle relevante problemstillinger som er omhandlet i KU. I tilfeller med usikkerhet i datagrunnlaget er det foretatt konservative tilnærminger/føre-var prinsippet er lagt til grunn. Det er også foreslått tiltak i form av miljøovervåking av naturresurser i området for å sørge for en god og oppdatert kunnskap om disse også i driftsfasen. Når det gjelder kommentar om at prosjektet ikke kan få utbyggingstillatelse, så er dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Den delen av Barentshavet hvor Goliat ligger er åpnet for petroleumsvirksomhet. Retningslinjer for petroleumsvirksomhet i Barentshavet ble trukket opp i St.meld. nr. 8 (2005-2006) Helhetlig forvaltning av det marine miljø i Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten. Goliat innfrir kravene som stilles her.

4.13 Fylkesmannen i Finnmark

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Fylkesmannen i Finnmark:

1. *Ringvirkninger lokalt og regionalt bør veie tungt som del av vurderingene om hvordan den norske stats interesser knyttet til utvinning av olje og gass på norsk sokkel best skal ivaretas. Dette sier konsekvensanalysen lite om. En vurdering av økonomi bør således baseres på en helhetlig analyse hvor potensialet for lokal og regional utvikling på lengre sikt også bør tas med. Det synes ikke som om oljeselskapene i tilstrekkelig grad har fokusert på og reflektert rundt mulige lokale og regionale ringvirkninger av en utbygging av Goliat. Vi savner også konkrete refleksjoner*

og forslag til tiltak for hvordan petroleumsnæringen kan styrke næringslivet og samfunnene i Finnmark.

Vurdering: Se svar til Finnmark fylkeskommune nr. 1 og Fellesforbundet nr. 1 og 2.

2. *Det vil være naturlig å betrakte Goliatutbyggingen som neste trinn i en større industriell gass- og oljeutvikling i området og i Barentshavet. Fylkesmannen registrerer i denne sammenheng hvilke formuleringer som er valgt i konsekvensvurderingen. Vi ønsker i denne sammenheng å utrykke vår bekymring for at en eventuell utbygging for Goliat, med bygging av kostbare løsninger og infrastruktur til havs, vil kunne legge premisser for fremtidige utbygginger. Forventet fremtidige funn av olje- og gass i samme området bør også tas med i de økonomiske beregningene som legges til grunn for valg av utbyggingskonsept.*

Vurdering: Se svar til Finnmark fylkeskommune nr. 3.

3. *Vi sitter således igjen med et generelt inntrykk av at mulige positive ringvirkninger Finnmark i for liten grad er vektlagt i konsekvensutredningen. Sett ut fra hvilke faktorer som hevdes vektlagt i utredningen fremstår den derfor som for lite balansert i sine konklusjoner.*

Vurdering: Kommentaren tas til orientering.

4. *Et sentralt poeng etter vårt syn er at høsting av nasjonale ressurser i Finnmark og i havet utenfor bør gi noe igjen også til menneskene som bor her, i form av en positiv nærings- og samfunnseffekt. Det er således ikke tilstrekkelig å bare fokusere på inntekter og kostnader for den norske stat og for de involverte olje- og gasselskaper. Fremtidig olje- og gassaktivitet vil uansett valg av løsning og tilgjengelig teknologi innebære en teoretisk risiko for at uhell vil kunne inntreffe. Sett fra et Finnmarksperspektiv vil det nettopp være positive økonomiske ringvirkninger av olje og gassvirksomhet, knyttet opp til en ilandføringsløsning, som i en balansert politisk løsning vil kunne veie opp for en eventuell miljørisiko ved denne type næringsvirksomhet.*

Vurdering: Vi viser til svar til Finnmark fylkeskommune nr. 1.

4.14 Gamvik kommune

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Gamvik kommune:

1. *Ilandføring av olje fra Goliatfeltet er beste alternativ. Hvis alternativ 2 eller 3 velges må ENI etablere et fond på 10 milliarder som skal bidra til samfunnsutviklingen i Finnmark.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar. Eni Norge vil imidlertid vise til tiltak som nevnt i KU kapittel 15 (Samfunnsansvar – strategier for å styrke positive virkninger lokalt og regionalt), hvor det framgår at Eni Norge både støtter og vil støtte tiltak for å bidra til samfunnsutvikling.

OEDs merknad:

Etablering av utviklingsfond går utover de forpliktelser det er naturlig å kreve av rettighetshaverne. Konsekvenser for regional- og lokalsamfunnet er beskrevet i proposisjonen.

2. *Miljø- og risikovurderingen som ligger til grunn for konseptvalget må gjennomgås slik at en uavhengig og etterprøvbar analyse kan legges til grunn for Stortingets behandling av PUD.*

Vurdering: Det vises til svar til Finnmark Fylkeskommune nr. 4.

3. *Beredskapen må bedres på Finnmarkskysten.*

Vurdering: Se svar til f.eks. Finnmark fylkeskommune nr. 5 og Finnmark Fiskarlag nr. 8.

4. *For akutte oljeutslipp defineres influensområdet som alle kystområder fra sørvestspissen av Sørøya til Mehamn i øst. For Mehamn ligger depotet for oljevern i Honningsvåg, utstyret er for dårlig, mannskapene for dårlig trent og Finnmarksmodellen med bruk av fiskebåter og frivillige ikke godt nok. Det må opprettes av base for oljevernberedskap i Mehamn for å begrense skadene ved akutte oljeutslipp.*

Vurdering: Eni Norge ser det ikke som aktuelt å etablere lager for oljevernressurser i Mehamn i forbindelse med oljevernberedskapen for Goliat. Gamvik kommune ligger i randsonen for påvirkning av et større oljeutslipp fra Goliat. Responstiden for tilførsel av beredskapsressurser til en oljevernaksjon som følge av et oljeutslipp fra Goliat i Gamvik kommune, tillater tilførsel utenfor kommunes grenser. Når det gjelder uttalelsen om bruk av fiskebåter i oljevernberedskapen og kompetanse til innsatspersonell, viser vi til våre kommentarer til uttalelsen

Hasvik kommune nr.5 og Hammerfest kommune nr. 5.

5. *Konsekvenser for eksisterende næringsliv ved akutt utslipp må utredes ytterligere. Det må etableres robust kompensasjon og forsikringsordninger som er dekkende for alle tap som påføres de ulike næringer. Konsekvenser for andre næringer omfatter fiskeri, havbruk, reiseliv og reindrift. Det konkluderes med at det bare er fiskerinæringen som vil bli påvirket direkte ved regulær drift. Alle de tre næringene vil få negative konsekvenser ved et eventuelt akutt utslipp. Et oljeutslipp utenfor Finnmarkskysten vil kunne gi negative konsekvenser som går langt utover tap av bruk og utstyr, permitteringer i fiskeindustrien pga. fiskeflåten er opptatt med opprydding etter utslipp, oljeskadd fisk eller utgifter knyttet til fravær av turister i perioden like etter ulykken inntraff. Skadepotensialet for næringene vil også omfatte tap av marked for rene og ferske fiskeriprodukter fra Finnmark, og fylkets omdømme som reiselivsdestinasjon vil sannsynligvis være svekket i lang tid. Eni Norge i samarbeid med både offentlige myndigheter og private aktører i næringen samarbeider om å utvikle gode forebyggende omdømmeprogram og markedskampanjer for å hemme markedssvikt når ulykken først er ute.*

Vurdering: Se svar til Bellona mfl. nr. 5.

6. *Akutte oljeutslipp og lekkasjer fra produksjon vil være ødeleggende for fiskeegg og larver. Hvilke konsekvenser dette kan få må utredes bedre før produksjon kan starte opp.*

Vurdering: Det påpekte forhold er utredet av uavhengig instans og i henhold til beste tilgjengelige metode. Resultatene viser gjennomgående en meget lav sannsynlighet for målbare konsekvenser, modellert forventning ved oljeutblåsning er en tapsandel for torskeegg/larver på [0,4 % uansett periode på året (KU, kapittel 9.4.7).

4.15 Greenpeace Norge

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Greenpeace Norge:

1. *Goliat-funnet ligger i et område regjeringen selv har definert som særlig sårbart og verdifullt (St.meld 8 2005-2006). Verden har allerede funnet mer fossile ressurser enn vi noensinne kan forbrenne ute å ødelegge klimaet. Greenpeace mener hensynet til klima og miljø tilsier at prosjektet ikke kan bygges ut, og at omfattende kunnskapshull gjør at føre var-prinsippet må legges til grunn. En rekke aktører har forsøkt å skape inntrykk av at Norge er pålagt gjennom Petroleumsloven å tillate at Eni skal få lov til å bygge ut Goliatfeltet. Dette stemmer ikke. (....) Ved å la Eni fremme sin utbyggingssøknad, har regjeringen nå gjort sitt. Basert på den miljømessige risikoen som fortsatt er til stede, sammen med den økte erkjennelsen av et betydelig klimaproblem, bør regjeringen nå avslå søknaden om utbygging og drift.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Den delen av Barentshavet hvor Goliat ligger er åpnet for petroleumsvirksomhet. Retningslinjer for petroleumsvirksomhet i Barentshavet ble trukket opp i St.meld. nr. 8 (2005-2006) Helhetlig forvaltning av det marine miljø i Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten. Goliat innfrir kravene som stilles her.

2. *Bunnfaunaen i Barentshavet er lite undersøkt. MAREANO-prosjektet som ble startet i 2006 skal kartlegge det biologiske mangfoldet i Barentshavet (http://www.mareano.no). MAREANOs arbeid er kommet relativt kort, og dette svekker kunnskapsgrunnlaget i konsekvensutredningen. MAREANO må ferdigstilles og resultatene vurderes før oljevirksomhet kan være aktuelt på Goliat.*

Vurdering: Det henvises til tilsvarende kommentar fra Bellona mfl. nr. 2. Aktuelt område ved Goliat er dekket av MAREANO.

3. *Innenfor Goliats influensområde ligger Lopphavet, som huser flere dype korallrev og flere naturtyper med særegne kvaliteter (HI og NINA). Lopphavet er foreslått som marint verneområde, og oljevirksomhet vil undergrave hensikten med et eventuelt vern. Prosessen rundt verneplanen må ferdigstilles, før det kan tas stilling til oljevirksomhet på Goliat. Det samme gjelder flere viktige sjøfuglområder, blant annet Gjersværstappan.*

Vurdering: For foreslått verneområde Lopphavet vises til kommentar og svar til Bellona mfl. nr 3. Beskyttelse av viktige naturressurser vil inngå som en del av feltets beredskapsplaner.

4. *Barentshavet er preget av lave temperaturer, mørke, ising, tåke og svært skiftende værforhold. Dette vanskeliggjør effektiv oljevernberedskap på Goliat (Sintef 2003). Ved oljevirksomhet på Goliat på det*

stilles krav til en oljevernberedskap hvor mekanisk oppsamling på sjø fungerer også over 3,5 meters bølgehøyde. En forutsetning for eventuell oljevirksomhet på Goliat må være en 100% fungerende oljevernberedskap, hele året, uansett værforhold. Dette er ikke oppnådd.

Vurdering: Se svar til Bellona mfl. nr. 1.

5. *Greenpeace reagerer på at Det Norske Veritas' nye MIRA-verktøy benyttes for å belyse miljørisiko. Havforskningsinstituttet har kommentert at analysen ikke tar tilstrekkelig høyde for de kunnskapshull som eksisterer, og at potensialet for akutt dødelighet på fiskebestander er undervurdert (Sunnmørsposten). Greenpeace mener DNVs MIRA-verktøy er misvisende, og ikke kan anvendes.*

Vurdering: Se svar til Bellona mfl. nr. 10 og svar til Havforskningsinstituttet nr. 7.

6. *Greenpeace mener konsekvensutredningen har et manglende fokus på annen næringsaktivitet i området rundt Goliat. Dette gjelder i stor grad fornybare næringer som fiskeri og fornybar energi.*

Vurdering: Kommentaren tas til orientering. Fiskeri er behørig utredet i KU (se også kommentar fra Fiskeridirektoratet nr. 1). Eni Norge har anbefalt en energiløsning med delvis elkraft fra land. Det har imidlertid ikke vært en del av utredningsprogrammet å utrede kildene til denne kraften, herunder eventuelle kilder for fornybar energi.

7. *Greenpeace mener det er svært beklagelig at det ikke er gjennomført en markedsanalyse for hvilke konsekvenser et oljeutslipp kan få for markedsprisen for fisk i Barentshavet. Vi viser blant annet til uttalelser fra Eksportutvalget for fisk om hvordan oljevirksomhet kan kunne påvirke markedsprisen på fisk(..) Greenpeace mener en slik analyse må utføres og gi grunnlag for en vurdering av de næringsmessige konsekvensene av f.eks. et oljeutslipp. En vil da kunne foreta en interesseavveiing mellom de ulike næringene.*

Vurdering: Se svar til Bellona mfl. nr. 5.

8. *Greenpeace krever at det gjennomføres en konsekvensanalyse for fiskerier som berøres av seismikkaktiviteten knyttet til Goliat.*

Vurdering: Se svar til Bellona mfl. nr. 7.

9. *Greenpeace krever at ENI Norge utreder hvordan en utbygging av og drift på Goliat vil påvirke satsningen på og utbyggingen av fornybar energi i Finnmark. I underlagsrapporten skrevet av Barlindhaug blir det vist at en utbygging og drift av Goliat vil kunne føre til en fortrengning av andre næringer (Barlindhaug 2008).*

Vurdering: Barlindhaugs rapport og KU-en peker ikke på vindkraft/alternativ energi som den spesifikke næringen som fortrenges. Det er snakk om at hvis alternativ 2 eller 3 bygges ut, vil behovet for arbeidskraft i byggeperioden fortrenge andre byggeprosjekter som er planlagt for samme periode. Goliat i seg selv vil kunne øke behovet for tilgang på elektrisk strøm totalt, og dermed ha betydning på lengre sikt for basisen for utbygging av vindkraft i regionen.

10. *Greenpeace krever at Plan for utbygging og drift av Goliat avvises av hensyn til miljøet i Barentshavet og det globale klimaet.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Den delen av Barentshavet hvor Goliat ligger er åpnet for petroleumsvirksomhet. Retningslinjer for petroleumsvirksomhet i Barentshavet ble trukket opp i St.meld. nr. 8 (2005-2006) Helhetlig forvaltning av det marine miljø i Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten. Goliat innfrir kravene som stilles her.

4.16 Hammerfest Havn KF

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Hammerfest Havn KF:

1. *Konsekvensutredningens Alternativ 3, med utskiping fra Slettnes på Sørøya, ville i utgangspunktet være å foretrekke ut fra flere forhold:*
- *Utvikling av nye teknologiske løsninger som gir miljøgevinst*
- *Størst mulig ringvirkningseffekt og samfunnsøkonomiske gevinster*
- *Nærhet til naturgassanlegg for avsetning av gassen i feltet og egenproduksjon av nødvendig elektrisk kraft*
- *Kontrollert lasting ved kai av tankskip for videre befraktning*
- *Utvidelsesmuligheter for utvikling av andre felt både for olje og gass*
- *Behandling av alt ballastvann*

- *Minimalisering av utslipp til havs ved at alle installasjoner plasseres på sjøbunnen og kun bruk av flytende enheter for boring av produksjonsbrønner*
- *Ingen fare for «ytre påvirkninger» i form av skipstrafikk*
- *Landanlegget plassert i et allerede tilrettelagt område for risikotrafikk, hvor det er foretatt oppgraderte sjøkartmålinger, forbedret navigasjonshjelpemidler, taubåtkapasitet og store oljevernressurser*

Vurdering: Se svar til Finnmark fylkeskommune nr. 1.

2. *Hvis en offshoreløsning blir vedtatt i Stortinget vil Hammerfest Havnestyre påpeke: Forutsetningen for dette er at en slik utbygging gir muligheter til at fremtidige, nye funn kan kobles til FPSO, noe som kan videreføre kontinuiteten innenfor oljevirksomheten i Barentshavet*

Vurdering: Se svar til Finnmark fylkeskommune nr. 3.

3. *Dersom Goliat-prosjektet realiseres med en løsning basert på flytende installasjoner, bør det legges til rette for bygging av betongplattform hvor bygging av understell og sammenkobling av plattformen utføres i Hammerfest. Det må investeres i en dokk/nødvendig infrastruktur på Polarbases industriområde hvor øvrig infrastruktur er på plass.*

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 6.

4. *Dersom en løsning med stålplattform velges vil denne etter all sannsynlighet bli bygd utenfor Norge. Skulle en slik løsning bli valgt må det sikres betydelige ringvirkninger gjennom spesifikke tiltak som gir konkrete bidrag både i prosjekt-, bygge- og driftsfase. Det bør legges til rette slik at betydelig «hook up»-arbeid, leveranser av arbeid, moduler mv og klargjøring av plattformen gjøres i nord.*

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 6.

5. *Gjennom en offshoreutbygging legges et grunnlag for utvikling av virksomhet og arbeidsplasser knyttet til logistikk og maritim/ offshorerettet virksomhet. Eni bør samarbeide med lokalt og regionalt næringsliv samt offentlig virksomhet i Hammerfest-regionen om utvikling av denne type virksomhet.*

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 1.

6. *Relativt omfattende subsea-installasjoner vil gi muligheter for etablering av et subsea-senter. Det forutsettes at den leverandør som velges etablerer et slikt service- og vedlikeholdssenter.*

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 1.

7. *Utbyggingen må gjennomføres på basis av en kontraktstruktur/kontraktstørrelse som muliggjør lokale og regionale leveranser.*

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 1.

8. *Det forutsettes at Enis driftsorganisasjon som er besluttet lagt til Hammerfest får alle stillinger og funksjoner som hører til i en slik organisasjon og at den bemannes med ansatte som er bosatt i området.*

Vurdering: Se svar til Industri Energi nr. 8.

9. *Det bør i tillegg gjennomføres et program for rekruttering av personell til Goliat-plattformen. Dette programmet bør være spesielt rettet mot personer, og spesielt ungdom fra hele Finnmark.*

Vurdering: Se svar til Finnmark Arbeiderparti nr. 8.

10. *Det forutsettes at Eni legger sentrale deler av sin prosjektorganisasjon knyttet til utbyggingen til Hammerfest.*

Vurdering: Geografisk plassering av prosjektorganisasjonen vil være avhengig av flere faktorer, som for eksempel valg av hovedleverandører. I perioder av utbyggingen, vil også Hammerfest kunne være et aktuelt sted.

11. *Det er viktig at Eni gjennom sine krav til det selskapet som blir valgt som V&M-leverandør sørger for etablering av en fullverdig organisasjon og et fullverdig tjenestespekter, gjerne i samarbeid med lokalt/regionalt næringsliv.*

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 1.

12. *Hammerfest havnestyre registrerer at Interkommunale Utvalg Akuttforurensing ikke er på høringslisten til tross for at operatørselskapet bruker denne offentlige beredskapen som en del av sine avbøtende tiltak, gjennom sine beredskapsplaner, dersom kyst/ strandsonen skulle bli tilgriset som følge av uhell knyttet opp mot den anbefalte løsning.*

Vurdering: Se svar til *Fiskeridirektoratet region Finnmark nr. 4.*

13. *Hammerfest havnestyre kan ikke se at operatørselskapene i Barentshavet, til nå, har bidratt tilstrekkelig til å styrke den kommunale/interkommunale beredskapen i området. Myndighetenes krav til oljevernberedskap i Barentshavet er at «effekten av beredskap skal være minst like god i Barentshavet som på andre deler av kontinentalsokkelen». Hammerfest havnestyre vil påpeke at Eni må etterkomme dette kravet ved å styrke den kommunale/interkommunale beredskapen i området.*

Vurdering: IUA-enes bidrag til oljevernberedskapen for Goliat vil primært være avgrenset til operasjoner i strandsonen. Eni Norge viser i denne forbindelse til kapittel 10.6.4 i KU hvor det fremgår at selskapet før planlagt oppstart for produksjonsboring, vil «lukke eventuelle gap mellom analysert behov og faktisk tilgang på materiellressurser for strandsanering».

14. *Det bør utvikles og etableres en fullverdig oljevernberedskap, også i «nabokommunene» til Goliat; Måsøy og Hasvik.*

Vurdering: Se svar til Hasvik kommune nr. 5 og Måsøy kommune nr. 8.

15. *Seilingsleden er «påbudt» i den forstand at den er godkjent av Internasjonal Maritim Organisasjon, men den ligger i internasjonalt farvann og uttrykket «påbudt» i juridisk forstand er diskutabelt. Hovedsaken er imidlertid at den aksepteres av fartøy som trafikkerer området og ihht Vardø VTS bruker «all trafikk» seilingsleden. Goliat ligger i umiddelbar nærhet av seilingsleden og Vardø VTS anslår trafikktettheten til å være større enn risikotrafikken med et gjennomsnitt av ca. 7 passeringer i døgnet. Den anbefalte løsningen vil derigjennom være utsatt for stor sjøtrafikk i nærområdet til en flytende installasjon, og vi ber om at dette tas hensyn til sikkerhetsmessig.*

Vurdering: Skipstrafikken i området er analysert av Safetec (2008). I forhold til andre områder med installasjoner til havs er trafikktettheten ved Goliat FPSO vurdert til å være lav med få skip som passerer nær innretningen. I følger Safetec-analysen vil ca. 90 % av passerende skip følge den definerte seilingsleden. I forbindelse med opprettingen av seilingsleden i 2007, ble det lagt inn et ekstra navigeringspunkt utenfor Goliatlokasjon. Dette bidrar til å holde passerende skipstrafikk i seilingsleden når de passerer Goliat. Skipstrafikkanalysen vil bli oppdatert 2-3 måneder før operasjonene på Goliat starter for å verifisere trafikkmønsteret i området.

Det planlegges videre å innføre risikoreduserende tiltak som:

- overvåkning av skipstrafikken fra trafikksentral (VTS)
- installasjon av ARPA & AIS på innretningen og på beredskapsfartøyet
- etablering av prosedyrer og beredskapsrutiner for innretningen og for boreinnretningen i tilfelle skip på kollisjonskurs

16. *Snøhvit-utbyggingen har vist at offentlig ressursbruk, plan- og beslutningssystemer ikke fungerer tilfredsstillende ved slike store industriutbygginger. Svakhetene kommer sterkest frem innen samferdsel/kommunikasjoner, utdanning og næringsutvikling. I forkant av og under utbyggingen gjennomførte det offentlige kun minimale endringer i forhold til kommunikasjons- og samferdselstilbud, utdanningstilbud rettet mot den nye næringen, tilrettelegging for boligbygging mv og næringutviklingspotensialet ble ikke godt nok utnyttet. Dette er fortsatt situasjonen selv om man står foran nye, meget store utbygginger. Konsekvensene av mangelfull offentlig tilrettelegging er ineffektivitet, ekstrakostnader ved transport mv. Samtidig registreres en manglende utnyttelse av potensialet for verdiskaping og arbeidsplasser. Samordning, styring, helhet, organisering og ressurser er nøkkelfaktorer i forhold til Goliat-utbyggingen og andre nye, store utbyggingsprosjekter. Sett i forhold til denne utviklingen vil endringer av forvaltningssystemet ta for lang tid. Utviklingen krever en ekstraordinær organisering og ressursbruk fra det offentliges side slik at infrastrukturoppbygging sikres.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Blant annet på bakgrunn av erfaringene fra Snøhvit og andre større utbyggingsprosjekter, har myndighetene utarbeidet et utkast til ny veileder for feltutbygginger (PUD/PAD-veileder). Der er det lagt vekt på å tydeliggjøre forventninger til så vel utbygger som vertskommunene vedrørende de tema som er berørt i høringskommentarene. Det kan være behov for offentlig samordning for å optimalisere de lokale og regionale ringvirkningene. Samordningen mellom offentlige instanser bør likevel foregå uavhengig av selve utbyggingsprosessen og en eventuell godkjennelse av denne.

4.17 Hammerfest kommune

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Hammerfest kommune:

0. *Hammerfest Kommunestyre ønsker at utbyggingen må følge fremdriftsplanen for å sikre stabile og forutsigbare rammebetingelser. Det er av stor betydning for blant annet næringslivet i nord at kontinuiteten innen olje/gass utbyggingen opprettholdes. Muligheten for økt kompetanse/ utdannelse innen området er avhengig av forutsigbarhet. Derfor må fremdriften for utbygging av feltet ikke forsinkes. Hammerfest kommunestyre ber [om at] Eni Norge, gjennom konsesjonsvilkårene forpliktes til å gjennomføre følgende tiltak:*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar. De enkelte tiltakene som er referert i kommentaren, er imidlertid besvart med faglige vurderinger i de følgende punktene 1-25.

OEDs merknad:

Utbygging av Goliat kan føre til en kontinuitet i utviklingen av arbeidsplasser og kompetanse relatert til petroleumsvirksomheten i nord, jf. beskrivelsene i proposisjonen.

1. *Hammerfest kommune viser til tidlige vedtak om at man primært ønsker ilandføring av Goliatoljen. Hammerfest kommune registrerer at det i konsekvensutredningen er lite aktuelt, men vil at produksjonsplattformen på Goliat må forberedes for ilandføring.*

Vurdering: Den valgte utbyggingsløsningen for Goliat er en flytende produksjonsinnretning med innebygd lagerkapasitet for olje. Slike innretninger kan med relativt enkle modifikasjoner eksportere oljen via en rørledning til et landanlegg. Det vil imidlertid påløpe betydelige merkostnader og en slik løsning er økonomisk uforsvarlig.

2. *HMS er viktig for ENI Norge og for Hammerfest, det er derfor viktig at Klinikk Hammerfest er en del av kontaktpunktene.*

Vurdering: Valg og inngåelse av kontrakter for HMS-tjenester av gitte karakter vil bli gjort iht. Eni Norges standardprosedyrer. Eni Norge tar Hammerfest kommune sin kommentar til orientering.

3. *Fiskeri er fortsatt hovednæringen i Hammerfest og ved kysten. Derfor må all videre planlegging og utbygging skje i nært samarbeid med fiskernes organisasjoner. Blant annet gi innflytelse over valg av rør-/kabeltraseer på havbunnen for i størst mulig grad å unngå legging over viktige fiskefelt, spesielt felt for fiske med bunnskrapende redskap. Det bør etableres et langsiktig og generelt utviklingsfond for fiskeriene i kystkommunene i Finnmark.*

Vurdering: Vedrørende samarbeid, se svar til Finnmark Fiskarlag nr. 2. Når det gjelder utviklingsfond er dette spørsmålet av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Etablering av utviklingsfond går utover de forpliktelser det er naturlig å kreve av rettighetshaverne. Konsekvenser for regional- og lokalsamfunnet er beskrevet i proposisjonen.

4. *Gjennomføre en kartlegging av det biologiske mangfold for øyene Sørøya (Hammerfest og Hasvik kommuner), Ingøya og Rolvsøya (Måsøy kommune). Disse øyene ligger innenfor Goliats influensområde og er de landområdene som ligger mest utsatt til ved et eventuelt akutt oljeutslipp. Områdene representerer store naturverdier i form av naturtyper, verdifulle landskaper, fugl, pattedyr, ulike arter av planter og plantesamfunn, ferskvannsfisk osv. Kartleggingen må skje i samarbeid med Hammerfest, Hasvik og Måsøy kommuner.*

Vurdering: Det er et politisk mål at alle landets kommuner skal gjennomføre kartlegging og verdisetting av viktige områder for biologisk mangfold på sine arealer (St. meld. nr. 58, 1996-97, Miljøvernpolitikk for en bærekraftig utvikling). Den kommunale kartleggingen omfatter naturtyper, vilt, rødlistearter, ferskvannslokaliteter og marint biologisk mangfold. Kartleggingen har pågått siden 1999. Det er imidlertid bare er et fåtall kommuner som har kunnet gjennomføre en fullstendig kartlegging på hele kommunens areal. Eni Norge har allerede støttet Hasvik og Hammerfest kommuner i viltkartleggingen, med spesiell fokus på naturtyper som kan tenkes berørt av akuttutslipp fra Goliat, herunder f.eks. sjøfugl. Eni Norge vil i forbindelse med videre arbeid vurdere hvordan selskapet kan bidra videre med kartlegging av biologiske mangfoldet innenfor Goliats influensområde.

5. *Foreta varig utplassering av oljevernutstyr, bredskapsbåter, annen infrastruktur og mannskap på strategiske steder i Hasvik, Måsøy, Nordkapp og Hammerfest kommuner. Dette gjelder bl. a. 3. og 4. barriere-beredskapen der kystfiskeflåten er involvert i planene. Her er det fortsatt mye å gjøre både teknisk/utstyrsmessig, i forhold til opplæring/trening og ikke minst i forhold til kravspesifikasjoner, sertifisering, organisering og det avtalemessige dette inkl verifisering av utstyr. NOFOs oljevernbase i Hammerfest, for barriere 1 og 2 må styrkes.*

Vurdering: Eni Norge vil sørge for en oljevernberedskap som skal være operativ og tilpasset miljørisikoen under hele Goliatfeltets levetid. I den grad nye teknologiske og organisatoriske løsninger kan effektivisere beredskapen ytterligere, vil disse bli vurdert implementert. Vedrørende bruk av fiskefartøy i den kystnære oljevernberedskapen vil Eni Norge etablere et eget «program» som vil inkludere godkjenningsordning for fartøy, tilpasning av båter og utstyr, opplæring inkludert øvelser, avtalemessige forhold og organisering. Sikkerhetsmessige forhold vedrørende bruk av denne fartøysgruppen vil bli særlig vektlagt. Opplegget vil bli gjennomført i nært samarbeid med fiskernes organisasjoner. Eni Norge vil sørge for at tilstrekkelig antall beredskapssystemer er tilgjengelig for å ivareta interne krav og myndighetskrav for oljevernberedskapen for Goliat. Dette omfatter også barrierene 1 og 2.

6. *Etablere faste avtaler, for hele feltets levetid, med lokale fiskefartøyer, og tilpasse og videreutvikle oljevernutstyr til bruk for disse fartøyene.*

Vurdering: Det vises til svar til Hammerfest kommune nr. 5.

7. *Det må tas hensyn til «risikotrafikk» i seilingsleden – det må bygges opp sikkerhetsrutiner og beredskapsrutiner som forebygger og hindrer hendelser og uhell.*

Vurdering: Det vises til svar til Hammerfest Havn KF nr. 15.

8. *Utvikle opplæringsprogrammer for frivillige mannskaper som raskt kan sette inn ved strandsanering (v/påslag av olje på land), samt videreutvikle materiell og metoder for strandsanering.*

Vurdering: Det er allerede utviklet opplæringsprogrammer for frivillige mannskaper som kan settes inn under strandsaneringsoperasjoner. Eni Norge vil i samarbeid med NOFO sørge for at disse blir videreutviklet og implementert som en del av oljevernberedskapen for Goliat. Eni Norge har i samarbeid med StatoilHydro tatt initiativ til en rekke utviklingsprosjekter for videreutvikling av bekjempingsteknologi og metoder for kystnære oljevernaksjoner. En oversikt over status pr. september 2008 er vist i KU tabell 10.7. Eni Norge vil også framover være en aktiv pådriver for at oljevernberedskapen videreutvikles og at tiltak som kan effektivisere beredskapen, implementeres.

9. *Styrke samarbeidet og inngå avtaler med Kystverket, lokale havnemyndigheter og IUA-ene i regionen, å bidra aktivt til nødvendig kompetanseoppbygging.*

Vurdering: Eni Norge vil basere bidrag fra IUA-er og Kystverket på de eksisterende avtalene som er etablert gjennom NOFO. Eni Norge vil være en aktiv pådriver for at samarbeidet mellom privat og statlig oljevernberedskap blir videreutviklet. Når det gjelder kompetanseoppbyggingen, vises det til Eni Norges kommentar nr. 5 til Hasvik kommune.

10. *Gjennomføre hyppige storskala oljevernøvelser innen influensområdet for Goliat, så lenge det pågår oljeutvinning inkl mørketidsoperasjoner.*

Vurdering: I samarbeid med StatoilHydro gjennomførte Eni Norge en storskala oljevernøvelse, Barents Protection, i 2008. Øvelsen gikk over 5 dager og erfaringene var overveiende positive. Eni Norge vil framover variere denne typen øvelse med mer spesifikke og temarettede øvelser. Dette vil også inkludere øvelser i vinterhalvåret for å både verifisere og trene beredskapen under mørketiden.

11. *Bidra til at Hammerfest kommune kan etablere et forum for dialog og kommunikasjon med berørt næringsliv, regionale og lokale myndigheter og utbygger.*

Vurdering: Eni Norge er positiv til at Hammerfest kommune tar et slikt type initiativ og Eni vil søke å bidra med ressurser i form av kompetanse og kunnskap. Se for øvrig svar gitt til Finnmark fylkeskommune nr. 11.

12. *Opprette dialog med oppdretterne og reiselivet i influensområdet, slik at tilstrekkelig beredskap under utbygging, drift og uhellssituasjoner etableres, da et stort akuttutslipp vil kunne påvirke oppdrettsnæringa og reiselivet i regionen.*

Vurdering: Oversikt over lokaliseringen av akvakulturanlegg foreligger som del av beslutningsgrunnlaget for prioritering av innsats under olje-

vernaksjoner ved et potensielt oljeutslipp fra Goliat. Oppdatering av dette materialet skjer fortløpende. Prioritering av tiltak under oljevernaksjon vil skje i henhold til etablerte kriterier (MOB-modellen). Eni Norge vil sørge for å informere de to næringene om oljevernberedskapen for Goliat.

13. *Konkretisere funksjoner og bemanning for Goliats driftsstøttekontor og selskapets regionkontor i nord, slik at etableringen for den lokale effekt som forespeiles i KU'en.*

Vurdering: Se svar til Industri Energi nr. 8.

14. *Leverandørkontraktene for utbygging og drift må utformes slik at de bidrar til leveranser fra lokalt og regionalt næringsliv – også i forhold til logistikk og frakt.*

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 1.

15. *Ansette en egen næringskoordinator i Hammerfest med ansvar og ressurser til maksimering av direkte- og indirekte ringvirkninger lokalt og regionalt.*

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 1.

16. *I samarbeid med leverandørnettverket Petro Artic, etablere/videreføre et prosjekt for leverandørutvikling /kvalifisering av lokale og regionale bedrifter.*

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 1.

17. *Kreve at leverandører som vinner sub-sea og V&M kontrakter etablerer seg lokalt og bidrar til lokalt og regionale underleveranser.*

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 1.

18. *For å bidra til positiv og lønnsom næringsutvikling, også i de mindre kommunene i Hammerfestregionen, må ENI Norge bidra til et utviklingsprogram der de mindre kommunene sammen med Hammerfest kan skape positiv utvikling i hele regionen.*

Vurdering: Eni Norge vil se positivt på initiativ til samarbeid mellom Hammerfest og nabokommunene om tiltak for industriutvikling for å spre ringvirkninger og vil vurdere i hvilken grad selskapet kan bidra til å få dette i stand. Se også svar til Finnmark fylkeskommune nr. 8 og svar til Fellesforbundet nr. 1 og 2.

19. *Gjennom etableringen av sitt driftsstøtte- og regionkontor i Hammerfest signaliserer Eni Norge en intensjon om å bidra til langsiktig nærings- og samfunnsutvikling i regionen. Ett viktig tiltak i denne sammenhengen kan være etableringen av et prosjekt som tar for seg områdeutviklingen offshore (i nærområdene til Goliat og Snøhvit), og muligheten for landføring og bruk av naturgass til industriutvikling i regionen. Andre felteiere i området og nasjonale myndigheter bør delta.*

Vurdering: Eni Norge støtter tanken om et samarbeid om premisser og prinsipper for videre framtidig utvikling av ressursene i området omkring Snøhvit og Goliat. Eni Norge er positiv til å bidra i et slikt prosjekt som Hammerfest kommune foreslår, hvis forholdene ligger til rette for slike initiativ. Selskapet vil også vurdere direkte deltagelse avhengig av prosjektets karakter og relevans til Enis øvrig virksomhet.

20. *Sørge for at så mye som mulig av bygging/utrusting av plattformen skjer i Hammerfest/Finnmark Etablering av anlegg for denne virksomheten vil kunne nyttes til framtidig service og vedlikehold for offshoreaktiviteten i Barentshavet.*

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 6.

21. *Bidra aktivt til en raskest mulig utbygging av den nye 420kV-kraftlinja fra Balsfjord til Hammerfest.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Olje- og energidepartementet viser til omtalen av kraftløsningen under departementets vurdering i proposisjonen.

22. *Utbyggingen må sikre at det investeres i nødvendig infrastruktur slik at framtidige vedlikeholds- og modifikasjonsoppdrag kan utføres lokalt, herunder også subsea-oppdrag. Utbygger utfordres til i samarbeid med Hammerfest kommune å legge til rette for kai- infrastruktur for tank- og serviceskip som betjener Goliat.*

Vurdering: Nødvendig infrastrukturer i forbindelse med aktivitet må være på plass ved oppstart av aktiviteten. Se også svar til Fellesforbundet nr. 1.

23. *Potensialet til verdiskaping og arbeidsplasser i Finnmark må utnyttes. Bemanning, rekruttering og kompetanseoppbygging må derfor i stor grad gjøres*

med personell og ungdom fra Finnmark Dette sikrer også positive regionale ringvirkninger mht skatteinntekter som fordeles på flere Finnmarkskommuner.

Vurdering: Se svar til Finnmark Arbeiderparti nr. 8.

24. *Gjennomføre KU-utsagnene om utdanning av regional arbeidskraft gjennom samarbeid med de videregående skolene i Hammerfest, Honningsvåg og Kirkenes, Energi Campus Nord, og øvrige høyere læresteder i regionen.*

Vurdering: Se svar til Finnmark Arbeiderparti nr. 8.

25. *Trainee og lærlingeordninger er viktige rekrutterings- og kvalifiseringstiltak.*

Vurdering: Se svar til Finnmark Arbeiderparti nr. 8.

4.18 Harstad kommune

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Harstad kommune:

1. *Harstad kommune viser til konsekvensutredningen «Plan for utbygging og drift av Goliat» og støtter konklusjonene i rapporten.*

Vurdering: Kommentaren tas til etterretning.

2. *Hovedmålet må være at alt arbeid som utøves av lisensen og deres leverandører spesielt i driftsfasen skal utøves i Nord-Norge.*

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 1 og 2.

3. *Det er viktig at trusselen knyttet til utslipp blir bedre omtalt og analysert.*

Vurdering: Risikoen for akutt oljeutslipp fra Goliat er analysert og presentert i KU. Risikoanalysen vil oppdateres i forkant av produksjonsboring og produksjonsstart i henhold til regelverkets krav.

4. *Det må fattes bindende vedtak i Stortinget om tilfredsstillende infrastruktur for leveranse av strøm i forbindelse ved eventuelt vedtak om utbygging av Goliat.*

Vurdering: Eni Norge har gjort grundige analyser og beregninger av Goliat innretningspåvirkning på det eksisterende kraftsystem hvor konsekvensene for kraftsystemet i Finnmark er vurdert. Disse vurderinger og beregninger er gjennomgått og verifisert av Statnett i dialog med NVE. Ved eventuell knapphet på strømtilførsel så er Goliat forberedt på å redusere sitt uttak eventuelt frastå fra landkraft for kortere perioder.

OEDs merknad:

Departementet viser til omtalen av kraftløsningen under departementets vurdering i proposisjonen.

4.19 Hasvik kommune

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Hasvik kommune:

1. For å sikre størst mulig ringvirkning i form av sysselsetting, tjenesteyting og næringsutvikling, samt å sikre den mest forsvarlige miljøløsning, mener Hasvik kommune at ilandføring av oljen fra Goliatfeltet, er det eneste akseptable alternativet.

Vurdering: Se svar til Finnmark Fylkeskommune nr. 1.

2. *Hasvik kommunes positive holdning til oljeleting i Barentshavet, har vært knyttet til at det skulle gi synlige og varige ringvirkninger i form av lokale arbeidsplasser og leverandørkontrakter for Finnmark og Nord-Norge.*

Vurdering: Kommentaren tas til orientering.

3. *Goliatfeltet må sees i sammenheng med andre felt, og lønnsomhet må beregnes ut fra en helhetlig vurdering. Konsekvensutredningen isolerer Goliatfeltet, også med hensyn til økonomi og ringvirkninger for regionen.*

Vurdering: Se svar til Finnmark Fylkeskommune nr. 3.

4. *Hasvik kommunes ufravikelige krav er at hvis vi skal bære risikoen så skal beredskapen som rettes mot våre områder utplasseres hos oss. Det betyr at beredskap og den aktivitet den medfører kreves lagt til de utsatte kommuner.*

Vurdering: Eni Norge mener at oljevernberedskapen skal dimensjoneres og tilrettelegges på en slik måte at den optimaliseres mht. til å tilfredsstille regelverkets krav. Risikoreduksjon i form av å beskytte av liv, helse og sikkerhet, sårbare naturressurser og materielle verdier er oljevernberedska-

pens primære oppgave ved uønskede hendelser som medfører akutte utslipp av betydning. Flere faktorer, slik som krav til responstid, logistiske forhold, bekjempningsstrategier m.v., vil være avgjørende. Eni Norge vil i denne forbindelse presisere at områder innen Hasvik kommune ligger perifert innen influensområdet for et større akutt utslipp fra Goliat med lav med lav sannsynlighet for påslag på grunn av dominerende retninger på vind og strøm.

5. *Våre konkrete krav er at all beredskap knyttet til barriere 1 og 2 lokaliseres i Måsøy kommune, at den kystnære beredskapen knyttet til barriere 3 og 4 lokaliseres i Hasvik kommune og at all opplæring knytte til beredskap og oljeaktivitet lokaliseres til Nordkapp kommune.*

Vurdering: Eni Norge vil presiseres at de tyngre havgående systemene i barrierene 1 og 2 opereres av NOFO på vegne av operatørene. NOFOs ressurser er utplassert på NOFOs eksisterende depot i Hammerfest blant annet for å ivareta krav til responstid og logistiske forhold for alle operasjoner i Barentshavet. Hammerfest vil også være den beste beredskapsmessige løsningen for Goliat når det gjelder plassering av ressurser til barrierene 1 og 2 fordi oljevernutstyr som inngår i de første NOFO-systemene er en integrert del av fartøyressursene som er knyttet til driften av Goliatfeltet og ligger i Hammerfest.

Når det gjelder barriere 3 er bruk av kystfiskeflåten under utredning, bl.a. i samarbeid med Finnmark Fiskarlag. I hvilken grad oljevernressurser skal lagres desentralisert på land, om bord på et «servicefartøy» eller ved kombinasjon av dette, vil bli nærmere avklart i den videre prosessen.

Beredskapsressurser for oppstart av en strandsaneringsoperasjon vil bli lagret på strategiske steder i influensområdet for et større oljeutslipp fra Goliatfeltet slik at kravene til responstid for inndrift av olje ivaretas. Det samme gjelder oljevernutstyr for skjerming/ledning av olje som eventuelt når kysten.. Nærmere geografisk plassering og omfang vil bli klargjort i den videre prosessen fram mot planlagt oppstart for produksjonsboring i 2011 i samarbeid med alle relevante beredskapsinstanser.

Når det gjelder kompetanseoppbygging vil Eni Norge primært benytte og videreutvikle allerede etablerte opplæringssystemer. Opplæringstilbudene vil forsøkes gjennomført lokalt. Spesifikke opplegg for kystfiskere som planlegges å inngå i beredskap, vil også bli tilrettelagt og gjennomført lokalt. Eni Norge har ennå ikke tatt stilling til hvilket faglig kompetent miljø som skal gjennomføre dette.

6. *Hasvik kommune konstaterer at barriere 3 og 4 ennå ikke er detaljutredet, (KU s. 164) Og finner det underlig at fiskerikommunene rundt Goliatfeltet skal kunne uttale seg om en beredskap som ennå ikke er utredet.*

Vurdering: Eni Norge mener at den foreliggende KU-en gir grunnlag for å avgi uttalelse om en framtidig opplegg for oljevernberedskapen for Goliat. Hovedstrukturen i oljevernberedskapen er klart skissert i KU-en. Det fremgår bl.a. at Eni Norge vil bygge opp en desentralisert oljevernberedskap for den kystnære delen av beredskapen. Dette innbærer at beredskapsressurser for initiell oppstart av en strandsaneringsoperasjon vil bli lagret på strategiske steder innen influensområdet. Det samme gjelder oljevernutstyr for skjerming/leding av olje som eventuelt når kysten. Hasvik kommune vil ut fra sin geografiske beliggenhet i den sørlige delen av influensområdet for et eventuelt oljeutslipp fra Goliat, være aktuell i denne sammenhengen. Nærmere geografisk plassering og omfang vil bli klargjort i den videre prosessen fram mot planlagt oppstart for produksjonsboring i 2011.

7. *Det har vært avholdt svært mange møter mellom Hasvik og Eni Norge AS, hvor Hasvik alltid har tatt opp beredskap i eget havområde. Hasvik kommune har utarbeidet og presentert et konkret beredskapskonsept for ENI. Ingen av de innspill som har vært fremmet av kommunen er å finne igjen i KUen. Heller ikke de forslag til tiltak oljeselskapet Eni Norge AS har fremmet overfor Hasvik kommune er å finne igjen i konsekvensutredningen. Den framlagte konsekvensutredningen er derfor ikke tilfredsstillende med hensyn til beredskap knyttet til utvinning av Goliatfeltet Olje- og Energidepartementet bør kreve nye utredninger på området før en eventuell PUD (plan for utbygging og drift) kan legges fram for Stortinget.*

Vurdering: Dialogen med Hasvik, som for Måsøy, vil være viktig for arbeidet med å detaljere beredskapen for Goliat slik at en robust og god beredskapsløsning kan etableres. Som for Måsøy, vil Hasvik kunne være i influensområdet for et eventuelt oljeutslipp og vil være aktuell som et strategisk sted for lagring av beredskapsressurser. Eni Norges anbefalte beredskapsløsning blir beskrevet i søknad til SFT om tillatelse til virksomhet for produksjonsboring (oppstart 2011) og drift (oppstart 2013). Det vises til svar gitt til Måsøy kommune nr. 8.

8. *Konsekvenser for energisituasjonen i Finnmark ved økt belastning av sentral – og regionalnettet som*

følge av Goliatutbyggingen, må utredes ytterligere. Det må også defineres tiltak for kapasitetsøkning i strømnettet. Her bør den planlagte vindkraftparken i Dønnesfjord være et alternativ til økt egenproduksjon av energi.

Vurdering: Angående energisituasjonen i Finnmark, se svar til Finnmark fylkeskommune nr. 7. Videre har Eni Norge utredet et alternativ av forsyning av kraft til Goliatinnretningen via Sørøya, med mulighet for tilkobling av en eventuell fremtidig vindpark i Dønnesfjord. Utredningen er sendt til NVE som en del Eni Norge sin vurdering av høringsuttalelsene mottatt til Melding for «Elektrisfisering av Goliat». Basert på en totalvurdering som omfatter tekniske og økonomiske forhold, synergieffekt for lokalsamfunn og andre forbrukere, muligheten for å tilrettelegge for energiforsyning av tilleggsressurser og forhold relatert til ansvarlig eier av nettet, ønsker Eni Norge en elektrifiseringsløsning som omsøkt i melding til NVE.

OEDs merknad:

Departementet viser til omtalen av kraftløsningen under departementets vurdering i proposisjonen.

9. Eni Norge AS må etablere et fylkesfond som skal bidra til etablering av programmer innen forskning, samt industri-, teknologi og samfunnsutvikling.

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar. Eni Norge vil imidlertid vise til tiltak som nevnt i KU kapittel 15, hvor det framgår at Eni Norge både støtter og vil støtte tiltak innenfor disse områdene.

OEDs merknad:

Kravet går utover de forpliktelser det er naturlig å kreve av rettighetshaverne. Det henvises for øvrig til operatørens kompetanserettede tiltak samt tiltak for å øke de lokale og regionale ringvirkningene beskrevet i proposisjonen.

4.20 Havforskningsinstituttet

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Havforskningsinstituttet (HI):

1. *Konsekvensutredningen har tatt opp de viktigste problemstillingene Havforskningsinstituttet reiste i høringskomrnentaren til utredningsprogrammet: utslipp ved boring av topphullseksjonen, effekter av akutte utslipp på fiskeegg og larver, vurdering av mekaniske skader på bunnfaunaen. Vi ser imidlertid ikke at konsekvensutredningen diskuterer instrumentering av undervannsinstallasjonene for overvåking av miljøtilstanden.*

Vurdering: Normalt skal det ikke være utslipp fra drift av undervannsinstallasjoner. Det planlegges imidlertid med to uavhengige lekkasjedetektorer (to ulike og uavhengige sensortyper) for overvåking av eventuelle lekkasjer fra bunnrammene (jf. KU-kapittel 18.2.2). I tillegg planlegges et system for inspeksjon av rørledningene (jf. KU-kapittel 18.2.2). De detaljerte løsningene er ikke endelig utformet.

2. *Utbyggingsløsningen bør legge opp til 0 fysiske utslipp (95% regularitet).*

Vurdering: For produsert vann er det lagt opp til reinjeksjon med en regularitet som ligger godt over kravet på 95 %. Tilsvarende vil utslippskravene til boring overholdes fullt ut, med ilandføring av borekaks/brukt borevæske.

3. *Havforskningsinstituttet må ha full innsikt i den spesifikke sammensetningen av de kjemiske stoffene (også i kategori GUL og GRØNN) som det planlegges utslipp av. Dette kan skje gjennom behandling av regulære utslippsøknader, men fordi Havforskningsinstituttet det siste året har hatt problemer å få tilgang til nødvendig dokumentasjon er det er naturlig å presisere dette allerede nå.*

Vurdering: Det vises til tilsvarende kommentar og svar til Fiskeri- og kystdepartementet nr. 2.

4. *Vi har gjort en faglig vurdering av temaene «Miljørisiko» og «Arealbruk» for de ulike utbyggingsløsningene. Etter vår vurdering gir konsekvensutredningen en korrekt vurdering av de potensielle miljøpåvirkningene fra de ulike utbyggingsløsningene samt innbyrdes gradering av påvirkningen fra de ulike alternativene.*

Vurdering: Kommentaren støtter Eni Norges vurderinger og anbefalinger og tas til orientering.

5. *Miljørisiko: Bøyelasting må forutsette kontinuerlig registrering av oljestrøm ut av plattform og inn i fartøy slik at uhellsutslipp lik det på Statfjord A i 2007 kan unngås. Ved å kombinere utstyr for å måle oljestrøm inn i fartøyets tanker med systemer for automatisk avstenging vil risikoen for uhellsutslipp begrenses i svært stor grad.*

Vurdering: Eni Norge planlegger med en robust løsning for oljelasting på feltet. Det vil inngå nødstoppløsning som ved feil vil stanse lossingen, samt etableres et svakt punkt med isolasjonsventiler, som vil begrense et eventuelt utslipp til et ubetydelig volum. I tillegg vil det etableres ordninger for måling av oljestrøm og rutiner for overvåking og kontroll av losseoperasjonene.

6. *Rørledninger fra Goliat til alle alternative landanlegg vil passere gjennom viktige gytefelt for lodde. Ut fra hensynet til loddens gyting er det derfor mest gunstig å ikke legge rørledninger til lands. Legging av rørledningen vil med stor sannsynlighet kunne forstyrre gyting på disse feltene, og bør derfor ikke utføres i perioden 1. mars til 1. mai. Bøyelasting er derfor å foretrekke ut fra hensynet til loddens reproduksjon.*

Vurdering: Kommentaren støtter Eni Norges vurderinger og anbefalinger og tas til orientering.

7. *Goliatfeltet ligger midt i drivbanen for alle gyteprodukter fra alle arter av fisk som gyter langs kysten fra Røst til Sørøya. Disse gyteproduktene er derfor utsatte for et utslipp til havs. Gyteproduktene finnes hovedsakelig høyt oppe i vannmassene, og utslipp ved overflaten ifm. bøyelasting kan derfor være mer skadelige enn utslipp ved bunnen.*

Vurdering: Miljørisikoanalysen som er utført, har tatt hensyn til larvedrift for relevante arter og har konkludert at risikoen knyttet til akuttutslipp fra Goliat for fiskelarver er svært lav. Analysen er gjort for hendelser med oljeutblåsning. For eventuelle utslipp med bøyelasting er det lagt inn tekniske ordninger som skal unngå utslipp, og i tilfelle av utslipp kun skal kunne gi små utslipp. Konsekvensene av små oljeutslipp vil være marginale.

8. *Arealbruk: Lodde er avhengig av et spesielt substrat for å gyte, og legging av rørledning gjennom gytefeltene bør derfor skje på en mest mulig skånsom måte for å begrense skaden på substratet slik at feltet fremdeles er attraktivt som gyteområde for lodde.*

Vurdering: Kommentaren tas til etterretning og vil vurderes nærmere i forbindelse med detaljert planlegging av rørleggings- og kabelleggingsoperasjonene.

9. *Strandsonen i utredningsområdet er habitatet til bla. kystsel som er sårbar for oljeforurensing i nærområdet. Rørledningsbrudd eller forlis av tankbåter på vei til eller fra en terminal på land utgjør en større risiko enn utslipp fra selve Goliatfeltet.*

Vurdering: HI sin vurdering er sammenfallende med Eni Norges vurderinger.

10. *Kap 6.2.5 Overvåking- Seismikk : Arealbeslaget som følge av seismikkablene på bunnen vil kunne medføre et problem for fiskerier med aktive redskap, garn og line i hele seismikkperioden.*

Vurdering: Seismikkinnsamling krever noe areal uavhengig av metode. En fordel med havbunnsbaserte kabler er imidlertid at arealkonflikt med passerende trafikk begrenset. Aktiviteten vil i tillegg styres av tidsbegrensninger i området.

11. *[Kapittel 7 :] Sildelarver kan først ventes i Barentshavet i mai.*

Vurdering: Kommentaren tas til etterretning og vil vurderes nærmere i forbindelse med detaljert planlegging av operasjonene.

12. *[Kapittel 7 :]Loddebestanden har nå vokst så stor at et fiskeri kan tillates, og et loddefiske vil bli startet opp i 2009. Dette var ikke kjent da miljø- og ressursbeskrivelsen ble skrevet, men har betydning for vurdering av konsekvenser for fiskeriene.*

Vurdering: Kommentaren tas til etterretning og vil vurderes nærmere i forbindelse med detaljert planlegging av operasjonene. Se også svar nr. 2 gitt til Fiskebåtredernes forbund.

13. *Kapittel 8.3 Fysiske forstyrrelser : En rørledning til land vil passere gjennom gytefelt for lodde, noe som ikke er diskutert i kapitlet. Det konsentrerer seg utelukkende om fastsittende bunnorganismer. Generelt tar kapitlet ikke hensyn til gytefelt for fisk.*

Vurdering: Kommentaren tas til etterretning. En utbyggingsløsning med rørledning til land er imidlertid ikke anbefalt, og kommentaren går i disfavør av en slik løsning.

14. *Langs hele kysten av Vest-Finnmark foregår det et viktig rognkjeksfiske i strandsonen frem til 20. juni. Etter denne dato foregår det meste av gytingen til rognkjeks. Gyting og oppvekst av rognkjeksyngel er avhengig av en intakt tareskog, og yngelen holder seg i tareskogen til minst langt ut på høsten. For rognkjeks vil et uhell ved bunnen i strandsonen være det mest alvorlige. En anleggsfase eller et uhell vil altså lokalt kunne være ødeleggende for et rognkjeksfiske om våren for 20. juni, og gyting/yngelvern resten av året. Skadeomfanget vurderes å være begrenset til det lokale kystområdet og et viktig næringsgrunnlag for lokale*

fiskere, men vil ha marginal betydning for rognkjeksbestanden og det totale norske rognkjeksfisket såfremt et uhell/utslipp ikke får større geografisk omfang.

Vurdering: Kommentaren tas til orientering. Med unntak av legging av el kabel fra land planlegges ikke anleggsaktiviteter i strandsonen som en del av Goliatutbyggingen.

15. *Perioden med restriksjoner på seismikkinnsamling bør utvides til 1. juni for å unngå forstyrrelser av all gyting og gytevandring i og gjennom det aktuell havområdet.*

Vurdering: Kommentaren tas til orientering. Eni Norge forholder seg til de rammebetingelser som gjelder for området og informasjonen fra HI.

16. *Kapittel 9 – Akutte utslipp, 9.4.7 – Skade på fiskebestander. Beregningene for risikoanalyse er basert på en rekke forutsetninger som er berammet av stor usikkerhet. Vi kjenner for eksempel ikke godt nok hvordan overlevelse fra larvestadiet til voksen fisk er fordelt i tid og rom. Derfor kan tapsandelene i den voksne delen av bestanden bli betraktelig høyere enn de 3,5 % som er det maksimale anslaget i konsekvensutredningen. Man kan se for seg en situasjon der et oljeutslipp kan ramme de få eggene og larvene som skal bli den voksne delen av bestanden, og derved øke den effektive dødeligheten på voksen fisk og slå ut en svært stor del av en årsklasse. Dette er også beskrevet nøyere i rapporten «Metodikk for miljørisiko på fisk ved akutte oljeutslipp» (DNV, UiO og HI, 2008). Den foreliggende konsekvensutredningen får ikke fram den usikkerheten som er knyttet til grunnlagsdataene og skaper derved et feilaktig bilde av at man er sikker på at de mulige miljøkonsekvensene ved et oljeutslipp vil være minimale.*

Vurdering: HIs syn om usikkerheten i beregningene tas til orientering. Eni Norge vil imidlertid bemerke at modellen er tillagt betydelig konservatisme i flere ledd (bl.a. larvenes egenbevegelse i vannsøylen) og at resultatene på tross av dette gjennomgående angir små tapsandeler – med betydelig margin for større tapsandeler. DNV, som i samarbeid med blant annet HI har utviklet metodikken, og som har utført analysen, er svært uenig med HI i deres kritikk. Det er ingen uenighet hos DNV eller Eni Norge med HI om at en gitt larvedødelighet kan gi økt tapsandel av en årsklasse, men at så store tapsandeler som HI forespeiler seg, er særdeles lite sannsynlig, og dermed ikke relevant for risikobildet. Selv om en tar høyde for økt usikkerhet om larvenes overlevelse, velger Eni Norge å anse modellresultatene som retningsgivende for risikobildet.

4.21 Industri Energi

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Industri Energi:

1. *Vår generelle oppfatning er at ENI som operatør, og på vegne av de øvrige rettighetshaverne i stor grad har foretatt en heilhetlig og grundig konsekvensutredning vedrørende utbyggingen av Goliat.*

Vurdering: Tas til etterretning.

2. *Videre er vi fornøyd med hvordan ENI har handtert arbeidstakermedvirkningen, gjennom å sette av egne ressurser til å gjøre dette, og samtidig være i en god dialog med LO og Industri Energi*

Vurdering: Tas til etterretning. Eni Norge vil sørge for å ivareta disse forholdene på en tilfredsstillende måte også under bygge- og driftsfasen.

3. *For LO forbundet Industri Energi er det av spesiell interesse at ENIs etablering i Nord skaper ringvirkninger i form av arbeidsplasser og kompetanseheving både lokalt og regionalt siden dette direkte eller indirekte vedrører våre medlemmer. Videre ønsker vi her å rette oppmerksomhet mot at våre interesser sammenfaller med Lov om petroleumsvirksomhet hvor det står: [ref PL §1-2] [Også ref Stortingsmelding nr. 38 (2003-2004) 'Om petroleumsvirksomhet' kap 1.2.] Med tanke på den foreliggende konsekvensutredningen vedrørende Goliat utbyggingen må planene for ringvirkninger synliggjøres bedre både i utbyggings- og driftsfasen. Industri Energi er generelt av den oppfatning at denne utredningen er utilstrekkelig og til tider mangelfull når det gjelder ringvirkninger lokalt og regionalt.*

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 2.

4. *Først, i forhold til utbyggingsløsning ser selvfølgelig Industri Energi det som fordelaktig at ENI foretar det konseptvalget som i størst grad gagner lokal og regional leverandør industri, og sikrer at landsdelen får en størst mulig andel av disse avtalene.*

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 1 og 6.

5. *Dersom en ser bort fra hvilket konsept ENI lander på etterlyser vi i begge tilfellene en mer grundig og spesifikk beskrivelse av hvilke lokale og regionale ringvirkninger en kan forvente av de ulike valgene vil*

generer for landsdelen, da spesielt med tanke på leverandøravtaler.

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 1 og 2.

6. *Videre ser vi det som fordelsaktig at det velges prosesskontroll og sikkerhetssystemer som er tett integrert med de maritime kontrollsystemer til den flytende plattformen.*

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 9.

7. *Det fremgår av konsekvensutredningen at ENI vil etablere et regionskontor med driftsfunksjoner i Hammerfest, dette vil gi 150-200 direkte arbeidsplasser. Industri Energi er positiv til ENIs intensjoner, og vi føler at 200 direkte arbeidsplasser er et antall vi er fornøyd med, med tanke på at hver direkte arbeidsplass generer to til tre indirekte arbeidsplasser. Dette tatt i betraktning er vi veldig bevist på hvilke konsekvensen en differansen på 50 arbeidsplasser innebærer for denne landsdelen.*

Vurdering: Eni Norge er oppmerksom på at de indirekte sysselsettingsvirkningene vil ha stor betydning ved det utbyggingskonseptet som er valgt, både i bygge- og driftsperioden. Grunnen til at vi ikke har fastslått tallet for direkte sysselsetting helt presist, er at alle stillinger i den endelige Goliat-organisasjonen ikke er fastsatt ennå. Det er viktig å merke seg at i tillegg til selve driftsorganisasjonen på land og til havs, vil det komme sysselsetting på forsyningsbaser og annen maritim virksomhet. Forøvrig tas kommentaren til orientering.

8. *Industri Energi ser naturligvis at ENI etablerer en full driftsorganisasjon i Hammerfest. Videre opplever vi at konsekvensutredningen er mangelfull med hensyn på hvilke type jobber ENI ser for seg, og hvordan disse stillingene skal fylles. Vi etterlyser derfor at ENI tydeliggjør hvilke funksjoner og stillinger de ser for seg i Hammerfest. I samband med dette ser vi også at ENI utdyper hvordan de har tenkt å tilrettelegge for og ivareta at de arbeidsplassene som kommer faktisk har en positiv innvirkning for bosettingen i Hammerfest, og den øvrige delen av Finnmark. Både i forhold til land aktivitet og offshore virksomhet. Eksempelvis er vi kjent med at andre operatører i tilsvarende konsekvensutredninger har benyttet seg av det Økonomisk-demografisk modellsystemet PANDA for å beregne en gitt produksjonsverdi for et område, og derav direkte- og indirekte sysselsetning. Denne type analyse verktøy, eller tilsvarende er noe vi gjerne også hadde sett at ENI benyttet seg av for å konkretisere og synliggjøre sine planer i forhold til Goliat utbyggingen.*

Vurdering: Eni Norge har i PUD foreslått at driftsorganisasjon for Goliat legges i Hammerfest, med de stillinger som er nødvendig. I den grad det er mulig, vil Eni Norge foretrekke at de ansatte i organisasjonen er bosatt lokalt, av praktiske og beredskapsmessige hensyn. For de enkelte stillingene i driftsorganisasjonen og på innretningen vil det være utarbeidet stillingsbeskrivelser og kravspesifikasjoner, etter beste praksis i næringen. Disse vil ligge til grunn ved rekruttering. Kompetanseutvikling lokalt og regionalt vil måtte rettes mot de fagområder og utdanningsnivåer som omfattes av en slik organisasjon, og bl.a. beskrivelse av utdanningsløp og karriereveier vil kunne bygge på Eni Norges kjennskap til nødvendig kompetanse. Denne typen informasjon vil være en viktig del av samarbeidet med lokale og regionale utdanningsinstitusjoner. Se også svar nr. 8 til Finnmark Arbeiderparti for mer detaljer om utdanning / kompetanseoppbygging og svar nr. 2 til Fellesforbundet. Modellsystemet PANDA er benyttet av Eni Norge.

9. *Industri Energi mener at i forhold til Goliat utbyggingen så må en videreutvikle den standarden for arbeidsmiljø som er benyttet i Nordsjøen. Vi mener at ved leting og produksjon i Barentshavet må det stilles krav om en egen arktisk standard.*

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 12.

10. *Et moment som ofte dukker opp når det diskuteres operasjon i arktiske strøk er graden av innebygging av utstyr og prosesser. Her synes det som om industrien velger løsninger mot innebygging. Disse valgene underbygger i stor grad av argumenter om at gasslekkasje er vanskeligere å oppdage i et lukket anlegg og faren for antennelse er større. Industri Energi erkjenner at dette er selvklart en reell risiko som det pekes på, men det er andre forhold som også fortjener oppmerksomhet enn dette ene. Hvor reelt er det at man ikke skal kunne oppdage små gasslekkasjer i innebygde strukturer og anlegg? Industri Energi er av den oppfatning at enhver lekkasje må oppdages så hurtig som mulig, og vår mening og erfaring tilsier at dette best oppnådd i kontrollerte og lukket miljøer ved bruk av gassdetektorer. Gassdetektorene må selvsagt være i tilstrekkelige antall og kvalitet. Derimot vil bruken av gassdetektorer i åpne anlegg medføre en redusert sikkerhet da vind kan føre til at gassen forsvinner, og derav ikke detekteres før optimale forhold oppstår. Med en utbygging som Goliat er det ofte en høy risiko for at vind, mørke, snø og ising vil kunne påvirke muligheten for optimale forhold, og dette vil bli ytterlige forsterket ved åpne løsninger. I tillegg vil arktiske*

værforhold kraftig redusere muligheten for å oppdage eventuelle lekkasjer visuelt eller hørbart.

Vurdering: Utformingen av Goliat produksjonsinnretning er i stor grad basert på innebygging av utstyr og moduler for å sikre gode og forsvarlige arbeidsforhold for de som skal jobbe på innretningen. I tillegg er det lagt vekt på å utforme innretningen slik at en sikrer god materialhåndtering og akseptable eksplosjonslaster. Våre analyser av disse forholdene viser at dette er godt ivaretatt. Basert på den foreliggende utformingen av innretningen, er det utarbeidet sikkerhetsstrategier og filosofier. I den kommende detaljprosjekteringsfasen vil prosjektet velge de mest optimale systemer og utstyr for å møte disse strategiene og -filosofiene. Valg av type og plassering av gassdetektorer vil være en del av dette arbeidet. En del av Eni Norges filosofi er at enhver lekkasje skal oppdages så tidlig som mulig.

11. *Første steg er naturligvis å detektere eventuelle lekkasjer, men gode og sikre rutiner for å håndtere lekkasjer er minst like viktig. Dersom en lekkasje skulle føre til en eksplosjon eller brann medfører dette nye utfordringer med tanke på slukking. Industri Energi mener at også med tanke på slukkingsarbeid taler sikkerhet til fordel for en lukket løsning. Erfaring tilsier at bruk av vann og skum fungerer dårlig utendørs ved vind og minusgrader. Om temperaturen er lav nok vil slukking i åpent område være umulig inntil man får avstengt tilførselen av gass/hydrokarboner. Det er derfor med tanke på å skulle håndtere en brann- eller eksplosjonssituasjon helt essensielt å kunne kontrollere temperaturen. Kontroll av temperatur oppnås ved å opprette lukkede og kontrollerte miljøer. En konsekvens av kontrollert temperatur er at både vann, skum og kvelegass kan benyttes i slukningsarbeidet. I tillegg økes effektiviteten av kveling gjennom avstengning av ventilasjon og oksygen. Industri Energi ser det derfor som helt essensielt at ENI som operatør i Barentshavet er sitt ansvar bevisst og velger løsninger deretter.*

Vurdering: Basert på den foreliggende utforming av Goliat produksjonsinnretning med delvis innebygget og naturlig ventilerte prosessområder, har Eni Norge til hensikt å velge de best egnede slukkeanlegg for de branner som kan oppstå i ulike områdene.

12. *I forhold til oljevernberedskap ønsker Industri Energi å komme med en generell uttalelse. Vi ser det som helt nødvendig å stille strenge krav til overvåking og oljevernberedskap slik at virksomheten gjennomføres med bruk av den til enhver tid best tilgjengelige teknologi, kompetanse og beredskap. Det er behov for å profesjonalisere beredskapsstyrken i Finnmark, blant annet knyttet til opplæring av og plan for mobilisering av frivillig mannskap. Det må videre sikres gode løsninger for lokalisering av utstyr og beredskapssentraler og utstyret må tilpasses operasjoner under arktiske forhold. For å oppnå en effektiv beredskap med høy kvalitet bør ENI aktivt bidra til å styrke samarbeidet og koordineringen mellom Kystverket, NOFO og kommunene.*

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 13.

13. *Tatt i betraktning kraftsituasjonen i Nord, har Industri Energi forståelse for ENIs valg av forsyningsløsning. Vi ser at dette valget er et resultat av forhold som ligger utenfor ENIs ansvarsområde å handtere. Derfor oppfordrer Industri Energi myndighetene til å intensivere arbeidet for å sikre ny miljøvennlig kraftproduksjon i området, og dermed tilrettelegge for næringsutvikling i landsdelen. Avslutningsvis bifaller vi at ENI har vist vilje og respekt for norske miljøkrav. Vi merker oss at det er positivt at ENI har tatt hensyn til de forsterka miljøkravene som kom gjennom ULB 2003 vedrørende heilårlig aktivitet.*

Vurdering: Tas til orientering. Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

4.22 Kvalsund kommune

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Kvalsund kommune:

1. *Kvalsund kommune viser til fylkestingsvedtak i Finnmark, Troms og Nordland og vedtak gjort av landsdelsutvalget der en fraråder en utbyggingsløsning til havs.*

Vurdering: Kommentaren tas til orientering.

2. *Kvalsund kommune krever at en utbyggingsløsning skal gi størst mulig varige lokale og regionale ringvirkninger. En ilandføringsløsning vil være med på å sikre utvikling og kan være med på å gi tilleggseffekter der en også kan skape ringvirkninger i form av tanker i fjell for oljeomlasting og rensing av ballastvann. Disse tilleggseffektene er viktige og kan være med på å forsterke lokale og regionale ringvirkninger både i anleggs- og driftsfasen. Dette vil også kunne styrke Finnmark sin posisjon ved videre petroleumsutvikling i Barentshavet både på norsk og russisk side.*

Vurdering: Se svar til Finnmark fylkeskommune nr. 1 og svar til Fellesforbundet nr. 1.

3. *Med hensyn til sysselsetting både i anleggs- og driftsperioden er et ufravikelig krav at det legges til rette for at Nord-norsk leverandørindustri får delta på like premisser når det gjelder oppdrag.*

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 1.

4. *Kvalsund kommune vil spesielt peke på at viktigheten av strenge miljøkrav og et beredskapsopplegg som er synlig i Finnmark og ikke minst i de mest utsatte kommunene/områdene dersom uhellet skulle være ute. Oljevernutstyr, beredskapsbåter og mannskap må være varig utplassert på strategiske steder i disse kommunene. Dette må også innbefatte beredskapskaier og lagre for utstyr.*

Vurdering: I forbindelse med etablering av detaljerte beredskapsplaner for Goliat vil relevant type og omfang av utstyr, samt lokalisering av dette, vurderes. Det vises forøvrig til kommentar fra flere, bl.a. svar til Miljøverndepartementet nr. 15, Hasvik kommune nr. 5 og Måsøy kommune nr. 8.

5. *Kvalsund kommune beklager at konsekvensutredningen er lite konkret med hensyn til tilstedeværelse av beredskap i kommuner som eksempelvis Hasvik, Måsøy og Nordkapp.*

Vurdering: Det vises til tilsvarende kommentarer, blant annet svar til Hasvik kommune nr. 4 og 5. Konkretisering og lokalisering av beredskapsressurser vil vurderes i den videre beredskapsplanleggingen.

6. *Kvalsund kommune konstaterer at det ved en utbygging til havs bare legges opp til delvis elektrifisering da det også skal være en turbinløsning som også vil medføre forurensing.*

Vurdering: Etter en totalvurdering hvor en tar hensyn til kraft og varmebehov på Goliat, krav til regularitet/sikkerhet samt energisituasjonen på land i området, er dette konkludert som beste energiløsning. Dette støttes også av Miljøverndepartementet og SFT.

7. *Konsekvensutredningen konkluderer med at en flytende installasjon vil medføre den beste miljøløsningen og Kvalsund kommune er noe forundret over denne bastante konklusjonen.*

Vurdering: I henhold til de kriterier som er etablert og vurderinger som er gjort, er Eni overbevist om at anbefalt løsning er den beste miljøløsningen. Dette er også bekreftet gjennom uavhengige vurderinger. I forhold til alternativene har ikke anbefalt løsning rørledning til land eller kystnær tankertransport. Miljørisikomessig er anbefalt løsning vesentlig bedre, selv om også alternativene kan gjennomføres på en miljømessig forsvarlig måte. Når det gjelder energibruk (utslipp til luft) og naturinngrep er også en havbasert utbygging på Goliat miljømessig sett å foretrekke. Ingen av alternativene er imidlertid forkastet som dårlige miljøløsninger, og også andre kriterier enn miljø har vært avgjørende for å skille mellom alternativene. Vurderingen støttes av sentrale miljømyndighetene, herunder MD, SFT og HI. Se også svar til Finnmark fylkeskommune nr. 4.

8. *Kvalsund kommune vil også peke på den manglende mulighet for kapasitetsøkning på strømleveranser til Finnmark og internt i Finnmark. Dette som følge av lav kapasitet på overføringslinjer både til/fra fylket og i fylket. Dagens linjekapasitet gir ikke rom for andre større industrietableringer og setter strømberedskapet i fare dersom Goliat skal forsynes med strømleveranser fra dagens nett. Det er derfor et krav at den planlagte 420 kv linjen bygges snarest og ferdigstilles før Goliat settes i produksjon.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Departementet viser til omtalen av kraftløsningen under departementets vurdering i proposisjonen.

9. *Det er et krav fra Kvalsund kommune at operatøren for Goliat-feltet etablerer en arena for løpende samarbeid og dialog med fiskernes organisasjoner lokalt, regionalt og sentralt.*

Vurdering: Se svar til Finnmark Fiskarlag nr. 2.

10. *Kvalsund kommune er positiv til at ENI og lisenspartnerne har vedtatt å bygge opp en driftsorganisasjon i Finnmark, lagt til Hammerfest. Det er også et krav at oljeselskapene engasjerer seg sterkt i ulike kompetansesatsinger i Finnmark og landsdelen relatert til blant annet miljø, beredskap og petroleumsvirksomhet i arktiske strøk.*

Vurdering: Se svar til Finnmark Arbeiderparti nr. 8.

4.23 Kystverket

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Kystverket:

1. *Konsekvensutredningen omfatter i liten grad nautiske problemstillinger. Risiko forbundet med maritime operasjoner ved alternativ 1 (Utbygging til havs, prosessering, lagring og lasting av olje på feltet), alternativ 2 (Utbygging til havs med oljeterminal på land, prosessering på feltet, olje føres i rør til oljeterminal på land) og alternativ 3(Ilandføring, direkte ilandføring fra havbunnsanlegg på feltet, prosessanlegg og oljeterminal på land) burde alle ha vært utredet nærmere. I mangel av dette er det imidlertid vår antagelse alternativ 2 og 3 er de beste sett fra et nautisk ståsted. Dette ut fra de værforhold som er i nord spesielt om vinteren, med hyppige polare lavtrykk som kommer relativt brått, videre er det også utfordringer med ising på fartøyene spesielt i januar og februar. Fartøyene som kommer til land får en sikker fortøyningsoperasjon ved hjelp av slepefartøy og loser. Lasting over kai er en sikrere operasjon enn lasteoperasjoner til havs.*

Vurdering: Våre miljørisikoanalyser og -vurderinger viser helt klart at alternativ 1 (utbygging til havs, prosessering, lagring og lasting av olje på feltet) vil være det alternativet som har lavest miljørisiko. Risiko for utslipp under lasteoperasjoner og -transport er en del av denne vurderingen. Værforholdene på Goliat et grundig utredet, og fartøy som skal operere på Goliat feltet, vil bli tilstrekkelig vinterisert for å kunne håndtere de værforholdene som kan oppstå i området.

2. *I utredningens kap 11.3 er det gjort rede for status i dagens skipstrafikk og det er vist seilingsledene for risikotrafikk mellom Vardø og Røst. Det er vist til at seilingsledené går ca 30 nm fra land, mens Goliat ligger 70 km nord for Sørøya og dermed ligger Goliatfeltet «...like innenfor seilingsledene». Kystverket savner et kart der seilingsledene og Goliatfeltet vises i samme kart påført målestokk som viser plasseringen i forhold til hverandre.*

Vurdering: Kommentaren tas til etterretning. Et kart som viser Goliat feltets plassering i forhold til seilingsledene, vil bli forelagt Kystverket.

3. *I kapittel 12.3 er det gjort rede for konsekvenser på og forebyggende/avbøtende tiltak i forhold til skipstrafikk og den foreslåtte løsningen. Her er det vist til at kollisjonsfaren mellom skipstrafikk og innretning FPSO er meget liten og at beredskapsfartøyet har stor effekt på å redusere kollisjonsfaren. Kystverket kunne her ønsket mer utfyllende vurderinger av andre forebyggende tiltak som er aktuelle slik som:*

- *Vurdering om det er behov for påbudte seilingsleder*
- *Trafikkseparasjonssystem*
- *Sikkerhetssoner / forbudssoner*
- *Nye navigasjonsinstallasjoner*
- *Arealbehov (terminaler eller bøyelasting)*
- *Slepebåtberedskap / responstid*
- *Bruk av los avhenger av om det velges ilandføring (terminal) eller bøyelast (mengde losoppdrag, bruk av båt eller helikopter)*
- *Beredskapsmessig forhold*

Vurdering: Som Kystverket påpeker, er faren for kollisjoner mellom Goliat innretningene og skipstrafikken i området beregnet til å være meget lav. Eni Norge vil i de videre prosjektfasene evaluere og implementere forebyggende tiltak som ytterligere reduserer faren for skipskollisjoner samt utarbeide beredskapsmessige rutiner i tilfelle skip på kollisjonskurs. Se også vårt svar til Hammerfest Havn KF nr. 15.

Når det gjelder forholdene som Kystverket lister i sin kommentar så vil vi gi følgende presiseringer:

- Seilingsleder: Dette vil kun være relevant for et ilandføringsalternativ. For det valgte konseptet (FPSO) ser vi ikke behov for å definere påbudte seilingsleder inn mot installasjonen. Tankskipene vil følge den allerede etablerte seilingsleden langs kysten og Goliat FPSO ligger, som Kystverket påpeker, nær denne leden.
- Trafikkseparasjonssystem: Tilsvarende vurdering som for seilingsleder. Trafikkseparasjon er etablert for hovedseilingsleden langs kysten.
- Sikkerhetssoner: Det vil bli søkt om sikkerhetssone på 500 m rundt Goliat FPSO. Sikkerhetssonen vil bli overvåket av et beredskapsfartøy.
- Nye navigasjonsinstallasjoner: Det planlegges med at VTS, AIS og ARPA vil bli benyttet ifm. trafikkovervåkning i området.
- Arealbehov: i hovedsak kun relevant for ilandføringsalternativet. Det vil ikke bli benyttet lastebøye på feltet. Tilkobling av lasteslange til tankskip vil skje innenfor sikkerhetssonen. Deler av tankskipet vil være utenfor sikkerhetssonen under lasteoperasjonen. Operasjonene overvåkes av beredskapsfartøyet.
- Slepebåtberedskap: Kun aktuelt ifm. et ilandføringsalternativ.
- Bruk av los: Som for slepebåtberedskap.
- Beredskapsmessige forhold: Det vil bli etablert

et trafikkovervåkningssystem (VTS). I tilegg vil det bli etablert prosedyrer som beskriver tiltak og aksjoner ift. skip eller andre fartøy på kollisjonskurs.

4. *Kystverket viser til at det samtidig med KU-prosessen gjennomføres en prosess fra Eni Norge om elektrifisering av Goliatfeltet. I den forbindelse drøftes det bl.a. om gassturbiner på feltet, gassfyrte kjeler og elektrisk kabel (sjøkabel) fra land. I en videreføring av dette gjøres avveininger mht. mulighetene for nettilførsel på land. Kystverket vil presisere at utlegging av en evt. sjøkabel skal behandles etter havne- og farvannslovens bestemmelser der det skal tas hensyn til andre bruksinteresser, og særlig vurderes ut fra trasevalg.*

Vurdering: Tas til orientering. Dette vil håndteres i konsesjonssøknad med konsekvensutredning til NVE.

5. *Når det gjelder å forhindre oljepåslag på land under uforutsette hendelser kan vi følge argumentasjonen for den valgte utbyggingsløsningen i henhold til gjennomførte analyser.*

Vurdering: Kommentaren støtter de vurderinger som er gjort av Eni Norge og tas til orientering.

6. *I miljørisikoanalysen fra konseptvalgfasen (trinn 1) er bl.a. MOB-verdier lagt til grunn for kvantifisering av miljøressursenes sårbarhet....Det er verdt å merke seg at MOB-modellen er et rangeringsverktøy tiltenkt bruk i operativ sammenheng. Til en enkel, dvs. mest kvalitativ, konsekvensvurdering kan bruk av MOB-verdiene forsvares, men da ikke for å sammenligne helt ulike ressursgrupper, f.eks. fisk versus fugl. I en miljørisikoanalyse er imidlertid kravet til kvantifisering av sårbarhet, definert som konsekvens på bestandsnivå, adskillig høyere. (Se SFT 1765/2000). Dette prinsippet er så vidt vi kan se lagt til grunn for miljørisikoanalysen i konseptdefineringsfasen (trinn 2).*

Vurdering: Kommentaren tas til orientering. I tillegg til MOB ble SMO data også benyttet i konseptstudien nettopp for å ta høyde for dette. SMO områdene fremkommer som en kombinasjon av bestandsandeler og sårbarhet for olje og er vurdert som både egnet og dekkende i forhold til å vurdere miljørisiko i konseptvalgfasen.

MOB: Metode for prioritering av ressurser i oljevernberedskap. Kriteriesamling og dokumentasjon publisert av SFT (2004).

SMO: Spesielt miljøfølsomme områder. Landsdekkende analyse for identifikasjon av SMO i norske kyst- og havområder, utført for SFT og DN (Moe et al., 1999).

7. *Det framgår av konsekvensutredningen at offentlige ressurser skal være en vesentlig del av beredskapen mot akutt forurensing ved Goliatfeitet. Kystverket vil her minne om at staten har første prioritet på tilgang til offentlige beredskapsressurser ved en eventuell statlig aksjon. Det kan altså ikke garanteres for tilgjengelighet eller responstid for disse ressursene. Kystverket mener at dette må det tas høyde for i beredskapsopplegget.*

Vurdering: Eni Norge vil bemerke at NOFO gjennom flere år har hatt en avtale med Kystverket om tilgang til det statlige oljevernmateriellet som er lagret på statens 15 oljeverndepoter. Avtalen omfatter også tilgang til det statlige oljevernutstyret som er lagret om bord på Kystvaktens fartøy, men ikke tilgang til selve fartøyene. Eni Norge er fullverdig medlem av NOFO. Eni Norge mener at prioritering av oljevernressurser må være situasjonsbetinget og avhengig av risikobildet dersom to uønskede hendelser inntreffer samtidig. Gitt den svært lave sannsynligheten for en utblåsing fra Goliat (4,6*10-4 pr. år) kombinert med en enda lavere sannsynlighet for at en større hendelse fra skipsfarten skal inntreffe samtidig, mener Eni Norge at det er fullt forsvarlig å innbefatte de avtalefestede, statlige ressursene i planene for oljevernberedskapen for Goliat. Dette forsterkes av at de statlige ressursene primært er tiltenkt i barrierene 3 og 4 hvor responstidskravene er mindre utfordrende.

8. *Goliatfeltet er geografisk sett svært isolert fra andre installasjoner for oljeproduksjon på norsk sokkel. Snøhvitanlegget driver gassproduksjon og har ikke oljevernberedskap dimensjonert for oljeproduksjon. Den geografiske isolasjonen byr på en del utfordringer for oljevernberedskapen og tilgangen på ressurser. Synergieffektene som er kjent fra andre deler av oljeproduksjonen på norsk sokkel vil på grunn av beliggenheten ikke være tilstede i samme grad på Goliatfeltet.*

Vurdering: Kommentaren tas til etterretning. De beredskapsløsninger som etableres for Goliat, vil måtte basere seg på de faktiske forhold i området, med eller uten annen virksomhet i området.

9. *I konsekvensutredningen er det gitt en oversikt over tilgjengelig oljevernutstyr. Mye av dette utstyret er stasjonert langt fra Goliat og har av den grunn til dels lang responstid. Konkret responstid er kun oppgitt for oljevernmateriellet fra OSRL i Southampton. Tilsva-*

rende responstider for de andre nevnte ressursene er så langt vi kan se ikke oppgitt. Dette ville bidratt til å gi et tydeligere bilde av situasjonen. I tabellen 10.1 på side 162 hadde det vært nyttig med en spalte med forventet responstid spesifikt for Goliatfeltet. Det er dårlig samsvar mellom opplysningene som gis i tabellens overskrift og i selve tabellen, noe som virker forvirrende.

Vurdering: I forbindelse med søknaden om tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven, vil Eni Norge presentere sin anbefalte beredskapsløsning. Denne vil også omfatte en detaljert oversikt over utstyrressursene med tilhørende responstider i de fire definerte barrierene.

10. *Det framgår av kapitel 10.4.3 at det er en god del materiell tilgjengelig. Den største utfordringen er imidlertid hvordan disponeringen av utstyret er tenkt, pga. Goliatfeltets geografiske beliggenhet. Infrastrukturen og bosettingsmønsteret i de aktuelle områdene bidrar ytterligere til denne problemstillingen.*

Vurdering: Den detaljerte beredskapsplanleggingen for Goliat vil måtte ta hensyn til de infrastrukturforhold som er tilstede og dimensjonere/lokalisere oljevernressurser på en tilfredsstillende måte. Eni Norge vil søke tett dialog med myndighetene i arbeidet med videre detaljert beredskapsplanlegging for å sikre omforente løsninger.

11. *«Vinterisering» av oljevernutstyr er nevnt som en teknisk utfordring. Gjennomføring av oljevernaksjoner i kulde og mørke medfører også særskilte utfordringer for personalet. Øvelser og trening under slike forhold bør fokuseres.*

Vurdering: Eni Norge vil også legge opp til oljevernøvelser i vinterhalvåret for å vinne erfaring med oljevernberedskapen og verifisere at den er tilfredsstillende under operasjoner i kulde og mørke.

12. *I kapitel 7 er polare lavtrykk og arktiske fronter nevnt som værfenomener som kan føre til ekstreme værsituasjoner, som det i tillegg kan være vanskelig å varsle. Dette er forhold som spesielt kan ha innvirkning på mulighetene for effektiv bekjempelse av oljeforurensing på åpent hav.*

Vurdering: Under ekstreme værforhold vil det ikke være forsvarlig å gjennomføre en aktiv oljevernaksjon, både av hensynet til innsatspersonellets sikkerhet og fordi effektiviteten vil være lav. Eni Norge har gjennomført detaljerte forvitringsstudier for de to aktuelle råoljene fra Goliatfeltet. Studiene viser at under slike værforhold vil både råoljene fra Kobbe og Realgrunnen bli utsatt for stor grad av nedbrytning. Dette innbærer at råoljene vil bli finfordelt som små oljedråper i vannmassene og være lite tilgjengelige for bekjempning. Oljen vil raskt bli uttynnet til konsentrasjoner som ikke vil gi skadevirkninger på livet i havet, samtidig som den biologiske tilgjengeligheten for naturlig nedbrytning øker.

Det vil være en værstasjon om bord på innretningen som vil sende data til Meteorologisk Institutt. Denne vil bidra til at en vil få et forbedret datasett med tanke på varsling av ekstremvær i regionen.

13. *Det legges til grunn at det under operasjoner i mørke oppnås en effektivitet på 65 % sammenlignet med effektiviteten i dagslys. Beredskapsavdelingen i Kystverket kjenner ikke til bakgrunnen for disse effektivitetstallene. Vi forutsetter at det her ligger reelle erfaringstall til grunn og at ulike (vær)forhold og andre forhold rundt et utslipp også er lagt til grunn. Dersom Eni har gjennomført slike tester under realistiske betingelser er dette av stor interesse også for Kystverket.*

Vurdering: Forutsetningen om 65 % effektivitet sammenliknet med effektiviteten i dagslys bygger på anerkjente prinsipper som i lang tid har vært lagt til grunn for oljeselskapenes planlegging. I de senere år har det blitt lagt stor vekt på å utvikle metoder for å overvåke olje på sjø i mørke. Et eksempel er utvikling av radarsystemer om bord på fartøyer, og som kan detektere olje på havoverflaten, blitt tatt i bruk. De tekniske forbedringene har bidratt til å kunne følge oljeutslipp på havoverflaten i mørke på en bedre måte. Effektiviteten av oljevern i mørkesituasjoner har derfor også blitt bedre uten at effektivitetstallet er justert tilsvarende.

14. *Tilgjengelig infrastruktur og bosettingsmønsteret i Finnmark har konsekvenser for tilgangen på personell og materiell. Dette har stor betydning for gjennomføringen av oljevernaksjoner. Dette må også ses i sammenheng med at arbeidskrevende aksjoner kan måtte forgå under vanskelige forhold, f. eks. i kulde og mørke.*

Vurdering: Kommentaren tas til etterretning. De nevnte forhold vil håndteres i forbindelse med detaljert beredskapsplanlegging for Goliat.

15. *Det er pekt på muligheten for å benytte dispergeringsmidler ved hendelser. Dette medfører redusert fare for skade på ressurser på overflaten og for at oljen skal strande. Dispergering kan imidlertid føre til at*

marine organismer (spesielt fiskeegg/ – larver; gyteprodukter) blir utsatt for økt eksponering av den dispergerte oljen. Det bør derfor utarbeides konkrete operative retningslinjer for når det kan være hensiktsmessig å bruke dispergeringsmidler.

Vurdering: Bruk av dispergering ved bekjemping av et eventuelt oljeutslipp fra Goliat vil bli implementert som del av oljevernberedskapsplanen for feltet. På bakgrunn av kunnskap om bl.a. forvitringsegenskapene for råoljene fra Goliat samt kunnskap om miljøressurser i potensielt influensområde og deres sårbarhet, vil det bli utarbeidet operative kriterier for bruk av dispergeringsmidler i samsvar med gjeldende retningslinjer fra SFT og Kystverket.

16. *Ved hjelp av analysene er beredskapsbehovet identifisert. I konsekvensutredningen er det imidlertid ikke skissert fullt ut hvordan gapet mellom dagens situasjon og det identifiserte behovet skal fylles.*

Vurdering: Eni Norge vil minne om at det ikke er vanlig å konkretisere beredskapsbehovet i en KU, og spesielt ikke mht. at oppstart for produksjonsboring ligger noe fram i tid. Eni Norge har i den foreliggende konsekvensutredningen tilkjennegitt at eventuelle gap mellom analysert behov og faktisk tilgang på oljevernressurser vil bli dekket før oppstart av Goliat. Dette vil bli konkretisert i forbindelse med søknaden om virksomhetstillatelse etter forurensningsloven forut for oppstart av produksjonsboring på feltet.

17. *Erfaring viser at utsluppet olje også når barriere 3 og 4 (kystnære områder og strand) ved hendelser. Det er derfor viktig at organiseringen av kystnære oljevernberedskapen og strandberedskapen konkretiseres nærmere.*

Vurdering: Eni Norge vil arbeide med å utarbeide spesifikke beredskapsløsninger for Goliat som vil ivareta beredskapskravene i samtlige barrierer. Eni Norges anbefalte beredskapsløsning blir beskrevet i søknad til SFT om tillatelse til virksomhet for produksjonsboring (oppstart 2011) og drift (oppstart 2013). Videreutvikling og detaljering av beredskapen vil gjennomføres i samarbeid med relevante sentrale og lokale myndigheter og andre aktører som inngår i beredskaps-organisasjonen.

Eni Norge vil presisere at et større oljeutslipp fra Goliat ikke nødvendigvis vil berøre kyst- og strandsonen slik uttalelsen til Kystverket kan indikere. Sannsynligheten for et stort utslipp fra Goliat er meget lav Med referanse til miljørisikoanalysen (DNV 2008), er det statistisk størst sannsynlighet for oljepåslag på nordlige deler av Ingøya med 40 % ved både overflate- og sjøbunnsutslipp fra Realgrunnen. Effekten av oljevernberedskapen er da ikke medtatt. Pr. dato er det ennå ikke kjent at et oljeutslipp fra virksomheten på norsk sokkel har nådd strandsonen og medført behov for oppryddding. Hendelsesforløpet av et større akuttutslipp av olje til havs kan derfor være svært forskjellig fra de hendelsene som har medført statlige oljevernaksjoner, og hvor fartøy har havarert og sluppet ut olje «rett i fjæra».

18. *Muligheten for bruk av fiskefartøy i oljevernberedskapen er nevnt. Særlig når det gjelder deres tilstedeværelse, opplæring, øvelser og vedlikehold av kompetanse er det behov for et mer konkret opplegg for å vurdere om dette er en hensiktsmessig strategi.*

Vurdering: Eni Norge er en aktiv pådriver for å iverksette tiltak for å videreutvikle beredskapen i kyst- og strandsonen. Et at tiltakene er implementering av fiskebåter i den kystnære oljevernberedskapen. Vedrørende bruk av fiskefartøy i den kystnære oljevernberedskapen, vil Eni Norge etablere et eget «program» som vil inkludere godkjenningsordning for fartøy, utstyrtilpasning, opplæring inkludert øvelser, avtalemessige forhold og organisering. Sikkerhetsmessige forhold vedrørende bruk av denne fartøysgruppen vil bli særlig vektlagt. Opplegget vil bli gjennomført i nært samarbeid fiskernes organisasjoner.

19. *Behovet for samordning av øvelser og trening av personell er identifisert, men det foreligger ingen konkret plan for hvordan dette skal løses.*

Vurdering: Eni Norge gjennomførte en større oljevernøvelse i samarbeid med StatoilHydro i 2008 for å trene og verifisere beredskapen for planlagt leteboring på Goliat. Øvelsen inkluderte NOFO og Kystverket og tre involverte IUA-er. I tillegg til liknende øvelser vil vi også tilrettelegge for mer spesifikke og temarettede øvelser framover. Aktuelle øvelser vil bli innmeldt og gjennomført i samarbeid med NOFO, som igjen har et koordinert samarbeid med Kystverket samlet for hele bransjen.

20. *Det fremgår at Goliat vil få et støttefartøy av NOFO 2008 standard med slepekapasitet. Fartøyets maksimale kontinuerlige slepekraft (Continuous Bollard Pull) er etter vår forståelse ikke klarlagt på nåværende tidspunkt, men det er opplysninger som er meget interessante. Disse fartøyene vil også kunne væ-*

re en ressurs i område for andre enn de involverte selskapene her.

Vurdering: Eni Norge har vært pådriver for en bedre og mer samordnet bruk av offentlige og private beredskapsressurser. Det har vært gjennomført flere møter både med Fiskeri- og kystdepartementet og Kystverket i denne forbindelse. Et av fokusområdene er gjensidig bruk av fartøysressurser som både kan dekke statens slepekraftbehov og oljeindustriens behov for fartøy til operasjon av tunge, havgående oljevernsystemer (NOFO-systemer). Eni Norge bistår gjerne Kystverket med ytterligere informasjon om beredskapsfartøyet for Goliat når dette foreligger.

21. *Vi gjør oppmerksom på at det antageligvis er feil i definisjonen av influensområdet for miljømessige utredninger på side 30.*

Vurdering: Dette er korrekt. Tegnet < er satt feil veg og skal være > 5 %.

4.24 Landbruks- og matdepartementet

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Landbruks- og matdepartementet:

1. *Vi har merket oss at den anbefalte utbyggingsløsning av Goliat etter alternativ I er den som iflg konsekvensutredningen vil medføre færrest ulemper for reindriften. Den tilhørende landbaserte utbygging med fremføring av elektrisitet vil få konsekvenser for det berørte reinbeitedistrikt Kvaløy. Departementet forutsetter at dette forhold blir behandlet nærmere gjennom egen utredning av elektrisitetsforsyning til Goliat. Det forutsettes også at det videre arbeidet skjer i nær kontakt med reinbeitedistriktet og reindriftsforvaltningen.*

Vurdering: Behandlingen av elektrisk kabel for tilførsel til Goliat skjer etter de regler som gjelder for Konsekvensutredning og søknader om tiltak på området. Reindriftsnæringen har vært og vil være nært involvert i arbeidet, f.eks.gjennom deltakelse i befaring av traséer. Vi viser til svar nr. 18 og 22 til Sametinget – Sametingets råd.

OEDs merknad:

Tilknytning til landnettet er en prosess uavhengig av proposisjonen om utbygging og drift av Goliat.

4.25 Landsdelsutvalget for Nord-Norge og Nord-Trøndelag

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Landsdelsutvalget for Nord-Norge og Nord-Trøndelag:

1. *Det er viktig for utviklingen av petroleumsnæringen i nord at det opprettholdes en kontinuerlig aktivitet knyttet til petroleumsindustrien som gir grunnlag for økt sysselsetting og en positiv samfunnsutvikling. Utbyggingen av Goliat-feltet er en viktig del av denne virksomheten. Likevel er det viktig at Stortinget gis et godt nok beslutningsgrunnlag når vedtak skal fattes. Konsekvensutredningen er mangelfull på mange punkter, og nye og/eller supplerende utredninger/dokumentasjon må foreligge før vedtak om utbygging kan gjøres.*

Vurdering: Se svar til Finnmark Arbeiderparti nr. 1.

2. *For å sikre størst mulig ringvirkninger i form av sysselsetting, tjenesteyting og næringsutvikling, må samtidig den løsningen velges som innebærer minst risiko og belastning for miljøet. Landsdelsutvalget mener at ilandføring må gjennomføres, dersom det gir den beste miljømessige og sysselsettingsmessige effekten for landsdelen.*

Vurdering: Se svar til Finnmark fylkeskommune nr. 1.

3. *Utviklingen av Goliat-feltet må settes i en større industriell sammenheng hvor mulighetene for økt ressurstilgang tas med i grunnlaget for valg av konsept, og at dette blir et sentralt element i en ny, industriell satsing i nord.*

Vurdering: Se svar til Finnmark fylkeskommune nr. 3.

4. *Landsdelsutvalget forutsetter at en utbygging av Goliat-feltet, uansett valg av konsept, skaper omfattende positive ringvirkninger lokalt og regionalt både for næringsliv og samfunnet for øvrig. Eni Norge må i langt sterkere grad enn det som nå foreligger vise hvordan dette skal sikres, blant annet gjennom anbudsregimer og tiltak for å maksimere lokale/regionale leveranser både under utbygging og drift.*

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 1.

5. *Det må fremlegges en utvidet nytte/kostnadsanalyse for de ulike alternativene for utbygging, hvor de*

samfunnsmessige virkningene av en ilandføring utredes betydelig mer detaljert enn det som er framlagt.

Vurdering: Se svar til Finnmark fylkeskommune nr. 2.

6. *Miljø- og risikovurderingene som inngår i konsekvensutredningen er ikke tilfredsstillende. Disse må vurderes på nytt og med et helhetlig perspektiv hvor ulike kriterier som vurderes kan sammenlignes på en vesentlig bedre måte for de ulike alternativene enn det som er lagt til grunn i konsekvensutredningen.*

Vurdering: Se svar til Finnmark fylkeskommune nr. 4.

7. *Behov og alternative løsninger knyttet til beredskap, både med hensyn til akutte oljeutslipp og risiko for personell under drift og eventuell transport, må utredes nærmere. Som konklusjon på disse vurderingene må det framlegges helt konkrete planer for hvordan disse utfordringene skal løses.*

Vurdering: Se svar til Måsøy kommune nr. 8 og 9 og Miljøverndepartementet nr. 15.

8. *Konsekvenser for eksisterende næringsliv ved akutt utslipp må utredes ytterligere. Det må etableres robuste kompensasjons- og forsikringsordninger som er dekkende for tap som påføres de ulike næringer som følge av ødelagt utstyr, bortfall av inntektsgrunnlag og langtidsvirkninger som følge av skadet renommé.*

Vurdering: Se svar til Bellona mfl. nr. 5.

9. *Som en del av miljøvurderingene må det legges fram et CO_2-regnskap for de ulike konseptalternativene hvor hele driftsfasen er med i regnskapet.*

Vurdering: Se svar til OD nr.1 og svar til MD nr. 5 og 7. Det totale kraftbehovet vil endre seg over feltets levetid, og er estimert til maksimalt i underkant av 60 MW elektrisk og 38 MW varme. Et av hovedkriteriene for valg av kraftanlegg har vært å kunne opprettholde delvis produksjon ved bortfall av én av kraftkildene, og dermed unngå en fullstendig nedstenging av anlegget. Ved normal drift vil det tilstrebes en optimalisering av hele kraftsystemet med hensyn på energieffektivitet og utslipp. Vedlagt figur (4.1 Fig. 4.1) viser foreløpige utslippsnivåer av CO_2 avhengig av hvordan gassturbinen utnyttes. Det laveste utslippsnivået representerer omtrent 50 % last på gassturbinen. Ved dette driftsnivået vil ikke turbinen utnytte energien i brenngassen effektivt. Dersom gassturbinen drives ved varierende last tilpasset varmebehovet slik at dette til enhver tid dekkes fra avgassvarmen fra turbinen (bortsett fra de første årene som må suppleres med elektriske varmere), blir utslippene noe høyere. Ved denne driftsmåten utnyttes energien i brenngassen mer effektivt. Dersom gassturbinen drives på full last vil utslippene forventes å være henholdsvis 157 000 tonn CO_2 og 172 tonn NO_x pr. år. Dette vil igjen gi høy energieffektiv drift av turbinen men med noe overskudd av varme. Videre henvises det til Konsekvensutredning, Plan for utbygging og drift av Goliat, figur 8.1 for oversikt over de totale utslippene av CO_2 for de ulike utbyggingskonseptene som er vurdert.

10. *Eni Norge må legge frem en helt konkret plan for etableringen av en fullverdig driftsorganisasjon i regionen, hvor funksjoner og behov for personell beskrives så detaljert som mulig.*

Vurdering: Se svar til Industri Energi nr. 8.

11. *Eni Norge må forplikte seg til å avsette midler til et regionalt fond som skal finansiere FoU relevant for regionen og bidra til prosjekter som videreutvikler næringsliv og samfunn.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar. Eni Norge vil imidlertid vise til tiltak som nevnt i KU kapittel 15, hvor det framgår at Eni Norge både støtter og vil støtte tiltak innenfor disse områdene.

OEDs merknad:

Etablering av utviklings- eller forskningsfond går utover de forpliktelser det er naturlig å kreve av rettighetshaverne. Kompetansefremmende- og ringvirkningstiltak er beskrevet i proposisjonen.

12. *Det forutsettes at punktene fra og med 4 til og med 11 (LU kommentarer nr 4-11) er gjennomført før Stortinget behandler søknaden om plan og utbygging, og at disse tilleggsutredningene må sendes ut på høring før endelig vedtak fattes.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Konsekvensutredningen for Goliat ble sendt på offentlig høring 7. november 2008. Konsekvensutred-

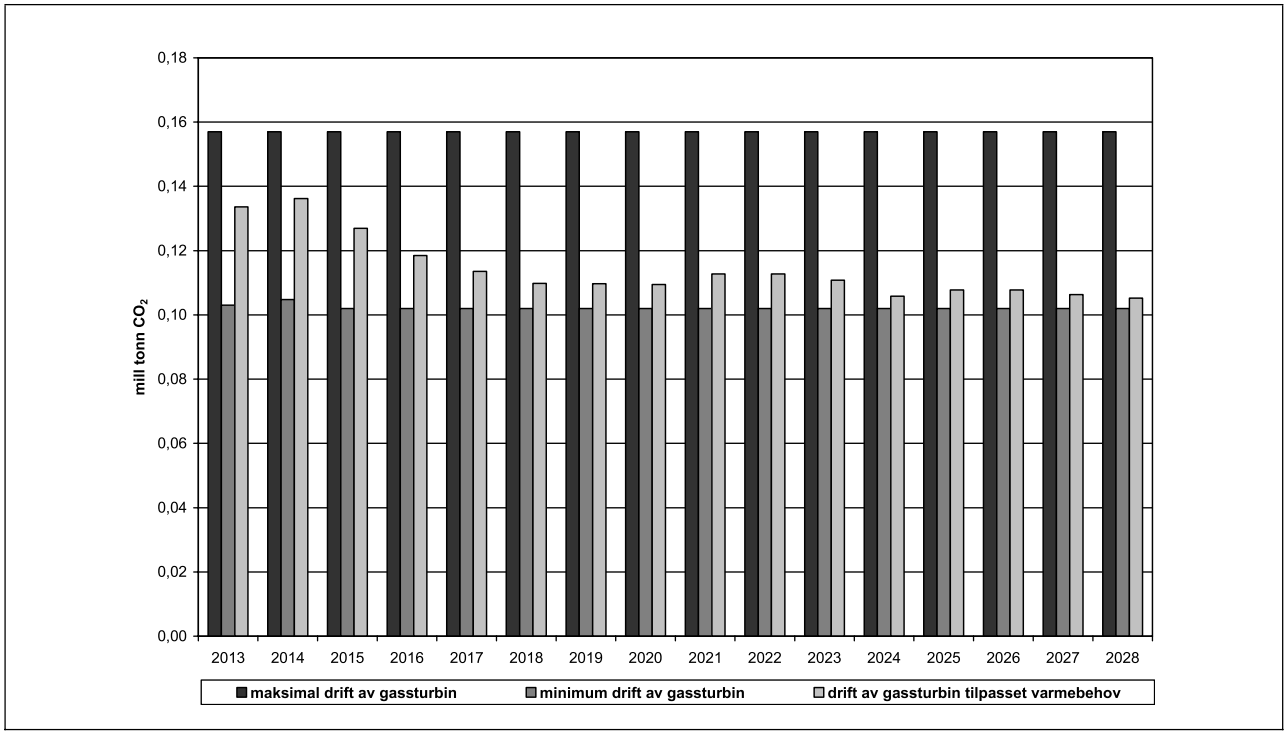

Figur 4.1 Anslag for utslippsnivåer av CO_2 avhengig av hvordan gassturbin utnyttes.

ningen var basert på utredningsprogrammet som ble fastsatt 20. desember 2007, også etter offentlig høring. Prosessen for konsekvensutredningen har vært i henhold til petroleumsforskriften. Det er gjennomført flere analyser av uavhengige institusjoner som ligger til grunn for utredningen. Tiltak for å fremme de lokale og regionale ringvirkningene er beskrevet i proposisjonen. Etter OEDs vurdering er det ikke grunnlag for å iverksette ytterligere utredninger for at utbygging av Goliat skal være tilstrekkelig utredet.

13. *Det forutsettes at videre framdrift av prosjektet skjer i nært samarbeid med etablerte og viktige næringer som fiskeri, havbruk og reiseliv slik at disse ikke påføres skade eller ulemper i forbindelse med utbygging og drift av Goliat-feltet.*

Vurdering: Eni vil i videre fremdrift av prosjektet samarbeide med relevante næringer som kan bli berørt av utbygging og drift av Goliat, for å redusere eventuelle konsekvenser. Se også svar til Sametingets råd nr. 18 og Finnmark Fiskarlag nr. 2.

14. *Det må etableres et dialogforum med Eni Norge, regionale og lokale myndigheter som sikrer et nært og direkte samarbeid i den videre utviklingen av prosjektet, uavhengig av utbyggingsløsning.*

Vurdering: Se svar til Finnmark fylkeskommune nr. 11.

15. *På grunn av energisituasjonen i Troms og Finnmark forutsettes det at Stortinget tar de nødvendige beslutninger og initiativ som sikrer en tilfredsstillende tilgang på elektrisitet både til elektrifisering av Goliat, til industriell utvikling i Troms og Finnmark, samt til å øke sikkerheten i den generelle energiforsyningen i regionen.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Departementet viser til omtalen av kraftløsningen under departementets vurdering i proposisjonen.

4.26 Lofoten og Vesterålen Petro

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Lofoten og Vesterålen Petro (LoVe Petro):

1. *Vår oppfatning er at Eni Norge som operatør og de øvrige rettighetshaverne i utvinningstillatelse 229 har foretatt en grundig og helhetlig vurdering av kon-*

sekvensene ved utbygging og drift av Goliat. Prosessen og dokumentasjonen i utredningen viser etter vår mening at det ikke er behov for å lage særlige regler for aktiviteten i nord, i dette tilfellet i Barentshavet.

Vurdering: Kommentaren tas til orientering.

2. *Regjeringen legger i sin Nordområdestrategi vekt på å videreutvikle petroleums- virksomheten i Nordområdene. Sett i lys av dette, vil utbyggingsløsningen på Goliat som det første oljefeltet som bygges ut i Barentshavet også ha stor strategisk betydning. Det er derfor av stor betydningen at en utbygging av Goliatfeltet ikke kun vurderes ut fra størrelsen på de utvinnbare ressursene.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Det fremgår i proposisjonen at utbygging av Goliat kan legge til rette for videre utvikling av petroleumsressursene i Nordområdene. Prosjektet må likevel ha tilstrekkelig lønnsomhet i seg selv for at rettighetshaverne skal gjennomføre det.

3. *LoVe Petro er på linje med lokale og regionale interessenter og politikere mht. forventninger om ringvirkninger av utbyggingen. Derfor støtter vi primært kravet om ilandføring av olje til regionen.*

Vurdering: Se svar til Finnmark fylkeskommune nr. 1.

4. *Sameksistens med fiskerinæringen har LoVe Petro som et krav i forbindelse med enhver petroleumsaktivitet i våre kystnære områder. Det er derfor tilfredsstillende at forholdet til annen næringsvirksomhet som fiskeri og havbruk, er godt beskrevet i utredningen.*

Vurdering: Kommentaren tas til orientering.

4.27 Miljøverndepartementet

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Miljøverndepartementet (MD):

1. *Den planlagte utbyggingen av Goliatfeltet blir den første oljeutbyggingen i Barentshavet. Goliat-feltet ligger nær kysten og inntil et område som i forvaltningsplanen for Barentshavet er identifisert som særlig verdifullt og sårbart. Det er derfor viktig med strenge miljøkrav til prosjektet og det er høye forventninger til oppfyllelsen av målsetningen om nullutslipp og valg av energiløsninger for oppfyllelse av nasjonale mål og internasjonale forpliktelser. Det vil også være særlig viktig å redusere sannsynligheten for og konsekvensene av akutt forurensning.*

Vurdering: Kommentaren tas til etterretning. For Eni Norge er oppfyllelse av målsettningen av nullutslipp helt sentralt sammen med å arbeide målrettet for å redusere sannsynligheter for akutte utslipp. Dette vil stå helt sentralt i det videre arbeidet både gjennom planlegging og drift.

2. *Departementet anser etter en helhetsvurdering at den valgte utbyggingsløsningen er det miljømessig minst belastende alternativet. I denne vurderingen er det særlig lagt vekt på energiforbruk og risiko for akutt forurensning. Det fremgår av konsekvensutredningen at en landbasert løsning vil kreve omtrent 60 prosent mer energi enn den valgte offshore-løsningen på grunn av behov for pumping av olje til land og oppvarming av rørledninger i den forbindelse. En landbasert løsning vil også innebære en risiko for lekkasje fra rørledninger i forbindelse med ilandføringen. I tillegg kommer risikoen for utslipp fra skipstrafikk nær land. For den valgte offshore-løsningen vil produsert olje i stedet lastes til skytteltankere på feltet via slange. Det vil også være en miljørisiko i forbindelse med slik omlasting, men på den annen side vil et eventuelt utslipp skje lenger fra land og de mest sårbare miljøverdiene, og man unngår stor aktivitet av oljetankere nær land.*

Vurdering: MDs vurdering er i tråd med de vurderingene som er gjort av Eni Norge om anbefalt løsning.

3. *Miljøverndepartementet vil imidlertid påpeke at siden konsekvensutredningen har fokusert på en utbygging til havs, er de ulike utbyggingsalternativene for en eventuell landbasert løsning ikke utredet i særlig grad. Det kan være ulik miljørisiko forbundet med disse alternativene, og de må derfor eventuelt utredes nærmere dersom det skulle være aktuelt å ta stilling til en utbygging på land.*

Vurdering: Alternative utbyggingsløsninger er utredet på lik linje på konseptvalgnivå, inkludert miljørisikovurdering. I tråd med MDs kommentar har det hele tiden vært Eni Norges hensikt at en ilandføringsløsning vil kreve ytterligere utredninger dersom en slik utbyggingsløsning skulle anbefales (jf. forslag til utredningsprogram).

4. *Etter Miljøverndepartementets vurdering dekker konsekvensutredningen de viktigste forholdene når det gjelder ytre miljø for den valgte utbyggingsløsningen, og våre kommentarer til program for konsekvensutredning er i all hovedsak ivaretatt.*

Vurdering: Kommentaren tas til etterretning.

5. *Det er vår vurdering at den valgte utbyggingsløsningen med elektrisk kabel fra land i kombinasjon med gassturbin på innretningen er den miljømessig minst belastende med tanke på energiforbruk. En landløsning vil medføre betydelig høyere energiforbruk på grunn av behovet for å pumpe oljen til land og oppvarmingsbehov av rørledninger i den forbindelse. Med de betydelige klimautfordringene forutsetter Miljøverndepartementet at det satses på en løsning basert på elektrifisering.*

Vurdering: Dette er forhold som blant andre er lagt til grunn ved valg av utbyggingsløsning og kraftforsyning.

6. *Miljøverndepartementet legger til grunn at Eni ved valg av kabelløsning ikke legger begrensninger i forhold til å muliggjøre økt utnyttelse av sjøkabelen. Vi legger videre til grunn at Eni tilrettelegger for trekking av flere sjøkabler til Goliat FPSO og eventuelt andre innretninger i området for å imøtekomme fremtidige krav ved en eventuell endring i krafttilgangen fra land. Det er viktig at Eni holder SFT orientert om det videre arbeidet med sjøkabel.*

Vurdering: Det legges ikke begrensninger på å muliggjøre økt utnyttelse opp til maksimal kapasitet av sjøkabelen. Videre tilrettelegges det for muligheter for inntrekking av ekstra kabel med tilhørende utvidelse av elektrisk tavleanlegg på FPSO ved et eventuelt økt kraft behov i framtiden. Eni Norge vil fortsette å holde SFT orientert om det videre arbeid som her nevnes.

7. *Enis anbefalte energiløsning baseres på turbindrift med varmegjenvinningsenhet i tillegg til kraftforsyning fra land. Gassturbinen vil være kombinert gass- og væskedrevet og installert med lav NOx-teknologi (det vil si DLE – Dry Low Emission). Miljøverndepartementet legger til grunn at Eni i prosjekt- og driftsfasen gjennomfører nødvendig energi- og prosessoptimalisering for å sikre høy energiutnyttelse og reduserte utslipp til luft. Departementet forventer videre at Eni ved bygging av borerigg installerer dieselmotorer med høy virkningsgrad og lave NOx-utslipp.*

Vurdering: Optimalisering av energiforsyning med hensyn på utslipp og energieffektivitet vil være del av det videre arbeid med hensyn på planlegging av oppstart og drift av feltet. Med hensyn på valg av motorer på boreinnretning har DNV gjennomført en egen BAT-vurdering knyttet til utslipp til luft fra boreinnretningen. Denne har gitt en rekke anbefalinger som Eni Norge vil følge opp videre i byggefasen på boreinnretningen. Endelig løsning for utslippsregimet fra boreinnretningen vil presenteres SFT i forkant og søkes om ifm. oppstart av boreoperasjoner.

8. *Miljøverndepartementet mener det er riktig at Eni, slik de legger opp til, vurderer å benytte forsyningsfartøy med LNG-drift.*

Vurdering: Eni Norge bekrefter at muligheten for LNG-drift av forsyningsfartøy vil vurderes nærmere i forbindelse med anbudsprosessen for innhenting av forsyningstjenester.

9. *Eni opplyser at det planlegges installert VOC-gjenvinningsanlegg på tankbåtene for å redusere utslippene til luft ved lasting og transport, men at endelig beslutning om valg av løsning ikke er tatt. Ved valg av VOC-gjenvinningsanlegg bør Eni vurdere en løsning som har en gjenvinningsgrad på 85-90 prosent.*

Vurdering: Kommentaren tas til etterretning og vil følges opp i videre anbudsprosesser. Det henvises også til kommentar og svar til SFT nr. 12.

10. *I tillegg vil bl.a. fakkel, diffuse utslipp fra utstyrsenheter (flenser, ventiler, kompressorpakninger m.v.) og vannrensesystemer bidra til utslipp av VOC. Eni har estimert diffuse utslipp til ca. 20-25 tonn nmVOC og 70-80 tonn metan pr. år. Det er noe uklart hvilke kilder som er inkludert i dette estimatet og hvilke utslippsfaktorer som er benyttet ved estimering av utslippene fra de ulike kildene. Ved søknad om tillatelse etter forurensningsloven bør det redegjøres nærmere for dette.*

Vurdering: De refererte tall er beregnet basert på standard faktorer i henhold til OLFs retningslinjer. I forbindelse med søknadsprosessen vil Eni Norge gi oppdaterte estimater for utslipp for valgt løsning. På dette tidspunkt vil en være i stand til å gi enda mer detaljerte estimater ettersom detaljløsninger vil være avklart.

11. *Eni bør i den videre prosjekteringsfasen også ha fokus på bl.a. PAH og sot ved valg av utstyr for å sikre at utslippet fra boreriggen og Goliat FPSO blir så lavt*

som mulig i forbindelse med brønnopprenskning og testing. Eni bør redegjøre nærmere for utslippsreduserende tiltak i forbindelse med søknad om tillatelse etter forurensningsloven. I tillegg bør søknaden omtale utslipp av karbonmonoksid fra forbrenningsenheter.

Vurdering: Kommentaren tas til etterretning. Det henvises til tilsvarende kommentar og svar til SFT nr. 14.

12. *Goliatfeltet er planlagt å være i drift i 2013, dvs. etter kvoteperioden 2008-2012. Det er forventet at kvotesystemet blir videreført, og Eni bør derfor sikre at valg og design av utbyggingsløsninger og måleutstyr ikke legger begrensninger i forhold til krav som følger av kvotereguleringen.*

Vurdering: Kommentaren tas til etterretning. Tilpasning til kvotesystem med tilhørende krav til måling er del av det pågående arbeid i videre faser av prosjektet.

13. *I det fastsatte programmet for konsekvensutredning uttalte Eni at studier for å vurdere CO_2-deponering eller -injeksjon ville bli gjennomført. Vi kan ikke se at reservoarets egnethet for CO_2-deponering er omtalt i den framlagte konsekvensutredningen.*

Vurdering: CO_2-injeksjon er omtalt i KU på side 60 i kapittel 6.1.1: «Det er også gjort simuleringer for bruk av CO_2-injeksjon til økt oljeutvinning. Dette viser et lite potensiale for økt utvinning på 1-2% (250-500 kSm 3 olje) ved bruk av CO_2-injeksjon i deler av Realgrunnenreservoaret ved en injeksjonsrate på 1100 Sm 3/d CO_2. Noe injisert CO_2 vil bli produsert tilbake hvor den komprimeres og reinjiseres i gasskappen på Kobbe. Muligheten for CO_2-injeksjon vil bli vurdert videre i feltplanleggingen.» Reservoarforhold er også omtalt i kapittel 8.2.2. I forbindelse med en mulig fremtidig gasseksport av gass fra Goliat til Melkøya, vil CO_2 i gassen håndteres i eksisterende prosessanlegg på land med påfølgende deponering av CO_2 i egnede reservoarer på Snøhvitfeltet. Teknologien for fangst av CO_2 fra avgassen fra gassturbiner på innretninger ute i havet er ikke utviklet.

14. *Eni har lagt opp til reinjeksjon av produsert vann på feltet for å oppfylle de særskilte forutsetningene for petroleumsvirksomhet i Barentshavet. Ved driftsavvik vil det produserte vannet renses og slippes ut til sjø. Eni forventer at oljekonsentrasjonen i vannet etter rensing vil være under 10 ppm og at oljekonsentrasjonen i fortrengningsvann forventes å være 3-5 ppm. Eni bør i en søknad om tillatelse etter forurensningsloven redegjøre nærmere for de estimerte konsentrasjonene og utslippsvolumene av olje i produsert vann. Eni bør videre dokumentere hvorvidt den planlagte injeksjonsløsningen er robust nok i forhold til mulige forsuringsproblemer i reservoarene.*

Vurdering: I en fremtidig søknad om tillatelse etter forurensningsloven vil Eni Norge redegjøre nærmere for forventede konsentrasjoner av olje etter rensing. Eni Norge ønsker å påpeke at produsert vann vil bli renset vha hydrosykloner, avgassingstank og flotasjonsenheter (se side 72, kapittel 6.2.4 i KU), ikke bare en hydrosyklon som beskrevet av SFT. Mulig forsuring fra injeksjon er vurdert og omtalt i KU-ens kapittel 8.2.2, og omtalt som et lavt forsuringspotensial. Forholdet vil utdypes i forbindelse med søknadsprosessen.

15. *Goliat-feltet ligger nær land i områder med viktige naturressurser. Det er derfor særdeles viktig med god beredskap. Ved søknad om tillatelse etter forurensningsloven bør miljørisiko- og beredskapsanalysene oppdateres. Det bør blant annet gis ytterligere informasjon om hvilket utstyr som tenkes lagret i Hammerfest under bore- og produksjonsfasen, bakgrunnen for estimert varighet av eventuell utblåsning og effekten av å øke antall systemer i barriere 1 og 2.*

Vurdering: Eni Norges mål er at oljevernberedskapen for Goliat skal være robust, effektiv og godt tilpasset lokale forhold. Eni Norge bekrefter at selskapet vil utføre oppdaterte miljørisiko- og beredskapsanalyser som grunnlag for søknad om utslippstillatelse etter forurensningsloven. I forbindelse med søknad om utslippstillatelse etter forurensningsloven, vil Eni Norges anbefalte beredskapsløsning inneholde en detaljert oversikt over utstyrressursene og hvor de er lagret. Eni Norge vil i forbindelse med en oppdatert beredskapsanalyse synliggjøre effekten av ytterligere opptakssystemer i barrierene 1 og 2 og vurdere dette i et kost/nytte-perspektiv.

16. *Miljøverndepartementet anser den valgte utbyggingsløsningen offshore som den miljømessig beste med tanke på akutt forurensning. Utslipp nær land fra landanlegg, rørledning eller skip vil kunne gi større skade enn utslipp til havs.*

Vurdering: Kommentaren støtter Eni Norges vurderinger og tas til orientering.

17. *Det framkommer ikke av konsekvensutredningen om rørledningstraseen for eksportledning for gass til Snøhvit er kartlagt i forhold til sårbar bunnfauna.*

Det må særlig tas hensyn til forekomst av svamp og koraller, og om nødvendig må det settes inn avbøtende tiltak ved legging av rørledning.

Vurdering: Traséen er ennå ikke spesifikt kartlagt. Kartlegging av eventuell sårbar bunnfauna inngår i videre planleggingsarbeid. Det samme gjelder også for trasé for el kabel fra land.

4.28 Måsøy kommune

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Måsøy kommune:

1. *For å sikre størst mulig ringvirkning i form av sysselsetting, tjenesteyting og næringsutvikling, samt å sikre den mest forsvarlige miljøløsning, mener Måsøy kommune at ilandføring av oljen fra Goliatfeltet, er det eneste akseptable alternativet.*

Vurdering: Se svar til Finnmark fylkeskommune nr. 1.

2. *Måsøy kommunes positive holdning til oljeleting i Barentshavet har vært knyttet til at det skulle gi synlige og varige ringvirkninger i form av lokale arbeidsplasser og leverandørkontrakter for Finnmark og Nord-Norge.*

Vurdering: Kommentaren tas til orientering.

3. *Goliatfeltet må sees i sammenheng med andre felt, og lønnsomhet må beregnes ut fra en helhetlig vurdering. Konsekvensutredningen isolerer Goliatfeltet, også med hensyn til økonomi og ringvirkninger for regionen.*

Vurdering: Se svar til Finnmark fylkeskommune nr. 3.

4. *En gjennomgang av konsekvensutredningen for Goliat viser en total mangel på konkretisering av beredskapsopplegget rundt boreoperasjonen på Goliat. For Måsøy kommune er dette uakseptabelt. Eni Norges egne beregninger viser at sannsynligheten for påslag ved et eventuelt uhell er i følgende rekkefølge:*
a) Ingøy, Måsøy kommune – bebodd øy, lokaliser ved et av Norges rikeste fiskefelt
b) Sørøya, NV
c) Hjelmsøysturen fuglefjell med mange rødlistede arter, Måsøy kommune
d) Gjesværstappan, fuglefjell med mange rødlistede arter, Nordkapp kommune.

Vurdering: Eni Norge har allerede boret fem brønner i utvinningstillatelsen. Alle boreoperasjonene er gjennomført med en tilfredsstillende beredskap. I forbindelse med de nevnte aktivitetene har Eni Norge utarbeidet utkast til aksjons- og logistikkplan for hele influensområdet samt detaljerte plansett for strandsanering i fire dimensjonerende områder (såkalte eksempelområder). Disse omfatter nettopp Sørøya nordvest, Ingøy, Hjemlsøysturen og Gjesværstappan. Eni Norge vil videreutvikle disse planene. Dette er omtalt i kapittel 10.6.4 i KU.

5. *Måsøy kommunes ufravikelige krav er at hvis vi skal bære risikoen så skal beredskapen som rettes mot våre områder utplasseres hos oss. Det betyr at beredskap og den aktivitet den medfører kreves lagt til de utsatte kommuner.*

Vurdering: Eni Norge mener at oljevernberedskapen skal dimensjoneres og tilrettelegges på en slik måte at den optimaliseres mht. til å tilfredsstille regelverkets krav. Risikoreduksjon i form av å beskytte av liv, helse og sikkerhet, sårbare naturressurser og materielle verdier er oljevernberedskapens primære oppgave ved uønskede hendelser som medfører akutte utslipp av betydning. Flere faktorer, slik som krav til responstid, logistiske forhold, bekjempningsstrategier m.v., vil være avgjørende. Områder innen Måsøy kommune ligger sentralt innen influensområdet for et større akutt utslipp fra Goliat. Eni Norge vil sørge for beredskapen blir dimensjonert og tilrettelagt slik at utsatte områder innen Måsøy kommune får en robust og tilfredsstillende beredskap.

OEDs merknad:

Beredskapen vil bli beskrevet i større detalj i søknadene om tillatelse til aktivitet etter forurensingsloven for produksjonsboring og drift, som vil behandles av SFT i 2011 og 2013. Samarbeid med nærliggende kommuner er omtalt i proposisjonen.

6. *Våre konkrete krav er at all beredskap knyttet til barriere 1 og 2 lokaliseres i Måsøy kommune, at den kystnære beredskapen knyttet til barriere 3 og 4 lokaliseres i Hasvik kommune og at all opplæring knytte til beredskap og oljeaktivitet lokaliseres til Nordkapp kommune.*

Vurdering: Se svar til Hasvik kommune nr. 5.

7. *Måsøy kommune konstaterer at barriere 3 og 4 ennå ikke er detaljutredet, (KU s. 164).*

Vurdering: Se svar til Måsøy kommune nr. 8.

8. *Og finner det underlig at fiskerikommunene rundt Goliatfeltet skal kunne uttale seg om en beredskap som ennå ikke er utredet. Dette føyer seg inn i rekken av manglende samarbeid mellom oljeselskapet Eni Norge AS og Måsøy kommune. Det har vært avholdt svært mange møter mellom Måsøy og Eni Norge AS, hvor Måsøy alltid har tatt opp beredskap i eget havområde. Ingen av de innspill som har vært fremmet av kommunen er å finne igjen i KUen. Heller ikke de forslag til tiltak oljeselskapet Eni Norge AS har fremmet overfor Måsøy kommune eller våre innbyggere er å finne igjen i konsekvensutredningen. Den framlagte konsekvensutredningen er derfor ikke tilfredsstillende med hensyn til beredskap knyttet til utvinning av Goliatfeltet*

Vurdering: Dialogen med Måsøy vil være viktig for arbeidet med å detaljere beredskapen for Goliat slik at vi får en robust og god beredskapsløsning. Eni Norge mener at den foreliggende KU gir grunnlag for å avgi uttalelse om et framtidig opplegg for oljevernberedskapen for Goliat. Hovedstrukturen i oljevernberedskapen som er beskrevet i KU-en, er mer uttømmende om dette temaet enn det som normalt er å finne i denne type utredninger. KU-en omhandler altså løsninger på et mer overordnet nivå og tiden fram mot produksjonsstart vil bli brukt til å finne praktiske løsninger i samarbeid med nærliggende kommuner og andre relevante beredskapsinstanser.

Imidlertid fremgår det i KU-en bl.a. at Eni Norge vil bygge opp en desentralisert oljevernberedskap for den kystnære delen. Dette innbærer at beredskapsressurser for initiell oppstart av en strandsaneringsoperasjon vil bli lagret på strategiske steder innen influensområdet. Det samme gjelder oljevernutstyr for skjerming/leding av olje som eventuelt når kysten. Måsøy kommune vil ut fra sin geografiske beliggenhet innen influensområdet for et eventuelt oljeutslipp fra Goliat, være aktuell i denne sammenhengen. Nærmere geografisk plassering og omfang vil bli klargjort i den videre prosessen fram mot planlagt oppstart for produksjonsboring i 2011.

9. *Olje- og Energidepartementet bør kreve nye utredninger på beredskapsområdet før en eventuell PUD (plan for utbygging og drift) kan legges fram for Stortinget.*

Vurdering: Det er Eni Norges klare oppfatning at den foreliggende KU ivaretar kravene til innhold når det gjelder oljevernberedskap. Eni Norge mener videre at selskapet har gått ut over vanlig praksis når det gjelder strategi for etablering av oljevernberedskapen og innholdet i den for øvrig. Eni Norge vil bl.a. her vise til det omfattende utviklingsarbeidet som selskapet har iverksatt for å effektivisere oljevernberedskapen i nordområdene. Eni Norges anbefalte beredskapsløsning blir beskrevet i søknad til SFT om tillatelse til virksomhet for produksjonsboring (oppstart 2011) og drift (oppstart 2013).

OEDs merknad:

Konsekvensutredningen for Goliat ble sendt på offentlig høring 7. november 2008. Konsekvensutredningen var basert på utredningsprogrammet som ble fastsatt 20. desember 2007, også etter offentlig høring. Prosessen for konsekvensutredningen har vært i henhold til petroleumsforskriften. Det er gjennomført flere analyser av uavhengige institusjoner som ligger til grunn for utredningen. Etter OEDs vurdering er det ikke grunnlag for å iverksette ytterligere utredninger for at utbygging av Goliat skal være tilstrekkelig utredet.

10. *Konsekvensene for energisituasjonen i Finnmark ved økt belastning av sentral- og regionalnett som følge av Goliatutbyggingen, må utredes ytterligere. Det må også defineres tiltak for kapasitetsøkning i strømnettet. Her kan planene om en vindkraftpark i Snefjord (Bustadhalvøya) være med å bidra til økt egenproduksjon.*

Vurdering: Se svar til Bellona mfl. nr. 9.

OEDs merknad:

Tilknytning til landnettet er en prosess uavhengig av proposisjonen om utbygging og drift av Goliat.

11. *Eni Norge AS må etablere et fylkesfond som skal bidra til etablering av programmer innen forskning, samt industri-, teknologi og samfunnsutvikling.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar. Eni Norge vil imidlertid vise til tiltak som nevnt i KU kapittel 15, hvor det framgår at Eni Norge både støtter og vil støtte tiltak innenfor disse områdene.

OEDs merknad:

Kravet går utover hvilke forpliktelser det er naturlig å kreve av operatøren. Det henvises for øvrig til

operatørens kompetanserettede tiltak samt tiltak for å øke de lokale og regionale ringvirkningene, beskrevet i proposisjonen.

4.29 Natur og Ungdom (lokalavdelinger)

Eni Norge har mottatt likelydende høringsuttalelser fra 13 lokalavdelinger av Natur og Ungdom; Alta, Bergen, Halden, Kvinnherad, Lillehammer, Nannestad, Nesodden, Orkdal, Stavanger, Sund, Tromsø, Trondheim studentlag og Østfold. En lokalavdeling har svart individuelt, og besvares individuelt (se kapittel 4.30).

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra ovennevnte avdelinger:

1. *Goliat-funnet ligger i et område regjeringen selv har definert som særlig sårbart og verdifullt (St. meld 8 2005-2006). Natur og Ungdom mener hensynet til klima og miljø tilsier at prosjektet ikke kan bygges ut, og at omfattende kunnskapshull gjør at føre var-prinsippet må legges til grunn.*

Vurdering: Se svar til Bellona mfl. nr. 11 og svar til Fremtiden i våre hender nr. 6.

2. *Barentshavet er preget av lave temperaturer, mørke, ising, tåke og svært skiftende værforhold. Dette vanskeliggjør effektiv oljevernberedskap på Goliat (Sintef 2003). Ved oljevirksomhet på Goliat må det stilles krav til en oljevernberedskap hvor mekanisk oppsamling på sjø fungerer også over 3,5 meters bølgehøyde. En forutsetning for eventuell oljevirksomhet på Goliat må være en 100% fungerende oljevernberedskap, hele året, uansett værforhold.*

Vurdering: Se svar til Bellona mfl. nr. 1.

3. *Natur og Ungdom reagerer på at Det Norske Veritas' nye MIRA-verktøy benyttes for å belyse miljørisiko. Havforskningsinstituttet har kommentert at analysen ikke tar tilstrekkelig høyde for de kunnskapshull som eksisterer, og at potensialet for akutt dødelighet på fiskebestander er undervurdert (Sunnmørsposten). Natur og Ungdom mener DNVs MIRA-verktøy er misvisende, og ikke kan anvendes.*

Vurdering: Se svar til Bellona mfl. nr 10.

4. *Natur og Ungdom mener konsekvensutredningen har et manglende fokus på annen næringsaktivitet i området rundt Goliat. Dette gjelder i stor grad fornybare næringer som fiskeri og fornybar energi.*

Vurdering: Kommentaren tas til orientering. Fiskeri er behørig utredet i KU (se også kommentar og svar til Fiskeridirektoratet nr. 1, side 27). Eni Norge har anbefalt en energiløsning med delvis elkraft fra land. Det har imidlertid ikke vært del av utredningsprogrammet å utrede kildene til denne kraften, herunder eventuelle kilder for fornybar energi.

5. *Natur og Ungdom mener det er svært beklagelig at det ikke er gjennomført en markedsanalyse for hvilke konsekvenser et oljeutslipp kan få for markedsprisen for fisk i Barentshavet. Vi viser blant annet til uttalelser fra Eksportutvalget for fisk om hvordan oljevirksomhet kan kunne påvirke markedsprisen på fisk, «Dersom forbrukerne oppfatter torsken og hysa som resten av hvitfisken vil prisene til fiskerne bli halvert. (..) Industri oppfattes negativt i markedet. Uavhengig av om det i det hele tatt slippes ut en eneste dråpe olje fra oljeinstallasjonene» (Nordlys). Natur og Ungdom mener en slik analyse må utføres og gi grunnlag for en vurdering av de næringsmessige konsekvensene av f.eks. et oljeutslipp. En vil da kunne foreta en interesseavveiing mellom de ulike næringene.*

Vurdering: Se svar til Bellona mfl. nr. 5.

6. *Natur og Ungdom krever at det gjennomføres en konsekvensanalyse for fiskerier som berøres av seismikkaktiviteten knyttet til Goliat. I den aktuelle konsekvensutredningen skisseres det seismikkinnsamling en gang årlig med oppstart noen år etter produksjonsstart, i et område på 180 km². Seismikkinnsamling innebærer et omfattende arealbeslag for fiskeriene. I flere undersøkelser er det påvist betydelige fangstreduksjoner for fiskebåter som opererer i nærheten av fartøyer som driver seismisk aktivitet (Pearson et al., 1987; Kenchington, 2000).*

Vurdering: I KU er det redegjort for type, omfang og mulig frekvens av fremtidig seismisk aktivitet på Goliat (kapittel 6.2.5). Det er videre gjort vurderinger av konsekvenser både knyttet til dødelighet og adferdsmessig/skremmeeffekter på fisk (kapittel 8.3). Vurderingene av konsekvenser er i tråd med nylig utgitt rapport fra Havforskningsinstituttet mfl. datert 19.12.2008. Behovet for analyse av konsekvenser knyttet til seismiske undersøkelser vurderes som tilstrekkelig dekket. I tillegg vil søknadsprosesser gjennomføres ved fremtidig seismikkinnsamling, med tilhørende prosesser for å redusere de operasjonelle ulempene knyttet til fiskeri. For å minimalisere skade på naturressursene er det tidsbegrensning på seismikkinnsamling i lisensen.

7. *Natur og Ungdom krever at ENI Norge utreder hvordan en utbygging av og drift på Goliat vil påvirke satsningen på og utbyggingen av fornybar energi i Finnmark.*

Vurdering: Se svar til Bellona mfl. nr. 9.

8. *Natur og Ungdom krever at Plan for utbygging og drift av Goliat avvises av hensyn til miljøet og klimaet.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

4.30 Natur og Ungdoms Studentlag i Oslo

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Natur og Ungdoms Studentlag i Oslo (NUSiO):

1. *Barentshavet må ikke åpnes for oljeutvinning, og dermed må det ikke gis tillatelse for utbygging av Goliat-feltet.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Den delen av Barentshavet hvor Goliat ligger er åpnet for petroleumsvirksomhet. Retningslinjer for petroleumsvirksomhet i Barentshavet ble trukket opp i St.meld. nr. 8 (2005-2006) Helhetlig forvaltning av det marine miljø i Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten. Goliat innfrir kravene som stilles her.

2. *[Krever] At det opprettes petroleumsfrie soner i Barentshavet som sikrer viktige havområder for all fremtid. Oljeselskapet ENI Norge argumenterer med at Goliat vil være en åpning av Barentshavet. Vi krever at regjeringen tar til motmæle mot den grådige oljeindustrien, og verner store deler av det viktige Barentshavet for fremtidens generasjoner.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Se OEDs merknad til Natur og Ungdoms Studentlags spørsmål nr 1.

3. *Norge må lage en nedtrappingsplan for oljeaktiviteten langs norskekysten.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Se OEDs merknad til Natur og Ungdoms Studentlags spørsmål nr 1.

4. *Det bør være et belte på 100 km langs hele norskekysten som det ikke under noen omstendigheter må tillates oljeaktivitet i.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Se OEDs merknad til Natur og Ungdoms Studentlags spørsmål nr 1.

5. *Delvis elektrifisering er en håpløs og gammeldags løsning ettersom det i dag er fullt mulig å helelektrifiserte oljefelt.*

Vurdering: Den valgte kraftløsningen for Goliat er vurdert til å være den beste løsningen totalt sett med hensyn på sikkerhet, miljø og drift. Løsningen vil inneha teknologiske nyvinninger som er med på å dra petroleumsvirksomheten i retning av større muligheter for elektrifisering. Studier viser at kraftkapasiteten og nettet i Finnmark, Troms og Nordland i dag ikke er tilstrekkelig til å forsvare fullelektrifisering av Goliat.

6. *At sameksistens mellom olje- og fiskerinæring ikke fungerer i praksis, og at hensynet til den sårbare fiskerinæringa er viktigst.*

Vurdering: Kommentaren tas til orientering. Eni Norge mener at erfaringen fra norsk sokkel generelt angir en god sameksistens. I dette ligger også evnen til dialog i form av både formelle og uformelle prosesser. Relevante forhold for fiskeri er utredet i KU og både beskrivelser og vurderinger omtales i Fiskeridirektoratets høringsuttalelse som godt belyst.

7. *Oljevernberedskapen må forbedres langs hele norskekysten, uavhengig av ny oljeaktivitet. Konsekvense-*

ne av oljeutslipp i de nordligste områdene må kartlegges bedre.

Vurdering: Eni Norges og samarbeidende partneres initiativ for å gjøre beredskapen ytterligere effektiv i regionen vil komme hele oljevernberedskapen langs norskekysten til gode. For konsekvenser av oljeutslipp, se svar til Bellona mfl. nr. 5. Ved eventuelle akutte utslipp av betydning, vil det umiddelbart bli iverksatt etterkantundersøkelser for dokumentere skadevirkninger på miljøet. Sistnevnte vil inngå som en del av oljevernberedskapen for Goliat.

4.31 Nasjonalt Institutt for Ernærings- og sjømatforskning

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Nasjonalt Institutt for Ernærings- og sjømatforskning (NIFES):

1. *NIFES mener at konsekvensbeskrivelsen for fiskeri og havbruk burde ha inkludert sjømattrygghet i større grad. NIFES synes det er viktig å påpeke behovet for å ivareta mattryggheten for konsumenter av norsk sjømat. Dette ivaretas ved å ha tilstrekkelig overvåkingsprogram også av sjømat slik at det kan dokumenteres at denne er trygg i forhold til oljerelatert aktivitet.*

Vurdering: Kommentaren tas til etterretning. Goliatfeltet planlegges utbygd i henhold til nullutslippskravene for Barentshavet. Fra normal virksomhet forventes det således ingen negativ påvirkning på naturressurser i form av redusert kvalitet som menneskeføde. I tilfelle av et større akutt oljeutslipp, vil det som del av beredskapsplanen, igangsettes miljøovervåking for å påse at sjømat fra området er innenfor akseptable grenser. Adekvate tiltak vil vurderes/igangsettes av myndighetene, eksempelvis fangstrestriksjoner/omsetningsforbud og informasjonskampanjer.

4.32 Nordkapp og Porsanger Havn IKS (inkl. Midt-Finnmark IUA)

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Nordkapp og Porsanger Havnevesen (inkl. Midt-Finnmark IUA):

1. *Konkret oljevernberedskap for barriere 3 og 4 er ikke detaljutredet som en del av konsekvensutredningen, dette finner Nordkapp og Porsanger Havn IKS ikke tilfredsstillende. Goliat utbyggingen medfører risiko for nordeuropas største sjøfuglkolonier. IUA Midt Finnmark har gjentatte ganger erfart at det overlates til oljeselskapene i alt for stor grad å gjøre skjønnsmessige vurderinger omkring kystnær oljevernberedskap ved prøveboringer i nordområdene. Ved permanent utbygging og drift, kan det ikke være opp til oljeselskapet og unnlate og konkretisere den kystnære oljevernberedskapen i konsekvensutredningen.*

Vurdering: Se svar til Finnmark Fiskarlag nr. 8 og Kystverket nr. 9.

2. *I konsekvensutredning oljeomlasting Sarnesfjorden som ble gjort på vegne av Nordkapp og Porsanger Havn IKS i 2006-2007 står oljeutslippets størrelse, influens område og avbøtende tiltak helt sentralt i konsekvensutredningen da operasjonene pågår i ett sårbart arktisk miljø. Sarnesfjordens aktiviteter truer ikke de store sjøfuglkoloniene i vest, dette i sterk kontrast til Goliatutbyggingen. En skulle dermed forvente at konsekvensutredningen utdetaljerte de kystnære beredskapsløsningene langt mer detaljert enn for KU Sarnesfjorden.Troverdig kystnær beredskap koster penger, og ressurser. Hvorvidt man velger frivillige, mobiliserings eller permanente beredskaps løsninger vil gjøre store økonomiske utslag, og bør derfor ikke overlates til Eni Norge og utdetaljere på ett senere tidspunkt grunnet det sårbare miljøet det opereres i.*

Vurdering: Se svar til Hasvik kommune nr. 6

4.33 Nordland fylkeskommune

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Nordland fylkeskommune:

1. *En god dialog mellom Eni, Finnmark fylkeskommune og andre aktuelle myndigheter i prosessen med PUD vil særdeles viktige for å komme fram til best mulige løsninger mht ringvirkninger, fiskerinæringen, miljøhensyn og beredskap.*

Vurdering: Se svar gitt til Finnmark fylkeskommune nr. 11.

Miljø, ringvirkninger, fiskeri og beredskap er svært viktige temaer som omhandles i konsekvensutredningen og vil også i tiden etter PUD-behandling være sentrale for å sikre best mulige løsninger. Eni Norge er allerede i nært samarbeid med fiskernes organisasjoner når det gjelder kystnær beredskap og utvikling av eget «program». I tillegg har selskapet jevnlige dialogmøter med fiskernæringen for å diskutere aktuelle tema som f.eks. kabeltraséer og seismikk. Denne dialogen ønsker Eni Norge å fortsette. I den grad det ligger innenfor utbyggers ansvar og muligheter, vil også Eni Norge gjøre det som er mulig for at de positive økonomiske effekte-

ne av Goliat utbyggingen kommer flest mulig lokalsamfunn i Finnmark til gode. Videre, så langt det er mulig innenfor EØS-regelverket, vil Eni Norge legge til rette for at lokal industri deltar i konkurransen om oppdrag til Goliat utbyggingen. Tiltak for kvalifisering, kontraktsstrategier, og andre måter å gjøre dette på, vil utvikles i dialog med næringslivet, se svar til Fellesforbundet nr. 1. Eni Norge har også, allerede før prosjektet er igangsatt, knyttet seg til Leverandørnettverkene Petro Arctic og LoVe Petro, og har hittil gjennomført flere leverandørseminarer i Finnmark.

2. *Et landanlegg vil særlig for Finnmark være det konseptet som gir størst muligheter for leveranser regionalt. Det vil også gi direkte skatteinntekter, samt bidra til at ansatte i driftsperiode vil kunne bosette seg permanent i fylket.*

Vurdering: Med utgangspunkt i de kravene til samfunnsøkonomisk lønnsomhet som ligger i Petroleumsloven, og basert på de beregninger som er gjort, har Eni Norge valgt den utbyggingsløsningen som gir både samfunnsøkonomisk og bedriftsøkonomisk størst lønnsomhet. Dette framgår av beregningene som er vist i kapittel 14 i KU, og de underliggende rapportene utarbeidet i den forbindelse.

4.34 Nordoil Caverns AS

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Nordoil Caverns:

1. *Ilandføringskonseptet er en robust løsning, basert i all hovedsak på utprøvd teknologi og kjente komponenter. Løsningen gir lite grunnlag for økonomiske overraskelser.*

Vurdering: Den foreslåtte ilandføringsløsningen fra Nordoil Caverns vil sprenge grensene for eksisterende og pågående utbygginger på norsk kontinentalsokkel for tilkobling av oljefelter med hensyn til:

- avstand
- bruk av havbunnspumping
- hydratkontroll
- voksfjerning

Eni Norge har hatt separate møter med SINTEF angående deres vurdering av ilandføring av oljefelt, utført på oppdrag for Landsdelsutvalget i Nord-Norge og Nord-Trøndelag. I disse møtene kom det frem at SINTEF i ettertid ser at deres rapport kan misforstås og at formuleringer er for optimistiske med hensyn til modenheten av ilandføringsteknologien for reservoarforhold og væskekarakteristikkene på Goliatfeltet.

Med hensyn til «cold flow»-prinsippet, vil det være et meget stor teknologisprang fra dagens testfasiliteter til de reelle forholdene for Goliat. Mekanismene omkring voks i «cold flow» er ikke forstått og det er nødvendig med store energimengder for å transformere Goliat-fluidet inn i «cold flow»-tilstand. Teknologien for en slik transformasjon eksisterer ikke på nåværende tidspunkt.

For ordens skyld gjøres det oppmerksom på at den forslåtte løsningen i kapittel 10 i høringsuttalelsen til Nordoil Caverns er sammenfallende med det alternativet som Eni Norge har utredet og beskrevet i KU kapittel 5.1.3.

Teknologien for produksjon under vann er fremdeles ung og risiki for uforutsette hendelser som vil påvirke de faktiske kostnadene, er absolutt til stede. Eni Norge kan ikke se at det er mindre usikkerheter forbundet med utbyggingskostnadene for prototypløsninger på havbunnen med ilandføring og landanlegg enn for FPSO-løsninger som er gjennomført mange ganger under sammenliknbare forhold. Erfaringer fra flere landanlegg og ilandføringer av gass har vist en betydelig kostnadsøkning som følge av ulike forhold.

2. *Konsekvensutredningens tallmateriale gir ikke grunnlag for å hevde at direkte ilandføring vil koste 10 mrd, mer enn FPSOløsning. Mer korrekt behandling av foreliggende tall reduserer forskjellen med mellom 30 % og 40 %.*

Vurdering: I konseptvalgsfasen ble det gjort en del forenklinger i forutsetningene omkring ilandføring av Goliat for å finne ut om ilandføring kunne være mulig. Disse forenklingene var blant annet relatert til bortfall av gassløft og gassinjeksjon.

I konseptdefineringsfasen har det blitt foretatt en oppdatering av ilandføringsstudien hvor det ble tatt hensyn til behovet for gassløft i brønnene og gassinjeksjon. Disse vurderingene konkluderte med at merkostnader for en ilandføringsløsning i forhold til den valgte FPSO-løsningen fremdeles er betydelige.

For ordens skyld gjøres det oppmerksom på at de operasjonelle utfordringene og den manglende teknologiske totalløsningen ved ilandføringsalternativet veier tyngre enn merkostnadene ved bortfallet av denne løsningen.

3. *Ilandføringskonseptet gir den beste basis for marginalutnytting av Goliatfeltet.*

Vurdering: Dette er et komplekst tema hvor det er vanskelig å ha full oversikt over de reelle forholdene når et felt kommer til haleproduksjonsperioden. Generelt vil en FPSO-løsning gi vesentlige større muligheter til å styre brønnene på en optimal måte i forhold til kapasitetsbegrensningene, for eksempel ved å introdusere to forskjellige produksjonstrykk for de forskjellige reservoarforholdene. Likeledes vil det være vesentlig enklere å utføre vedlikehold på kritisk utstyr på en FPSO enn hvis det er plassert på sjøbunnen. Varigheten av uforutsette driftsavbrudd vil også bli vesentlig lengre for en ilandføringsløsning enn for en FPSO-løsning. Slike forhold er ikke tatt hensyn til under utredning av ilandføringsalternativet for å gi dette alternativet en reell sjanse i konseptvalgfasen. Selv om driftskostnadene for selve landanlegget muligens kan bli lavere i en halefase enn ved operasjon av en FPSO, er begrensningene for operasjon, kjemikaliebruk og andre operasjonelle forhold samt fordeling av driftskostnadene med andre nærliggende funn begrensende for en slik haleproduksjonsfase. Det er videre også identifisert flere levetidsbegrensninger for det utstyret som er nødvendig for det vurderte ilandføringskonseptet, herunder det direkte elektriske oppvarmingssystemet for rørledningen som pr. i dag har en forventet akkumulert levetid (i aktiv tilstand) på rundt 5 år.

4. *Ilandføringskonseptet ligger best til rette for utnyttelse av tilstøtende mindre oljefunn.*

Vurdering: En FPSO-løsning ligger vel til rette for å kunne tilby alle funksjoner som er nødvendige for å kunne knytte et eksternt felt til en eksisterende produksjonsinnretning. For eksempel strøm, vannbehandling, vanninjeksjon, kjemikaliebruk, kontrollsystemer, elektrisk oppvarming av rørledninger, separasjon, kompresjon, lager, oljeeksport osv. I tillegg vil utprøving og oppstart være vesentlig enklere enn hvis disse operasjonene fjernstyres fra land.

For selve driften er det relativt enkelt å modifisere et prosessanlegg på en FPSO for å ta imot produksjon fra tredjepart, for eksempel ha egen innløpsmodul og forvarming/behandling for å gjøre brønnstrømmene kompatible. Alle disse forholdene vil bli vesentlig mer kompliserte/ikke gjennomførbare når det gjelder tilfellet med å koble et nytt undervannsfelt til en ilandføringsløsning for Goliat som er basert på gassvæskeseparasjon på havbunnen. Flerfasepumpene er her skreddersydde og vil medføre begrensninger for tilknytning av tredjeparts felt, eventuelt må de byttes ut. Dimensjonene for rørledninger, kabler og styring er spesialtilpasset for Goliat for å kunne møte akseptable strømningsregimer, pigging osv. Eni Norge er av den oppfatning at det er opplagt at fleksibilitet ift brønnstrøm, trykk, fluidegenskaper, korrosivitet, temperatur osv. vil være størst for en FPSO, der utstyr kan modifiseres og nye enheter kan installeres uten større endringer på den grunnleggende innretningen.

Eni Norge opprettholder standpunktet om at en overflateinstallasjon har størst tilkoblingspotensial for tredjeparts felt i området.

5. *Ilandføringskonseptet er i særklasse det minst miljøutfordrende.*

Vurdering: Eni Norge har et avvikende syn på dette. Våre vurderinger er klart i favør av en utbygging til havs som den miljømessig beste. Dette er en vurdering som også bekreftes av både HI, SFT og Miljøverndepartementet.

6. *Ilandføringskonseptet skaper udiskutabelt de største samfunnsmessige ringvirkninger for landsdelen – målt både i volum og tid.*

Vurdering: Se svar til Nordland fylkeskommune nr. 2.

7. *«En leveranse på 50 – 60 MW vurderes imidlertid som innenfor akseptabelt nivå i forhold til kraftbalansen i nord med normal regularitet og kun mindre forsterkning i nett.» Langt fra alle i kraftbransjen i nord vil være enig i denne påstanden. Det er en kjent sak at strømforsyningsnettet i Finnmark allerede nærmer seg bristepunktet. Det må anvises konkret forsterkning av nettet før denne strømforsyningen fra land kan realiseres. Ellers risikerer man at forutsetningen om å dekke store deler av utbyggingsløsningens kraftbehov fra land, må revurderes.*

Vurdering: Se svar til Harstad kommune nr. 4.

OEDs merknad:

Departementet viser til omtalen av kraftløsningen under departementets vurdering i proposisjonen.

8. *Underlagsdata oppgis å komme fra Lilleaker Consulting AS – 2007. Denne rapporten er ikke tilgjengelig på nett.*

Vurdering: Rapporten er tilgjengelig på forespørsel.

9. *Både underlagsdata fra Lilleaker Consulting AS og miljørapporten fra DNV er utarbeidet i 2007, altså før de velkjente utslippene fra Statfjordfeltet.*

Vurdering: Risikoanalysene bygger på nasjonal og internasjonal statistikk. Bidrag fra enkelthendelser gir normalt små utslag i en slik sammenheng. På tross av enkelthendelser med større utslipp er den generelle trenden på sokkelen at antallet uhellshendelser er nedadgående i forhold til aktivitetsnivå, statistisk sett. Erfaringene fra Statfjord A-hendelsen er brukt i forbindelse med utformingen av oljeeksportsystemene.

10. *Hensyn tatt til at ingen lekkasje så langt har forekommet i ilandføringsrørledninger, sammenholdt med de betydelige utslipp som i nyere tid har skjedd på feltet, så mener vi det er grunn til å hevde at KU'en sin konklusjon i kapitlet om miljørisiko er trukket på fullstendig feilaktig grunnlag, med inngangsdata som ikke synes relevante.*

Vurdering: Eni Norge har i forbindelse med fremskaffelse av inngangsdata til miljørisikovurderingene benyttet anerkjente selskaper som er spesialister på sitt fagfelt for å få et best mulig datasett. Når det gjelder hendelser med rørledninger, viser statistikken i PARLOC (Nordsjøen) og CODAM (norsk kontinentalsokkel), sammen med hendelser fra andre relevante deler av verden at lekkasjer forekommer. Det har blant annet nylig vært et større rørledningsbrudd på norsk sokkel.

11. *Den objektive iakttaker vil kunne hevde at ENI i sin KU vurderer tidsperspektivet for egen løsning urealistisk positivt, mens alternativene vurderes unødvendig negativt. Derved oppstår en tilsynelatende uheldig og betydelig prosjektutsettelse ved valg av alternativ løsning. Riktig innsats på riktig sted kan redusere denne tilsynelatende utvinningsutsettelse i betydelig grad.*

Vurdering: Eni Norges vurdering er at tidsperspektivet er realistisk.

12. *I en utredning utført av SINTEF og datert 20.05.08, imøtegås Veritasrapporten, og en av hovedkonklusjonene lyder:» Ut fra de vurderinger vi har gjort vil det være fullt mulig å etablere en eksportterminal for olje/gass i Dønnesfjorden for fartøy av Suezmax-størrelse.»*

Vurdering: Bortfall av oljeterminalløsningen ble foretatt ut fra helhetsvurderinger. I disse vurderingene ble det benyttet kostnadstall for oljeterminalløsninger som var gunstigere enn alternativene på Sørøya. Eni Norge vil imidlertid påpeke at for et oljeterminalanlegg er det viktig å ha gode operasjonelle marginer for håndtering av tankskip under varierte værforhold.

13. *Eni kommentar til foreslått utbyggingsløsning [fra Nordoil Cavern AS, kap 10 i høringsuttalelsen.]*

Vurdering: Den forslåtte løsningen i kapittel 10 i høringsuttalelsen til Nordoil Caverns er sammenfallende med det alternativet som Eni Norge har utredet og beskrevet i KU-kapittel 5.1.3.

4.35 Norges Fiskarlag

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Norges Fiskarlag:

1. *Norges Fiskarlag vil understreke at all ny virksomhet i havet det være seg i fjordene, langs kysten eller ute i havet – i større eller mindre grad vil ha negativ innvirkning på utøvelsen av fiskerivirksomheten.*

Vurdering: Eni Norge er opptatt av å sikre god sameksistens med fiskerne i forbindelse med utbygging og drift av Goliat. Eni Norge vil derfor fortsette dialogen med fiskeriinteressene for å redusere ulempene og oppnå best mulig sameksistens.

2. *Utbygging av Goliat-feltene vil også bety at fiskerinæringen i området kan bli negativt påvirket, alt etter hvilket utbyggingskonsept som velges. Det kan nok forventes at det konsept som utbygger/operatør går for, vil kunne gi negativ påvirkning for fiskeriene.*

Vurdering: I KU er det redegjort for mulige negative virkninger for fiskeriene i anleggs- og driftsfase. Generelt er de negative virkningene vurdert å være mindre, og god dialog vil vektlegges for å minimalisere de negative virkningene.

3. *Goliat-feltet ligger i et område som er i hovedsak er utenfor dagens driftsopplegg for kystflåten, men området vil fra tid til annen kunne være viktig for trålflåten. Endringer i driftsopplegg og fartøyutvikling kan medføre at området kan bli mer aktuelt for alle fartøy, avhengig også av hva som skjer med de biologiske ressursene i området.*

Vurdering: Kommentaren tas til orientering. Eni Norge vil gjennom dialogen med fiskerne forsøke å holde seg oppdatert om fiskerivirksomheten i området og for å søke å begrense eventuelle negative virkninger, også ved endret fiskeri.

4. *En utbyggingsløsning med flytere til havs, lagring og bruk av bøyelasting vil føre til økt skipsaktivitet i området rundt Goliat-feltene. Dette kan øke risikoen for konflikt mellom fartøyene i de to næringene, samtidig som det kan oppleves redskapstap. Ved god planlegging av bøyelasternes og annen skipstrafikk seiling til og fra området, slik at deres seilingsruter blir utenfor fiskeriområdene, kan risikoen for konflikt reduseres.*

Vurdering: Eni Norge håper en konstruktiv dialog med fiskerne vil sikre minst mulig konfliktpotensial. Bøyelastere vil seile etter bestemte mønstre. I planleggingen av dette vil det være naturlig med en dialog med fiskerne for å klargjøre forhold om fiskeriområder og redegjøre for de krav tankskipene stiller.

5. *Norges Fiskarlag registrerer at ENI ønsker å bygge at Goliatfeltet med en løsning offshore. Dette krever at ENI og NOFO sørger for et annet apparat for å handtere akutte utslipp enn det som i dag foreligger. Det er fortsatt mye som gjenstår før alle brikker beredskapsmessig er på plass. Det haster imidlertid å få etablert beredskapen og foretatt nødvendig trening, før uhellet inntreffer, slik at svakheter er avdekket den dagen det er behov for beredskapsmateriellet.*

Vurdering: Det vises til tilsvarende kommentarer fra en rekke parter, blant annet svar til Miljøverndepartementet nr. 15 og Finnmark fylkeskommune nr. 5.

6. *Norges Fiskarlag registrerer også at det planlegges overvåking av feltet ved bruk av Seismikk. Det er overraskende at man ikke har vurdert andre muligheter enn bruk av vanlig seismikk, eksempelvis bruk av elektromagnetiske undersøkelser. Som overvåkning av utviklingen i et felt, må dette være et godt alternativ.*

Vurdering: Eni Norge har vurdert alle tilgjengelige teknologier for reservoarovervåking for Goliat, inkludert bruk av elektromagnetiske undersøkelser. Innen oljeindustrien vurderes imidlertid en slik teknologi som umoden i forhold til seismikk. Teknologien kan være nyttig i visse sammenhenger, men da i tillegg til bruk av seismikk. Teknologien er benyttet på Goliat to ganger, i 2005 og 2006. Bruk av seismiske kabler på havbunnen er av Eni Norge p.t. vurdert som den beste løsningen for Goliat. Dersom teknologien med elektromagnetiske undersøkelser videreutvikles og modnes i fremtiden, vil imidlertid Eni Norge igjen vurdere om denne kan benyttes.

7. *Norges Fiskarlag mener det kan forventes minst negativ effekt for fiskeriene om oljen ble ført til land framfor å ha en offshoreløsning. En ilandføring reduserer mye av den trafikken som vi nå får også i produksjonsperioden. Med ilandføring ville effekten for fiskeriene av Goliat-utbyggingen kunne vært sammenlignbart med utviklingen av Snøhvit.*

Vurdering: Kommentaren tas til orientering. Omfanget av trafikk vil være i samme størrelsesorden for alle utbyggingsalternativene. Anbefalt løsning vil medføre minst trafikk i kystsonen, men noe mer tid med skip på feltet, i forhold til alternativene.

8. *Norges Fiskarlag krever at det foretas en vurdering av kompetente myndigheter for å vurdere hva som på lang sikt er den beste utbyggingsløsning, dette til tross for at operatør har valgt sin løsning.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Operatørens vurdering av utbyggingsløsningen har vært behandlet av Olje- og energidepartementet, Oljedirektoratet og Petroleumstilsynet. MD og FKD har videre kommentert operatørens valg i høringen av konsekvensutredningen.

4.36 Norges Kystfiskarlag

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Norges Kystfiskarlag:

1. *Norges Kystfiskarlag vil på prinsipielt grunnlag påpeke det uheldige i at konsekvensutredning av denne typen prosjekter er tillagt involverte rettighetshavere. Norges Kystfiskarlag er innforstått med at dette skjer i medhold av Petroleumslovens bestemmelser, men finner likevel grunn til å påpeke det uheldige i en praksis som etter vårt syn bidrar til å underbygge troverdigheten av gjennomførte konsekvensutredninger.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Som Norges Kystfiskarlag påpeker er konsekvensutredningen utført i henhold til Petroleumslovens bestemmelser. Til grunn for operatørens utredning er det gjennomført analyser av mange uavhengige

faginstitusjoner. Disse grunnlagsrapportene har vært tilgjengelige på operatørens nettsider.

2. *Konsekvensutredningens fremstilling vil ha stor betydning for den videre prosessen, og Norges Kystfiskarlag ser det derfor som uheldig at denne i så stor grad utformes av rettighetshaver. Det er grunn til å påpeke betydningen av at risikovurderinger må bygge på objektive kriterier, og at ikke oljeselskapene selv gis anledning til å definere akseptkriterier for miljørisiko og risiko for andre berørte næringer.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Det er i tråd med forskriften om konsekvensutredninger at det er operatøren som foretar utredningen. Til grunn for operatørens utredning er det gjennomført analyser av mange uavhengige faginstitusjoner. Disse grunnlagsrapportene har vært tilgjengelige på operatørens nettsider.

3. *Norges Kystfiskarlag har merket seg at konsekvensutredningen fremholder dialog med lokale fiskere/fiskerimyndigheter om eventuelle trasèvalg og tidsperioder for seismiske undersøkelser, som avbøtende tiltak for å redusere operasjonelle ulemper for fiskeri. I den forbindelse gjøres det oppmerksom på at Norges Kystfiskarlag har egne lokalavdelinger både på Sørøya og i Kvalsund kommune, i tillegg til flere øvrige lokallag i Finnmark Berørte lokallag bes involvert i en eventuell dialog, og lokale fiskeres synspunkter og lokalkunnskap må tillegges vekt.*

Vurdering: Tas til orientering. Viser også til svar til Finnmark Fiskarlag nr. 2.

4. *Sett i en slik sammenheng mener Norges Kystfiskarlag det er all grunn til å stille spørsmål ved om en utbygging av Goliatfeltet kan forsvares, sett i forhold til den risiko som prosjektet innebærer for viktige naturressurser og fiskebestander, for fremtidig fiskeriutøvelse og for det fremtidige verdipotensialet av berørte fiskerier.*

Vurdering: Med den utbygging og drift som planlegges for Goliat vil dette ikke målbart påvirke muligheten for eller omfanget av fiske i området. Miljørisikoen er også meget lav, både i form av svært lav sannsynlighet for at et større oljeutslipp skal inntreffe og sannsynlighet for at dette skal gi målbare konsekvenser på fiskebestander. Etter Eni Norge sitt syn vil utbygging og drift av Goliat således ikke påvirke potensialet for bærekraftig utnyttelse av naturressursene i området, verken på kort eller lang sikt. At den utbyggingsløsning som er valgt gir minst miljøbelastning og lavest potensial for konflikt med fiskeriene er også fremhevet av henholdsvis miljø- og fiskerimyndighetene. Når det gjelder omfanget av samfunnsmessige ringvirkninger i Vest-Finnmark, er dette et tema som Eni Norge fokuserer spesielt på. Se forøvrig svar til Finnmark fylkeskommune nr. 1 og nr. 8.

5. *Konsekvensutredningen tallfester ikke forventede tap for fiskerinæringen som en konsekvens av utbyggingen og eventuelle oljeutslipp i dette kritiske og sårbare området. Dette er etter vårt syn en klar svakhet.*

Vurdering: En tallfesting av mulige tap av inntekter/skade på fangst og utstyr er beheftet med betydelig usikkerhet. Vi viser til tilsvarende kommentar og svar til Bellona mfl. nr. 5.

6. *Det slås imidlertid fast at eventuell skade påført som følge av oljeforurensning fra Goliat vil bli kompensert for av rettighetshaverne. Sett i forhold til det enorme fremtidige verdipotensialet som fiskebestandene i området representerer mener Norges Kystfiskarlag det ikke er realistisk å forvente at dette vil kunne kompenseres fullt ut dersom det i verste fall oppstår varige eller langvarige skader på en bestand. Økonomisk godtgjørelse vil også vanskelig kunne kompensere for de samfunnsmessige konsekvenser dette vil kunne medføre for fiskeriavhengige samfunn*

Vurdering: Kommentaren tas til orientering. Målbare konsekvenser på ressursgrunnlaget er ikke forventet, selv ved utblåsning fra en oljebrønn på Goliat. Eventuelle skader på fiskeriene er derfor vurdert avgrenset til direkte skader (fangst, redskap osv.) samt for perioder med fangst-/omsetningsrestriksjoner. Type og mulig omfang av konsekvenser er redegjort for i KU-ens kapittel 12.1.3.

7. *Gjennomgående vurderes likevel konsekvensene for fiskerinæringen som små og/eller moderate. Norges Kystfiskarlag er ikke udelt enig i denne vurderingen, og mener det er behov for en grundigere gjennomgang av konsekvensene for fiskerinæringen som også søker å tallfeste de økonomiske tapene næringen risikerer som følge av utbygging og drift av Goliat, eventuelle oljeutslipp og seismikk. Herunder markedstap og prisfall. Den forventede avkastningen av Goliat må sees i sammenheng med potensialet for tap i andre næringer.*

Vurdering: Kommentaren tas til orientering. Se også svar til Norges Fiskarlag nr. 2 og Bellona mfl. nr. 5.

8. *Finnmark har nesten 10% alle landets registrerte fiskere. Vel halvparten av fiskefartøyene i fylket er hjemmehørende i kommunene som ligger innenfor influensområdet for et eventuelt overflateutslipp fra Goliat. Flertallet av disse fartøyene vil være små, lokale kystfartøy med begrenset mobilitet og små muligheter til å kompensere eventuelle fangsttap som følge av utslipp, arealbeslag eller andre operasjonelle ulemper gjennom fiske i andre områder og perioder. Dette indikerer etter vårt syn at konsekvensene for fiskerinæringen ikke vil være så begrenset som det konsekvensutredningen søker å gi inntrykk av. Selv om konsekvensene for næringen samlet sett i noen tilfeller kanskje kan vurderes som moderat, vil konsekvensene for det enkelte fartøy, mottak og for lokalsamfunn der fiskeriene utgjør selve livsgrunnlaget likevel i verste fall kunne være fatale. Det er ikke grunn til å anta at lokale fiskefartøy i stor grad vil være gruppe-II fartøyer» slik konsekvensutredningens underlagsrapport hevder. Det er videre grunn til å påpeke at en rekke av deltakerne også i åpen gruppe (tidligere gruppe II) er heltidsfiskere.*

Vurdering: Kommentaren tas til orientering. Se også svar til Bellona mfl. nr. 5.

9. *Naturgitte forhold stiller særlige krav til oljevernberedskap i det aktuelle området. Dagens oljevernberedskap er etter Norges Kystfiskarlags syn ikke tilfredsstillende i forhold til å håndtere de utfordringer som et eventuelt oljeutslipp fra Goliat vil kunne medføre. Dette er forhold som må være på plass for en eventuell virksomhet kan iverksettes.*

Vurdering: Det vises til tilsvarende kommentarer fra en rekke parter, blant annet svar til Miljøverndepartementet nr. 15 og Finnmark fylkeskommune nr. 5.

10. *Norges Kystfiskarlag går på denne bakgrunn imot at det åpnes for utbygging og drift av Goliatfeltet under nåværende forutsetninger.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

4.37 Norges Miljøvernforbund

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Norges Miljøvernforbund (NMF):

1. *Verken oljeselskap eller norske myndigheter har til nå kunnet utvikle og fremskaffe en oljevernberedskap som takler de vær og klimaforhold man finner langs kysten av Nord-Norge og i Barentshavet. Dette innebærer at det ikke finnes tilfredsstillende oljevernberedskap om et uhell skulle skje ved Goliat. Eni har heller ikke sin konsekvensutredning kunne overbevise NMF at det foreligger en slik fullverdig oljevernberedskap. Nord-Norge og Barentshavet har store natur- og fiskeriressurser som vil bli svært skadelidende om det skulle skje et uhell under produksjon ved Goliat. Å bruke miljørisikoanalyser for å forsøke å argumentere seg bort fra det faktum at det ikke foreligger en fullverdig oljevernberedskap er ikke holdbart. NMF kan ikke akseptere at det iverksettes produksjon av olje ved Goliat så lenge det ikke foreligger en tilfredsstillende oljevernberedskap som takler nord-norsk klima og værforhold.*

Vurdering: Kommentaren tas til orientering. Det vises også til en rekke andre kommentarer som berører samme område, f.eks. svar til Finnmark fylkeskommune nr. 5. Eni Norge har i KU skissert generelle prinsipper for etablering av en beredskap tilpasset boring og drift av Goliat, og det er påpekt områder hvor det arbeides videre med forbedring og videreutvikling av beredskapsløsninger. Detaljerte beredskapsplaner og -løsninger vil etableres i den videre planperioden og disse vil inngå i de relevante søknadsprosessene i forhold til myndighetene.

2. *NMF har i den forbindelse vurdert Alternativ 1 som den beste løsningen. Alternativ 1 innebærer prosessering, lagring, lasting av olje på feltet. NMF ser dette alternativet som den beste løsningen da man da unngår store etableringer på land. En oljeterminal på land vil føre til store negative naturinngrep og nærmest forplikte til en vedvarende petroleumsaktivitet selv etter at Goliat er tom for olje og gass. En oljeterminal vil også føre til en kronisk forurensing av det nærområdet terminalen er etablert. Når en eventuell produksjon ved Goliat er stanset vil det ikke være synlige spor etter Goliat på land. Servicebedrifter ved Goliat kan lokaliseres til Hammerfest og Snøhvitanlegget.*

Vurdering: Kommentaren tas til orientering.

3. *Norges Miljøvernforbund kan ikke akseptere at det åpnes for at Eni Norge AS skal iverksette produksjon av olje ved Goliat på kysten Finnmark. Manglende oljevernberedskap gjør at det ikke er forsvarlig med en slik aktivitet.*

Vurdering: Eni Norge er uenig med NMF i at oljevernberedskapen som vil bli etablert for Goliatfeltet, vil være mangelfull. Effektiviteten av en oljevernaksjon vil riktignok avta under dårlige værforhold. Samtidig vil de aktuelle råoljene fra Goliatfeltet under slike værforhold bli usatt for stor grad av naturlig nedbrytning i vannmassene og være lite tilgjengelig for bekjempning. Erfaringer fra tidligere oljeutslipp viser også at skadevirkningene på det marine miljøet vil være små under slike utslippsforhold.

4. *Finnmark og Nord-Norge er ikke tjent med at det etableres en oljeterminal for håndtering av oljen fra Goliat siden dette vil føre til store irreversible inngrep.*

Vurdering: Eni Norges valg av utbyggingsløsning ivaretar NMFs innspill.

4.38 Norges vassdrags- og energidirektorat

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Norges Vassdrags- og energidirektorat (NVE):

1. *Både Statnett og Eni har gjennomført analyser av hvilken betydning lastøkningen på Goliat vil få både for det lokale nettet i Finnmark og for kraftforsyningen til Troms og Finnmark. Statnett fremhever at det er Ofoten-snittet, som består av 420 kV-ledningen Ofoten-Kvandal og 132 kV- ledningen Ofoten-Skjomen, som vil være den største flaskehalsen ved forsyning av Goliat-feltet fra land. Det påpekes at en allerede med dagens last har problemer i dette snittet og at dette vil bli forverret med den økte belastningen fra Goliat. Statnett konkluderer at: «Forsyningen av Goliat med inntil 60 MW fra nettet vil øke periodene med spesialregulering for å overholde n-1 kriteriet. Varigheten av n-0 drift vil øke og dermed også perioden med redusert forsyningssikkerhet i regionen.»Det er viktig å få en nærmere avklaring av dette forholdet med en beskrivelse av varigheten av perioder med redusert leveringssikkerhet og hvilken konsekvens dette vil kunne få i form av økt risiko for avbrudd og konsekvens for kraftprisen i regionen.*

Vurdering: Det eksisterende kraftsystemet i Finnmark vil hovedsakelig bli driftet etter N-1 kriteriet også etter tilkobling av Goliatinnretningen. Perioder med N-0 situasjon og spesialregulering kan bli lenger hvis det ikke gjøres andre tiltak i nettet. Andre tiltak kan være spesialregulering i sammenheng med systemvernløsninger. Sannsynligheten for hendelser vurderes som relativ lav og en løsning med spesialregulering og eksempelvis lastbortkobling på Goliatinnretningen kan bli vurdert. En slik løsning kan være mulig pga. kombinasjon av kraft fra gassturbindrevet generator til havs og kraft via sjøkabel fra land. Andre løsninger vil også være aktuelle. Tiltak kan derfor holde periode med spesialregulering på samme nivå som i dag. Slike løsninger er vanlige over hele Norge for å sikre kraftsystem mot sammenbrudd.

Eni Norge viser videre til konsekvensutredningen som er del av konsesjonssøknaden til NVE for bygging av landanlegg og kraftkabelen til Goliat FPSO.

Eni Norge har en god dialog med NVE og Statnett. I tillegg har Eni Norge og Hammerfest Energi inngått en intensjonsavtale i forbindelse med elektrifisering av Goliat.

OEDs merknad:

Tilknytning til landnettet er en prosess uavhengig av denne proposisjonen om utbygging og drift av Goliat.

2. *Samtidig er det viktig å påpeke at økt belastning i området også gir økt mulighet for utbygging av vindkraft lokalt.*

Vurdering: Tas til orientering.

3. *Forøvrig vil den valgte løsningen for kraftforsyning til Goliat-feltet, basert på elkraft fra land kombinert med en gassturbin på feltet, gi høy forsyningssikkerhet for feltet, da gassturbinen kan gi en viss produksjon ved eventuelt bortfall av strømforsyningen fra land.*

Vurdering: Dette har vært en viktig forutsetning ved valg av kraftløsning og sikrer en helhetlig god løsning med hensyn på både sikkerhet, miljø og drift.

4. *Med dagens sentralnett vil forsyningen til Goliat, som nevnt, kunne redusere forsyningssikkerheten i sentralnettet noe, mens forsyningssikkerheten i regionalnettet isolert sett er bra. Selv om Statnett påpeker at forsyningen av Goliat medfører redusert forsyningssikkerhet til Troms og Finnmark, anbefaler de likevel at Goliat forsynes fra land med inntil 60 MW, uten spesielle tiltak i nettet. Forutsatt at forsyningssikkerheten i sentralnettet er akseptabel med forsyning av opptil 60 MW til Goliat fra land, vil alternativ 1 være en god løsning for forsyningen til feltet.*

Vurdering: Tas til orientering.

4.39 Norsk Industri

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Norsk Industri:

1. *To forskjellige konsepter er utviklet, men det endelige valget er utsatt. Det er viktig at denne utsettelsen ikke blir langvarig og ikke forsinker innsendelse av Plan for Utvikling og Drift (PUD). I dagens vanskelige situasjon, der prosjekter forskyves, er det viktig at PUD behandles raskt slik at utbyggingen av dette store prosjektet kommer i gang så aktivitetsnivået kan opprettholdes på et jevnt nivå.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar. Eni Norge leverte PUD 18.02.2009.

2. *Dette er også en forutsetning for å møte de store forventningene i Nord-Norge mht regionale og lokale ringvirkninger i forbindelse med utbyggingen av Goliat. Det er også en mulighet til å utnytte kompetanse og ressurser bygget opp i forbindelse med Snøhvit. Disse forventningene kan best realiseres gjennom en kontraktstruktur og bruk av avtaler som sikrer norsk verdiskaping og et samarbeid mellom etablerte offshoreleverandører og nordnorske bedrifter, som gjør at en voksende andel av arbeidet kan gjøres lokalt med lokal arbeidskraft.*

Vurdering: Se svar til Finnmark Arbeiderparti nr. 8 og Fellesforbundet nr. 1.

3. *Byggefasen for Goliat vil bli relativt kort og vil ikke nødvendigvis sikre langvarig aktivitet i samme grad som driftsfasen. I den forbindelse må ENI Norge bidra til å utvikle den lokale leverandørindustrien og prioritere kompetanseoppbygging og rekruttering av personell fra den nordlige landsdelen*

Vurdering: Se svar til Finnmark fylkeskommune nr. 1, Finnmark Arbeiderparti nr. 8 og Fellesforbundet nr. 1.

4. *Utbyggingen av Goliat vil bli gjennomført med teknologi og løsninger som er velprøvd. Skipstrafikken representerer, i følge studier, den største risikoen for akutte utslipp av olje i Barentshavet. Det vil bli stilt strenge krav til tilstandskontroll og overvåkning av produksjonen på Goliat for å forhindre utslipp. Likevel må ENI Norge bidra til at det etableres et godt utbygget kystnært oljevernberedskap i samarbeid med Norsk Oljevernforening for Operatørselskap (NOF0), der også lokale fiskere og fartøy bør inngå.*

Vurdering: Kommentaren er i henhold til Eni Norges planer og tas til orientering.

5. *ENI Norge bør oppmuntres til å bidra til den utviklingen som i dag foregår i Nord-Norge mht beredskapsteknologi.*

Vurdering: Kommentaren tas til orientering. Eni Norge er allerede engasjert i en rekke FoU-aktiviteter knyttet til oljevern i nord og vil fortsette med slike engasjementer.

6. *Den alvorlige nedgangskonjunkturen vi er inne i forsterker Goliats betydning som et meget viktig industriprosjekt. Utbygging og drift vil representere en betydelig verdiskaping og et stort antall arbeidsplasser. I lys av en akselererende arbeidsløshet og et svekket aktivitetsnivå på norsk sokkel, er det særdeles viktig å komme i gang med Goliat-utbyggingen som planlagt. En utsettelse vil få meget store, negative konsekvenser for leverandørindustrien i Sør-Norge og Vestlandet samt en rekke ulike bedrifter i Nord-Norge.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

4.40 Næringslivets Hovedorganisasjon

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO):

1. *NHO vil understreke at en beslutning om å bygge ut Goliatfeltet er et nødvendig skritt på veien for å kunne realisere ambisjonene i Nordområdesatsningen. Det må understrekes at Goliat, til tross for navnet, er et lite felt. Imidlertid, som det første oljefelt som bygges ut i Barentshavet, er det likevel et viktig strategisk skritt for Norge og nordområdene.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

2. *Det er uansett avgjørende å se valg av løsning i et lengre perspektiv, hvor en kan forvente utbygging av petroleumsaktiviteten både på norsk og russisk side. Utbyggingsløsningen må derfor ikke bare sees i sammenheng med eventuelle satellitter, men være egnet for videre satsning i hele havområdet. Det er grunn til å minne om at vi ikke bare av samfunnsøkonomiske og kommersielle grunner ønsker ett tett og nært samarbeid med Russland, men også i et miljøperspektiv.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar. Se også svar til Finnmark fylkeskommune nr. 3.

OEDs merknad:

Det fremgår i proposisjonen at utbygging av Goliat kan legge til rette for videre utvikling av petroleumsressursene i Nordområdene. Dette kan bidra til å bygge opp kompetanse knyttet til petroleumsvirksomheten og relaterte miljøutfordringer og er i tråd med regjeringens nordområdestrategi.

3. *Det vil ta tid før landsdelen selv har fått bygget opp ønsket kompetanse og infrastruktur til å skape ringvirkninger ved utbygging og drift av petroleumsvirksomhet i nord. Uansett er det den lange driftsfasen med støttefunksjoner heller enn den korte investeringsfasen som må vektlegges mht verdiskapningen på land. Det viktigste er derfor ikke sysselsetningseffekten av Goliat på kort sikt, men derimot at prosjektet blir mest mulig økonomisk vellykket slik at det åpner veien for en større og bredere satsning i området. Det vil i sin tur kunne bety en omfattende FoU satsning bygget på nærheten til de nasjonale kompetansemiljøer i landsdelen. Dette vil stimulere næringslivet i regionen slik at Norge blir verdens beste land på miljø, teknologi og energi, i tråd med ambisjonene fra Oppdrag nord og i Nordområdestrategien.*

Vurdering: Kommentaren tas til orientering.

4. *Etter NHOs mening må derfor det langsiktige perspektiv om en økonomisk bærekraftig utvikling av petroleumssektoren i nord og viktigheten av å komme i gang, være det overordnede mht utbygningsløsning. Dette vil igjen skape grobunn for ytterligere næringsutvikling i regionen, som vi historisk har god erfaring med fra andre områder i landet.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Det fremgår i proposisjonen at utbygging av Goliat kan legge til rette for videre utvikling av petroleumsressursene i Nordområdene, og dette er i tråd med regjeringens nordområdestrategi.

5. *Et eksempel er operatørens valg av en delelektrifisert utbyggingsløsning. Et økende kraftbehov i området vil gi videre utvikling av energiforsyning og nettinfrastruktur, som i sin tur raskere vil kunne realisere en vindkraftsatsning i regionen. Foruten de direkte positive effektene av lavere klimagassutslipp fra feltet, vil en derfor indirekte kunne få en raskere realisering av prosjekter innen fornybar energi som nasjonalt vil ha stor betydning for målene i klimapolitikken.*

Vurdering: Kommentaren tas til orientering.

4.41 Næringslivets Hovedorganisasjon Finnmark

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Næringslivets Hovedorganisasjon Finnmark (NHO Finnmark):

1. *NHO Finnmark mener at det viktigste er at utbyggingen kommer i gang og at det er økonomien i prosjektet som må være avgjørende for valg av utbyggingsløsning. Særlig i en tid hvor oljeprisen har falt dramatisk og investeringslysten for selv langsiktige investeringer lider under den pågående finanskrisen. Selv om lønnsomheten avgjøres av oljepris på lang sikt – i feltets produksjonsperiode, er de reduserte oljeprisene i øyeblikket en påminnelse om at der er en terskel for lønnsomhet av nye utbygginger. Det er uansett avgjørende å se valg av løsning i et lengre perspektiv, hvor en kan forvente utbygging av petroleumsaktiviteten både på norsk og russisk side.*

Vurdering: Kommentaren tas til orientering.

2. *Utbygging av Goliat-feltet er av meget stor betydning for den lokale og regionale leverandørindustri som har bygd opp kompetanse i tilknytning til Snøhvit-utbyggingen. Goliat-utbyggingen må derfor komme i gang som planlagt og gi oppdrag, arbeidsplasser og verdiskaping i regionen både i utbyggings- og driftsfasen.*

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 1.

3. *Prosjektet må realiseres på en slik måte at en oppnår størst mulig næringsmessige ringvirkninger og sysselsetting i nord. Dersom prosjektet realiseres med en løsning basert på en flytende installasjon, bør det legges til rette for bygging av en betongplattform hvor bygging av understell og sammenkobling av plattformen utføres i Nord-Norge. Etter vårt syn har miljøene vist til at forholdene ligger meget godt til rette for dette. Det bør investeres i en dokk/nødvendig infrastruktur på et eksisterende industriområde hvor øvrig infrastruktur er på plass. Dette vil sikre nødvendig infrastruktur for fremtidige service-, vedlikeholds- og*

byggeoppdrag for offshorenæringen. En slik etablering er helt nødvendig dersom en skal kunne oppnå ringvirkninger av betydning i utbyggingsfasen.

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 6.

4. *Det vil også være nødvendig å gjennomføre ulike programmer for leverandørutvikling mv, dette for å sikre en kompetanseheving i landsdelens leverandørindustri. Dette arbeidet bør skje i samarbeid med utbygger av Goliat.*

Vurdering: Eni Norge har, allerede før prosjektet er igangsatt, knyttet seg til leverandørnettverkene Petro Arctic og LoVe Petro og har hittil gjennomført flere leverandørseminarer i Finnmark. Eni Norge vil følge opp med leverandørseminarer for utbyggings- og driftsfasen. Dette for på et tidligst mulig tidspunkt å gi næringslivet anledning til å forholde seg til de muligheter som vil komme. Videre er Eni Norge informert om ulike leverandørutviklingsprosjekter som gjennomføres i regi av andre, herunder Innovasjon Norge. Eni Norge er svært positiv til slike initiativ, og vil kunne bidra med prosjektfaglige innspill. Se også svar til Fellesforbundet nr. 1.

5. *Goliat-utbyggingen vil legge grunnlaget for utvikling av virksomhet og arbeidsplasser knyttet til logistikk, service og maritim/offshorerettet virksomhet. ENI bør samarbeide med lokalt og regionalt næringsliv og utdanningsmyndigheter om utvikling av denne type virksomhet for å forsterke de lokale og regionale ringvirkningene.*

Vurdering: Eni Norge samarbeider med lokale aktører innen utvikling av utdanning, næringsutvikling, beredskap osv. Dette gir grunnlag for videre tjeneste- og bedriftsutvikling. Forøvrig vises til Fellesforbundet nr. 1, svar til NHO Finnmark nr. 4 og svar til Finnmark Arbeiderparti nr. 8.

6. *Utbyggingen må gjennomføres på basis av en kontraktstruktur/kontraktstørrelse som muliggjør lokale og regionale leveranser. Anbudspakkene bør utformes slik at også mindre bedrifter har muligheter til å være tilbydere. Hovedleverandørene må videre pålegges å inngå partnerskap med lokale bedrifter i Nord-Norge. Dette innebærer også at det selskap som velges som V&M -kontraktør samarbeider med og inngår partnerskap med verkstedmiljø mv i Nord-Norge.*

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 1.

7. *Det forutsettes at ENIs driftsorganisasjon som er besluttet lagt til Hammerfest får alle stillinger og funksjoner som hører til i en slik organisasjon og at den bemannes med ansatte som er bosatt i området.*

Vurdering: Se svar til Industri Energi nr. 8.

8. *NHO anser Eni Norge og de øvrige rettighetshaverne i samarbeid med Norsk oljevernforening for operatørselskap, NOFO som pådrivere for å etablere en effektiv beredskap for området. Eni Norges mål, krav og plan for beredskapssystemene synes å være godt tilpasset lokale forhold, blant annet ved at lokale fiskere og fartøy benyttes i den kystnære beredskapen.*

Vurdering: Tas til etterretning.

9. *Vi vil fra NHO Finnmarks side også påpeke at det offentlige må sørge for å bygge ut en god og effektiv infrastruktur for å understøtte en videre olje- og gassutvikling i regionen. Dette krever en mer prosjektorientert offentlig planlegging slik at veg, havn, flyplass og kraftlinjer har kapasitet til en sammenhengende industriutvikling basert på både olje og gass og fornybar energi.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Det kan være behov for offentlig samordning for å optimalisere de lokale og regionale ringvirkningene. Samordningen mellom offentlige instanser bør likevel foregå uavhengig av selve utbyggingsprosessen og en eventuell godkjennelse av denne.

10. *Fremdriften i prosjektet avhenger av en rask politisk behandling. NHO Finnmark vil understreke at det vil være svært beklagelig om prosjektet blir forsinket og vil oppfordre regjeringen til en rask behandling.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

4.42 Oljedirektoratet

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentar fra Oljedirektoratet (OD).

1. *Det er lagt opp til en kombinert forsyning med elektrisk kraft fra en turbin om bord i Goliat, og kraft i kabel fra land. OD forventer at bruk av turbinen og*

kraft fra kabelen blir optimalisert med tanke på å redusere utslippene til luft mest mulig i drift.

Vurdering: Optimalisering av energiforsyning med hensyn på utslipp og energieffektivitet vil være del av det videre arbeidet med hensyn på planlegging av oppstart og drift av feltet.

4.43 Oljeindustriens Landsforening

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Oljeindustriens Landsforening (OLF).

1. *Det er OLFs oppfatning at Eni Norge som operatør og de øvrige rettighetshaverne i utvinningstillatelse 229 har foretatt en grundig og helhetlig vurdering av konsekvensene ved utbygging og drift av Goliat.*

Vurdering: Tas til etterretning.

2. *OLF vil understreke at betydningen av en utbygging av Goliat-feltet ikke kan vurderes ut fra størrelsen på de utvinnbare ressursene alene. Som det første oljefeltet som bygges ut i Barentshavet har det også en strategisk betydning. Regjeringen legger i sin Nordområdestrategi vekt på å videreutvikle petroleumsvirksomheten i Barentshavet.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar. Se også svar til Finnmark fylkeskommune nr. 3.

OEDs merknad:

Det fremgår i proposisjonen at utbygging av Goliat kan legge til rette for videre utvikling av petroleumsressursene i Nordområdene. Bærekraftig utvikling av ressursene er i tråd med regjeringens nordområdestrategi.

3. *Fremdriften i prosjektet avhenger både av operatørens egne avklaringer, blant annet sett i lys av ovennevnte endrete rammevilkår gjennom oljepris, og av tempoet i myndighetenes behandling av PUD/PAD. OLF er kjent med at det i deler av det politiske miljø er uenighet om hvorvidt feltet bør bygges ut. OLF vil understreke at det vil være svært beklagelig om prosjektet blir forsinket av politiske grunner, og vil oppfordre regjeringen til en rask behandling.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

4. *OLF støtter rettighetshavernes anbefaling om å bygge ut Goliatfunnet med havbunnsbrønner boret fra bunnrammer knyttet opp til en sirkulær flytende produksjons-, lagrings- og lasteenhet, en såkalt FPSO. Konsekvensutredningen viser at man har foretatt en omfattende evaluering av flere utbyggingsløsninger, men at valg av FPSO er det mest rasjonelle konseptet for feltet.*

Vurdering: Tas til etterretning.

5. *Det vektlegges videre at prosjektet i driftsfasen vil få betydelige ringvirkninger for offshorerelatert industri i Finnmark. Investeringsfasen er kortvarig og sikrer ikke langvarig aktivitet i samme grad som driftsfasen. I den forbindelse må Eni Norge bidra til å videreutvikle den lokale leverandørindustrien. Eni Norge må også prioritere kompetanseoppbygging og rekruttering av personell fra den nordlige landsdelen.*

Vurdering: Tas til etterretning. Se svar til Fellesforbundet nr. 1 og Finnmark Arbeiderparti nr. 8.

6. *Til grunn for alle anskaffelser må Eni Norge selvsagt forholde seg til norsk og internasjonal lovgivning. Tildeling av kontrakter og kjøp av varer og tjenester innen for dette området er undergitt prinsipper om en fri, åpen og ikke-diskriminerende konkurranse mellom anbyderne. ENI Norge er forpliktet til å oppfylle disse kravene for sine anskaffelser.*

Vurdering: Tas til etterretning.

7. *OLF anser Eni Norge og de øvrige rettighetshaverne i samarbeid med Norsk oljevernforening for operatørselskap, NOFO, som pådrivere for å etablere en effektiv beredskap for området. Eni Norges mål, krav og plan for beredskapssystemene synes å være godt tilpasset lokale forhold, blant annet ved at lokale fiskere og fartøy benyttes i den kystnære beredskapen.*

Vurdering: Eni Norge har ingen kommentarer til uttalelsen fra OLF når det gjelder oljevernberedskap.

8. *Forholdet til annen næringsvirksomhet som fiskeri og havbruk er godt beskrevet i utredningen. Konsekvensutredningen gir viktige føringer for videre utvikling og sameksistens for disse viktige næringene for landsdelen. Bidrag fra petroleumsindustriens forsknings- og utviklingsprogram kunne bety mye for ny næringsvirksomhet og gi flere arbeidsplasser i regionen.*

Vurdering: Tas til etterretning.

4.44 Petro Arctic

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Petro Arctic:

1. *Utbygging av Goliat-feltet er av meget stor betydning, ikke minst for den lokale og regionale leverandørindustri som har bygd opp kompetanse i tilknytning til Snøhvit-utbyggingen. Dersom ikke denne kompetanse og kapasitet skal forvitre, må Goliat-utbyggingen komme i gang som planlagt og gir oppdrag og arbeidsplasser og verdiskaping i regionen både i utbyggings- og driftsfasen.*

Vurdering: Kommentaren tas til orientering.

2. *Utbygging og drift av Goliat må realiseres på en slik måte at en oppnår størst mulig næringsmessige ringvirkninger og sysselsetting i nord. Dersom prosjektet realiseres med en løsning basert på en flytende installasjon, bør det legges til rette for bygging av en betongplattform hvor bygging av understell og sammenkobling av plattformen utføres i Nord-Norge.*

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 6.

3. *Det bør investeres i en dokk/nødvendig infrastruktur på et eksisterende industriområde hvor øvrig infrastruktur er på plass. Dette vil sikre nødvendig infrastruktur for fremtidig service- vedlikeholds og byggeoppdrag for offshorenæringen. En slik etablering er helt nødvendig dersom en skal kunne oppnå ringvirkninger av betydning i utbyggingsfasen.*

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 1 og 6.

4. *Det vil være nødvendig for nordnorsk næringsliv, virkemiddelapparat og andre å utvikle sterkere nordnorske bedriftskonstellasjoner og klynger, blant annet gjennom samarbeid med sørnorsk og utenlandsk leverandørindustri. Det vil også være nødvendig å gjennomføre ulike programmer for leverandørutvikling mv, dette for å sikre en kompetanseheving i landsdelens leverandørindustri. Dette arbeidet bør skje i samarbeid med utbygger av Goliat.*

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 1.

5. *Gjennom en offshoreutbygging legges et grunnlag for utvikling av virksomhet og arbeidsplasser knyttet til logistikk og maritim/ offshorerettet virksomhet. Eni bør samarbeide med lokalt og regionalt næringsliv om utvikling av denne type virksomhet.*

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 1.

6. *Relativt omfattende subsea-installasjoner vil gi muligheter for etablering av et subsea-senter. Det forutsettes at den leverandør som velges etablerer et slikt service- og vedlikeholdssenter.*

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 1.

7. *Det må legges til rette for at ingeniørmiljø fra Nord-Norge kan få oppdrag, dette for å bygge opp kompetanse og kapasitet.*

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 1.

8. *Utbyggingen må gjennomføres på basis av en kontraktstruktur/kontraktstørrelse som muliggjør lokale og regionale leveranser. Anbudspakkene bør utformes slik at også mindre bedrifter har muligheter til å være tilbydere.*

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 1.

9. *Hovedleverandørene må videre pålegges å inngå partnerskap med lokale bedrifter i Nord-Norge. Dette innebærer også at det selskap som velges som V&M-kontraktør samarbeider med og inngår partnerskap med verkstedmiljø mv i Nord-Norge. Det er viktig at ENI gjennom sine krav til det selskap som blir valgt som V&M-leverandør sørger for etablering av en fullverdig organisasjon og et fullverdig tjenestespekter, dette i samarbeid med lokalt/regionalt næringsliv.*

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 1.

10. *Det bør gjennomføres et næringsutviklingsprogram rettet mot de mindre kommuner som grenser mot havområdene hvor Goliat-feltet ligger. Dette gjelder spesielt kommunene Hasvik og Måsøy, men også kommuner som Loppa, Kvalsund, Porsanger og Nordkapp.*

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 1.

11. *Det er viktig at en ikke tar i bruk diskriminerende arbeidsrotasjoner som gjør det mer attraktivt for leverandørene å hente folk utenfra i stedet for å benytte lokale leverandører og lokal arbeidskraft.*

Vurdering: Se svar til Sosialistisk Ungdom nr. 11.

12. *Den meget alvorlige nedgangskonjunkturen vi er inne i forsterker Goliats betydning som et meget viktig industriprosjekt. Utbyggingen av Goliat representerer et meget stort antall arbeidsplasser. Sett i lys av en ak-*

selererende arbeidsledighet er det av særdeles stor betydning å komme i gang med Goliat-utbyggingen som planlagt. En utsettelse av utbyggingen vil kunne få meget store, negative konsekvenser for leverandørindustrien på Vestlandet/i Sør-Norge men også for en rekke ulike bedrifter i Nord-Norge.

Vurdering: Kommentaren tas til orientering.

13. *Skipstrafikken representerer den største risiko for akutte utslipp av olje i Barentshavet. Det er likevel viktig å stille strenge krav til overvåking og oljevernberedskap slik at petroleumsvirksomheten i Barentshavet gjennomføres i henhold til den til enhver tid best tilgjengelige teknologi, kompetanse og beredskap. Kommuner som grenser til havområdet hvor Goliat ligger må spesielt tilgodeses i forhold til oljevernberedskap, utstyr mv.*

Vurdering: Eni støttet Petro Artic sitt syn på risikoen forbundet med skipstrafikk. Når det gjelder oljevernberedskap vises det til kommentar fra flere, bl.a. svar til Miljøverndepartementet nr. 15, Hasvik kommune nr. 5 og Måsøy kommune nr. 8.

14. *Det bør gjennomføres et program for rekruttering av personell til Goliat-plattformen. Dette programmet bør spesielt være rettet mot ungdom fra Finnmark.*

Vurdering: Det vil bli gjennomført rekrutteringskampanjer i regionen, rettet mot både onshore og offshore personell. Se svar til Finnmark Arbeiderparti nr. 8 for tiltak rettet mot kompetanseheving.

15. *Det forutsettes at Enis driftsorganisasjon som er besluttet lagt til Hammerfest får alle stillinger og funksjoner som hører til i en slik organisasjon og at den bemannes med ansatte som er bosatt i området. ENI har også beskrevet en etablering av et regionkontor som blant annet skal ha ansvar for den videre letevirksomhet i Barentshavet. Disse etableringene må sees på som svært positive og er av strategisk betydning for regionen.*

Vurdering: Se svar til Industri Energi nr. 8.

16. *Utbygging av infrastruktur og kommunikasjoner spesielt rettet mot de steder hvor petroleumsindustrien bygges ut og drives, er av meget stor betydning. Mangelfull utbygging av infrastruktur og kommunikasjoner gir forsinkelser, ineffektivitet og store ekstrakostnader og reduserer dermed verdiskapingen. Sviktende infrastruktur og kommunikasjoner reduserer mulighetene for arbeidsplasser og verdiskaping i regionen. Anleggsbidrag og offentlig-privat samarbeid mellom utbyggerne av Goliat og det offentlige bør vurderes.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Blant annet på bakgrunn av erfaringene fra Snøhvit og andre større utbyggingsprosjekter, har myndighetene utarbeidet et utkast til ny veileder for feltutbygginger (PUD/PAD-veileder). Der er det lagt vekt på å tydeliggjøre forventninger til så vel utbygger som vertskommunene vedrørende de tema som er berørt i høringskommentarene. Det kan være behov for offentlig samordning for å optimalisere de lokale og regionale ringvirkningene. Samordningen mellom offentlige instanser bør likevel foregå uavhengig av selve utbyggingsprosessen og en eventuell godkjennelse av denne.

17. *Kraftoverføringsnettet i deler av Nord-Norge har så lav kapasitet at dette i løpet av kort tid vil umuliggjøre utnyttelse av et stort vindkraftpotensial og videre utvikling av petroleumsrettet og annen industri. Det vil spesielt være nødvendig å bygge ut kraftoverføringsnettet fra Balsfjord til Finnmark, slik at en kan gjennomføre nye, store industriprosjekter etter at Goliat er fullført.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Departementet viser til omtalen av kraftløsningen under departementets vurdering i proposisjonen.

18. *Samordning, styring, helhet, organisering og ressurser er nøkkelfaktorer i forhold til Goliat-utbyggingen og andre nye, store utbyggingsprosjekter som vil komme. Sett i forhold til denne utviklingen vil endringer av forvaltningssystemet ta for lang tid. Utviklingen krever en ekstraordinær organisering og ressursbruk fra det offentliges side. Dette kan blant annet ivaretas gjennom en prosjektorganisering, gjerne basert på egne rikspolitiske retningslinjer. Sentrale myndigheter bør innta en mer aktiv og samordnende rolle i forbindelse med organisering, planlegging og ressursbruk.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Blant annet på bakgrunn av erfaringene fra Snøhvit og andre større utbyggingsprosjekter, har myndighetene utarbeidet et utkast til ny veileder for feltutbygginger (PUD/PAD-veileder). Der er det lagt vekt på å tydeliggjøre forventninger til så vel utbygger som vertskommunene vedrørende de tema som er berørt i høringskommentarene. Det kan være behov for offentlig samordning for å optimalisere de lokale og regionale ringvirkningene. Samordningen mellom offentlige instanser bør likevel foregå uavhengig av selve utbyggingsprosessen og en eventuell godkjennelse av denne.

4.45 Petroleumstilsynet

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentar fra Petroleumstilsynet (Ptil):

1. *Konsekvensutredningen redegjør i noen grad for konkrete vurderinger og tiltak som gjennomføres for å redusere sannsynlighet for akutte utslipp. Vi forventer at det samlede bildet av vurderinger som er gjort og sannsynlighetsreduserende tiltak som er vurdert vil fremkomme i PUD søknaden, og vil foreta vår vurdering av dette i forbindelse med vår saksbehandling av PUD.*

Vurdering: Kommentaren tas til etterretning. Det jobbes kontinuerlig med å identifisere og evaluere risikoreduserende tiltak i prosjektet.

4.46 Porsanger kommune

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Porsanger kommune:

1. Porsanger kommune krever at utbyggingen skal gi størst mulig varige lokale og regionale ringvirkninger. En utvikling må sikre en generell kompetanseheving i regionen og legge til rette for en positiv utvikling i fylket. Dette vil også styrke Finnmark sin posisjon i forhold til videre utvikling av petroleumskompetansen i nordområdene. Det er viktig å utvikle den spesielle kompetansen som er nødvendig i forbindelse med fremtidig utbygging, lokalt i regionen.

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 1 og Finnmark Arbeiderparti nr. 8.

2. *Det må i forbindelse med utbyggingen og fremtidig drift legges særlig vekt på miljøkrav slik at ikke det forekommer forurensning. Beredskapen må være ivaretatt og særlig må beredskapen være god i utbyggingsfasen. Dette mener formannskapet vil bli best iveretatt ved å satse på aktører som har spesiell kunnskap om nordområdene.*

Vurdering: Se svar til Finnmark fylkeskommune nr. 5 og Hammerfest kommune nr. 5.

3. *Porsanger kommune krever at det legges til rette for at nord-norske leverandører kan delta i utbyggingen på lik linje med andre aktører. Dette har sammenheng med at en mener at disse har særlig kunnskap om forholdene i nordområdene.*

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 1.

4. *I konsekvensutredningen fremgår det at el forsyningen i hovedsak skal foregå fra land. Regionen har allerede i dag mangel på elektrisk kraft og det må ikke gjøres tiltak som forverrer situasjonen. Dersom elektrifiseringen skal tas fra land, må kapasiteten økes betraktelig enten ved utbygging av vindmøller eller kapasitetsøkning i overføringsnettet.*

Vurdering: Se svar til Bellona mfl. nr. 9.

5. *Konsekvensutredningen anbefaler ikke utbygging som medfører at oljen tas i land, men at oljen lastes på skip og føres ut fra området. Porsanger kommune er i mot denne løsningen med begrunnelse i at resurssene i havet i sjøbunnen utenfor fylket skal bidra til verdiskaping i regionen. Dersom det til tross for innvendingene blir valgt løsning som medfører lasting direkte til skip, så må utbygger opprette et næringsfond for regionen. Fondets størrelse må være så stort at det tilsvarer potensiell verdiskapning som ville kommet med en landbasert utbygging.*

Vurdering: Se svar til Finnmark fylkeskommune nr. 10.

4.47 Riksantikvaren

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Riksantikvaren:

1. *I forslaget til program for konsekvensutredning for Goliat-feltet omtales forholdet til kulturminner i pkt. 8.2.9. Der understrekes det at det vil gjøres en vurdering av potensialet for å berøre marine kulturminner i det aktuelle området basert på eksisterende kunnskap om forekomsten av slike objekter i Barentshavet.*

Dette er ikke gjort i konsekvensutredningen. Konsekvensutredningen slår bare fast at det ikke er gjennomført kartlegginger av mulige marine kulturminner for plassering av innretning, rørledning eller kabler. Det er ikke diskutert om det finnes potensial for kulturminner under vann eller hva som er eksisterende kunnskap om dette. Dette er en klar mangel ved konsekvensutredningen, men under forutsetning av en tett dialog med Tromsø museum i den videre planprosessen, vil ikke Riksantikvaren kreve tilleggsutredninger.

Vurdering: Eni Norge har vært i kontakt med Tromsø Museum om hvordan potensialet for identifikasjon av marine kulturminner skal vurderes for aktiviteter på feltet og langs rør- og kabeltraséer. Det er avtalt en tett dialog med Tromsø Museum i den videre planprosess for å sikre at kulturminnemyndighetenes behov for kartlegging dekkes.

2. *Riksantikvaren understreket i sin uttalelse til forslag til program for konsekvensutredningen at rørledningstraseene burde være ferdig kartlagt og undersøkt mht. evt. skipsfunn og automatisk fredete kulturminner i forbindelse med fremleggelsen av PUD/PAD for Stortinget. Av konsekvensutredningen, som er en del av PUD for Goliat-feltet, framgår det at dette ikke er gjennomført. Dette mener Riksantikvaren er uheldig. Det må likevel understrekes at Riksantikvaren ikke er oppdatert på hva som eventuelt har skjedd etter at konsekvensutredningen ble utarbeidet.*

Vurdering: Se svar til Riksantikvaren nr. 1.

3. *En tilfredsstillende kartlegging av eventuelle skipsfunn i forbindelse med leting og utvinning av olje og gass forutsetter gode rutiner for rapportering mellom kulturminneforvaltningen og oljeindustrien. Det er mest hensiktsmessig at tiltakshaver samkjører eventuelle surveys med kulturminneforvaltningen, slik at man unngår å måtte kjøre doble slike. Jo tidligere kulturminneforvaltningen kobles inn i dette arbeidet, jo tidligere vil konflikter med eventuelle kulturminner under vann oppdages og unngås. Kostnadsmessig er dette også i aller høyeste grad den beste løsningen.*

Vurdering: Se svar til Riksantikvaren nr. 1.

4. *Dersom skipsvrak skulle bli påvist gjennom en kartlegging etter § 10-1 i Petroleumsloven, bør videre håndtering avklares nærmere med kulturminnemyndighetene. Rette myndighet her er Tromsø museum for vurdering av eventuelle marinarkeologiske funn. Det vil være en fordel om det søkes tidlig kontakt med Tromsø museum for å planlegge hvordan kartleggingen skal gjennomføres.*

Vurdering: Se svar til Riksantikvaren nr. 1.

5. *Før det gjøres tiltak på havbunnen, i form av infrastruktur, rørledninger og kabler, samt andre inngrep som for eksempel mudring, graving, spyling eller massedumping, skal forholdet til kulturminner klareres. Det er hensiktsmessig så tidlig som mulig å kontakte kulturminneforvaltningen for å klarlegge om tiltaket vil komme i kontakt med kulturminner under vann. Videre gjør Riksantikvaren oppmerksom på at finner av skipsfunn plikter å melde disse til vedkommende myndighet jf Kulturminnelovens § 14 tredje ledd.*

Vurdering: Tas til etterretning.

6. *Riksantikvaren understreket i sin uttalelse til forslaget til program for konsekvensutredningen at utredningene burde inneholde en kulturminnefaglig basert vurdering av potensialet for å gjøre funn av hittil ukjente automatisk fredete kulturminner, kunnskapsstatus om automatisk fredete kulturminner for de ulike alternativene, samt hva slags undersøkelser som må gjennomføres i forbindelse reguleringsplan. NIKUs rapport inneholder dette for de ulike alternativene som er utredet. Selve konsekvensutredningen inneholder en kortfattet beskrivelse av kulturminneverdiene på land som berøres av de forskjellige alternativene, konsekvensene for kulturminner og hva som må gjøres videre. Riksantikvaren mener at kravene i programmet er oppfylt i konsekvensutredningen når det gjelder kulturminner på land.*

Vurdering: Tas til etterretning.

7. *Når det gjelder de to områdene Veidnes og Slettnes, så er det begge steder registrering en rekke automatisk freda kulturminner. På Slettnes er det registrert 207 automatisk freda kulturminner, i tillegg til en rekke hus som er registrert i SEFRAK og vurdert som verdifull gjenreisningsbebyggelse. Riksantikvaren vurderer Slettnes som et svært verdifullt kulturmiljø som både har en rik og variert bestand av automatisk freda kulturminner og nyere tids kulturminner (hus). Det finnes også helt unike kulturminner på Slettnes i form av noen steiner med helleristninger. Disse er funnet under arkeologisk utgravning under en strandvoll. Dette gir dem en svært god datering og de representerer et svært viktig referansemateriale i forhold til helleristningene i Alta som står på Unescos liste over verdensarv. Slettnes har også en interessant forskningshistorie, i og med at det har vært arbeidet mye med kulturminnene på stedet.*

Selv om mange av de automatisk freda kulturminnene på Slettnes er arkeologisk undersøkt, innehar området fremdeles store kulturminneverdier. Området egner seg blant annet godt til formidling i og med at landskapet ikke har gjennomgått store endringer. Det er fremdeles mulig å forstå kulturminnenes forhold til landskapet. Det ligger også trolig uregistrerte kulturminner bevart på Slettnes, særlig gjelder dette kulturminner som i tidens løp har blitt overgrodd med myr. Riksantikvaren vil derfor sterkt fraråde at Slettens blir valgt som alternativ for ilandføring av olje fra Goliat-feltet.

Vurdering: Rettighetshavernes valg av en utbygging til havs, ivaretar Riksantikvarens fraråding.

8. *Når det gjelder Veidnes, så er det her registrert ca. 10 automatisk freda kulturminner. Noen av disse er muligens undersøkt som en del av veiutbygging i området. Dette er adskillig færre kulturminner enn på Slettnes. Området er også påvirket av nyere tiltak gjennom veiutbyggingen som har avskåret Veidnes fra resten av landskapet. Riksantikvaren vurderer derfor Veidnes som en mindre problematisk utbyggingslokalitet enn Slettnes.*

Vurdering: Se svar til Riksantikvaren nr. 7.

4.48 Rød Ungdom

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Rød Ungdom:

1. *Goliat-funnet ligger i et område regjeringen selv har definert som særlig sårbart og verdifullt (St. meld 8 2005-2006). Rød Ungdom mener hensynet til klima og miljø tilsier at prosjektet ikke kan bygges ut, og at omfattende kunnskapshull gjør at føre var-prinsippet må legges til grunn.*

Vurdering: Se svar til Bellona mfl. nr. 11.

2. *Barentshavet er preget av lave temperaturer, mørke, ising, tåke og svært skiftende værforhold. Dette vanskeliggjør effektiv oljevernberedskap på Goliat (Sintef 2003). Ved oljevirksomhet på Goliat må det stilles krav til en oljevernberedskap hvor mekanisk oppsamling på sjø fungerer også over 3,5 meters bølgehøyde. En forutsetning for eventuell oljevirksomhet på Goliat må være en 100% fungerende oljevernberedskap, hele året, uansett værforhold.*

Vurdering: Se svar til Bellona mfl. nr. 1.

3. *Rød Ungdom reagerer på at Det Norske Veritas' nye MIRA-verktøy benyttes for å belyse miljørisiko. Havforskningsinstituttet har kommentert at analysen ikke tar tilstrekkelig høyde for de kunnskapshull som eksisterer, og at potensialet for akutt dødelighet på fiskebestander er undervurdert (Sunnmørsposten). Rød Ungdom mener DNVs MIRA-verktøy er misvisende, og ikke kan anvendes.*

Vurdering: Se svar til Bellona mfl. nr. 10. Det tas til orientering at Rød Ungdom mener at verktøyet ikke kan anvendes.

4. *Rød Ungdom mener konsekvensutredningen har et manglende fokus på annen næringsaktivitet i området rundt Goliat. Dette gjelder i stor grad fornybare næringer som fiskeri og fornybar energi.*

Vurdering: Se svar til Greenpeace Norge nr. 6.

5. *Rød Ungdom mener det er svært beklagelig at det ikke er gjennomført en markedsanalyse for hvilke konsekvenser et oljeutslipp kan få for markedsprisen for fisk i Barentshavet. Vi viser blant annet til uttalelser fra Eksportutvalget for fisk om hvordan oljevirksomhet kan kunne påvirke markedsprisen på fisk, «Dersom forbrukerne oppfatter torsken og hysa som resten av hvitfisken vil prisene til fiskerne bli halvert. (..) Industri oppfattes negativt i markedet. Uavhengig av om det i det hele tatt slippes ut en eneste dråpe olje fra oljeinstallasjonene» (Nordlys). Rød Ungdom mener en slik analyse må utføres og gi grunnlag for en vurdering av de næringsmessige konsekvensene av f.eks. et oljeutslipp. En vil da kunne foreta en interesseavveiing mellom de ulike næringene.*

Vurdering: Se svar til Bellona mfl. nr. 5.

6. *Rød Ungdom krever at det gjennomføres en konsekvensanalyse for fiskerier som berøres av seismikkaktiviteten knyttet til Goliat. I den aktuelle konsekvensutredningen skisseres det seismikkinnsamling en gang årlig med oppstart noen år etter produksjonsstart, i et område på 180 km². Seismikkinnsamling innebærer et omfattende arealbeslag for fiskeriene. I flere undersøkelser er det påvist betydelige fangstreduksjoner for fiskebåter som opererer i nærheten av fartøyer som driver seismisk aktivitet (Pearson et al., 1987; Kenchington, 2000).*

Vurdering: Se svar til Bellona mfl. nr. 7. Det påpekte forhold er belyst i KU.

7. *Rød Ungdom krever at ENI Norge utreder hvordan en utbygging av og drift på Goliat vil påvirke satsnin-*

gen på og utbyggingen av fornybar energi i Finnmark.

Vurdering: Se svar til Bellona mfl. nr. 9.

OEDs merknad:

Tilknytning til landnettet er en prosess uavhengig av denne proposisjonen. Dette vil komme klart frem i omtalen i proposisjonen.

8. *Rød Ungdom krever at Plan for utbygging og drift av Goliat avvises av hensyn til miljøet og klimaet.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Den delen av Barentshavet hvor Goliat ligger er åpnet for petroleumsvirksomhet. Retningslinjer for petroleumsvirksomhet i Barentshavet ble trukket opp i St.meld. nr. 8 (2005-2006) Helhetlig forvaltning av det marine miljø i Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten. Goliat innfrir kravene som stilles her.

4.49 Samarbeidsrådet for biologisk mangfold

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Samarbeidsrådet for biologisk mangfold (SABIMA):

1. *Finnmarkskysten har generelt viktige fuglebestander av en rekke arter, og flere av disse er av diverse årsaker allerede truet og i en sårbar situasjon. Selv om sannsynligheten for oljeutslipp er beregnet å være liten, kan konsekvensene være svært store. Goliat ligger kystnært, og ikke langt fra viktige sjøfuglkolonier. Vi opplever ikke at denne risikoen er tilstrekkelig ivaretatt.*

Vurdering: Risikoen for akutt oljeutslipp fra Goliat er analysert i forhold til definerte økologiske komponenter, hvor blant annet en rekke sjøfuglarter inngår. Resultatene angir generelt en svært lav risiko. Dette skyldes både svært lav sannsynlighet for utslipp samt lav sannsynlighet for overlapp mellom olje og naturressurs.

2. *Bunnfaunaen i Barentshavet er lite undersøkt. MAREANO-prosjektet som ble startet i 2006 skal kartlegge blant annet biomangfold- men har kommet relativt kort – noe som svekker kunnskapsgrunnlaget i konsekvensutredningen. Det er behov for langt mer data og kunnskap om biomangfold før oljevirksomhet kan være aktuelt på Goliat.*

Vurdering: Det henvises til tilsvarende kommentar fra Bellona mfl. nr. 2. Aktuelt område ved Goliat er dekket av MAREANO.

3. *Innenfor Goliats influensområde ligger Lopphavet, som huser flere dype korallrev og flere naturtyper med særegne kvaliteter (HI og NINA). Lopphavet er foreslått som marint verneområde, og oljevirksomhet vil undergrave hensikten med et eventuelt vern. Marin verneplaner må ferdigstilles slik at påvirkning fra Goliat kan vurderes helhetlig.*

Vurdering: Det henvises til tilsvarende kommentar fra Bellona mfl. nr. 3.

4. *Sabima vil også peke på viktige problemstillinger knyttet til beredskap og seismisk aktivitet slik det er påpekt av blant andre Havforskningsinstituttet, SINTEF og Natur og Ungdom.*

Vurdering: Det er mottatt kommentarer innen henholdsvis temaene beredskap og seismikk fra flere hold, og det henvises til disse for utdypning av disse forholdene. I KU er beredskap omhandlet i kapittel 10 mens seismikk er omhandlet i blant annet kapittel 6.2.5 og 8.3.

5. *De store miljøverdiene, og omfattende kunnskapshull med påfølgende føre-var-hensyn, gjør at myndighetene etter SABIMAs mening ikke må gi tillatelse til utbygging og drift.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Den delen av Barentshavet hvor Goliat ligger er åpnet for petroleumsvirksomhet. Retningslinjer for petroleumsvirksomhet i Barentshavet ble trukket opp i St.meld. nr. 8 (2005-2006) Helhetlig forvaltning av det marine miljø i Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten. Goliat innfrir kravene som stilles her .

4.50 Sametinget og Sametingsrådet

Sametinget

1. *Goliat befinner seg i det som i forvaltningsplanen for Barentshavet og Lofoten (St.meld.nr. 8: 2005-2006) er definert som særlig verdifulle områder (SVO). Sametinget mener den foreliggende konsekvensutredningen er mangelfull på flere områder. Dette gjelder blant annet i forhold til klimaendinger, fiskeri og oljevernberedskap.*

Vurdering: Eni Norge anser at temaene klimaendringer, fiskeri og oljevernberedskap er håndtert på en tilfredsstillende måte i tråd med det fastsatte programmet i Goliat sin konsekvensutredning. Se forøvrig kommentar nr. 5, 9, 10 og 11 fra Sametinget, som omhandler temaene.

2. *Sametinget har tidligere behandlet petroleumssaken om utbygging av Snøhvit. I sak R205/91 ha Sametinget prinsipielt uttrykk for reservasjon ved utbygginger og naturinngrep som var til hinder for samisk næringsutøvelse og som kan gi negative konsekvenser for samisk kultur for øvrig. I sak 06/02 Utbyggingen av Snøhvitfeltet – ivaretakelse av samiske rettigheter til olje- og gassforekomster i samiske ressursområder slår Sametingets plenumsvedtak fast at det samiske folk har , etter folkeretten, rettigheter i forhold til forvaltningen av olje- og gassressursene. Samenes rettigheter som urfolk må derfor bli uttrykt i hvordan petroleumsressursene i Barentshavet planlegges utnyttet, hvordan aktiviteten gjennomføres og hvordan verdiene fordeles. I sametingsperioden 2005-2009 har plenum gjort enstemmige vedtak i sak 49/06 Sametingsrådets melding om internasjonale satsingsområder og i sak 68/07 oppfølging av nordområdeutviklingen. I begge disse sakene er rettighetsaspektet og andre forhold fra Snøhvitsaken fulgt opp under næringsdimensjonen av nordområdeutviklingen. Vedtakene understreker at Sametinget ikke er prinsipielt imot utvinning av olje og gass i Barentshavet dersom de nødvendige forutsetningene er tilstede. Sametingets utgangspunkt siden Snøhvit-vedtaket fra 2002 er ikke endret. Sametinget venter ennå på avklaringer i forhold til de rettighetsspørsmål som vedtaket belyser.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

OED har avholdt konsultasjoner med Sametinget hvor dette spørsmålet ble adressert. Det ble ikke oppnådd enighet mellom partene om et urfolksfond i forbindelse med petroleumsvirksomheten eller hvorvidt samene har særlige rettigheter til petroleumsressursene. Det vises til st.mld. nr. 7 (2006-2007) hvor det fremgår at regjeringen ikke kan se at det foreligger folkerettslige forpliktelser i forhold til samene når det gjelder avkastningen fra petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen.

3. *Etter folkeretten har samene som urfolk også rettigheter til olje og gass i sine tradisjonelle ressursområder*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

I henhold til gjeldende rett har staten eiendomsretten til undersjøiske petroleumsforekomster og eksklusiv rett til ressursforvaltningen, jf. petroleumsloven § 1-1. Petroleumsloven § 1-2 slår fast at petroleumsressursene skal forvaltes slik at de kommer hele samfunnet til gode. I konsultasjoner med Sametinget ble spørsmålet om materielle rettigheter til petroleumsressursene adressert. Det ble ikke oppnådd enighet mellom partene om et urfolksfond i forbindelse med petroleumsvirksomheten eller hvorvidt samene har særlige rettigheter til petroleumsressursene. Departementet viste i konsultasjonene til st.mld. nr. 7 (2006-2007) hvor det fremgår at regjeringen ikke kan se at det foreligger folkerettslige forpliktelser i forhold til samene når det gjelder avkastningen fra petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen.

4. *Barentshavet har vært et helt avgjørende ressursområde for samisk bosetting. Den økologiske sammenhengen i dette havområdet har til alle tider vært av direkte betydning for utvikling av samisk kultur og samfunn. Norge er derfor forpliktet til å ta hensyn til samiske interesser og synspunkter i utformingen av planer for ressursutnyttelse. Sametinget forventer at Norge vil leve opp til internasjonale rettslige forpliktelser, og at vi vil få ivaretatt samiske interesser på en god måte gjennom alt arbeid som igangsettes.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Norge forholder seg til folkeretten, også i forvalt-

ningen av petroleumsressursene. Det er avholdt konsultasjoner mellom departementet og Sametinget om Goliat.

5. *Sametinget anser det som en svakhet at konsekvensutredningen ikke drøfter de overordnede spørsmål knyttet til klimaendringer og miljø. Goliat-feltet er det første oljefeltet som søkes åpnet i Barentshavet, og vil derfor kunne føre til økt press i forhold til åpning av nye felt. Goliat må derfor måtte vurderes i lys av dette. Det er også dokumentert at klimaendringene i arktiske strøk over tid har endret seg i negativ retning, og dette er en viktig dimensjon som må vurderes i forhold til oljeutvinning i Barentshavet. Sametinget finner det uheldig at Eni Norge baserer seg på en kunnskap som allerede er i ferd med å bli utdatert, spesielt når man vet at situasjonen i forhold til økosystemet påvirkes av et klima som er i stadig endring.*

Vurdering: Eni Norge har i vurderingen av kommentarene til forslaget til utredningsprogram poengtert at en legger til grunn fremtidsbildet for klimapåvirkning som er benyttet for Forvaltningsplanen for Lofoten-Barentshavet, og at eventuelle endringer i øko-systemet utover dette vil være gjenstand for en vurdering av oppdatering av risiko- og beredskapsanalyser (i henhold til regelverkets krav). Eni Norge har gjennomført vurderinger som er i tråd med fastsatt utredningsprogram.

Når det gjelder datagrunnlag, har Eni Norge gjennom flere år innhentet nye data/bidratt til kartlegging av naturressurser i området. Disse inngår som et grunnlag for konsekvens-utredningen i tillegg til eksisterende data tilgjengelige fra relevante forskningsmiljøer og forvaltningen. Beskrivelsen av naturressurser i havområdet rundt Goliat er utført av Havforskningsinstituttet og kunnskapsnivået om naturressursene i området vurderes av Eni Norge som god. Det er generelt vurdert å være et godt kunnskapsnivå knyttet til alle relevante problemstillinger som er omhandlet i KU. I tilfeller med usikkerhet i datagrunnlaget er det foretatt konservative tilnærminger/føre var-prinsippet er lagt til grunn.

6. *Sametinget forventer at det stilles strenge miljøkrav og standarder ved en eventuell virksomhet i forbindelse med utbygging og drift av oljefeltet Goliat, samt at det settes rammer som sikrer særlig verdifulle og sårbare områder beskyttelse mot negativ påvirkning. Sametinget forventer at alle de miljø- og sikkerhetskravene som stilles i Forvaltningsplanen for Barentshavet og Lofoten følges.*

Vurdering: HMS-krav for sokkelen og spesifikke rammebetingelser for miljø står sentralt for Eni Norge i arbeidet med planlegging og senere drift av Goliat.

7. *Sametinget vil påpeke at konsekvensutredningen er delvis mangelfull i forhold til omtale av risiko for ulykker og oljeutslipp knyttet til skipstransport og eksport av olje fra Goliat-feltet til mottaksterminaler. Dette vil være en stor trussel knyttet til utslippsomfang langs kysten av Nord- Norge. Sametinget anbefaler at potensielle trusler knyttet til uhell i tilknytning til skipstransport blir omtalt og analysert grundigere og kommentert for avbøtende tiltak i plan for utbygging og drift av petroleumsforekomsten (PUD).*

Vurdering: Risikoen knyttet til skipstransport og eksport av olje fra Goliat er analysert i skipstrafikkstudier og miljørisikoanalyser. Det er identifisert og implementert en rekke forebyggende tiltak for å hindre at det skjer ulykker knyttet til eksport av olje, og det vil bli satt opp avbøtende tiltak i form av beredskapssystemer (barrierer) i tilfelle oljeutslipp. Dette er beskrevet i PUD som ble levert 18.02.2009.

8. *Sametinget mener også at konsekvensutredningen er mangelfull i forhold til fiskeri. I Norut- rapporten (2008:14) fremgår det at en utbygging vil kunne få store negative konsekvenser for fiskeriene, mens det i konsekvensutredningen blant annet heter at «sannsynligheten er svært lav for å påvirke fiskebestander negativt i et målbart omfang.» Det er derfor viktig at konsekvensene for fiskeriene blir undergitt en grundig vurdering i den videre prosess.*

Vurdering: Det er utført to grunnlagsstudier som berører området «konsekvenser for fiskeri». En av grunnlagsutredningene (utført av Acona/Akvaplan-NIVA) belyser ulike typer og omfang av konsekvenser på henholdsvis fiskerinæring og havbruksnæring ved normalt drift og ved et eventuelt større oljeutslipp fra Goliat. Videre er det gjort en vurdering som også inkluderer økonomiske konsekvenser knyttet til sanering av oppdrettsanlegg og båndlegging av areal, som representerer verst tenkelige type konsekvenser. NORUT-studien, som det henvises til, vurderer konsekvenser i forhold til ulike samiske næringer og interesser, herunder fiskeri. Mens den første studien i større grad fokuserer på havfiske og aktiviteter til havs, belyser NORUT-rapporten også mer kystnære fiskerier samt fjordfiske. I forhold til Goliat er sistnevnte i hovedsak relevant ved mulige konsekvenser av et stort akutt oljeutslipp.

Konsekvenser av akutte oljeutslipp er grundig vurdert av Acona/Akvaplan-NIVA. Hoved-resultatene er gjengitt i KU. Mange ytre faktorer kan påvirke type og omfang av effekter på næringslivet ved et akutt oljeutslipp (for eksempel hvor stort område som påvirkes, hvor viktig er området, hvilke fangst-/omsetningsrestriksjoner innføres av myndighetene, hvordan reagerer markedet etc.). Det vil derfor nødvendigvis være usikkerheter knyttet til resultatene av en konsekvensvurdering. Dette gjelder også for de omtalte rapportene som KU bygger på. Det er i disse rapportene også benyttet noe forskjellig begrepsbruk om konsekvenser. Utførte analyser og all erfaring tilsier imidlertid at konklusjonen om svært lav sannsynlighet for påvirkning av fiskebestander ved et akutt oljeutslipp er fullt ut gyldig. Eni Norge viser også til at fiskeribeskrivelsene og konsekvensvurderingene i forhold til fiskeri er omtalt som godt belyst av Fiskeridirektoratet.

9. *Klimaendringer medfører også konsekvenser for landbaserte næringer, spesielt for reindriften. Dette utgjør også en mangel i konsekvensutredningen. I denne sammenhengen vises det til pågående forskningsprosjekt, «Ealat», som tar for seg klimaendringens konsekvenser for reindriften.*

Vurdering: I henhold til fastsatt utredningsprogram har Eni Norge utredet konsekvenser av valgt utbyggingsløsning og relevante alternativer. Med tanke på eventuelle økologiske endringer som følge av klimaendringer, er det valgt å legge til grunn et fremtidsbilde tilsvarende som Forvaltningsplanen for Lofoten-Barentshavet, jf. kommentar 1 over. Bidraget fra Goliat til selve klimaeffektene vil være marginale/ikke målbare og inngår ikke i tema for utredning i henhold til utredningsprogrammet. Gjennom konsekvensutredningen er det vist at miljørelaterte konsekvenser for samiske næringer, herunder reindrift, er moderate. Virkninger av elkabelen til Goliat i forhold til reindriftsnæringen er utredet i konsekvensutredningen for elektrifiseringen. Etter Eni Norges syn er det påpekte forhold således ivaretatt på en hensiktsmessig måte.

10. *Oljevernberedskapen og andre beredskapsplaner langs kysten må være av høyeste standard, og den må inneholde særskilte løsninger for et til tider ekstremt klima med lave temperaturer, uvær og mørketid. Sametinget foreslår at det etableres statlige bindende forsikringer som garantist dersom uhell skulle skje, herunder tiltak for å sikre samiske næringer og lokalsamfunn langs kysten.*

Vurdering: Eni Norge sier seg enig med at oljevernberedskapen for Goliat skal være av høyeste standard. De best egnede bekjempingsmetoder og oljevernressurser skal legges til grunn for beredskapen.

Dette gjelder også for vinterisering av utstyr hvor det gjennom arbeid i NOFO har skjedd en positiv utvikling med hensyn til havgående beredskap. Eni Norge har også for egen del gjennomført flere prosjekter for å gjøre oljevernberedskapen i kulde og mørke mer effektiv. Erfaringene fra disse prosjektene vil bli implementert i oljevernberedskapen for Goliat.

I likhet med utvikling av teknologi, er profesjonalisering av innsatsstyrken en kontinuerlig prosess. I løpet av 2008 har Eni Norge i samarbeid med StatoilHydro gjennomført laglederkurs og skadestedslederkurs oljevern for IUA-ene Midt- og Nord-Troms, Vest-Finnmark, Midt-Finnmark og Øst-Finnmark, samt en større oljevernøvelse med deltakelse fra tre av de nevnte IUA-ene. Dette arbeidet vil bli systematisk videreført fram mot planlagt oppstart for produksjonsboring i 2011. Dette gjelder også opplegg for kursing av innsatspersonell for eventuelle operasjoner i strandsonen hvor behovet for personell-ressurser er størst. Eni Norge vil også gjennomføre oljevernøvelser i vinterhalvåret for å verifisere at oljevernberedskapen er tilstrekkelig i denne delen av året.

Eventuelle gap mellom analysert behov og faktisk tilgang på materiellressurser vil bli dekket før oppstart av produksjonsboring. Med hensyn til utplassering av oljevernmateriell, vil disse bli lokalisert slik at kravene til responstid i de ulike barrierene ivaretas med god margin.

Samlet sett er den totale tilgangen på private og offentlige beredskapsressurser god innen influensområdet for Goliat. Utfordringen ligger i en bedre samordning og nytenking når det gjelder utnyttelse av disse ressursene. I samsvar med innholdet i dokumentet «Nye byggesteiner i nord – Neste trinn i Regjeringens nordområdestrategi», vil Eni Norge bidra aktivt til godt samspill slik at den samlede oljevernberedskapen i området blir best mulig uavhengig av utslippskilde.

Eni Norges anbefalte beredskapsløsning blir beskrevet i søknad til SFT om tillatelse til virksomhet for produksjonsboring (oppstart 2011) og drift (oppstart 2013). Videreutvikling og detaljering av beredskapen vil gjennomføres i samarbeid med relevante sentrale og lokale myndigheter og andre aktører som inngår i beredskapsorganisasjonen.

Kompensasjon for skade er garantert gjennom petroleumslovens kapittel 7.

11. *Sametinget forutsetter at eventuelle avklaringer med hensyn til strømforsyningen til Goliatutbyggingen særskilt må vurderes i forhold til samiske kulturminner, samisk kultur, reindrift, sjøsamisk fiskeri, utmarksbruk, næringsutøvelse og samfunnsliv.*

Vurdering: Eni Norge viser til konsekvensutredningen, som skal utarbeides i sammenheng med konsesjonssøknad til NVE for utbyggingsplaner på land i sammenheng med elektrifisering. Her vil disse temaene behandles. Eni Norge har vært og vil fortsette å være i jevnlig dialog med de samiske organisasjonene for ivaretakelse av de forhold som her nevnes. Eni Norge gjennomførte 24.03.2009 et møte med representanter fra Sametinget, Tromsø Museum og Finnmark fylkeskommune hvor kulturminner var et tema.

13. *I rapporten fra Arktisk råd; Arctic Human Development Report, fra 2004, vises det til at verdistrømmen i Arktisk går fra nord til sør. Det hentes ut flere verdier i form av naturressurser i nord, enn hva som reinvesteres i velferd, utdanning, infrastruktur og andre sosiale og økonomiske tiltak. Samene som urfolk har rettigheter, noe som innebærer: Rett til undergrunnsressursene, rett til å bli hørt, rett til å delta i beslutningsprosesser, rett til å ta del i gevinsten eller skattlegge virksomheter, rett til at det lages helhetlige konsekvensutredninger, som også omfatter hele spekteret vedrørende urfolks liv, økonomi og helse.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Som det fremgår av St.mld. nr. 7 (2006–2007), kan regjeringen ikke se at det foreligger folkerettslige forpliktelser i forhold til samene når det gjelder avkastningen fra petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen. Samene har rett til å bli hørt og til å delta i beslutningsprosesser. Sametinget har konsultasjonsrett og det har vært gjennomført konsultasjoner mellom Sametinget og departementet. Operatøren har utredet konsekvensene av utbyggingen, også med vekt på samiske forhold og interesser.

12. *De konvensjoner som Norge er tilsluttet, primært ILO konvensjon nr 169, gir rettslige rammer for ressursutnyttelsen i nord. For at dette folkerettslige rammeverket skal ha virkning er det nødvendig å etablere en samforståelse mellom aktørene som har interesser i Nordområdene om hvilke premisser dette legger for særlig olje-, gass- og mineralutviklingen. I tillegg er det nødvendig å etablere kunnskapsmessige satsinger som kan gjøre det samiske samfunn bedre rustet til å gi råd, forestå forvaltningsoppgaver samt drive politisk styring i forhold til utviklingen i nord.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Som det fremgår i proposisjonen vil operatøren fortsette samarbeidet og dialogen med samene. Departementet har hatt konsultasjoner med Sametinget om en eventuell utbygging av Goliat. Det er viktig å etablere en samforståelse mellom ulike aktører i utviklingen av olje- og gassressursene. Når det gjelder kunnskapsmessige satsinger, vises det til omtalen av ringvirkninger og kompetansetiltak i proposisjonen.

13. *I en helhetlig ressursforvaltning inngår beskyttelse av naturgrunnlaget for samiske næringer, tradisjonell kunnskap og arealer til reindrift og annen næringsutøvelse. Også beskyttelse av miljøet langs kysten og tradisjonell utøvelse av sjøfiske og laksefiske inngår. Sametinget ser det som nødvendig å etablere en samforståelse mellom aktørene som har interesser i Nordområdene om hvilke premisser urfolksdimensjonen legger for olje- og gassutviklingen.*

Vurdering: Eni Norge vil påpeke at selskapet vil gjøre sitt for å bidra til en slik samforståelse som Sametinget her etterlyser. Gjennom dialog med samiske organisasjoner og utvikling av en egen praksis overfor urbefolkning, har Eni Norge/Goliatprosjektet gått i riktig retning. Selskapet vil gjerne bidra til og delta i en videreutvikling av dialogen, som en av flere aktører, både direkte og gjennom OLF – og ser gjerne at det utvikles fora og kommunikasjonskanaler til dette formålet.

OEDs merknad:

En viktig del av regjeringens nordområdestrategi er å sikre urfolks kultur og livsgrunnlag. Det er viktig at operatøren har en god dialog med sentrale aktører i området for utbyggingen, herunder det samiske samfunn.

14. *Sametinget ønsker å benytte det potensialet som ligger i framtidig næringsutvikling for å skape et sterkere grunnlag for hele det samiske samfunnet. Dette gjelder både i kontakten med selskaper og andre inter-*

essenter i Nordområdene, og i forhold til den samiske befolkningen. Dersom Sametinget skal kunne godta ny petroleumsvirksomhet må Sametinget ha den reelle medbestemmelsen og innflytelsen over beslutninger og beslutningsprosesser som folkeretten forplikter Norge til. Det må være sikkerhet for at virksomheten og verdiene som skapes faktisk kommer det samiske folk til gode.

Sametinget vil minne om at Regjeringens nordområdestrategi sier at myndighetene vil være en aktiv tilrettelegger for å sikre regionale og lokale ringvirkninger av utviklingen. Og at det i forbindelse med utbyggingsaktiviteter vil vektlegges at de enkelte operatørselskapene etablerer kvalifikasjonsordninger for lokale og regionale leverandører. Regjeringen sier videre i strategien at de vil starte et eget prosjekt for å kartlegge ringvirkningene av petroleumsvirksomhet i nord på bakgrunn av erfaringer så langt. Strategien erklærer at urfolksdimensjonen er en integrert del av nordområdepolitikken.

Vurdering: Eni Norge anser at det er positivt at Sametinget har en proaktiv holdning til prosjektet for å utnytte de næringsmessige mulighetene. Eni Norge har for Goliatprosjektet valgt å samarbeide med leverandørnettverket Petro Arctic, som også arbeider proaktivt for å få til næringsutvikling rundt prosjektet. Petro Arctic kan være en formidler som kan hjelpe med informasjon og senere næringsutvikling for den samiske befolkning.

OEDs merknader:

Tiltak for lokale og regionale ringvirkninger og samiske forhold er omtalt i proposisjonsteksten.

15. *Sametinget finner de tiltak som blir skissert i konsekvensutredningen vedrørende avbøtende tiltak for negative konsekvenser og tiltak for å styrke positive konsekvenser for samiske interesser er konstruktive og at de vil kunne bøte på mange av ulempene i forbindelse med en utbygging. Utfordringene ligger i at alle disse tiltakene blir gjennomført i forbindelse med en eventuell utbygging av Goliat-feltet. Det er også viktig at tiltakshaver har en konkret dialog med både reindrifta og fiskerinæringen slik at ulempene for disse næringene blir redusert til et minimum. Utvinningsindustrien bør derfor utvikle egne urfolksstandarder som en integrert del av selskapenes samfunnsmessige sosiale forpliktelser, såkalte Corporate Social Responsibility. Dette krever fra selskapenes side innsikt i hvordan urfolk har tilpasset seg sine omgivelser, deres ressursutnyttelse sedvanemessige rettigheter, nasjonal lovgivning og internasjonal rettsutvikling.*

Vurdering: Eni Norge har en egen praksis overfor urfolk som er en del av selskapets samfunnsmessige sosiale forpliktelse (se vedlegg »Eni Norge praksis overfor urbefolkning», norsk og samisk). Eni Norge ønsker å videreføre dialogen som selskapet har hatt med Sametinget.

16. *Det gjelder også å utvikle kunnskap og kompetanse blant urfolk for å møte utfordringene ressursutvinningen fører med seg. Utvinningsindustrien kan bidra med kompetanse- og kunnskapshevende tiltak både i det samiske samfunn og i næringslivet. Et konkret tiltak vil være å bidra til en opprusting av de samiske kompetansemiljøene. Det vil derfor være nødvendig at det bidras til tiltak for kompetanseutvikling til Sámi allaskuvla og deres samarbeidsinstitusjoner om utnyttelse av undergrunnsressurser og hva det kan bety for samisk kultur og samfunnsliv. Det må også legges til rette for at samiske ungdommer og andre urfolksungdommer kan få undervisning relatert til petroleumsvirksomhet med tilhørende urfolksdimensjon.*

Vurdering: Eni Norges samarbeid med lokale og regionale undervisningsinstitusjoner om oppbygging av den kompetansen som petroleumsindustrien trenger, vil også være rettet mot de samiske utdanningsinstitusjonene og mot ungdom med urfolkbakgrunn.

17. *Store selskapers aktivitet kan påvirke rammevilkårene i betydelig grad, og det er derfor i Sametingets interesse å være i en dialog med dem. Sametinget har så langt i prosessen hatt en konstruktiv dialog med tiltakshaver Eni Norge AS. Sametingets plenum har i vedtaks form fremhevet Eni Norge sitt initiativ til og prosess med å utarbeide etiske retningslinjer for sin virksomhet i samiske områder. Innholdet i Eni Norges etiske retningslinjer legger ILO-konvensjon nr. 169 om urfolk til grunn, og baserer seg på at Eni Norge respekterer samiske rettigheter, og at man gjennom konsultasjoner skal oppnå enighet med det samiske folk om beslutninger som berører samene direkte.*

Vurdering: I forbindelse med aktiviteter i Norge, vil Eni Norge respektere menneskerettigheter og fremme bærekraftig utvikling. Selskapet erkjenner sitt ansvar om å ta hensyn til det samiske folkets særlige rettigheter som de har oppnådd gjennom sin status som urbefolkning i henhold til norsk og internasjonal lov (hovedsakelig ILO-konvensjon nr. 169).

18. *I konsultasjonsprosessen vil konsekvensutredningen danne et viktig grunnlag for valg av alternativ.*

Det samme vil gjelde i forhold til hvilke forutsetninger som blir fastsatt for en eventuell utbygging. Sametinget anmoder ansvarlig statlig myndighet om å ta kontakt med Sametinget for å avklare tidspunktet for konsultasjoner.

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Det er avholdt konsultasjoner mellom Sametinget og departementet.

Sametingsrådet

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Sametingsrådet:

1. *Sametingsrådet mener at virkningene for samiske interesser og samiske forhold er godt nok utredet i henhold til utredningsprogrammet. Det samme gjelder for samiske kulturminner og kulturmiljøer. Sametingsrådet anbefaler derfor at konsekvensutredningen godkjennes.*

Vurdering: Kommentaren tas til orientering.

2. *Sametingsrådet ser på oljeutvinning fra Goliat-feltet i Barentshavet utenfor kysten av Nord-Troms og Finnmark som et spennende industriprosjekt som vil kunne ha meget stor betydning for utvikling av kultur, næringer og samfunnsliv i sentrale samiske bruks- og bosettingsområder. Sametingsrådet anser det som naturlig og nødvendig at samiske rettigheter og samiske forhold vektlegges i Stortingsproposisjonen for det planlagte prosjektet.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Samiske forhold er dekket i konsekvensutredningen og i proposisjonen. Det er avholdt konsultasjoner med Sametinget om utbyggingen.

3. *Sametingsrådet går inn for at utbyggingsalternativ 1, Offshoreløsningen, velges. Sametingsrådets begrunnelse for dette er at en utbygging til havs med full prosessering, lagring og lasting av råolje ute på selve Goliat-feltet har minst negative konsekvenser for samiske forhold.*

Vurdering: Tas til etterretning.

4. *Dersom man velger alternativer som medfører ilandføringer av olje og/eller gass er det fra Sametingsrådets ståsted ønskelig at det planlegges i klyngebaserte utbygginger for ilandføring og at man søker å begrense antall inngrep. Dette vil gi mindre negative konsekvenser for samiske næringer.*

Vurdering: Eni Norge har valgt en utbygging til havs.

5. *Det bør også innføres rettferdige utjevningsmekanismer som sikrer at kommuner som ikke har ilandføring i sine områder får del av verdiskapningen, både gjennom en desentralisering av arbeidsplasser, kompetanseheving og overføringer av økonomisk art. Dette for å unngå store regionale forskjeller mellom steder med og uten olje- og gassvirksomhet.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Petroleumsskattesystemet er den viktigste utjevningsmekanismen for å sikre at inntektene fra petroleumsvirksomheten fordeles ut fra politiske prioriteringer uavhengig av hvor ressursene produseres. Det kan være behov for offentlig samordning for å optimalisere de lokale og regionale ringvirkningene. Samordningen mellom offentlige instanser bør likevel foregå uavhengig av selve utbyggingsprosessen og en eventuell godkjennelse av denne.

6. *Sametingsrådet forventer at det stilles strenge miljøkrav og standarder til all virksomhet i forbindelse med utbygging og drift av oljefeltet Goliat, samt at det settes rammer som sikrer særlig verdifulle og sårbare områder beskyttelse mot negativ påvirkning. Sametingsrådet forventer at alle de miljø og sikkerhetskravene som stilles i Forvaltningsplanen for Barentshavet og Lofoten følges.*

Vurdering: Kommentaren tas til etterretning. HMS-krav for sokkelen og spesifikke rammebetingelser for miljø står sentralt for Eni Norge i arbeidet med planlegging og senere drift av Goliat.

7. *Sametingsrådet vil påpeke at konsekvensutredningen er delvis mangelfull i forhold til omtale av risiko for ulykker og oljeutslipp knyttet til skipstransport og eksport av olje fra Goliat-feltet til mottaksterminaler.*

Dette vil være en stor trussel knyttet til utslippsomfang langs kysten av Nord-Norge. Sametinget anbefaler at potensielle trusler knyttet til uhell i tilknytning til skipstransport blir omtalt og analysert grundigere og kommentert for avbøtende tiltak i plan for utbygging og drift av petroleumsforekomsten (PUD).

Vurdering: Risikoen knyttet til skipstransport og eksport av olje fra Goliat er analysert i skipstrafikkstudier og miljørisikoanalyser. Det er identifisert og implementert en rekke forebyggende tiltak for å hindre at det skjer ulykker knyttet til eksport av olje, og det vil bli satt opp avbøtende tiltak i form av beredskapssystemer (barrierer) i tilfelle oljeutslipp. Dette er beskrevet i PUD som ble levert 18.02.2009.

8. *Oljevernberedskapen og andre beredskapsplaner langs kysten må være av høyeste standard, og den må inneholde særskilte løsninger for et til tider ekstremt klima med lave temperaturer, uvær og mørketid.*

Vurdering: Det vises til tilsvarende kommentar og svar til Finnmark fylkeskommune nr. 5.

9. *Sametingsrådet foreslår at det etableres statlige bindende forsikringer som garantist dersom uhell skulle skje, herunder tiltak for å sikre samiske næringer og lokalsamfunn langs kysten.*

Vurdering: Kommentaren tas til orientering. Regler om erstatningsordninger for skade etter uhell finnes allerede etter petroleumslovens kapittel 7.

10. *Sametingsrådet forutsetter at eventuelle avklaringer med hensyn til strømforsyningen til Goliat-utbyggingen særskilt må vurderes i forhold til samiske kulturminner, samisk kultur, reindrift, utmarksbruk, næringsutøvelse og samfunnsliv.*

Vurdering: Eni Norge viser til konsekvensutredningen, som skal utarbeides i sammenheng med konsesjonssøknad til NVE for utbyggingsplaner på land i sammenheng med elektrifisering. Her vil disse temaene behandles. Eni Norge har vært og vil fortsette å være i jevnlig dialog med de samiske organisasjonene for ivaretakelse av de forhold som her nevnes.

OEDs merknad:

Tilknytning til landnettet er en prosess uavhengig av proposisjonen.

11. *Sametingsrådet vil fremheve at petroleumsaktivitet i og utenfor historiske urfolksområder vil ha direkte betydning for samer og andre urfolk i nordområdene. Utnyttelsen av nye ressurser som olje og gass åpner nye muligheter, men utgjør også en trussel mot urfolks tradisjonelle livsgrunnlag. Trusselbildet er knyttet til miljøødeleggelser, men også knyttet til en ny økonomisk struktur med økt mobilitet og endret infrastruktur. I en helhetlig ressursforvaltning inngår beskyttelse av naturgrunnlaget for samiske næringer, tradisjonell kunnskap og arealer til reindrift og annen næringsutøvelse. Også beskyttelse av miljøet langs kysten og tradisjonell utøvelse av sjøfiske og laksefiske inngår. Sametinget ser det som nødvendig å etablere en samforståelse mellom aktørene som har interesser i Nordområdene om hvilke premisser urfolksdimensjonen legger for olje- og gassutviklingen.*

Vurdering: Dette spørsmålet er i hovedsak et innspill til statlige myndigheter, men Eni Norge vil påpeke at selskapet vil gjøre sitt for å bidra til en slik samforståelse som Sametingets råd her etterlyser. Gjennom dialog med samiske organisasjoner og utvikling av en egen praksis overfor urbefolkning, har Eni Norge/Goliat prosjektet gått i riktig retning. Selskapet vil gjerne bidra til og delta i en videreutvikling av dialogen, som en av flere aktører, både direkte og gjennom OLF – og ser gjerne at det utvikles fora og kommunikasjonskanaler til dette formålet.

12. *Det er nødvendig å etablere kunnskapsmessige satsinger som kan gjøre det samiske samfunn bedre rustet til å gi råd, forestå forvaltningsoppgaver samt drive politisk styring i forhold til utviklingen i nord. Sametingsrådet ser her paralleller til de utfordringer det norske samfunnet sto overfor i starten av oljeeventyret i Nordsjøen. Det samiske samfunn vil måtte forholde seg til nasjonale og internasjonale selskaper som ønsker tilgang til naturressurser i samiske områder og utenfor kysten. Det å etablere gode forvaltningsregimer som sikrer en bærekraftig utnyttelse av ressursene i tråd med en ønsket utvikling av det samiske samfunnet vil være utfordrende. Svaret på utfordringene vil være en oppbygging av kunnskapsmiljøer som kan gi råd og bidra til en klok forvaltning til beste for samfunnet.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Samiske forhold og tiltak som bidrar til kunnskapsoppbygging og ringvirkninger knyttet til petroleumsvirksomheten er dekket i proposisjonen. Spørsmålet er adressert under konsultasjonsmøte mellom departementet og Sametinget om utbyggingen.

13. *I samarbeid med andre ønsker Sametingsrådet å skape et offensivt utgangspunkt: Sametingsrådet ønsker å benytte det potensialet som ligger i framtidig næringsutvikling for å skape et sterkere grunnlag for hele det samiske samfunnet. Dette gjelder både i kontakten mot selskaper og andre interessenter i Nordområdene, og i forhold til den samiske befolkningen.*

Vurdering: Det er positivt at Sametingsrådet har en proaktiv holdning til prosjektet for å utnytte de næringsmessige mulighetene. Eni Norge har for Goliatprosjektet valgt å samarbeide med leverandørnettverket Petro Arctic, som også arbeider proaktivt for å få til næringsutvikling rundt prosjektet. Petro Arctic kan være en formidler som kan hjelpe med informasjon og senere næringsutvikling for den samiske befolkning.

14. *Sametingsrådets positive holdning til olje og gassutvinning i nord er betinget av at de politiske rammebetingelsene for medbestemmelse og forpliktende involvering av urfolk er på plass. Skal Sametinget kunne godta ny petroleumsvirksomhet må Sametinget ha den reelle medbestemmelsen og innflytelsen over beslutninger og beslutningsprosesser som folkeretten forplikter Norge til. Det må være sikkerhet for at virksomheten og verdiene som skapes faktisk kommer det samiske folk til gode.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Samiske forhold er dekket i konsekvensutredningen og i stortingsproposisjonen. Departementet har avholdt konsultasjoner med Sametinget om utbyggingen.

15. *Sametingsrådet vil minne om at Regjeringens nordområdestrategi sier at myndighetene vil være en aktiv tilrettelegger for å sikre regionale og lokale ringvirkninger av utviklingen. Og at det i forbindelse med utbyggingsaktiviteter vil vektlegges at de enkelte operatørselskapene etablerer kvalifikasjonsordninger for lokale og regionale leverandører. Regjeringen sier videre i strategien at de vil starte et eget prosjekt for å kartlegge ringvirkningene av petroleumsvirksomhet i nord på bakgrunn av erfaringer så langt. Strategien erklærer at urfolksdimensjonen er en integrert del av nordområdepolitikken.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Sametingsrådets beskrivelse av nordområdestrategien er riktig.

16. *I tillegg til at verdier føres tilbake til de samiske lokalsamfunnene, må samfunnene settes i stand til å møte utviklingen. Dette kan skje gjennom prinsippet om tilgang og rettferdig fordeling av goder. En åpning for utvinning og tilgang til ressurser betinger en rettferdig fordeling av de verdier som virksomheten skaper. Fordeler skal særskilt gå til de interesser som direkte berøres. Dette knytte seg til muligheten for reell innflytelse over beslutninger, innsikt i konsekvenser på kort og lang sikt og kompetanse og kapasitet til å dra nytte av ny virksomhet. Det er viktig å utvikle eksisterende og nye næringer som grunnlag for samisk bosetning og samisk kultur. Det er Sametingsrådets syn at ringvirkninger av ny næringsvirksomhet, og særlig utnytting av ikke-fornybare ressurser, også skal bidra til samiske institusjoners kapasitets- og kunnskapsoppbygging.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Operatøren legger opp til nær dialog med det samiske samfunnet. Samiske forhold, og tiltak for å øke petroleumsrelatert kompetanse og ringvirkninger er beskrevet i proposisjonen.

17. *Sametingsrådet finner de tiltak som blir skissert i konsekvensutredningen vedrørende avbøtende tiltak for negative konsekvenser og tiltak for å styrke positive konsekvenser for samiske interesser er konstruktive og realistisk gjennomførbare, og at de vil kunne bøte på mange av ulempene i forbindelse med en utbygging. Utfordringene ligger i at alle disse tiltakene blir gjennomført i forbindelse med en utbygging av Goliatfeltet.*

Vurdering: Kommentaren tas til orientering.

18. *Det er også viktig at tiltakshaver har en konkret dialog med både reindrifta og fiskerinæringen slik at ulempene for disse næringene blir redusert til et minimum.*

Vurdering: Eni Norge har under hele prosessen hatt løpende dialog med reindriftsadministrasjon og lokale reindriftslag, der Eni Norge blant annet har endret planer i forbindelse med elektrifiseringselementer for å redusere negative følger for den lokale reindriftsnæringen. Eni Norge har også løpende kontakt med fiskeriorganisasjoner lokalt, regionalt og sentralt. Eni Norge vil fortsette denne dialogen.

19. *Sametingsrådet ser det også som nødvendig at det bidras til tiltak for kompetanseutvikling til Sámi allaskuvla og deres samarbeids institusjoner om utnyttelse av undergrunnsressurser og hva det kan bety for betydning for samisk kultur og samfunnsliv. Samt at det legges til rette for at samisk og annen urfolks ungdom kan få undervisning relatert til petroleumsvirksomhet med tilhørende urfolksdimensjon.*

Vurdering: Eni Norges samarbeid med lokale og regionale undervisningsinstitusjoner om oppbygging av den kompetansen petroleumsindustrien trenger, vil også være rettet mot de samiske utdanningsinstitusjonene og mot ungdom med urfolksbakgrunn.

20. *Det er Sametingsrådets syn at urfolksrettigheter må gjenspeile seg i hvordan petroleumsressursene fra Barentshavet planlegges utnyttet, hvordan aktiviteten gjennomføres og hvordan verdiene fordeles. Del av nytteverdien kan avsettes i et urfolksfond som virkemiddel for ringvirkninger i nord til samfunns- og næringsutvikling. Sametingsrådet forventer at det vil være konsultasjoner og dialog med statelige myndigheter om dette. Tradisjonell kystbosetting er den viktigste begrunnelsen for suverenitet over og rettigheter til ressursene i havet, dette gjelder selvsagt også for samene som et eget folk. Det må understrekes at Sametingsrådet ikke hevder disse rettighetene tilfaller samene alene, men som et eget folk har samene slike rettigheter.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Samiske forhold er dekket proposisjonen. Departementet har avholdt konsultasjoner med Sametinget hvor dette spørsmålet ble adressert. Det ble ikke oppnådd enighet mellom partene om et urfolksfond i forbindelse med petroleumsvirksomheten eller hvorvidt samene har særlige rettigheter til petroleumsressursene. Det vises til st.mld. nr. 7 (2006-2007) hvor det fremgår at regjeringen ikke kan se at det foreligger folkerettslige forpliktelser i forhold til samene når det gjelder avkastningen fra petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen.

21. *I henhold til kgl. res av 1. juli 2005 om konsultasjoner mellom statlige myndigheter og Sametinget ber Sametinget om konsultasjoner med Olje- og energidepartementet for utkastet til stortingsproposisjonen om Goliat-utbyggingen blir endelig sluttført. Sametinget vil konsultere om beslutninger og tiltak som vil kunne påvirke samiske interesser direkte. Sametinget anmoder ansvarlig statlig myndighet om å ta kontakt med Sametinget for å avklare tidspunkt for konsultasjoner.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Det er avholdt konsultasjoner mellom departementet og Sametinget.

22. *Store selskapers aktivitet kan påvirke rammevilkårene i betydelig grad, og det er derfor i Sametingets interesse å være i en dialog med dem. Sametinget har så langt i prosessen hatt en konstruktiv dialog med tiltakshaver Eni Norge AS. Sametingets plenum har i vedtaks form fremhevet Eni Norge sitt initiativ til og prosess med å utarbeide etiske retningslinjer for sin virksomhet i samiske områder. Innholdet i Eni Norges etiske retningslinjene legger ILO-konvensjon nr. 169 om urfolk til grunn, og baserer seg på at Eni Norge respekterer samiske rettigheter, og at man gjennom konsultasjoner skal forsøke å oppnå enighet med det samiske folk om beslutninger som berører samene direkte. Videre er det formulert forpliktelser om at samene skal kunne ta del i de fordelene som skapes av Eni Norges aktiviteter. Sametinget forventer at den positive dialogen med Eni Norge opprettholdes i utbyggings- og driftsfasen til Goliat, og at innholdet i de etiske retningslinjene gjennomføres i praksis.*

Vurdering: I forbindelse med aktiviteter i Norge, vil Eni Norge respektere menneskerettigheter og fremme bærekraftig utvikling. Selskapet erkjenner sitt ansvar om å ta hensyn til det samiske folkets særlige rettigheter som de har oppnådd gjennom

sin status som urbefolkning i henhold til norsk og internasjonal lov (hovedsakelig ILO-konvensjon nr. 169.).

23. *Sametinget vil til slutt understreke at de materielle rettighetsspørsmålene er imidlertid først og fremst et forhold mellom samene og staten. Sametinget forventer nå at Olje- og energidepartementet stiller ressurser til disposisjon slik at Sametinget kan settes i stand til å ivareta samiske hensyn i planlegging og gjennomføring av petroleumsaktivitet utenfor og i samisk områder på en forutsigbar måte og utvikle nødvendig faglig kapasitet til å følge opp konkrete utbyggingssaker.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Det er avholdt konsultasjoner mellom departementet og Sametinget. Spørsmålet er tatt opp, men departementet mener ikke man kan knytte prosjektet om utbygging av Goliat opp til spørsmål om tildeling av ressurser til Sametinget. Tiltak for kompetanseheving og ringvirkninger, som også vil tilfalle det samiske samfunn, er beskrevet i proposisjonen.

4.51 Samferdselsdepartementet

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentar fra Samferdselsdepartementet:

1. *Samferdselsdepartementet har bedt underliggende etater vurdere konsekvensutredningen. Luftfartstilsynet påpeker at det ikke er gjort noen vurdering knyttet til konsekvensene av eventuelt økt helikoptertrafikk til/fra Hammerfest i etablerings- og driftsfasen, herunder en vurdering av sambandsdekning og overvåking i det aktuelle området (radar eller ADS (Automatic depndant surveillance – automatisk posisjonsovervåking)). Luftfartstilsynet er av den oppfatning at dette er en svakhet ved foreliggende utredning, og det bør vurderes om ikke denne delen av prosjektet også bør utredes.*

Vurdering: Det er pr. i dag ikke utført spesielle vurderinger knyttet til konsekvensene av eventuell økt helikoptertrafikk som følge av Goliat utbyggingen. De sikkerhetsmessige forholdene knyttet til helikoptertrafikk til og fra innretningene vil bli utredet i de kommende prosjektfaser. Eni deltar i den pågående Helikopter Sikkerhetsstudie 3 (HSS 3) som p.t. gjennomføres i regi av OLF. Anbefalinger og forslag til tiltak som framkommer i denne studien, vil bli nøye vurdert i forbindelse med etablering av rutiner og valg av tekniske systemer for helikoptertrafikk til og fra Goliat.

4.52 Sosialistisk Ungdom

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Sosialistisk Ungdom (SU):

1. *Høringsfristen utsettes til 7. februar, ihht. Statens Utredningsinstruks pkt. 5.2 som sier at høringstid normalt skal være 3 måneder.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Konsekvensutredninger for plan for utbygging og drift av felt reguleres av forskrift til lov om petroleumsvirksomhet (petroleumsforskriften) av 27. juni 1997. I følge petroleumsforskriften § 22 a fjerde ledd skal det settes en rimelig frist for uttalelser til konsekvensutredningen. Fristen bør ikke være kortere enn seks uker. Det er viktig at høringsinstansene i konsekvensutredninger for plan for utbygging og drift har tilstrekkelig tid til å sette seg inn i saken. Olje- og energidepartementet vurderer det slik at høringsinstansene har anledning til dette med ti ukers høringsfrist.

2. *Etter at krav om ytterligere konsekvensutredninger har blitt foretatt, ønsker Sosialistisk Ungdom en ny høringsrunde for å bearbeide nye samfunnsøkonomiske konsekvensanalyser og å få sikret størst mulige ringvirkninger i regionen, uavhengig av utbyggingskonsept.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Konsekvensutredningen for Goliat ble sendt på offentlig høring 7. november 2008. Konsekvensutredningen var basert på utredningsprogrammet som ble fastsatt 20. desember 2007, også etter offentlig høring. Prosessen for konsekvensutredningen har vært i henhold til petroleumsforskriften. Det er ikke avdekket forhold som nødvendiggjør tilleggsutredninger med ny høring.

3. *Sosialistisk Ungdom (SU) mener det er forbundet med stor risiko for fremtidig bosetting, miljøet og fremtidig grønn industrisatsning å bygge ut Goliat-feltet. I tillegg mener SU at både de menneskeskapte klimaendringene og Norges finansielle situasjon gjør at det beste er å spare ressursene i størst mulig grad på bunnen av havet, framfor på det internasjonale aksjemarkedet. Sosialistisk Ungdom går mot en utbygging av Goliat-feltet.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

4. *Goliatfeltet må sees i en større industriell sammenheng i forhold til påkopling av eksisterende/framtidige funn i området, slik at et eventuelt økt ressursgrunnlag kan tas med i de økonomiske beregningene som ligger til grunn for valg av utbyggingskonsept. Eni Norge må utrede hvordan drift av en eventuell utbygging vil påvirke sameksistens med utvinning av fornybar energi og drift av spesielt vindkraftverk til lands og på havet.*

Vurdering: Se kommentar og svar til Finnmark fylkeskommune nr. 3, angående fremtidige funn. Kraftuttak til Goliat fra land vil ha positiv innvirkning på tilkobling av fornybar energi avhengig av lokalisering og i begrenset omfang. En større utbygging av f.eks. fornybar energi er avhengig av en vesentlig utbygging av nettkapasiteten i landsdelen.

OEDs merknad:

Departementet viser til omtalen av kraftløsningen under departementets vurdering i proposisjonen.

5. *Konsekvenser for energisituasjonen i Finnmark ved økt belastning av sentral- og regionalnettet som følge av Goliatutbyggingen, må utredes ytterligere. Det må også defineres tiltak for kapasitetsøkning i strømnettet. Dette må utredes med et perspektiv på fylkets helhetlige energistrategi, og spesielt ifht. alternative energiformer og fremtidig satsning på grønn industri.*

Vurdering: Se svar til Bellona mfl. nr. 9.

OEDs merknad:

Tilknytning til landnettet er en prosess uavhengig av denne proposisjonen.

6. *Beredskapen langs Finnmarkskysten må være av høyeste standard, og følgende punkter må utredes ytterligere:*

a) Vinterisering av utstyr
b) Profesjonalisering av innsatsstyrken
c) Opplæring av- og plan for mobilisering av frivillig mannskap
d) Strategisk lokalisering av utstyrsdepot og beredskapssentraler
e) Mørketidsoperasjoner
f) Bølgehøydens påvirkning på oljelensene vinterstid

Vurdering: Se svar til Finnmark fylkeskommune nr. 5.

7. *Det må utarbeides en omfattende nytte/kostnadsanalyse som beregner samfunnets totale nytte og kostnader av utbyggingen. Dette som supplement til konsekvensutredningens samfunnsøkonomiske beregninger. Spesielt skal det utredes om fremtidig kjønnsdeling i arbeidslivet som følge av en eventuell utbygging, samt analyser av behov for innhenting av arbeidskraft fra andre regioner og land som leverandører og i produksjon/drift. Eni Norge må forplikte seg til en dialog med fylkeskommunen om utdanningsmuligheter i tråd med etterspørsel for spesiell arbeidskraft.*

Vurdering: Se svar til Finnmark fylkeskommune nr. 2. og Finnmark Arbeiderparti nr. 8.

8. *Miljø- og risikovurderingene som ligger til grunn for konseptvalget må gjennomgås slik at en uavhengig og etterprøvbar analyse kan legges til grunn for Stortingets behandling av PUD. Utslippene til luft og sjø, samt andre påvirkninger på miljøet må sees i tråd med nasjonale klimakuttmålsettinger, ikke kun som lokal forurensing.*

Vurdering: Det vises til tilsvarende kommentar og svar til Finnmark fylkeskommune nr. 4.

9. *Eni Norge må utarbeide en strategi for å forhindre pendling gjennom rekruttering av kvalifisert arbeidskraft av begge kjønn til Finnmark, og en plan for etablering av hele fylket som et felles arbeidsmarked. Det må også etableres strategier for kompetanseheving i samfunnet generelt, innen leverandørindustrien, og for næringsliv og industri gjennom samarbeid med utdanningsmiljøer i Nord-Norge.*

Vurdering: Se svar til Finnmark Arbeiderparti nr. 8.

10. *Eni Norge må påse at det sikres arbeidsplasser for begge kjønn og andre positive ringvirkninger i de mest utsatte kystkommunene som en kompensasjon for den risiko Goliatutbyggingen medfører. Etter 2-3 års drift skal Eni Norge sørge for at 50 % av de ansatte på Goliat er bofaste i Finnmark. 40 % av de ansatte skal være kvinner.*

Vurdering: Se svar til Finnmark fylkeskommune nr. 8. Eni Norge vil i rekruttering til Goliat-organisasjonen sørge for å unngå diskriminering og sikre mangfold i organisasjonen, i tråd med selskapets interne krav.

11. *Eni Norge må pålegges solidaransvar samt sette krav til sine underleverandører om lokalt bosatt arbeidskraft. Eni Norge må gjøre arbeidsplassene attraktive for Finnmarkinger som vil jobbe 8 timers skift, ikke for folk som vil flys rett inn til anlegget for å jobbe 12 timers skift i 14 dager, etterfulgt av 21 dager ferie. Rotasjonsordningen 14/21 legger ikke igjen nevneverdige verdier i lokalsamfunnet når arbeiderne ved anlegget ikke benytter seg av tilbudene i lokalsamfunnet pga. 12 timers skift. En rotasjonsordning 14/21 hemmer sysselsettingen blant lokalbefolkningen, som ikke kan jobbe ved anlegget fordi de ikke kan gå 12 timers skift.*

Vurdering: Se svar til Finnmark fylkeskommune nr. 8. Arbeidstidsordninger på innretninger til havs framkommer som en kombinasjon av regelverkskrav fra myndighetene, som setter rammer, og tariffavtaler mellom partene i arbeidslivet, som fastsetter de konkrete ordningene i tråd med rammene. Eni Norge vil selvsagt overholde regelverkskrav, og gjennom sin arbeidsgiverorganisasjon bidra til gode arbeidstidsordninger i samarbeid med de ansatte i Goliat organisasjonen.

12. *Eni Norge må i samarbeid med Hammerfest kommune utrede løsninger for boligsituasjonen tyve år fremover og boligmarkedet i Hammerfest for å sikre at nyetablerte, unge, og nyinnflyttere sikres bolig og ikke presses ut av markedet.*

Vurdering: Det er Hammerfest kommune som etter kommuneloven og plan- og bygningsloven har ansvar for planlegging av boligutbygging i kommunen. Eni Norge vil bidra med informasjon til kommunen om Goliat prosjektets behov i den grad dette er nyttig for kommunens planarbeider, og vil søke praktisk samarbeid med kommunen, som vi anser å ha erfaring med dette fra tidligere prosjekter.

13. *Konsekvenser for eksisterende næringsliv ved akutt utslipp må utredes ytterligere. Det må etableres robuste kompensasjons- og forsikringsordninger som er dekkende for alle tap som påføres de ulike næringer som følge av ødelagt utstyr, bortfall av inntektsgrunnlag og langtidsvirkninger som følge av skadet renommé. ENI Norge må bidra i omdømmebygging av Finnmark for å sikre tilflytting og skape langsiktige, stabile arbeidsplasser for begge kjønn.*

Vurdering: Se svar til Bellona mfl. nr. 5.

14. *Eni Norge må etablere et fond som skal bidra til etableringen av programmer innen forskning på Barentshavsforskning, kjønn i nordområdene, samt industri-, teknologi- og industriutvikling.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar. Eni Norge vil imidlertid vise til tiltak som nevnt i KU kapittel 15, hvor det framgår at Eni Norge både støtter og vil støtte tiltak innenfor disse områdene.

OEDs merknad:

Kravet går utover de forpliktelser det er naturlig å kreve av operatøren. Det henvises for øvrig til operatørens kompetanserettede tiltak beskrevet i proposisjonen.

15. *Eni Norge må forplikte seg til bindende, konstruktiv dialog og samarbeid med lokale og regionale myndigheter for gjennomføring av ovennevnte tiltak, uavhengig av utbyggingskonsept. Spesielt skal denne dialogen bestå av drøftinger om hvordan Eni Norge kan bruke lokale leverandører og utnytte eksisterende næringsliv og slik legge til rette for produksjonsvirksomhet i Finnmark. Eni Norge skal tilrettelegge for et teknologiløft innen produksjon i fylket som sikrer langsiktige avtaler i Finnmark innen konkurransedyktig produksjon til olje- og gassnæringen.*

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 1 og Finnmark fylkeskommune nr. 11.

16. *Dersom feltet skal åpnes for utvinning, må utbyggingen baseres på ilandføring for å sikre størst mulige ringvirkninger i regionen i form av tilflytting, bosetting, sysselsetting, minkende arbeidsledighet, lokal produksjonsoppstart, lokale leverandører, og kompetanseheving innen tjenesteyting og nærings- og industriutvikling. I Stortingets klimaforlik er det et uttalt mål at alle nye utbygginger på norsk sokkel skal fullt ut elektrifiseres, dette krever vi også gjennomføres ved*

en utbygging av Goliat-feltet. Det er gassturbinene som står for de store utslippene fra produksjonen på norsk sokkel.

Vurdering: Se svar til Finnmark fylkeskommune nr. 1 og svar til Natur og Ungdom Studentlag i Oslo nr. 5.

4.53 Statens forurensningstilsyn

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Statens forurensningstilsyn (SFT):

1. *Den planlagte utbyggingen av Goliatfeltet blir den første oljeutbyggingen i Barentshavet. SFT har derfor høye forventninger til oppfyllelsen av målsetningen om nullutslipp og valg av energiløsninger for oppfyllelse av nasjonale mål og internasjonale forpliktelser. SFT anser det som viktig at det settes strenge miljøstandarder og miljøkrav til prosjektet. Dette gjelder ikke minst tiltak for å redusere sannsynligheten for og konsekvensene av akutt forurensning fra Goliatfeltet, som ligger kystnært og inntil et område som i forvaltningsplanen er definert som særlig verdifullt og sårbart.*

Vurdering: De særskilte forutsetningene for petroleumsvirksomhet i området, samt tiltak for å redusere sannsynligheten for og konsekvensene av akutt forurensning fra Goliatfeltet, er helt sentrale i Eni Norges planer. Konkrete planer og vurderinger av aktuelle tiltak vil inngå i den videre dialogen med Ptil og SFT.

2. *Ut i fra energiforbruk og miljørisiko i forbindelse med akutte utslipp anser SFT det valgte utbyggingsløsningen som det miljømessig minst belastende alternativet.*

Vurdering: Tas til etterretning.

3. *Det er SFTs vurdering at konsekvensutredningen dekker de viktigste elementene når det gjelder ytre miljø. SFTs kommentarer til program for konsekvensutredning er i all hovedsak ivaretatt av operatøren i konsekvensutredningen. SFT vil allikevel peke på en del forhold som vi mener Eni må ta hensyn til i sitt videre arbeid med Goliatprosjektet.*

Vurdering: Kommentaren tas til orientering.

4. *Nye felt skal drives i samsvar med IPPC-direktivets krav om anvendelse av beste tilgjengelige teknikker (BAT) fra det tidspunktet virksomheten settes i drift. Videre skal nye felt tilfredsstille det generelle nullutslippsmålet og de særskilte forutsetningene for petroleumsvirksomhet i Barentshavet. SFTs forventninger til Enis valg og design av utbyggingsløsninger (dvs. energiløsninger, prosessløsninger, materialvalg, kjemikalier, avfallshåndtering, tiltak for å redusere utslippene til luft og sjø m.v.) for å oppnå en best mulig miljø- og energioptimal drift av Goliatfeltet, er derfor høye. Utbyggingsløsningene må ikke legge begrensninger med hensyn til anvendelse av effektive teknikker for å redusere utslipp til luft av bl.a. NOx-, VOC- og klimagassutslipp, utslipp til sjø og akutt forurensning m.v. over feltets levetid og ved innfasing av eventuelt nye felt og fremtidige aktiviteter i området.*

Vurdering: I den videre detaljplanleggingen vil det velges løsninger som er BAT for de ulike aspekter. I den grad det er mulig vil det også tilrettelegges for eventuelle fremtidige løsninger. Siden slike løsninger ikke er kjent i dag, er det imidlertid vanskelig å sikre dette fullt ut.

5. *SFT understreker at dersom Eni inngår kontrakter for tillatelse etter forurensingsloven er gitt, skjer dette på utbyggers egen risiko. SFT forventer at Eni har dialog med SFT i forkant av slike kontraktsinngåelser for at krav om BAT kan avklares. Dette gjelder eksempelvis sjøkabel, energi- og prosessoptimaliseringsløsninger i forhold til kraft- og varmebehov, lav NOx-turbinløsning, NOx-reduserende tiltak om bord på borerigg, VOC- gjenvinningsanlegg og injeksjons- og renseløsninger for produsert vann. Videre må Eni i tilknytning til innsending av søknad om tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven, dokumentere at valgte løsninger er BAT.*

Vurdering: Kommentaren tas til etterretning. Eni Norge ønsker å fortsette dialogen med SFT frem mot søknad om tillatelse etter forurensningsloven og oppstart av feltet. Dokumentasjon av BAT vil inngå som en del av søknaden.

6. *SFT anser den valgte offshoreløsningen som den miljømessig minst belastende med tanke på energiforbruk. En landløsning vil medføre betydelig høyere energiforbruk på grunn av behovet for å pumpe oljen til land og oppvarmingsbehov av rørledninger i den forbindelse. Med de betydelige klimautfordringene anser vi det som helt vesentlig at det satses på en løsning basert på elektrifisering. Med eksisterende kraftsituasjon i Troms og Finnmark vil uansett både en evt. landsløsning og en offshoreløsning kreve behov for en gassturbin.*

Vurdering: Dette er forhold som blant andre er lagt til grunn ved anbefaling av utbyggingsløsning og kraftløsning.

7. *SFT legger til grunn at Eni ved valg av kabelløsning ikke legger begrensninger i forhold til å muliggjøre økt utnyttelse av sjøkabelen. Videre legger SFT til grunn at Eni tilrettelegger for trekking av flere sjøkabler til Goliat FPSO og eventuelt andre innretninger i området for å imøtekomme fremtidige krav ved en eventuell endring i krafttilgangen fra land. SFT ber om at Eni i den videre prosjekteringsfasen holder SFT orientert om det videre arbeidet med sjøkabel, dvs. valg av løsninger, design og eventuelt kvalifiseringsarbeid.*

Vurdering: Det legges ikke begrensninger på å muliggjøre økt utnyttelse opp til maksimal kapasitet av sjøkabelen. Videre tilrettelegges det for muligheter for inntrekking av ekstra kabel med tilhørende utvidelse av elektrisk tavleanlegg på FPSO fra land ved et eventuelt økt kraftbehov i framtiden. Eni Norge vil fortsette å holde SFT orientert om det videre arbeid som her nevnes.

8. *SFT legger til grunn at Eni i prosjekt- og driftsfasen gjennomfører nødvendig energi- og prosessoptimalisering for å sikre høy energiutnyttelse og reduserte utslipp til luft.*

Vurdering: Optimalisering av energiforsyning med hensyn til utslipp og energieffektivitet vil være en del av det videre arbeidet med planlegging av oppstart og drift av feltet. I forbindelse med valg av løsning har Eni Norge blant annet sett på virkningsgraden av gassfyrte kjeler sammenlignet med varmegjenvinningsenhet, WHRU. Virkningsgrad for gassfyrte kjeler er beregnet til å ligge rundt 80 %. Den beregnete termiske virkningsgraden fra gassturbin i kombinasjon med WHRU, ligger i samme område. Grunnlag for beregningene er levert av varmesystemleverandør.

9. *Det er uklart for SFT hvilket BAT-nivå som er lagt til grunn ved beregning av NOx- utslippet fra den planlagte dual fuel turbinen. For dual fuel turbiner er BAT-nivået normalt 25 ppm eller lavere ved bruk av gass og 100 ppm eller lavere ved bruk av diesel. Det finnes også 2. generasjons dual fuel lav-NOx-turbiner som klarer 15 ppm ved bruk av gass. SFT forventer at Eni i den videre prosjekteringsfasen vurderer denne type turbiner, og informerer SFT om valg av turbin for bindende kontrakter inngås. Søknad om tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven må i tillegg til totale utslippsmengder også inneholde konsentrasjonsnivå.*

Vurdering: Ved valg av gassturbin vil teknologi og utslippsnivå for NO_x inngå som del av totalvurderingen. I beregningene i KU er 40 ppm konservativt lagt til grunn for å ta høyde for usikkerheter knyttet til bruk av dual fuel samt brenngasskvalitet. I senere søknadsprosess vil beregningene oppdateres i henhold til feltspesifikke data og valgt løsning. SFT vil holdes oppdatert om videre valg av teknologi.

10. *SFT forventer at Eni ved bygging av borerigg installerer dieselmotorer med høy virkningsgrad og lave NOx-utslipp, dvs. lav-NOx-motorer og andre NOx-reduserende tiltak, og SFT ønsker informasjon om valg av løsninger i forkant av kontraktsinngåelse.*

Vurdering: Produksjonsboring på Goliat er foreslått gjennomført med 6. generasjons boreinnretning, Scarabeo 8, som er i konstruksjonsfasen. Eni Norge følger opp konstruksjonen av Scarabeo 8 i henhold til påseplikten, og har lagt stor vekt på at boreinnretningen skal tilfredsstille norsk regelverk og krav for aktiviteter i Barentshavet. Motorene på boreinnretningen (Caterpillar C280-16) er godkjente i henhold til eksisterende internasjonalt og maritimt regelverk. DNV har gjennomført en egen BAT vurdering knyttet til utslipp til luft fra boreinnretningen, og denne har gitt en rekke anbefalinger som Eni Norge vil følge opp videre i byggefasen på boreinnretningen. Endelig løsning for utslippsregimet fra boreinnretningen vil presenteres SFT i forkant og søkes om i forbindelse med oppstart av produksjonsboringen.

11. *Videre legger SFT til grunn at Eni benytter diesel med så lavt svovelinnhold som mulig, slik at utslippene av svovel minimeres.*

Vurdering: Eni Norge bekrefter at det for Goliat vil benyttes/kreves benyttet marin diesel med lavt svovelinnhold.

12. *SFT forventer at Eni ved valg av VOC-gjenvinningsanlegg i forbindelse med lasting tar høyde for en løsning som har en gjenvinningsgrad på 85-90 %. SFT ber om at Eni i den videre prosjekteringsfasen sørger for dialog med SFT i forkant av kontraktsinngåelser vedrørende VOC-reduserende teknikker i tilknytning til lasting og lagring av råolje.*

Vurdering: Valg av løsning for VOC-gjenvinning blir en del av det videre arbeid fremover. Vurderin-

ger omkring løsninger for VOC-gjenvinningsanlegg vil inngå i videre dialog med SFT.

13. *I tillegg til ovennevnte kilder vil bl.a. fakkel, diffuse utslipp fra utstyrsenheter (flenser, ventiler, kompressorpakninger m.v.) og vannrensesystemer bidra til utslipp av VOC (metan og nmVOC). Eni har for Goliat estimert diffuse utslipp til ca. 20-25 tonn nmVOC og 70-80 tonn metan pr. an Det er uklart for SFT hvilke kilder som er inkludert i dette estimatet og hvilke utslippsfaktorer som er benyttet ved estimering av utslippene fra de ulike kildene. Kravet om anvendelse av BAT gjelder også for prosess- og utstyrsenheter som gir diffuse utslipp av VOC. Eni bes i forbindelse med innsending av søknad om tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven om å redegjøre for utslippskilder, hvilke tiltak som er gjennomført for å redusere utslippene av VOC og hvilke utslippsfaktorer som ligger til grunn for de omsøkte utslippene.*

Vurdering: Det vises også til tilsvarende kommentar og svar til Miljøverndepartementet (MD) nr. 10. Tiltak for å redusere utslipp av VOC vil inngå i den videre dialogen med SFT gjennom detaljplanlegging og frem mot søknad om utslippstillatelse etter forurensningsloven.

14. *SFT legger til grunn at Eni i den videre prosjekteringsfasen også har fokus på bl.a. PAH og sot ved valg av utstyr for å sikre at utslippet fra boreriggen og Goliat FPSO blir så lavt som mulig i forbindelse med brønnopprenskning og testing.*

Vurdering: Utslipp av sot og PAH vil primært forekomme ved fakling av olje/kondensat ved brønntesting/opprenskning og nedetid under produksjon. Den primære løsningen for å unngå utslipp av sot og PAH er å eliminere fakling av olje og væsker fra boreinnretningen, da faseseparasjonen anses for å være bedre på testseparatoren på produksjonsinnretningen. For å minimalisere brønnopprenskningen på boreinnretningen og optimalisere oppstartsperioden, er det foreløpig besluttet å renske 3 brønner fra boreinnretningen: 2 gassinjektorer og 1 produsent (Kobbe). Dette vil føre til at mengden gass som forbrennes vil minimaliseres, mens volumet olje og andre væsker som må håndteres minimaliseres. Øvrige væsker fra brønnopprenskninger håndteres på produksjonsinnretningen hvor utslipp av sot og PAH vil være minimale så fremt separatorene fungerer hensiktsmessig. Det planlegges ikke for kontinuerlig fakling ved drift. Det velges et design for fakkelbrenner som sikrer høy forbrenning og liten partikkeldannelse ved ekstraordinært behov for fakling.

15. *Eni bes redegjøre nærmere for utslippsreduserende tiltak i forbindelse med innsending av søknad om tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven. Videre bes Eni om også å inkludere utslipp av karbonmonoksid (CO) fra forbrenningsenheter (turbin, dieselmotorer, fakkelsystem m.v.) i søknaden.*

Vurdering: De nevnte forhold vil dokumenteres og inngå i søknaden til SFT.

16. *Goliatfeltet er planlagt å være i drift i 2013, dvs. etter kvoteperioden 2008-2012. SFT forventer en videreføring av kvotesystemet, og ber derfor Eni om å sette seg inn i kvotereguleringen og krav for å sikre at valg og design av utbyggingsløsninger og måleutstyr ikke legger begrensninger mht til krav som følger av kvotereguleringen.*

Vurdering: Det vises til tilsvarende kommentar fra og svar til MD nr. 12. Tilpasning til kvotesystem med tilhørende krav til måling er del av det pågående arbeidet i videre fase av prosjektet.

17. *Søknad om tillatelse til kvotepliktige utslipp og program for beregning og måling av kvotepliktige utslipp må foreligge samtidig med søknad om tillatelse boring og produksjon i medhold av forurensningsloven.*

Vurdering: Det nevnte forhold vil inngå i søknad rettet mot produksjon på Goliat.

18. *I det fastsatte programmet for konsekvensutredning, ble det fra Enis side uttalt at studier for å vurdere CO_2-deponering eller -injeksjon ville bli gjennomført, dette blant annet på bakgrunn av kommentar fra SFT. SFT kan imidlertid ikke se at reservoarets egnethet for CO_2-deponering er omtalt i den framlagte konsekvensutredningen.*

Vurdering: Det vises til tilsvarende kommentar og svar til MD nr. 13.

19. *Eni har for alle de tre skisserte utbyggingsløsningene lagt opp til reinjeksjon av produsert vann på feltet for å oppfylle de særskilte forutsetningene for petroleumsvirksomhet i Barentshavet iht. Forvaltningsplanen. Ved driftsavvik vil det produserte vannet slippes ut til sjø, etter rensing. For det valgte konseptet er det beskrevet at produsert vann vil bli renset vha hydrosykloner, og at oljekonsentrasjonen i vannet etter rensing forventes å være under 10 ppm og at oljekonsentrasjonen i fortrengningsvann forventes å være 3-5 ppm. SFT savner en begrunnelse for disse estimatene,*

og forventer en klargjøring fra Eni Norge på dette punktet.

Vurdering: I en fremtidig søknad om tillatelse etter forurensningsloven vil Eni Norge redegjøre nærmere for forventede konsentrasjoner av olje etter rensing. Eni Norge ønsker å påpeke at produsert vann vil bli renset ved hjelp av hydrosykloner, avgassingstank og flotasjonsenheter (se side 72 i KU), ikke bare en hydrosyklon som beskrevet av SFT.

20. *Videre forventes også en nærmere redegjørelse for beregningene av volum olje sluppet til sjø med produsert vann og fortrengningsvann.*

Vurdering: Som følge av en løsning med ekstra injeksjonspumper tilgjengelig, prioritering av produsert vann for injeksjon og buffertank mot kortvarige injeksjonsstanser, forventes minimale, om noen, utslipp til sjø av produsert vann. I forbindelse med søknadsprosessen vil dette imidlertid vurderes nærmere og eventuelle estimater vil bli forelagt. Eni Norge har valgt en løsning som ikke benytter seg av fortrengningsvann.

21. *SFT ser det som positivt at det skal installeres utstyr i flere brønner for å redusere vannproduksjonen, og reserveløsninger i tilfelle injeksjonsproblemer synes å være godt ivaretatt. Eni må påregne at SFT i utslippstillatelsen kan stille konkrete krav til oljekonsentrasjon i produsert vann og fortrengningsvann som går til utslipp, og SFT oppfordrer derfor Eni til å begrunne de estimerte konsentrasjonene og utslippsvolumene i sin framtidige søknad om virksomhet etter forurensningsloven.*

Vurdering: Kommentaren tas til etterretning og vil følges opp i forbindelse med søknad til SFT.

22. *Eni legger opp til full injeksjon av produsert vann, og i følge utredningen har både Realgrunnen og Kobbereservoaret god porøsitet og permeabilitet, og dermed god injektivitet. Det henvises også til at det er utført en studie for å kartlegge forsuringspotensialet i reservoarene, og at denne konkluderer med lavt forsuringspotensial. Konklusjonene er ikke videre underbygd i utredningen. Erfaringer fra sokkelen viser store reservoarspesifikke variasjoner i forsuringspotensial og injektivitet i tillegg til variasjoner i egenskapene til produsert vann fra ulike felter. SFT mener at utredningen ikke dokumenterer hvorvidt injeksjonsløsningen er robust nok i forhold til mulige forsuringsproblemer og redusert injektivitet, og ber om at Eni framlegger ytterligere informasjon i forbindelse med kommende søknad om tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven til SFT.*

Vurdering: Mulig forsuring fra injeksjon er vurdert og omtalt i KU-ens kapittel 8.2.2, og omtalt som et lavt forsuringspotensial. Den etterspurte dokumentasjonen vil legges frem i videre dialog med SFT.

23. *Eni har redegjort tilfredsstillende for kjemikaliebehov ved klargjøring av rørledning, boring og produksjon. For øvrig vil bruk og utslipp av kjemikalier være gjenstand for en søknadsprosess i forhold til tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra SFT, og vil bli nærmere behandlet i denne prosessen.*

Vurdering: Eni bekrefter at disse forholdene vil inngå i den videre prosessen med søknad til SFT.

24. *Konsekvensutredningen er lite spesifikk i forhold til beskrivelse av borerigg, men inneholder en mer utførlig beskrivelse av produksjons- og oljelagerenheten. SFT ser det som viktig at Eni i konstruksjonsfasen tar høyde for de spesielle utfordringene i Barentshavet, og sikrer at innretningene oppfyller krav til nullutslipp til sjø og er konstruert slik at både regulære utslipp og akutt forurensning minimeres.*

Vurdering: Boreinnretningen som er foreslått benyttet, Scarabeo 8, er fremdeles i konstruksjonsfasen. De viktigste egenskapene til boreinnretningen med tanke på ytre miljø, er overordnet beskrevet i KU, bl.a. at den bygges for vinteriserte strøk og designes etter kravene i NORSOK S-003. Eni Norge har definert en rekke tekniske og miljørelaterte krav til boreinnretningen allerede i designfasen, for å følge opp de erfaringer som har blitt gjort de seneste år i Barentshavet, og sørge for at boreinnretningen tilfredsstiller våre forventninger til en innretning som skal drive helårsaktivitet i regionen.

25. *Ved en søknad om virksomhet etter forurensningsloven vil SFT kreve at det settes opp et miljøregnskap for valgt avfallsløsning, samt at operatøren viser at planer for avfallsminimering er utarbeidet. SFT vil også fokusere på den avvikling som vil finne sted når lisensperioden er over. Det er vesentlig at industrien fokuserer på teknisk-økonomiske løsninger som muliggjør opptak, gjenbruk og resirkulering.*

Vurdering: Miljøregnskap for avfallsløsning samt planer for avfallsminimalisering vil presenteres for SFT i forbindelse med søknad om virksomhet etter forurensningsloven. Når det gjelder feltavvikling og mulighet for opptak og gjenbruk, vil Eni Norge un-

derstreke at en flytende innretning, som anbefalt, i så måte er gunstig. Havbunnsinnretningene vil videre være av en slik størrelse at disse kan fjernes med kranskip.

26. *Som underlag for konsekvensutredningen er det utført analyser av miljørisiko og beredskap mot akutt forurensning knyttet til ulike typer utslipp som kan forekomme fra planlagte aktiviteter; rørledninger, landanlegg, boring og produksjon. I forkant av en framtidig søknad om tillatelse etter forurensingsloven forventer SFT at miljørisiko- og beredskapsanalysen oppdateres i henhold til løsninger som detaljeres seinere i utviklingsarbeidet, samt i forhold til eventuelle endringer i metodikk, teknologi, utstyrstilgang eller datagrunnlag.*

Vurdering: Det henvises til tilsvarende kommentar og svar til MD nr. 15.

27. *Konsekvensutredningen har mangelfulle forklaringer av grunnleggende begreper innenfor miljørisiko- og beredskapsanalyse, som bl.a. skadekategori, restitusjonstid og akseptkriterier, og i tillegg er grunnlaget for enkelte av inngangsparametrene uklart. Underlagsdokumentene er utførlige på de nevnte punktene, men SFT mener at presisering av viktige begreper burde vært inkludert i selve utredningen for å lette lesbarheten og forståelsen.*

Vurdering: Kommentaren tas til etterretning og vil forsøkes ivaretatt ved eventuelle fremtidige KU.

28. *I utredningens oversikt over NOFO-utstyr langs norskekysten framgår det at det er lite tilgjengelig utstyr i Hammerfest. Samtidig står det at Enis dedikerte forsyningsfartøy skal hente utstyr ved NOFOs base i Hammerfest. SFT ønsker derfor at Eni i oppdatert beredskapsanalyse i forbindelse med framtidig søknad til SFT gir ytterligere informasjon om hvilket utstyr som tenkes lagret i Hammerfest under bore- og produksjonsfasen.*

Vurdering: Det vises til tilsvarende kommentar og svar til MD nr. 15.

29. *I forhold til de valgte utslippsscenariene er 5 dagers varighet for utblåsning lagt til grunn for beredskapsanalysen for bore- og kompletteringsfasen samt for produksjonsfase med brønnoverhaling. Dette vil i følge varighetene som er oppgitt i miljørisikoanalysen kun dekke 80 % av tilfellene, og SFT ber derfor om at oppdatert beredskapsanalyse redegjør for bakgrunnen for de valgte varighetene.*

Vurdering: Beredskapen er dimensjonert uavhengig av varigheten, men er kun synliggjort med enkeltscenarier gitt 5 dagers varighet. Et av forbedringspunktene for eksisterende metode for miljørettet beredskapsanalyse er at denne baserer seg på en enkelt hendelse (dimensjonerende rate og dimensjonerende varighet) for å beskrive effekten av beredskap. I dette tilfellet er varigheten satt til 5 dager, som helt riktig kun dekker opp om ca. 80 % av tilfellene. Det bør påpekes at i tilfeller der responstiden til systemene tas hensyn til, vil 5 dager gi vesentlig dårligere totaleffekt enn f.eks. 45 dagers varighet. En kortvarig hendelse ([2 dager) vil trolig ha enda dårligere totaleffekt av oljevernberedskapen. Uansett har Eni Norge en ambisjon om å inkludere totalvurderinger (alle rater og alle varigheter) i fremtidige oljevernanalyser.

30. *I følge ENIs analyse er beredskapsbehovet for bore- og kompletteringsfasen totalt 6 systemer i barriere 1 og 2. For produksjonsfasen i år med brønnoverhaling er behovet identifisert til 11 systemer. Med 6 systemer under boring angir analysen at 1343 tonn olje kan nå kystsonen. SFT forventer at Eni, i en oppdatert beredskapsanalyse, utreder effekten av å øke antall systemer i barriere 1 og 2 under boring for å kunne redusere oljemengden som kan nå kystsonen i tilfelle en utblåsning under boring/komplettering.*

Vurdering: Eni Norge er enig i kommentaren, og dette vil gjøres i neste fase.

31. SFT anser en offshoreløsning som den miljømessig beste med tanke på akutt forurensning, da utslipp av olje nær land, fra landanlegg, rørledning eller skip, vil kunne gi større skade enn utslipp til havs.

Vurdering: Kommentaren tas til orientering.

32. *For offshoreaktiviteter setter aktivitetsforskriften generelle krav til grunnlagsundersøkelser og miljøovervåkning for petroleumsvirksomheten. Goliat ligger innenfor region IX i den regionale miljøovervåkningen, og denne regionen skal kartlegges igjen i 2010. Dette er for produksjonsboring starter på Goliat, men da det innenfor denne regionen skal etableres et nettverk av regionale stasjoner, iht. aktivitetsforskriftens retningslinjer, forventer SFT at Eni bidrar i dette arbeidet.*

Vurdering: Eni Norge vil ta initiativ til dette gjennom OLFs «Arbeidsgruppe miljøovervåking».

33. *I følge program for konsekvensutredning pkt. 3.18.1 skal forslag til innhold i et langtids overvåk-*

ningsprogram utarbeidet i samarbeid med SFT presenteres i utredningen. Vi kan ikke se at en slik ramme for overvåkningsprogram er framlagt, og ber Eni om at dette presenteres i framtidig søknad om virksomhet etter forurensningsloven til SFT.

Vurdering: Eni Norge har en ambisjon om at miljøovervåkingen av Goliat skal fokuseres mot de utslipp/påvirkninger som er av størst relevans. Foruten utslipp fra topphullseksjonen under boring er det begrenset med planlagte utslipp fra feltet. Det er derfor i større grad fokusert på overvåking rettet mot potensielle oljelekkasjer/-utslipp. Eni Norge ønsker en dialog med SFT omkring etableringen av miljøovervåkingen for Goliat og vil ta initiativ til dette.

34. *Det framkommer ikke av utredningen om rørledningstraseen for eksportledning for gass til Snøhvit er kartlagt i forhold til sensitiv bunnfauna. Det må særlig tas hensyn til forekomst av svamp og koraller, og om nødvendig må det settes inn avbøtende tiltak ved legging av rørledning.*

Vurdering: Det vises til tilsvarende kommentar og svar til MD nr. 17.

35. *Når det gjelder ballastvann og risikoen for introduksjon av fremmede arter, vil man i følge utredningen basere seg på utskifting som det eneste tiltaket fram til kravet om rensing trer i kraft i 2016. SFT anser det som nødvendig at Eni også vurderer andre avbøtende tiltak enn utskifting fram til 2016, som for eksempel å prioritere skip som har installert renseteknologi.*

Vurdering: Det påpekte forhold er i henhold til Eni Norges strategi som nevnt under avbøtende tiltak i KU-ens kapittel 8.2.3.

36. *Ut i fra energiforbruk og miljørisiko i forbindelse med akutte utslipp anser SFT det valgte utbyggingsløsningen som det miljømessig minst belastende alternativet. Det er SFTs vurdering at konsekvensutredningen dekker de viktigste elementene når det gjelder ytre miljø, og Eni har i tillegg holdt SFT løpende orientert i form av regelmessige møter gjennom hele konsekvensutredningsperioden.*

Vurdering: Kommentaren tas til orientering.

4.54 Statens strålevern

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Statens strålevern (SSV):

1. *Det produserte vannet og avleiringene må behandles som radioaktivt materiale i henhold til lov og forskrift om stråleven og bruk av stråling. Reinjeksjon av produsert vann regnes av Statens strålevern som utslipp til grunn av radioaktive stoffer.*

Vurdering: Kommentaren tas til etterretning. I henhold til forskriftens § 23 skal beste tilgjengelige teknologi benyttes, slik at utslipp til miljø unngås eller holdes på laveste mulig nivå. Eni Norge mener at reinjeksjon representerer beste tilgjengelige løsning for å minimalisere utslipp til miljøet. Dette synet støttes også i nylig utgitt rapport fra SFT, OD, SSV mfl. som vurderer nullutslippskravene på sokkelen (TA-2468).

2. *Statens strålevern vil bemerke at Eni Norge AS konsekvensutredning ifm planlegging av utbygging og drift bør inkludere behandling og utslipp av radioaktive stoffer.*

Vurdering: Med henvisning til forrige kommentar, svar til Statens strålevern nr. 1, forventes minimale utslipp til sjø av produsert vann (med naturlig forekommende radioaktive komponenter, NORM). Det produserte vannet vil i all hovedsak reinjiseres tilbake i reservoaret. Det vurderes verken som hensiktsmessig eller som en miljømessig gunstig løsning å forsøke å rense ut NORM fra det produserte vannet for videre håndtering/lagring på land. Forholdet vil avklares nærmere i forbindelse med søknad forut for produksjonsstart.

4.55 Statnett

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentar fra Statnett.

1. *Statnett har vurdert konsekvensutredningen og har valgt ikke å kommentere denne nå, da våre kommentarer kun vil vedrøre elektrifiseringen av Goliatfeltet og etablering av nye Hyggevatn transformatorstasjon ved Hammerfest. Statnett har derfor gitt sine kommentarer til meldingen om elektrifisering av Goliatfeltet som nå er under behandling.*

Vurdering: Tas til orientering. Kommentarene fra Statnett vurderes i forbindelse med konsesjonssøknad/KU for el-kabelen fra land og tilhørende infrastruktur.

4.56 Stopp Goliat-alliansen

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Stopp Goliat-alliansen.

1. *Flere nye forskningsresultater påpeker betydelige kunnskapshull om naturen og konsekvenser som følge av klimaendringer i nordområdene. Det vil være uforsvarlig å behandle oljeselskapenes søknad om å utvinne oljen på Goliat i Barentshavet inntil vi har et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag på plass mener Stopp Goliat alliansen.*

Vurdering: Det vises til tilsvarende kommentar og svar til Bellona mfl. nr. 11, hva gjelder kunnskapsnivå i forhold til klimaendringer. Kommentaren tas for øvrig til orientering.

2. *Stopp Goliat alliansen krever at både MAREANO prosjektet og klimaforskningsprogrammene foreslått av Norsk Polarinstitutt ferdigstilles før myndighetene kan behandle oljeselskapene sin utbyggingssøknad.*

Vurdering: Kommentaren tas til orientering. For eventuelle effekter av klimaendringer henvises til svar til Bellona mfl. nr. 11. Hva gjelder havbunnsundersøkelser (MAREANO) vil Eni Norge understreke at MAREANO-programmet dekket Goliat-feltet i 2006 og resultater foreligger. Ytterligere detaljerte kartlegginger knyttet til etablering av prosjektets infrastruktur vil gjennomføres i regi av Eni Norge som del av forberedelsene for anleggsperioden. For MAREANO-programmet se også svar til Bellona mfl. nr. 2.

4.57 Troms fylkeskommune

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Troms fylkeskommune:

1. *Goliatutbyggingen skal om mulig baseres på en ilandføringsløsning for å maksimere ringvirkninger og forhindre at det skapes presedens for bruk av rene offshoreinstallasjoner i Barentshavet. I tillegg må det være et ufravikelig krav at miljøsikkerheten er den strengeste i hele verden og at utslippskravene er null. Sameksistensen med fiskeri- og havbruksnæringen er et like ufravikelig krav.*

Vurdering: Se svar til Finnmark fylkeskommune nr 1.

2. *Fylkestinget går inn for at Goliat-feltet realiseres på en slik måte at det gir størst mulig næringsmessige ringvirkninger og sysselsetting i nord. Herunder må ilandføring gjennomføres dersom dette gir den beste miljøeffekten og sysselsettingseffekten for landsdelen.*

Vurdering: Se svar til Finnmark fylkeskommune nr. 1.

3. *Dersom det ikke er teknisk eller økonomisk forsvarlig å bygge ut Goliatfeltet basert på ilandføring, må det stilles strenge krav til ringvirkninger og avbøtende tiltak lokalt og regionalt både i utbyggings- og driftsfasen.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Tiltak for lokale og regionale ringvirkninger er beskrevet i proposisjonen.

4. *Goliatfeltet må i løpet Stortingets vårsesjon 2009 vedtas utbygd, slik at utbyggingen kan komme i gang som planlagt. Dette er nødvendig for å beholde flest mulig arbeidsplasser som er bygget opp i forbindelse med Snøhvit- utbyggingen. Snøhvit-utbyggingen er nå ferdigstilt samtidig som en er i starten på en nedgangskonjunktur. I denne situasjonen har nordnorske leverandørbedrifter et sterkt behov for å sikre kontinuitet, arbeidsplasser og verdiskaping. Nye nordnorske arbeidsplasser generelt, og utvikling og teknologisk kompetanse og forskning spesielt, må være et grunnleggende krav fra norsk regjering overfor konsesjonssøkere som ønsker å etablere virksomhet i nord. Skal petroleum utvinnes fra sokkelen i nord, skal den nordnorske landsdelen ha positive ringvirkninger, ikke bare sitte igjen med ulempene.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Utbygging av Goliat kan føre til en kontinuitet i utviklingen av arbeidsplasser og kompetanse relatert til petroleumsvirksomheten i nord. Kompetanse- og ringvirkningstiltak er beskrevet i proposisjonen.

5. *Dersom dette ikke er til hinder for framdriften i Goliat-prosjektet, bør utbyggingen utgjøre en del av en samlet områdestrategi hvor Goliat sees i sammenheng med andre felt og prospekter.*

Vurdering: Se svar til Finnmark fylkeskommune nr. 3.

6. *Eni Norge må tydeliggjøre sine ambisjoner på vegne av lokal og regional arbeidskraft på følgende måte: 1) Beskrivelse av arbeidsfunksjoner, både i driftsorganisasjonen og på innretning. 2) Beskrivelse av ambi-*

sjoner for lokal og regional arbeidskraft i disse funksjonene. 3) Beskrivelse av karriereløp for lokale og regionale arbeidstakere for å sikre stabil arbeidskraft og kompetansebygging i regionen.

Vurdering: Se svar til Industri Energi nr. 8.

7. *Miljø og risikovurderingene som ligger til grunn for konseptvalget må gjennomgås, slik at en uavhengig og etterprøvbar analyse kan legges til grunn for Stortingets behandling av PUD.*

Vurdering: Det vises til tilsvarende kommentar og svar til Finnmark fylkeskommune nr. 4.

8. *Energisituasjonen i Troms og Finnmark: På grunn av energisituasjonen i Troms og Finnmark må sentral og regionalnettet som følge av Goliat utbedres. Nye linjeforbindelser til regionen og i regionen må etableres. Dette for at Troms og Finnmark skal kunne utnytte sine kraftressurser, samtidig som det gir muligheter for nye næringsetableringer.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar.

OEDs merknad:

Departementet viser til omtalen av kraftløsningen under departementets vurdering i proposisjonen.

9. *Fylkesrådet ønsker å poengtere at det er et krav om at den fullverdige driftsorganisasjonen i Hammerfest skal innholde alle nødvendige funksjoner for drift av Goliatfeltet, som landbasert den driftsledelsen, innkjøperne og fagfunksjonene. Fylkesrådet krever at Eni Norge dokumenterer hvordan driftsorganisasjonen i Hammerfest skal sammensettes og hvilke fullmakter den vil ha.*

Vurdering: Se svar til Industri Energi nr. 8.

10. *Fylkesrådet krever at Eni Norge aktivt sørger for lokale og regionale leveranser, både generelle og kompetansebaserte. Fylkesrådet forutsetter at Eni Norge ikke har rammeavtaler som forhindrer dette.*

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 1.

4.58 Vest-Finnmark Regionråd

Eni Norge har identifisert følgende høringskommentarer fra Vest-Finnmark Regionråd:

1. *Regiontinget krever at en utbyggingsløsning skal gi størst mulig varige lokale og regionale ringvirkninger.*

Vurdering: Se svar til Finnmark fylkeskommune nr. 8.

2. *Med hensyn til sysselsetting både i anleggs- og driftsperioden er det et ufravikelig krav at det legges til rette for at Nord-norsk leverandørindustri får delta på like premisser når det gjelder oppdrag.*

Vurdering: Se svar til Fellesforbundet nr. 2.

3. *Det forutsettes også at næringslivet i Finnmark og den nordlige landsdel får delta med tjenester, herunder bygg og anlegg (eksempelvis beredskapskaier m.v.) ved en igangsettelse av prosjektet og infrastruktur rundt dette.*

Vurdering: Se svar til Finnmark fylkeskommune nr. 8.

4. *Regiontinget vil spesielt peke på at viktigheten av strenge miljøkrav og et beredskapsopplegg som er synlig i Finnmark og ikke minst i de mest utsatte kommunene/områdene dersom uhellet skulle være ute. Oljevernutstyr, beredskapsbåter og mannskap må være varig utplassert på strategiske steder i disse kommunene. Dette må også innbefatte beredskapskaier og lagre for utstyr.*

Vurdering: I forbindelse med etablering av detaljerte beredskapsplaner for Goliat vil relevant type og omfang av utstyr, samt lokalisering av dette, vurderes. Det vises forøvrig til kommentar fra flere, bl.a. svar til Miljøverndepartementet nr. 15, Hasvik kommune nr. 5 og Måsøy kommune nr. 8.

5. *Konsekvensutredningen konkluderer med at en flytende installasjon vil medføre den beste miljøløsningen og regiontinget er noe forundret over denne bastante konklusjonen.*

Vurdering: Se svar til Kvalsund kommune nr. 7.

6. *Det er et krav at den planlagte 420 kv linjen bygges snarest og ferdigstilles før Goliat settes i produksjon.*

Vurdering: Dette spørsmålet er av en karakter som går ut over rammene for operatørs/rettighetshaveres ansvar. De foretatte analysene av påvirkningen av strømleveransene til Goliat er basert på kapasiteten til eksisterende 132 kV linjen fra Skaidi til Hammerfest. Analysene bekrefter at strømutta-

ket fra land for å dekke kraftbehovet til Goliat er på et akseptabelt nivå.

OEDs merknad:

Departementet viser til omtalen av kraftløsningen under departementets vurdering i stortingsproposisjonen.

7. *Det er et krav fra Vest-Finnmark Regionting at operatøren for Goliat-feltet etablerer en arena for løpende samarbeid og dialog med fiskernes organisasjoner lokalt, regionalt og sentralt.*

Vurdering: Se svar til Finnmark Fiskarlag nr. 2.

8. *Det er også et krav at oljeselskapene engasjerer seg sterkt i ulike kompetansesatsinger i Finnmark og landsdelen relatert til blant annet miljø, beredskap og petroleumsvirksomhet i arktiske strøk.*

Vurdering: Tas til etterretning.